

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA
CASA CORPULUI DIDACTIC BRĂILA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "COSTACHE GRIGORE ȘUȚU"

SIMPOZION JUDEȚEAN

FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Ghid de bune practici educaționale

AUTORI:

ROȘIORU SILVIU STELICĂ
BĂURCEANU DAN GABRIEL
ROȘIORU COSMIN DĂNUȚ
ROȘIORU IONELA GEANINA

LUCRĂRI ALE SIMPOZIONULUI JUDEȚEAN

„FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR”

ISBN: 978-606-9624-14-2

EDITURA ȘCOALA BRĂILEANĂ
BRĂILA

APRILIE 2023

CUPRINS

- 1) ANCA POP, ȘCOALA GIMNAZIALĂ COROIENI, ***ABANDONUL ÎN EDUCAȚIA COPIILOR***/ 1;
- 2) BADEA TATIANA, COLEGIUL NAȚIONAL "GH.M.MURGOCI" BRĂILA, ***INTERCULTURALITATE. FORME ȘI APLICARE ÎN SALA DE CLASĂ ÎN PREDAREA LIMBILOR STRĂINE***/ 8;
- 3) BADEA VALENTIN, COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC "D.P.PERPESSICIUS" BRĂILA, ***INCLUZIUNE, INTEGRARE ȘI INTERCULTURALITATE. STRATEGII DEMONSTRATE ȘI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE PENTRU SPORT***/ 11;
- 4) BERTESCU MANUELA-MIRELA (COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC "D. P. PERPESSICIUS" BRĂILA), CÎRÎC GEANINA-MARIANA (COLEGIUL TEHNIC "COSTIN D. NENIȚESCU" BRĂILA), ***PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE***/ 14;
- 5) BAMIOPOL LAURA EMILIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ION CREANGĂ, BRĂILA, ***PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR***/ 17
- 6) BĂURCEANU DAN-GABRIEL, ȘCOALA GIMNAZIALĂ "COSTACHE GRIGORE ȘUȚU", ***PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN PRACTICI EDUCAȚIONALE INCLUZIVE***/ 22;
- 7) BEIZADEA ANIȘOARA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ VĂDENI, JUD. BRĂILA, ***EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ ÎN ȘCOALĂ***/ 24;
- 8) BIANU LUMINIȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, ***POVESTEA LIUI PUTERE***/ 27;
- 9) BOGDAN STELUȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, ***FACTORI CHEIE IN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR***/ 28;
- 10) BRATU SIMONA-DANIELA, C.S.E.I. BRĂILA, ***ACTIVITĂȚI DE PREVENȚIE ȘI INTERVENȚIE ÎN CAZUL ABANDONULUI ȘCOLAR***/ 32;
- 11) CĂLINA MARINELA, LICEUL TEORETIC „ION GH. ROȘCA”, OSICA DE SUS, OLT, ***CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR***/ 37;

- 12) CAMELIA PÎSLARU, LICEUL TEHNOLOGIC „FRANCISC NEUMAN” ARAD, ***FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 39;***
- 13) CARAGAȚĂ ROXANA GEORGIANA, SANDU ADRIANA MARIANA, GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 6, BRĂILA, ***FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 41;***
- 14) CHIMIAȘ IONELA – MARIA – ȘCOALA GIMNAZIALĂ ARGEL – LICEUL TEHNOLOGIC „VASILE COCEA” MOLDOVIȚA, ***ABANDONUL ȘCOLAR/ 44;***
- 15) CÎRÎC VIOLETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, ***ȘCOALĂ SAU TREBURI CASNICE?/ 45;***
- 16) CODREANU ANDREEA MĂDĂLINA, LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN ANGELESCU”, IANCA, JUD.BRĂILA, ***FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 46;***
- 17) COJOCARU CRISTINA ȘTEFANIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1 SLATINA, ***ABANDONUL ȘCOLAR/ 50;***
- 18) CONSTANTIN ALINA COSMINA, CONSTANTIN GEORGIANA ROXANA, GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT ALBINUȚELE, ***ABANDONUL ȘCOLAR TIMPURIU/ 52;***
- 19) CORNEA VIORICA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 BRUSTURI, BIHOR, ***FACTORI CHEIE IMPLICAȚI ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 57;***
- 20) DIA ȘTEFANIA ROXANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ PIATRA, JUD OLT, ***ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE/ 60;***
- 21) DRĂGAN CAMELIA, ***ABANDONUL ȘCOLAR CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE/ 64;***
- 22) DUMITRAȘCU GHEORGHITA TANIA, NEDA FLORENTINA LOREDANA, GRĂDINIȚA CU P.P. „ION CREANGĂ” ALEXANDRIA/TELEORMAN, ***PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 69;***
- 23) ECATERINA CARMEN BONCIU, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION CREANGĂ” BRĂILA, ***IMPORTANȚA FORMĂRII CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE ÎN PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 72***
- 24) ECATERINA ELENA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, ***ABANDONUL ȘCOLAR/ 75;***

- 25) ENACHE GEORGETA, LICEUL TEORETIC "MIHAIL SEBASTIAN", **FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA, REDUC ABANDONUL ȘCOLAR/ 77;**
- 26) FICA MARIANA-MARINELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR METODE PRACTICE DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR/ 81;**
- 27) FLORI CRISTINA CAMELIA, GRĂDINIȚA “PINOCCHIO”, CRAIOVA, **ROLUL EDUCAȚIEI NONFORMALE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 85;**
- 28) GHERHEȘ FLAVIA-LUISA, GRĂDINIȚA P.P. FURNICUȚA, ARAD, **CAUZELE ABANDONULUI ȘCOLAR/ 87;**
- 29) GHIURO NATALIA IOANA, G.P.P. NR.50 – STRUCTURA 55 ORADEA, **MODALITĂȚI DE PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN COMUNITĂȚILE DE ROMI, ÎN ETAPA PREȘCOLARITĂȚII/ 90;**
- 30) GORESCU CARMEN, ACIUBOTĂRIȚEI DANIELA, LICEUL TEORETIC „DR.MIHAI CIUCĂ” SĂVENI, **STRATEGII PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 94**
- 31) GRIGORAȘ FLORENTINA MANUELA, GRĂDINIȚA CU P.P.NR. 6, DOROHOI, JUD. BOTOȘANI, **PROIECT EDUCAȚIONAL „DATINI ȘI OBICEIURI LA ROMÂNII”/ 98;**
- 32) MIHAELA GURLUI, GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT ION CREANGĂ, ALEXANDRIA, TELEORMAN, **CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ/ 101;**
- 33) HASINEȚI ANGELA GEANINA, CLUBUL COPIILOR CARANSEBEȘ, JUDEȚUL CARAȘ – SEVERIN, **REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 104;**
- 34) IFTODI MARIAN LIVIU, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAIL SADOVEANU”, DUMBRĂVIȚA, BOTOȘANI, **PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 106;**
- 35) CORNEA ILDIKO-EVA, DUMA NICOLETA, GPP ”FLOARE DE COLȚ” BEIUȘ, **PROIECT EDUCAȚIONAL COMUNITAR ”REUȘIM ÎMPREUNĂ”/ 109;**
- 36) ILIESCU MIHAELA, ȘC. GIMN.”MIHU DRAGOMIR”, **FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR, CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR/ 115;**
- 37) IONIȚĂ DOINA, COLEGIUL NAȚIONAL CALISTRAT HOGAȘ TECUCI, **EDUCAȚIA E ȘANSA TA! PROIECT EDUCAȚIONAL PENTRU PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR/ 119;**

- 38) IONIȚĂ VIORICA, LICEUL DE ARTE „HARICLEA DARCLEE”, **EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ- DINCOLO DE PREJUDECĂȚI/** 122;
- 39) IVAN DIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ GĂGEȘTI, COM. BOLOTEȘTI, JUD. VRANCEA, **PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR/** 124;
- 40) IVAȘCU ELENA-GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ VIZIRU-JUD. BRĂILA, **PROIECT EDUCAȚIONAL PENTRU REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ”AI CARTE, AI PARTE!”/** 128;
- 41) LUPEI ANCA-MARILENA, LICEUL TEHNOLOGIC, JULAN COSMIN-MIRCEA, LICEUL TEHNOLOGIC „FRANCISC NEUMAN” ARAD, **PREVENIREA ȘI COMBATerea ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN PROGRAMUL ERASMUS+ VET/** 130;
- 42) LUMPERDEAN CORNELIA, LICEUL TEORETIC „NICOLAE IORGA”, BRĂILA, **ABANDONUL ȘCOLAR –CAUZE ȘI PREVENIRE/** 133;
- 43) DURBACĂ GABRIELA IONELA, MOCANU MARIA-MIRELA, GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 6, BRĂILA, **REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI PROMOVAREA INTERCULARITĂȚII PRIN PRACTICI EDUCAȚIONALE INCLUZIVE/** 138;
- 44) MIHAELA ȚĂPOR, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV, BRĂILA, **CAUZELE ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI MODALITĂȚI DE REDUCERE A ACESTUIA/** 141;
- 45) MORNA ANCA LIANA LICEUL TEHNOLOGIC FELIX- SÂNMARTIN, **ȘCOALA ȘI FAMILIA CEL MAI BUN PARTENERIAT/** 142;
- 46) MUNTEANU GABRIELA, BURCĂ CAMELIA, LICEUL TEHNOLOGIC ”MATEI BASARAB”, COM. MĂXINENI, JUD. BRĂILA, **CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR. MĂSURI DE PREVENIRE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR/** 144;
- 47) MUREȘAN MONICA-LAURA, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ARAD, **STUDIUL DE CAZ/** 150;
- 48) NEGRU RALUCA LIVIA, GRĂDINIȚA CU P.P. „ACADEMIA PITICILOR”/, **ACTIVITATE ÎN GRĂDINA DE RELAXARE, LINIȘTE ȘI ÎNVĂȚARE/** 154;
- 49) NICOARĂ LUMINIȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, ȘUȚEȘTI, BRĂILA, **FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/** 157;

- 50) NICOLAE IONELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ "SFÂNTUL ANDREI", BRĂILA, **ABANDONUL ȘCOLAR: CAUZE, PREVENȚIE ȘI INTERVENȚIE**/ 160;
- 51) ACHIM MANUELA IOANA, COLEGIUL ECONOMIC, RÂMNICU VÂLCEA, **STRATEGIE DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR LA NIVELUL CLASEI, DIN PERSPECTIVA ROLULUI DE PROFESOR AL CLASEI DE ELEVII**/ 163;
- 52) OPORANU FLORINA CLAUDIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ VALEA MARE OLT, **FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR**/ 167;
- 53) PANĂ ANDREEA, LICEUL TEHNOLOGIC „ANGHEL SALIGNY”, **PREVENIREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR**/ 172;
- 54) PANAIT GABRIELA, LICEUL TEHNOLOGIC "PANAIT ISTRATI" BRĂILA, **ABANDONUL ȘCOLAR TIMPURIU - ANALIZĂ ȘI POSIBILE ABORDĂRI**/ 175;
- 55) PÎRVU DIANA – ȘCOALA GIMNAZIALĂ MĂRUNȚEI, **ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI EFECTE**/ 179;
- 56) PLETEA MARIA, BUJENIȚĂ VIVIANA MONICA, COLEGIUL DE INDUSTRIE ALIMENTARĂ "ELENA DOAMNA", **ABANDONUL ȘCOLAR – ÎNCOTRO!!** 181;
- 57) POJOGA SIMONA MARINELA, GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 6 DOROHOI, **EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ**/ 184;
- 58) POSTOLACHE DUMITRIȚA, LICEUL TEHNOLOGIC „MIHAI VITEAZU VULCAN” – HUNEDOARA, **CAUZELE ABANDONULUI ȘCOLAR**/ 188;
- 59) ROȘIORU COSMIN DANUT, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **EDUCAȚIA EMOȚIONALĂ ȘI RELAȚIONALĂ CA FACTOR CHEIE ÎN PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR**/ 194;
- 60) ROȘIORU SILVIU STELICĂ, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **"DRUMUL" DE-ACASA CATRE ȘCOALA, O REUSITA SAU UN ESEC?!!** 196;
- 61) ROȘIORU IONELA GEANINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **EVALUAREA ȘI INTERVENȚIA TIMPURIE ÎN CAZUL ELEVILOR CU RISC DE ABANDON ȘCOLAR**/ 200;
- 62) SANDU ANIȘOARA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VLAICU VODĂ”, BRĂILA, **ABANDONUL ȘCOLAR**/ 202;

- 63) SANDULOVICI GEORGIANA, GRĂDINIȚA NR.268, BUCUREȘTI, **STRATEGII DIDACTICE INCLUZIVE PENTRU REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR/** 207;
- 64) SANTAVAN SIMONA MIHAELA, LICEUL TEORETIC ION AGÂRBICEANU JIBOU, JUD.SĂLAJ, **SPUNE NU ABANDONULUI ȘCOLAR/** 209;
- 65) ȘEULEAN IONELA-LUCIA, GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „PINOCCHIO” CÂMPIA TURZII, **DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO-EMOȚIONALE LA PREȘCOLARI/** 211;
- 66) STROE ȘTEFANIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN STRATEGII DIDACTICE INCLUZIVE/** 214;
- 67) STROE ȘTEFANIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI INCLUZIVE NONFORMALE PENTRU O EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ/** 221;
- 68) SZILAGYI GEORGETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1 SLATINA, **ABANDONUL ȘCOLAR, CAUZE ȘI EFECTE/** 225;
- 69) SZILAGYI MIRCEA BOGDAN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ” ȘTEFAN PROTOPOPESCU” SLATINA, **ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE/** 228;
- 70) TEIȘANU DANIELA DORINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **STUDIU DE CAZ - ELEV CU AMBII PĂRINȚI PLECAȚI ÎN STRĂINĂTATE/** 232;
- 71) ȚIFRAC MARIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.5, SIGHETU MARMAȚIEI, MARAMUREȘ, **COMUNICAREA ÎNTRE ȘCOALĂ ȘI FAMILIE PENTRU O EDUCAȚIE DE CALITATE/** 239;
- 72) IVAN-TOICĂ MARIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”, **STUDIU DE CAZ/** 241;
- 73) URSE CORNELIA FLORENA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZUL”, BRĂILA, **IMPLICĂ-TE! NU ABANDONA!/** 243;
- 74) VASILE ANCA-IRINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘTEFAN CEL MARE ALEXANDRIA, **ABANDONUL ȘCOLAR, O REALITATE DUREROASĂ/** 246;

75) VOICILĂ DANIELA-VASILICA, MĂLÎIA ȘTEFANIA-LAVINIA, GRĂDINIȚA P.P.6
BRĂILA, ***DESPRE ABANDONUL ȘCOLAR ȘI STRAGERII DE COMBATERE ALE
ACESTUIA/ 249.***

76) IONAȘCU COSTEL, LICEUL TEHNOLOGIC „MATEI BASARAB” MAXINENI,
„REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR”

ABANDONUL ÎN EDUCAȚIA COPILOR

Anca Pop

Școala Gimnazială Coroieni

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principala instituție prin care societatea își perpetuează existența. Astfel școala este un “factor cheie” al dezvoltării. De la școala se așteaptă astăzi totul : să îi ajute pe tineri să cunoască trecutul și să înțeleagă prezentul, să îi ajute să conștientizeze și să își asume responsabilitatea pentru a se implica în orientarea destinului colectivităților către un viitor dorit. Din acest punct de vedere orice problemă cu care se confruntă acest sistem de învățământ trebuie analizată, dezbătută și trebuie cautate soluții pentru o eventuală ameliorare. Pe această linie se înscriu și problemele de risc de abandon școlar și problemele comportamentale.

Abandonul reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ înainte obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înainte încheierii ciclului de studii început. Din punct de vedere legal se specifică faptul că frecventarea obligatorie a școlii încetează la sfârșitul clasei a X- a. Atunci când statul controlează frecventarea școlii abandonurile înainte termenului legal al școlarității obligatorii sunt relativ rare, fiind adesea deghizate în absenteism intens

Abandonul școlar se caracterizează prin părăsirea prematură a școlii înainte obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înainte încheierii actului de studii început.

În plan social, pot fi considerate forme ale eșecului școlar abandonul școlar, excluderea socială și profesională, analfabetismul.

Fenomenul se înregistrează în special la sate și în comunitățile de rromi, unde copiii sunt folosiți ca sursă de venit sau văzuți ca indivizi cu responsabilități în gospodărie.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să identificăm și să studiem câteva cauze:

a) Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau, muncind ca zilieri la oameni mai avuți din sate.

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori, exploatarea copiilor prin munca de către părinți. Tendința de a considera că familiile din zonele defavorizate nu valorizează pozitiv importanța educației este superficială. Lipsa interesului pentru școala se explică prin presiunile de ordin economic,

prin dezamagirile personale ale parintilor si prin lipsa de cultura a comunitatii care poate fi susceptibila fata de institutiile formale.

O sintetizare a factorilor care influențează abandonul școlar este următoarea:

Dificultățile materiale. Familiile numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, au probleme în a asigura îmbrăcăminte adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie pentru a avea grijă de frații mai mici).

Modelul educațional oferit de părinți. Cel mai adesea, elevii care ajung să renunțe la educație provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt clase. Există însă și excepții. Există însă destul de frecvent elevi aflați în situații de abandon care își doresc să își completeze educația “măcar până la 10 clase”, ca să aibă o calificare, astfel încât să nu ajungă ca părinții, simpli zilieri, fără mari șanse de reușită în viață.

Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent. Familiile unde există frați mai mari ce au renunțat timpuriu la educație, frații mai mici tind să reproducă acest model.

Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.

Încrederea scăzută în educație se dovedește a fi mai degrabă un stereotip infirmat de realitate. Este posibil ca să apară însă o încredere redusă în educație chiar în momentele imediat premergătoare abandonului școlar. În acest sens ar putea fi util ca elevii care au renunțat deja prematur la școală să intre în contact cu cei aflați în risc de a abandona, povestindu-le care este imaginea lor curentă despre școală.

Migrația circulatorie nu pare a fi un factor de risc în sine, dar există probleme importante de reintegrare a copiilor de migranți care părăsesc sistemul și apoi se reîntorc, la vârste mai mari. Aceleași probleme sunt regăsite și în cazul în care elevii intră la vârste mai mari în sistemul de învățământ.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Una dintre marile probleme cu care se confruntă mediile politice, și socio-economice din România o reprezintă educația copiilor rromi.

Din păcate, cei care nu frecventează sau abandonează școala sunt deseori discriminați – învață în clase sau școli separate, puși în ultimele bănci ale clasei, tratați cu indiferență, agresați verbal de către copii sau profesori, traiesc în orfelinate, în instituții pentru copii cu handicap sau, pur și simplu, pe străzi și în canale. Estimativ, jumătate din romii care trăiesc în România sunt analfabeți. Îmbunătățirea accesului și participării la educație are ca scop prevenirea și combaterea marginalizării și excluderii sociale prin îmbunătățirea ratei de participare la educație.

Bibliografie:

Eduform

Carte Format Electronic - Prevenirea Abandonului Scolar Volumul I, August 2018

CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR: O PERSPECTIVĂ

Prof. Apostolie Ana Maria

Școala Gimnazială Găgești

Părăsirea timpurie a școlii reprezintă atât o problemă individuală, cât și una socială. Există mai multe motive pentru care tinerii abandonează școala foarte devreme: dificultăți legate de învățare, probleme sociale sau lipsă de motivație, consiliere și orientare. Un nivel scăzut de educație are consecințe dezastruoase nu numai pentru tineri; ea implică o utilizare inefficientă a costurilor. În plus, având în vedere îmbătrânirea populației din țările europene și a schimbărilor demografice actuale, aceste țări nu își pot permite să piardă tinere talente.

În timp ce termenul „părăsirea timpurie a școlii” include toate formele de părăsire educației și formării profesionale înainte de finalizarea învățământului secundar superior sau echivalente în învățământul și formarea profesională, termenul de „abandon școlar” este utilizat cu un sens mult mai restrâns: se referă la întreruperea unui curs de curs de educație și formare generală sau profesională.

Conform definiției utilizate în UE, părăsirea timpurie a școlii poate avea loc sub mai multe forme. Acesta include tinerii care au abandonat școala înainte de sfârșitul învățământului obligatoriu, cei care au încheiat învățământul obligatoriu obligatorie, dar nu au obținut o calificare de nivel secundar superior, precum și cei care au urmat cursuri preprofesionale sau profesionale care nu au condus la o calificare echivalentă cu nivelul secundar superior. Pe termen lung, părăsirea timpurie a școlii are efecte negative pe plan social, dezvoltarea și creșterea economică.

Dezvoltarea și creșterea economică se bazează pe forța de muncă calificată: reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii la scară europeană ar furniza economiei europene o jumătate de milion de tineri cu calificare care au un potențial real de angajare. Participarea medie la procesele de educație în cele 27 de state membre ale UE a fost de 78,5% (2008), comparativ cu 76,9%, care a fost calculată în 2003. Astfel, statisticile din 2008 indică un procent cu 2% mai mare. Cel mai mic în 2008 a fost obținut în Turcia (54,3%, care de fapt a fost mai mare decât cel statisticile din 2003, când au avut un procent de 47,3%). În această privință, Malta se situează pe locul al doilea (54,2%), Portugalia pe locul al treilea

(54,3%), în timp ce Spania ocupă locul al pe locul patru (60%). Pe de altă parte, cel mai mare procent în ceea ce privește participarea la educație a fost obținut în Croația (95,4%), în Slovacia (92,3%), în Republica Cehă (91,6%) și Slovenia (90,2%).

În țara noastră au fost identificate cauzele părăsirii timpurii a școlii; acestea creează premisele eșecului integrării sociale în sensul că ele reduc semnificativ șansele de auto-realizare. În anul 2003, România a avut o rată de părăsire timpurie a școlii de 22,5% care s-a redus la 15,9% în 2008.

Există o mulțime de motive pentru care elevii abandonează școala înainte de a-și finaliza studiile. Unul dintre acestea ar putea fi incapacitatea elevilor de a se obișnui să învețe într-un mod instituționalizat sau, pe de altă parte, ar putea fi faptul că diferitele activități obligatorii din școli nu iau în considerare caracteristicile biologice și psihologice ale elevilor. Trebuie să menționăm, de asemenea, și unii factori economici și sociali. Astfel, în cazul copiilor de vârstă fragedă părăsirea timpurie a școlii este rezultatul combinării diferitelor factori interni și externi motive (imaturitate, instabilitate psihologică, tulburări de comportament, situația economică și financiară necorespunzătoare a familiilor, lipsa de îmbrăcăminte adecvată, sărăcia, condițiile de trai precare, problemele familiale, lipsa de ajutor la învățatură etc.).

La nivel național există semne îngrijorătoare de părăsire timpurie a școlii în învățământul preuniversitar, în special la nivelul învățământului primar, unde rata de participare la educație a scăzut de la 96% la 95%.

Ce s-a făcut până acum?

1. Țările UE s-au angajat să reducă ponderea medie a părăsirii timpurii a școlii la mai puțin de 10% până în 2020. Monitorul anual al educației și formării profesionale oferă date și analize privind tendințele de părăsire timpurie a școlii în UE și în toate statele membre.
2. Miniștrii educației din UE au adoptat o recomandare a Consiliului privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii, care a stabilit un cadru pentru politici coerente, cuprinzătoare și bazate pe dovezi. Aceștia au convenit să colaboreze pentru a face schimb de bune practici și de cunoștințe cu privire la modalitățile eficiente de abordare a abandonului școlar timpuriu.
3. Un grup de lucru privind abandonul școlar timpuriu a analizat exemple de bune practici în Europa și a făcut schimb de experiență în ceea ce privește reducerea abandonului școlar timpuriu. Raportul final prezintă 12 mesaje-cheie pentru factorii de decizie politică și le transpune în instrumente practice prin intermediul unei liste de verificare a politicilor cuprinzătoare și a unei anexe cu exemple de bune practici din mai multe țări ale UE.
4. Comisia a organizat o conferință privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii. Un an mai târziu, au fost analizate evoluțiile politice din opt țări ale UE.

5. Grupul de lucru pentru politica școlară a creat un set de mesaje politice care identifică condițiile-cheie pentru punerea în aplicare a unei abordări școlare globale de combatere a părăsirii timpurii a școlii, precum și un set de instrumente europene online pentru școli.
6. Consiliul a adoptat, de asemenea, concluzii privind reducerea abandonului școlar timpuriu și promovarea succesului școlar.
7. CE a publicat o evaluare a eficacității politicilor și practicilor dezvoltate începând cu 2011 la nivelul UE și la nivel național pentru a aborda abandonul școlar timpuriu în 37 de țări europene.
8. Studiul arată că impactul instrumentelor de politică ale UE este în mare măsură pozitiv în toate țările examinate. În medie, rata de părăsire timpurie a școlii a scăzut de la 13,4 % în 2011 la 10,2% în 2019.

Cu toate acestea, există încă diferențe considerabile între țări și date demografice, persoanele de origine migrantă, tinerii de sex masculin și cei care locuiesc în zonele rurale fiind mai predispuși să își încheie studiile înainte de vârsta obligatorie de părăsire a școlii. Prin urmare, sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a aborda această tendință complexă și în evoluție. Studiul compară o selecție de cauze ale abandonului școlar la nivel național raportat la numărul șomerilor.

Unii dintre factorii care pot duce la părăsirea timpurie a școlii pot fi:

1. lipsa mijloacelor financiare adecvate ale familiei, în special în cazul familiilor dezorganizate, familii cu un număr mare de membri, familiile care nu dispun de resurse și au probleme în asigurarea îmbrăcăminte adecvate pentru copiii lor, familiile în care copiii trebuie să ajute la muncile câmpului sau treburile casnice. Dezbinările familiale atrag după ele probleme financiare. Cazurile de divorț, alcoolismul, violența domestică sunt semne care frecvent precedă decizia de părăsire timpurie a școlii.
2. intrarea în piața muncii. Nu contează dacă este vorba despre a lucra ca zilier sau de a avea o activitate regulată (ca barman, de exemplu), participarea în timpul semestrelor școlare la astfel de activități lucrative reprezintă un pericol care în cele mai multe cazuri duce la părăsirea timpurie a școlii. O soluție pentru cei care au nevoie să muncească pentru a fi autosuficienți ar fi promovarea unor modele care au fost în uz în societățile occidentale dezvoltate, cum ar fi implicarea elevilor de liceu în activități cu jumătate de normă în timpul vacanțelor, care să le ofere recompense financiare.

Analizând datele menționate mai sus, putem ajunge la concluzia că în partea centrală, unde rata șomajului este mai mare decât în orice altă parte a țării, rata de părăsire timpurie a școlii este de fapt mai mică, deoarece tinerii absolvenți care nu-și găsesc un loc de muncă continuă să rămână în cadrul formelor instituționalizate de educație. Acest fenomen poate fi observat în județul Covasna și în județul Alba, unde rata șomajului este de 7,2% (Covasna) și 7,1% (Alba), iar rata de părăsire timpurie a școlii este mai mică (1,4% și 1,5%). Pe de altă parte, există județe în care rata șomajului este destul de scăzută, dar rata de

părăsire timpurie a școlii este destul de ridicată: județele Brașov (3,1% rata de șomaj, 2,9% rata de părăsire timpurie a școlii) și Sibiu (4,3% și 3,6%).

3. migrația circulatorie nu pare să reprezinte un factor de risc în sine, dar există unele probleme importante legate de reintegrarea copiilor care părăsesc sistemul și apoi se întorc la o vârstă mai înaintată. Aceeași probleme pot fi observate atunci când este vorba despre copiii care ajung în forme instituționalizate la vârste mai mari.
4. un alt factor care influențează părăsirea timpurie a școlii este unul social, și anume modelul educațional arătat de părinți și frați. De cele mai multe ori, copiii care abandonează școala înainte de a-și finaliza studiile provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt ani de studiu finalizați. Cu toate acestea, există și excepții. Modelul educațional afișat de frați și surori pare să fie mai mult important. În cazul în care există un copil mai mare care a abandonat școala, există o mare șanse mari ca fratele mai mic să „repete” aceeași schemă.

În ultima vreme, s-a înregistrat o creștere a ratei de participare la educație (a fost de 66,3% în anul școlar 1998-1999 și de 79,6% în 2008-2009), prin urmare, putem observa că, pe lângă familiile lor, tinerii au și alte modele de urmat.

La 31 decembrie 2008, statisticile care arată numărul de șomeri înregistrați au arătat că 50-55% dintre aceștia erau absolvenți ai învățământul primar, gimnazial și profesional; 30-40% cei din învățământul liceal și învățământ postliceal, în timp ce 10-20% arătau procentul de șomeri cu studii universitare. Cu această ocazie aș dori să menționez faptul că la sfârșitul anului anului 2007 aceste statistici prezentau niște valori ușor modificate: a existat un procent mai mare de șomeri cu vârsta peste 55 de ani, absolvenți de școli primare, secundare și profesionale (88%), în comparație cu 52,3% (2008). În ceea ce privește persoanele cu studii universitare, procentul dat a scăzut cu excepția grupei de vârstă a absolvenților de 25-29 de ani.

De câțiva ani, statul român oferă diferite programe sociale pentru a-i menține pe elevi în formele instituționalizate de învățământ. Câteva dintre aceste programe sunt următoarele: programul *Euro 200*, care ajută studentul la achiziționarea de calculatoare personale, diferite tipuri de burse, echipament școlar, rambursarea costurilor de transport pentru elevii care provin din mediul rural, etc. A mai existat un alt tip de ajutor național program numit *Bani de liceu*, în cadrul căruia elevi proveniți din familii cu buget foarte mic au primit ajutor financiar. S-au introdus diferite tipuri de burse (de merit, sociale, de studiu etc.), care să ajute elevii în risc de abandon școlar să rămână la școală.

Acestea sunt doar câteva exemple care pot contribui la scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii, mai ales atunci când este vorba despre elevi care vin din familii cu bugete foarte mici. În plus,

infrastructura școlilor, cadrele didactice, atitudinea părinților și feedbackul dat de societate în ceea ce privește educația, toate acestea sunt de o importanță majoră.

Comisia Europeană a anunțat în Comunicarea privind „Realizarea spațiului european al educației până în 2025” o nouă inițiativă – „Căile către succesul școlar”. Inițiativa va ajuta toți elevii să atingă un nivel de bază în ceea ce privește competențele de bază.

Inițiativa va aborda trei provocări:

1. oferirea șansei tuturor tinerilor de a atinge un anumit nivel în ceea ce privește competențele de bază;
2. reducerea la minimum a numărului de tineri care părăsesc învățământul fără a avea cel puțin o diplomă de învățământ secundar superior;
3. asigurarea bunăstării elevilor la școală.

Bibliografie:

1. „Anuar statistic 2009”. *Institutul Național de Statistică*, www.insse.ro, accesat la data de 12.04.2023.
2. Gyönös, Erika, „Early School Leaving: Reasons and Consequences”. *Theoretical and Applied Economics*, volumul XVIII, nr. 11 (564), pp. 43-52, 2011. <http://store.ectap.ro/articole/660.pdf>.
3. Saito, Eisuke, „Collateral damage in education: implications for the time of COVID-19”. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*. 15 iulie 2021, volumul 44, ediția 1, pp. 45-60. DOI: <https://doi.org/10.1080/01596306.2021.1953443>.
4. Spiteri, Rachel, O’Riordan, Mollie Rose, Cefai, Carmel, Hickey, Grainne, Smith, Stephen. „Early school leaving and trauma-based education: a study in four European countries”. *Pastoral Care in Education*. 26 ianuarie 2022, volumul 41, ediția 1, pages 26-41. DOI: <https://doi.org/10.1080/02643944.2022.2032812>.

INTERCULTURALITATE. FORME ȘI APLICARE ÎN SALA DE CLASĂ ÎN PREDAREA LIMBILOR STRĂINE.

**Badea Tatiana, Prof. Limba germană
Colegiul Național "Gh.M.Murgoci" Brăila**

De ce interculturalitate?

Trăim într-o epocă de internaționalizare a contactelor noastre, ceea ce ne impune inevitabil să ne gândim la străinătate și la comportamentul nostru străin. Munca lingvistică este întotdeauna muncă culturală.

Unul dintre obiectivele principale în învățarea oricărei limbi străine este dezvoltarea unei atitudini pozitive față de alte culturi. Diferite limbi te fac să vezi lumea în moduri diferite. Ele oferă o nouă

perspectivă asupra propriei noastre culturi și limbi, permițându-ne să vedem lumea într-un mod diferențiat.

Tinerii au ocazia să cunoască aspecte ale culturii străine (folclor, obiceiuri, poezie, muzică etc.).

În munca interculturală, tinerii pot practica diferite forme de comunicare și pot învăța să înțeleagă și să respecte alte valori. În acest fel, își pot extinde percepția și pot experimenta în mod conștient că cresc într-o societate multiculturală.

Textele literare sunt unul dintre cele mai comune tipuri de text în predarea limbilor străine. Gama de motivații pentru introducerea de texte literare variază de la ocazia de a vorbi la transmiterea diversității culturii de limbă germană până la reflectarea asupra proceselor inter și intraculturale și a asimetriilor culturale.

Abordarea literaturii este, de asemenea, în zona tensiunii dintre dobândirea limbii sau predarea limbilor și înțelegerea literară și culturală sau recunoașterea prejudecăților și a modelelor etnocentrice de gândire și acțiune.

Când tinerii se confruntă cu literatura într-o limbă străină, intră în contact cu literatura într-o mare varietate de forme și se familiarizează cu ea: cu literatura copilăriei (versuri, cântece, basme), cu lectura obligatorie și, nu în ultimul rând, cu literatura oferită în lecțiile de limba maternă.

Literatura nu oferă doar informații despre țara în care a fost creată, ea are un efect asupra cititorului cu aceste informații și îmbină astfel obiectivul de învățare „atitudine” cu obiectivul de învățare „studii de țară”. Un cititor de limbă străină poate afla din literatură ce gândesc oamenii din cultura țintă, ce probleme au sau au avut, despre ce vorbesc, visează și cum condițiile politice sau sociale împiedică astfel de vise la rândul lor. Întrucât situația în care se află eroul acestui roman și problemele cu care se confruntă devin evidente doar atunci când sunt incluse contextele istorice și politice menționate, iar aceste cunoștințe nu pot fi asumate pentru un cititor de limbă străină, astfel de cunoștințe de fond trebuie mai întâi construite. în clasa. Lecția de literatură de cultură străină este o modalitate neprețuită de a înțelege propria cultură. A citi literatură înseamnă a face experiențe mai profunde ale lumii. În textele de ficțiune, studentul experimentează aceeași problemă din viața reală mai impresionant și mai motivant decât în studiile regionale. În structura sensului textelor literare, realitatea este dezvăluită tinerilor cititori într-un mod special, iar autoînțelegerea și înțelegerea lor asupra lumii sunt extinse prin formele de constituire poetică a sensului. Scopul primordial al instruirii literare este deci de a preda înțelegerea literară și de a folosi ocaziile de dialog create de diferitele procese de înțelegere pentru învățarea limbii străine. Lecțiile de literatură au scopul de a dezvolta competența textuală, i. H. capacitatea de a trata în mod corespunzător textele de toate felurile.

Mă gândesc la texte din domeniul literaturii, în lectura cărora elevii pot contribui cu propriile experiențe, experiențe, interese, condiții de viață, dar în același timp – este vorba despre texte în limbi străine din altă cultură – își lărgesc orizonturile. de experiență.

Ce ar trebui să facă elevul?

A se ocupa de literatură înseamnă că elevul nu mai este un obiect pasiv care este condus la literatură, ci apare ca un subiect activ care „evadează” textele, le analizează critic, le compară, le completează, le comentează și le parafrizează. Abilitățile de citire și scrierea creativă sunt abilități care sunt atât necesare, cât și încurajate la orele de literatură. Înțelegerea literaturii și capacitatea de a interpreta ar trebui măsurate în raport cu obiectivele de învățare clar definite. Scopul lecțiilor de limbi străine este de a aduce cursanții mai aproape de limba și cultura germană. Studiile regionale oferă cunoștințele necesare pentru înțelegerea și comportamentul lingvistic adecvat în situațiile de zi cu zi din cealaltă țară. Studiile regionale ar trebui să fie integrate în lecțiile de limbi străine. Limba și geografia sunt indisolubil legate. De aceea, învățarea limbilor străine conține întotdeauna o componentă culturală și invers.

În opinia mea, multilingvismul se află în centrul proiectului european: limbile noastre reflectă cultura și identitatea noastră, permițându-ne în același timp să comunicăm unul cu celălalt. Cetățenii europeni care vorbesc mai multe limbi se pot integra mai ușor într-o altă țară - fie ca student sau lucrător - și au acces mai ușor la alte culturi. Lumea afacerilor este, de asemenea, foarte interesată de angajații multilingvi. Oportunitățile de carieră cresc cu bune cunoștințe de limbi străine. Nu în ultimul rând, limbile sunt cel mai important mijloc de comunicare pentru că societatea noastră este din ce în ce mai multilingvă - fie în spitale, în instanță, la secția de poliție, în școli, la serviciu sau acasă - și pentru că mulți dintre noi menținem contacte. în Europa și în întreaga lume.

Când dobândim limba maternă, nu doar învățăm limba. În același timp, corectând oamenii din jurul nostru, învățăm și cum să ne comportăm corespunzător în anumite situații și astfel dobândim automat competență culturală. Învățarea interculturală înseamnă, pe de o parte, obținerea accesului la o cultură străină; pe de altă parte, cursanții interculturali ar trebui să experimenteze acest lucru și modul în care percepția lor asupra propriei culturi și experiența de viață este influențată. Scopul este sensibilitatea generală pentru diferențele și asemănările culturale, precum și dezvoltarea competenței interculturale prin legarea studiilor lingvistice și culturale, printr-o abordare de contrast cultural și prin formarea în înțelegerea celorlalți.

Înțelegerea culturală este un obiectiv al didacticii interculturale. Pe lângă cunoștințele lingvistice, trebuie să existe întotdeauna o încercare de înțelegere culturală: înțelegerea culturii străine, a membrilor culturii străine și a acțiunilor și comportamentului acestora.

Bibliografie:

Albert, Marie-Theres; Epstein, Norbert: Interculturalitatea - cuvânt la modă sau metodă? În: Revista Forum de cercetare științifică de la BTU, Cottbus, vol. 13, p. 20-25.

Auernheimer, Georg: Introducere în educația interculturală.

Darmstadt: Societatea de carte științifică 2005.

Baumer, Thomas: Manual de competență interculturală, Zurich: Orell Füssli 2002.

Böhm, Dietmar; Bohm, Regina; Deiss-Niethammer, Birgitt: Manual de învățare interculturală, Feiberg/Basel/Viena: Herder 1999.

INCLUZIUNE, INTEGRARE ȘI INTERCULTURALITATE. STRATEGII DEMONSTRATE ȘI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE PENTRU SPORT

**Badea Valentin, prof. Educație fizică și sport
Colegiul Național Pedagogic "D.P.Perpessicius" Brăila**

Cu termenii interculturalitate, incluziune, integrare sunt denumite o mare varietate de programe și inițiative în sportul organizat, cum ar fi „Integrarea prin sport”. Dezvoltarea de programe și inițiative adecvate sunt ca răspuns la evoluții și rezultate demografice (de ex. includerea femeilor, a vârstnicilor sau a persoanelor migrante în sport); ca reacție la cele recomandate la nivel internațional sau chiar obligatorii, specificații sau recomandări precum de ex. Carta europeană ” Sportul pentru Toți” (Consiliul Europei, 1975), Carta Educației Fizice și Sportului Internațional (UNESCO, 1978), Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, 2009 sau ca reacție la problemele sociale, la care se referă practica sportivă și sportul în viața de zi cu zi socială (de exemplu, măsuri împotriva rasismului, discriminare și mizantropie).

Dezvoltarea programelor corespunzătoare este un semn de asumare a responsabilitatii sociale prin sport organizat, nu numai cu motive pragmatice care vizează autoconservarea, dar și cu o orientare

normativ-socio-morală, care este necesară pentru menținerea legitimității publice și politice. Multe cluburi sportive și asociații au deja nevoie de ajustarea perspectivelor în abordarea diversității și migrației recunoscute în special și adaptate la condițiile-cadru ale acestora, structuri, programe și oferte.

Ideile sociale de participare egală a tuturor cetățenilor la sporturi organizate, orientate spre bunăstare s-au schimbat- parțial ca răspuns la dobândirea cunoștințelor științifice, parțial ca răspuns la obiectivele politicii.

Părăsirea timpurie a școlii este un fenomen complex care generează pe termen scurt excluziune educațională iar pe termen mediu și lung excluziune socială și profesională. Combaterea acestui fenomen prin activități integrate cu caracter sportiv reprezintă o prioritate strategică.

Incluziunea romilor constituie una din problemele importante cu care se confruntă actuala societate românească. Democrația este, prin definiție, o societate pentru toți și a tuturor: în cadrul ei fiecare om, categorie socială, grup, comunitate trebuie să-și găsească locul și rolul, să se bucure de șanse egale, să-și valorifice aptitudinile, talentele. Cu toate acestea, constatăm că partea cea mai mare a populației rome se află într-un decalaj major față de populația majoritară.

Nerecunoscute, neconștientizate, prejudecățile sunt și mai greu de combătut atât în societate, cât și în școală, iar incluziunea socială a romilor și mai greu de realizat.

Conceptul “ Sport pentru toți “are scopul de a folosi sportul pentru integrare socială și culturală. Se vizează participarea la activități sportive a tinerilor din zone unde acest tip de activități nu se prea practică, din cartiere și străzi unde copiii și tinerii din orașe europene încă trăiesc în condiții precare.

Prioritatea principală este să încurajeze participarea la activități sportive a copiilor și tinerilor din grupuri dezavantajate, mai ales migranți și minorități etnice, cum ar fi romi. Activitățile sportive includ o serie de discipline care pot fi realizate de tineri indiferent de sex și care prezintă avantajul că nu necesită utilizarea unor echipamente de mari dimensiuni și scumpe sau echipe sau structuri complexe și pot fi adaptate și pentru persoane cu dizabilități fizice.

O a doua prioritate este combaterea discriminării în practica sportivă, permițând și încurajând participarea la activități sportive a tinerilor din diferite țări –solicitanți de azil și refugiați dar și membri ai grupurilor minoritare.

Probabil, mulți elevi cu dificultăți de învățare au probleme cu așteptările comportamentale tipice la școală, cum ar fi punctualitatea, disponibilitatea de a depune efort, diligența, dorința de a performa, toleranța la frustrare și manierele respectuoase. Abateri de comportament sunt de așteptat și în educația fizică: lipsa dorinței de a face efort poate fi observată foarte clar în situații de competiție și de joc și poate

duce la probleme și conflicte acolo dacă elevii în cauză au o toleranță scăzută la frustrare. Prin urmare, orele comune de educație fizică ar trebui să fie scurte și clare.

Recomandări pentru o organizare ușoară în educația fizică:

- Formulați reguli într-un limbaj simplu și la persoana întâi.
- Clarificați regulile cu afișe într-un limbaj simplu, imagini și simboluri.
- Marcați clar terenurile de joc sau traseele (de exemplu, conuri, săgeți, culori).
- Evitați acumularea de înfrângeri (de exemplu, luați în considerare și variația aleatorie în competiții).
- Începeți cu jocuri și forme de joc binecunoscute și sugerați modificări sau dezvoltați-le.
- Joacă și exersează în grupuri mici pentru a obține o imagine de ansamblu mai bună.
- Minimizați numărul și complexitatea regulilor în competiții și jocuri.
- Când învățați mișcarea sau introduceți jocuri, imagini și modele pe lângă limbaj folosiți, arătați și imitați, aranjați curse de probă, pentru atenuarea presiunii concurenței.

Fie ca sportiv, fie ca spectator, sportul este de mare importanță pentru mulți oameni. După lumea profesională, sportul este locul unde oamenii se întâlnesc cel mai adesea direct sau fac schimb de informații în mod direct.

Cu o minte deschisă, sportul permite întâlniri și cunoștințe minunate, dezvoltând în același timp abilități interculturale care sunt utile și în afara sportului. Chiar și în sportul școlar, încercăm să-i învățăm pe elevi să se dezvolte individual și, de asemenea, să acționeze într-un mod care să servească comunitatea într-un mod pozitiv. În acest sens, se așteaptă, de asemenea, ca profesorii să observe și să transmită mai departe nivelul relațiilor sociale ale sportului. Prin urmare, aceste funcții sociale importante ale sportului pentru o interculturalitate de succes sunt predate de la o vârstă fragedă.

Profioniștii, echipele, ligile etc. dezvoltă în continuare, prin regulile și codurile lor de conduită exemplare, modele importante pentru societate. Ei sunt acum un factor relevant pentru a se asigura că oamenii sunt sensibilizați și tratează străinii cu toleranță, respect și acceptare.

Sportul trebuie înțeles ca o activitate care deschide calea, care unește oamenii și îi conectează. Protagonistii care participă la un sport nu pot evita permanent întâlnirile și dialogurile, astfel încât mai devreme sau mai târziu intră în contact cu străini. Ca urmare, apar cunoștințe neașteptate, care asigură desființarea prejudecăților.

Bibliografie:

Enes Düzenli: Interculturalitate și sport

Peter Neuman: Cazuri de incluziune în educația fizică

Petra Gieß-Stüber, Ulrike Burrmann, Sabine Radtke, Bettina Rulofs, Heike Tiemann: Diversitate, Incluziune, Integrare și Interculturalitate.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

Prof. Bertescu Manuela-Mirela, Colegiul Național Pedagogic "D. P. Perpessicius" Brăila
Prof. Cîrîc Geanina-Mariana, Colegiul Tehnic "Costin D. Nevițescu" Brăila

Abandonul școlar reprezintă părăsirea sistemului de învățământ și ale oricăror raporturi cu școala, înaintea obținerii unei calificări profesionale, ceea ce demonstrează un eșec al integrării sociale a individului. Așadar, abandonul școlar are consecințe negative atât asupra tânărului care abandonează cât și asupra societății. În schimb, activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului deoarece acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat. Aceste activități au menirea să atragă elevii, să îmbunătățească interacțiunea școală-elev și să crească motivația de implicare în activitățile educative, având pe termen lung impact pozitiv asupra prevenirii abandonului școlar. Așadar, cele mai atractive activități extracurriculare pot fi excursiile, vizitele tematice, activitățile culturale artistice precum: elaborarea unei reviste a școlii, club de dans, club de lectură etc.

Excursia își propune să scadă numărul elevilor cu risc crescut de nefinalizare a studiilor și să îmbine educația formală cu cea non-formală prin petrecerea în mod plăcut a timpului liber ca modalitate de învățare alternativă și complementară. O astfel de activitate vizează realizarea unor circuite sub forma unor vizite și excursii pentru a învăța prin explorare geografia României și pentru aprofundarea unor opere literare din programa de bacalaureat deoarece locurile vizitate sunt regăsite în acestea. Excursiile și vizitele tematice constituie un mijloc didactic de mare importanță, pentru că oferă elevilor posibilitatea să observe, să cerceteze și să cunoască în mod direct o mare varietate de aspecte geografice și sociale și să înțeleagă mai clar legătura dintre teorie și practică, dintre procese și fenomene, dintre cauze și efecte, dintre trecut și viitor. De asemenea, excursia are ca scop apropierea elevilor de școală și de profesori prin creșterea motivației în mod individual și/sau colectiv și nu în ultimul rând, însușirea unui comportament civilizat cu valențe civice. Așadar, excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică, îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific.

Activitățile culturale artistice se adresează elevilor cu risc crescut de abandon, elevi pentru care școala este o rutină neatractivă. Elaborarea revistei școlii urmărește să trezească interesul elevilor pentru școală și educație prin metode alternative precum învățarea prin descoperire. Activitatea va contribui la

atingerea obiectivului privind promovarea examenului de bacalaureat prin determinarea elevilor participanți la activități de documentare și utilizare a competențelor digitale în colectivul de tehnoredactare. Profesorii coordonatori împreună cu elevii participanți la activitate vor edita o revistă a școlii care să prezinte sintetic activitățile cu cel mai mare impact. Pentru atingerea obiectivelor din proiectul propus se vor realiza activități de informare și observare, discuții de tip dezbateri și activități de tip concurs.

Clubul de dans reprezintă o activitate care se adresează tuturor elevilor, dar în special celor care nu reușesc să se integreze într-o echipă, nu sunt foarte sociabili, sunt lipsiți de încredere în forțele proprii, au rezultate slabe la învățătură și prezintă risc crescut de abandon școlar. Elevii sunt încurajați să fie încrezători în propriile forțe. De asemenea îi ajută să își petreacă timpul în mod plăcut și constructiv, să se debaraseze de complexele specifice vârstei, de gadgeturile caracteristice vremurilor, să socializeze efectiv și afectiv să devină motivați să petreacă timp la școală în condițiile în care rata abandonului școlar este în creștere. Activitatea pleacă de la ideea că dansul reprezintă o manifestare socială și o formă de eliberare, iar relaționarea cu ceilalți contribuie la consolidarea unei imagini pozitive asupra propriei persoane.

Clubul de lectură poate deveni o activitate în cadrul căreia elevii pe baza cunoștințelor căpătate să fie capabili să participe la dezbateri pe teme propuse sau să dezvolte texte de tip argumentativ în care să își exprime opinia (cu referire la diverse teme sau cu trimitere la operele literare din programa de bacalaureat). Clubul își propune și participarea la concursuri de dezbateri precum Olimpiada națională ”Tinerii Dezbat”. Se vor institui și dezbateri interdisciplinare în colaborare cu profesorii de limbi străine și de istorie. Activitățile urmăresc să sporească interesul pentru lectură, dezvoltarea abilităților de lectură expresivă și sesizarea elementelor interdisciplinare de la obiectele mai sus-menționate.

În concluzie, pentru reducerea abandonului școlar e necesară o colaborare strânsă între familia elevului și școală. Este indicat ca profesorii (învățătorii) să desfășoare activități școlare atrăgătoare împreună cu elevii pentru a face timpul petrecut la școală plăcut și pentru a crește atractivitatea școlii.

Bibliografie:

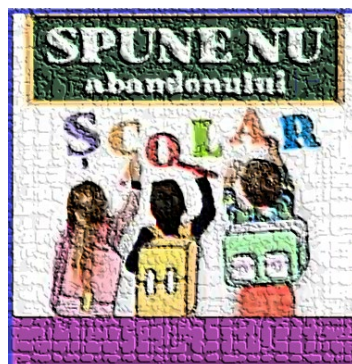
1. https://www.edu.ro/sites/default/files/Exemple_bune_practici_PNRAS_MATE.pdf;
2. <https://isivrancea.ro/wp-content/uploads/2020/10/presents-ghid-erasmus-2019-1-ro01-ka101-062105-2020.pdf>;
3. <https://sfmaria.gl.edu.ro/erasmusplus/abandon/pagini/covid/ghid.pdf>;
4. <https://proform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-dezvoltarea-capacitatii-institutionale-a-scolilor-defavorizate/program-de-diminuare-a-abandonului-scolar>;
5. <https://www.autocv.ro/wp-content/uploads/2019/10/ghid-abandon-scolar.pdf>;

PROIECT EDUCAȚIONAL

Prevenirea abandonului școlar

Profesor Bamiopol Laura Emilia

Școala Gimnazială Ion Creangă, Brăila

INFORMAȚII DESPRE PROIECT

Titlul proiectului: *Prevenirea abandonului școlar*

Ediția nr. 1

Participanți: elevi ciclu gimnazial

REZUMATUL PROIECTULUI

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început.

Factorii care predispun și sunt precursori ai abandonului școlar: randamentul școlar scăzut, demotivarea, relaționarea conflictuală, absenteeismul, comportamentele de risc. Acești factori creează un mediu predispozant în școală/liceu, care poate atrage în această situație un număr mult mai mare de elevi, față de cei expuși direct factorilor perturbatori. Abandonul școlar este în România o problemă socială din ce în ce mai gravă și mai des întâlnită, este o expresie a ineficienței sistemului de educație națională, de politici locale comunitare și de corodare a relaționării la nivel de familie.

- a. Beneficiari direcți și indirecti: elevi, părinții elevilor participanți și cadre didactice
- b. Activități propuse, în ordinea în care se vor desfășura :

- ▶ 1. „Dezbateri - Cauzele abandonului școlar”
- ▶ 2. „Învățarea, o șansă sau o obligație?”
- ▶ 3. „Regulile unei învățări eficiente”
- ▶ 4. „Motivația pentru educație”

PREZENTAREA PROIECTULUI

Scopul proiectului

Scopul acestui proiect este reducerea absenteeismului și a riscului de abandon școlar prin încurajarea participării elevilor la activități școlare.

Obiectivele specifice ale proiectului:

- ✚ scăderea numărului de absențe nemotivate comparativ cu semestrul I;
- ✚ îmbunătățirea relației profesor-elev, elev-elev;
- ✚ creșterea motivației pentru activitățile școlare;
- ✚ încurajarea elevilor de a-și descoperi aptitudinile, interesele și idealurile de viață;
- ✚ dezvoltarea stimei de sine a elevilor, construirea unei imagini de sine pozitivă prin autocunoaștere și dezvoltare personală;
- ✚ elevii să fie capabili să identifice valorile, resursele importante furnizate de școală

Modalități de realizare a obiectivelor:

- ✚ organizarea de întâlniri între cadrul didactic și elevii implicați în derularea proiectului;
 - ✚ stabilirea unui calendar de activități la nivelul unității școlare implicate, în vederea realizării obiectivelor propuse.
- ✚

Descrierea activităților

► 1. „Dezbatere - Cauzele abandonului școlar”

→ Participanți: elevii claselor V-VII

Descrierea activității: Prin această activitate, cadrele didactice împreună cu elevii vor identifica principalele tipuri de cauze ale absenteismului școlar. Principalele tipuri de cauze sunt familia, grupul dizarmonios de elevi, profesorii neatractivi și tulburările în dezvoltarea personalității elevilor. După dezbatere, elevii vor realiza afișe, desene care să surprindă cauzele absenteismului școlar.

→ Beneficiari: elevi și cadre didactice

→ Modalități de evaluare: finalizarea portofoliului, acordarea de diplome

► 2. „Învățarea, o șansă sau o obligație?”

→ Participanți: elevii claselor V-VII

Descrierea activității: activitatea își propune să ajute elevii să își exprime opinia cu referire la școală, completând un chestionar cu început de propoziții dat. Aceștia vor realiza un plan de acțiune pentru a învăța mai eficient și vor aplica și evalua periodic progresul înregistrat. La sfârșitul activității, elevii vor scrie un eseu de 5 minute cu titlul „**Pentru a reuși în viață...**”

→ Beneficiari: elevi și cadre didactice

→ Modalități de evaluare: finalizarea portofoliului, acordarea de diplome

► 3. „Regulile unei învățări eficiente”

→ Participanți: elevii claselor V-VII

Descrierea activității: activitatea își propune să ajute elevii să își exprime părerea cu referire la învățarea eficientă, completând un chestionar cu început de propoziții dat. Apoi, elevii vor descoperi 11 metode practice ce îi pot ajuta la învățat (<https://liceanul.com/11-metode-practice-ca-sa-inveti-mai-eficient/>). Ei vor alege regulile pe care le respectă în programul lor zilnic de învățare și vor argumenta apoi alegerile făcute.

→ Beneficiari: elevi și cadre didactice

→ Modalități de evaluare: finalizarea portofoliului, acordarea de diplome

► 4. „Motivația pentru educație!”

→ Participanți: elevii claselor V-VII

Descrierea activității: Elevii și profesorii vor desfășura activități prin care vor argumenta importanța motivației pentru învățare și educație. Ei vor primi scurte studii de caz cu situații în care părinții sprijină sau nu educația copiilor. Vor discuta și despre relația dintre școală și familie din perspectiva celor șase întrebări motivaționale: CE?, DE CE?, CU CINE?, CÂND?, UNDE?, CUM? - scurte dezbateri.

→ Beneficiari: elevi și cadre didactice

→ Modalități de evaluare: finalizarea portofoliului, acordarea de diplome

Evaluarea proiectului:

- Chestionare;
- Expoziție cu lucrări de artă plastică ale elevilor;
- Afișe, pliante executate de elevi;
- Jurnal de impresii

Diagrama Gantt a activităților

Nr. crt.	Obiectiv specific	Activitate	Luna febr.	Luna martie	Luna aprilie	Luna mai	Responsabili
1.	- Identificarea elevilor care fac parte dintr-un grup vulnerabil (absenteism, abandon).	Formarea echipei de proiect					Echipa de proiect
	- Realizare a doua afișe de popularizare, care vor fi plasate în	Popularizarea proiectului					Echipa de proiect

	cadrul școlii, pe parcursul desfășurării proiectului.	Diseminarea proiectului					Echipa de proiect
2.	- Realizarea unei activități de consiliere a elevilor care fac parte din grupul țintă al proiectului, în vederea prevenirii abandonului și absenteismului școlar.	„Dezbatere - Cauzele abandonului școlar”					Echipa de proiect Prof. participanți
		Prezentarea afișelor și desenelor realizate de către elevi					Echipa de proiect
3.	- Realizarea unui plan de acțiune pentru elevii care fac parte din grupul țintă al proiectului, astfel încât aceștia să învețe eficient.	„Învățarea, o șansă sau o obligație?”					Echipa de proiect Prof. participanți
4.	- Aplicarea unui chestionar elevilor care fac parte din grupul țintă al proiectului, privind metodele practice pe care aceștia le pot folosi pentru a învăța mai ușor.	„Regulile unei învățări eficiente”					Echipa de proiect Prof. participanți
		Acordare diplome					
5.	- Realizarea unei activități de tip dezbatere cu elevii care fac parte din grupul țintă, privind sprijinul sau lipsa sprijinului părinților în educația copiilor.	„Motivația pentru educație!”					Echipa de proiect Prof. participanți
6.	Prezentarea raportului final al proiectului	Evaluarea proiectului					Echipa de proiect Prof. participanți

Rezultate așteptate:

- Reducerea absențelor nemotivate și a abandonului școlar;
- Promovarea unei atitudini responsabile ca elev într-o instituție și a unei atitudini pozitive față de școală;
- Prevenirea absenteismului.

Diseminarea rezultatelor:

- Amenajarea în școală, a unui spațiu ce va conține un panou cu rezultatele proiectului, imagini cu elevii din timpul sesiunilor de formare, desene, postere.

Bibliografie

- *Ghid ilustrat de prevenire a abandonului școlar și a absenteismului*, elaborat în cadrul proiectului Erasmus+, de către Liceul Teoretic Sfânta Maria, Galați
- *Activități de consiliere pentru prevenirea eșecului și absenteismului școlar*, CJRAE Vrancea

**PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR
PRIN PRACTICI EDUCAȚIONALE INCLUZIVE**

**Prof. Băurceanu Dan-Gabriel
Școala Gimnazială "Costache Grigore Șuțu"**

Prevenirea abandonului școlar este o problemă majoră în sistemul de învățământ. În această privință, practicile educaționale incluzive sunt considerate a fi una dintre cele mai eficiente metode de a preveni abandonul școlar și de a îmbunătăți performanțele academice ale elevilor. În acest referat, vom discuta despre ce sunt practicile educaționale incluzive și cum pot acestea ajuta la prevenirea abandonului școlar.

Practicile educaționale incluzive sunt metode de predare care se concentrează pe nevoile individuale ale fiecărui elev și încearcă să includă toți elevii în procesul de învățare. Aceste metode se bazează pe ideea că fiecare elev este unic și are nevoi diferite în ceea ce privește învățarea. Prin urmare, practicile educaționale incluzive încearcă să ofere o educație personalizată, adaptată nevoilor și abilităților fiecărui elev.

În cele ce urmează atașăm câteva exemple de practici educaționale incluzive pe care profesorii le pot aplica pentru a preveni abandonul școlar și pentru a îmbunătăți performanțele academice ale elevilor:

- 1) **Învățarea colaborativă:** Profesorii pot încuraja colaborarea între elevi, astfel încât aceștia să lucreze împreună la proiecte și sarcini. Această practică poate ajuta la dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare ale elevilor și poate contribui la creșterea încrederii în sine și a motivației lor.
- 2) **Evaluarea formativă:** Profesorii pot oferi feedback regulat și constructiv elevilor în timpul procesului de învățare. Această practică poate ajuta elevii să-și îmbunătățească abilitățile și să-și corecteze greșelile mai devreme în procesul de învățare.
- 3) **Utilizarea tehnologiei educaționale:** Profesorii pot folosi tehnologia pentru a oferi acces la materiale educaționale într-un mod interactiv și personalizat. De exemplu, profesorii pot utiliza aplicații și platforme educaționale online care permit elevilor să învețe la propriul ritm și să beneficieze de o gamă mai largă de resurse educaționale.
- 4) **Diferențierea instruirii:** Profesorii pot adapta metodele de predare și materialele educaționale pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate include utilizarea diferitelor stiluri de învățare (vizual, auditiv sau kinestezic), adaptarea nivelului de dificultate al materialelor și oferirea de sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale.
- 5) **Participarea activă a părinților:** Profesorii pot implica părinții în procesul de învățare al elevilor, de exemplu, prin organizarea de întâlniri cu părinții sau prin comunicarea regulată cu aceștia. Aceasta poate ajuta la îmbunătățirea angajamentului părinților în educația copiilor lor și poate contribui la îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

Acestea sunt doar câteva exemple de practici educaționale incluzive pe care profesorii le pot aplica pentru a preveni abandonul școlar și pentru a îmbunătăți performanțele academice ale elevilor. Important este să fie utilizate practici care să țină cont de nevoile individuale ale fiecărui elev și să creeze un mediu de învățare sigur și incluziv pentru toți elevii.

Un aspect important al practicilor educaționale incluzive este abordarea diferențelor culturale, socio-economice și de dezvoltare ale elevilor. Aceasta implică o atenție deosebită acordată diversității culturale și lingvistice a elevilor, dar și înțelegerea că unii elevi pot avea nevoi speciale, fie din cauza unor dizabilități, fie din cauza unor probleme sociale sau emoționale.

Prin aplicarea practicilor educaționale incluzive, elevii se simt acceptați și valorizați, iar acest lucru poate duce la o creștere a motivației și a angajamentului lor față de școală. În plus, elevii care se simt incluși și acceptați în școală au o mai mare încredere în propriile abilități și pot dezvolta o atitudine pozitivă față de învățare.

Un alt beneficiu al practicilor educaționale incluzive este că acestea pot ajuta la identificarea timpurie a problemelor de învățare și a altor probleme care pot duce la abandonul școlar. Într-un mediu incluziv, profesorii pot observa mai ușor comportamentele atipice și pot oferi sprijin suplimentar acelor elevi care au nevoie de ajutor.

În concluzie, practicile educaționale incluzive pot juca un rol crucial în prevenirea abandonului școlar. Acestea oferă o educație personalizată, adaptată nevoilor și abilităților fiecărui elev, iar acest lucru poate duce la o creștere a motivației și a angajamentului lor față de școală. De asemenea, practicile educaționale incluzive pot ajuta la identificarea timpurie a problemelor de învățare și a altor probleme care pot duce la abandon.

BIBLIOGRAFIE

- 1) Allodi, M. W. (2002). Reaching and Teaching all Children: Grassroots Efforts that Work. Phi Delta Kappan, 84(7), 532-537.
- 2) Brown, K. W., & Mowen, T. J. (2016). Fostering inclusion in the classroom: Strategies for engaging students with disabilities. The Journal of Effective Teaching, 16(2), 34-48.
- 3) Darling-Hammond, L., & Adamson, F. (2014). Beyond the bubble test: How performance assessments support 21st century learning. Jossey-Bass.
- 4) McLeskey, J., Waldron, N. L., & Redd, L. (2014). A case for inclusion of students with disabilities in large-scale assessment and accountability systems. Assessment for Effective Intervention, 39(3), 159-171.
- 5) UNESCO (2017). Teaching and Learning: Achieving Quality for All. UNESCO Publishing.

EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ ÎN ȘCOALĂ

Prof. inv. primar Beizadea Anișoara
Școala Gimnazială Vădeni, jud. Brăila

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea exemplului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

De-a lungul istoriei sale, atât în România, precum și în multe alte țări din sud-estul Europei, au avut loc confruntări de culturi, mai ales în secolul XX, când transformări repetate au afectat viața socială, politică și culturală. Interculturalitatea este înainte de orice respectul diferențelor. Cadrele didactice sunt garanții acestor rigori ale spiritului care veghează asupra diferențelor, pentru a învăța, a cunoaște și a înțelege ceea ce ne leagă, ceea ce ne face asemănători, ceea ce ne apropie: „Voi sărbătoriți într-un fel, la noi e diferit.” Suntem diferiți, dar nu înseamnă că unul este mai bun decât celălalt, cu toții avem un potențial valoric egal. Toți avem o cultură asemănătoare dar în același timp și culturi diferite. Acestea țin de religiile noastre, de grupul nostru etnic, de valorile politice, sociale, de familiile noastre. Unica posibilitate ca oamenii să devină solidari este recunoașterea și estimarea acestor diferențe și similitudini. „Orice societate depinde, atât în ceea ce privește existența sa, cât și dezvoltarea ei, de un echilibru între afirmarea de sine a individului și interesul colectiv. Realizarea acestui echilibru duce la o conștiință crescută a libertății interioare și constituie baza unui sentiment de identitate și de respect de sine, de respect al celuilalt.” (Le coeur conscient- Bruno Bettelheim) Pentru cadrele didactice este esențial să creeze relații pozitive în interacțiunea dintre semeni, să favorizeze dezvoltarea persoanei cât și a relațiilor constructive în grup, pentru a trăi sentimentul propriei identități. Venind din culturi diferite avem șansa să ne integrăm într-o societate diferită, multiculturală, care favorizează sentimentul de a fi în realitatea cotidiană, o individualitate care nu seamănă cu nimeni și nimic. Cunoașterea și înțelegerea celuilalt este un proces progresiv și complex. Primele contacte între oamenii de culturi diferite sunt însoțite de sentimentul de insecuritate, de frică, de adversitate deschisă față de celălalt. Datorită învățării relaționale, pe măsură ce contactele devin frecvente, indispensabile (datorită unor circumstanțe, locuri de muncă, etc) acceptarea și înțelegerea celuilalt devin comportamente de bun simț. În învățământ, culturile se cer a fi studiate într-o manieră comparativă și complementară. Efortul de aplicare a tezelor educației interculturale este mai dificil decât cel de teoretizare, apărând fel de fel de întrebări cum ar fi să se valorifice pedagogic diferențele culturale, când trebuie să începi și cum să menții un echilibru Școala are misiunea de a permite fiecărui copil să crească, să-și dezvolte spiritul, corpul și inima, deci inteligența, sensibilitatea, creativitatea; să permită copiilor să învețe să trăiască împreună, unii cu alții, cu persoane diferite, să-și poată ocupa progresiv locul în societate, să poată deveni cetățeni activi. Formarea omului este o sarcină complexă și de înaltă răspundere, care trebuie realizată fără rebuturi sau pierderi de valori umane. Îndeplinirea acestei nobile misiuni, cu dezideratul său major de a ameliora progresiv capacitatea adaptativă a omului la cerințele sociale, revine în principal, școlii. Formarea capacității de adaptare la diverse situații de viață este condiționată, într-o mare măsură, de găsirea modalităților optime de instruire și învățare. Dezvoltarea psihică a elevilor poartă amprenta conținutului concret al învățământului și al

modului de realizare a acestuia. Posibilitățile mintale ale copilului sunt mari, iar evaluarea capacităților mintale genetice –fluide și polivalente - este o sarcină dificilă în stadiul actual de dezvoltare socială. Potențialitățile intelectuale se realizează în contextul activităților în care este antrenat copilul în mod efectiv. Metodologia activităților instructiv –educative, modul lor de organizare, pot favoriza ori limita valorificarea deplină a posibilităților de dezvoltare psihică de care dispune copilul. Perfecționarea mijloacelor, a metodelor reale de formare a personalității contribuie la ridicarea nivelului de dezvoltare mintală, afectivă și morală a copilului. Toleranța este o valoare morală, iar educarea în spiritul acesteia se înscrie, așadar, în sfera educației morale. Educația morală reprezintă dimensiunea internă a activității de formare-dezvoltare a personalității care vizează „ceea ce este mai profund și mai accentuat subiectiv în ființa umană”(Hubert, Rene), realizabilă prin raportarea la valorile incluse în normele etice definitorii pentru reglementarea raporturilor omului cu lumea și cu sinele. Discriminarea reprezintă unul dintre puținele aspecte comune situații în care se găsesc romii și comunitățile de romi. Multă vreme nerecunoscută, în special în sfera instituțională, ideea că romii au fost și sunt și în prezent victime ale discriminărilor și ale unor adâncuri înrădăcinate prejudecăți de tip rasist este tot mai acceptată și discutată, ea regăsindu-se în prezent în mai multe documente oficiale și fiind luată în considerare în politicile publice. Teoriile sociologice și psihosociologice arată că nu se poate vorbi de o reală eficiență în combaterea discriminării în absența unui cadru instituțional adecvat și în absența unui mesaj public clar exprimat către instituțiile publice în sensul combaterii discriminării. Discriminarea poate fi de trei tipuri : 1. Discriminarea directă apare în situația în care persoana este tratată mai puțin favorabil decât alta, dacă ar putea fi tratată într-o manieră similară. Spre exemplu, un caz de discriminare directă este cel al refuzului înscrierii copiilor romi la o anumită grădiniță. 2. În cazul discriminării indirecte, o prevedere, un criteriu sau o practică aparent neutră dezavantajează anumite persoane. Un exemplu este impunerea purtării de către copii a unor uniforme scumpe sau obligativitatea achiziționării de către părinți a unor materiale educative cu costuri ridicate, ceea ce are drept consecință concentrarea copiilor proveniți din medii defavorabile în școli care nu au astfel de solicitări. 3. Discriminarea structurală se referă la slaba reprezentare a unor categorii de persoane în anumite domenii. Existența unei legislații nondiscriminatorii, a unei legislații antidiscriminare și a unor instituții cu atribuții în combaterea discriminării sunt elemente importante, dar nicidecum suficiente pentru asigurarea reducerii discriminării romilor. Toate acestea au, dincolo de rolul lor funcțional direct, consecințe psihologice semnificative.

Bibliografie:

Călin Rus, Mihaela Zătoreanu, Liliana Voicu Ciolan: “Educația timpurie incluzivă”

“Pași către școala interculturală”, Colecția Sanse Egale, Ed. Corint, 2000 “O nouă provocare pentru educație” – Interculturalitatea, Editura Polirom, 2001

“Stereotipuri, discriminare și relații inter grupuri”, Bourhis, R.Z., Leyens, J.F. (coord.), Polirom, Iași

www.didactic.ro

POVESTEA LUI PUTERE

**Prof. Bianu Luminița,
Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”**

Crezi ca ai probleme doar pentru ca nu ai ultimul model de telefon? Gandeste-te ca sunt copii cu probleme reale, copii care au nevoie de o vorba buna pentru a se simti mai bine. Sunt copii care nu au osituatie financiara buna, au dizabilitati, nu au parinti sau sunt abuzati verbal, insa existasi copii care le au pe toate. Acei copii pot spune ca au probleme inasa nu se plng, au un mic zambet pe chipul de copil luminat si spun ca totul este bine. Aceste cazuri nu sunt deloc rare in scoala noastra se intalnesc.

In ianuarie s-a organizat o mica excursie la gradina zoologica cu clasa. Toti copii au fost entuziasmati si nerabdatori sa mearga acolo. A doua zi, copii au adus bani doamnei invatatoare inasa un mic copilas statea retras privindu-i pe ceilalti. Doamna invatatoare s-a apropiat de el si l-a intrebat ce are. Acesta a spus ca si el voia sa mearga in excursie inasa nu-si permite deoarece de cand unul dintre parintii sai a trecut la ceruri situatia lui financiara s-a inrautatit. Doamna stia ca acest copil , pe care o sa-l numim Putere, era un copil bun si s-a oferit sa-i plateasca excursia. Chiar daca isi doreaasta, Putere a refuzat, dar doamna invatatoare a insistat. Ceilalti parinti au auzit cine ii plateste excursia au inceput sa vorbeasca intre ei inasa ii cunosteau situatiasi li s-a facut mila de el . La scoala, copii nu il considerau prieten cu ei.il excludeau pe Puteredin jocuri si se indepartau. Baietii se strangeau in jurul sau si glumeau pe seama lui. Putere devenise rece si se simtea neputincios. Nu arata ce simtea , era cu gandul la parintele sau . Mama lui Putere era o femeie puternica si evita sa-I arate ca si ea sufera dupa pierderea sotului sau. Ii era alaturi lui Putere si avea o legatura stransa.Timpul trecea iar lor nu le mai era atat de greu ca la inceput inasa si acum era Putere si mama sa impotriva lumii.

Invatati sa va pretuiti parintii si fiecare moment petrecut alaturi de ei. Bucurati-va de lucrurile mici. Multumiti pentru ce aveti. Cand va mai simtiti coplesiti de lucruri marunte, ganditi-va la acesti copilasi vulnerabili. Asa e ca nu se compara?

FACTORI CHEIE IN REDUCEREA ABANDONULUI SCOLAR

Prof. Bogdan Steluța,

Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar.

Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ-informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare.

Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar.

Abandonul constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început.

Pentru a putea analiza corect fenomenul abandonului școlar ar trebui, întâi de toate, să analizăm factorii cheie care duc la declanșarea acestuia.

Printre aceștia sunt :

Factorii individuali - aceștia se referă la capacitatea personală a elevului de a reacționa, adică de resursele personale. Un rol important este reprezentat și de prezența mamei în viața copilului. Dacă un copil a trăit într-un mediu familial în care prezența mamei era cotidiană, atunci se consideră că dezvoltarea copilului a decurs normal. În caz contrar, acesta poate prezenta anumite tulburări psihice, cum ar fi hiperemotivitate, fobii, anxietate etc. De asemenea, starea de sănătate a elevului poate influența succesul sau eșecul școlar al acestuia.

Mediul familial - familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Familia este un factor important și de răspundere al educației. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor. Familia oferă copilului

un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea.

Mediul școlar - mediul școlar are un important impact educațional. Acesta îndeplinește o serie de roluri de socializare, integrare, control social, profesionalizare etc. și totodată este puternic influențat de ansamblul vieții sociale, începând cu valorizarea și prestigiul social al școlii, și terminând, poate, cu resursele disponibile.

Analiza complexă a acestui fenomen a demonstrat că există mai multe motive prin care mediul școlar contribuie la abandonul școlar:

- cunoașterea insuficientă elevilor, datorită numărului mare dintr-o clasă sau datorită dezinteresului manifestat de către profesori;

- nerespectarea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor; profesorii prin pregătirea lor la nivel psiho-pedagogic trebuie să cunoască personalitatea elevului pentru a adapta metodele de predare-învățare la fiecare elev în parte;

- lipsa de preocupare a unor cadre didactice pentru stimularea interesului față de învățatură; în special în mediul rural, profesorii nu își manifestă interesul pentru procesul învățării datorită faptului că salariile nu sunt pe măsura așteptărilor; majoritatea cadrelor didactice din mediul rural sunt suplinitori;

- insuficienta pregătire profesională și psiho-pedagogică a unor cadre didactice;

- lipsa de profesionalism, manifestată fie prin severitatea profesorului (poate induce starea de teamă, anxietate a elevului), fie prin permisivitate reprezintă un factor ce poate influența abandonul școlar;

- lipsa dotărilor materiale în instituțiile de învățământ, lipsa școlilor la sate determină mulți elevi să parcurgă zilnic un drum lung până la o școală apropiată sau mai bine dotată;

- lipsa profesorilor calificați, în special în mediul rural.

Contextul social – în acest context putem vorbi de lipsa investițiilor statului în domeniul educației. O importantă influență negativă asupra percepției educației o reprezintă massmedia, prin promovarea din ce în ce mai largă a celor neșcolarizați care au reușit în viață prin noroc și înzestrările de la natură. Pentru copii, aceștia reprezintă modele drept de urmat deoarece școala nu oferă aceleași perspective.

Adeseori, cei care provin din mediul rural sunt stigmatizați în legătură cu mediul lor de proveniență. La nivel național sunt elaborate programe care să susțină educația în mediul rural, însă puține sunt puse în aplicare.

Factori de ordin socio-cultural sau religios - în această categorie se includ indicatorii care se referă la putere și status social, cum ar fi de exemplu: apartenența etnică, apartenența la clasa socială, apartenența rasială, sexul (încă mai există concepția conform căreia fetele nu au nevoie de o educație aprofundată, ele trebuind să se limiteze la rolul de casnică), apartenența la comunități de tip rural/urban etc.

Toate aceste variabile au fost tratate ca variabile demografice, dar o dată cu preocupările de democratizare a educației școlare, s-a demonstrat că diferite grupuri dezavantajate social sunt discriminate atât în cadrul sistemului școlar cât și pe piața muncii sau pe piața căsătoriilor.

Referitor la variabila sex, unele studii arată faptul că rata de abandon școlar este semnificativ mai mare în rândul fetelor, indiferent de starea materială a părinților.

În mediul mai sărac, abandonul mai frecvent al fetelor se explică prin participarea acestora la realizarea activităților casnice, la îngrijirea fraților, la efectuarea unor activități aducătoare de venit.

În mediul dezvoltat, abandonul școlar al fetelor se caracterizează prin crizele specifice pubertății. Toate acestea pot genera mariaje precoce sau graviditate; atrăgând după sine abandonul școlar.

Există și studii care consideră că riscul cel mai mare de abandon școlar îl au băieții și nu fetele și explică acest lucru prin trăsăturile de personalitate specifice rezultatelor în urma socializării în funcție de stereotipul de sex-rol; copiii proveniți din familii minoritare etnic, indiferent de variabila sex, abandonează școala într-un procent mai ridicat decât cei ce aparțin culturii/etnicii majoritare.

De asemenea, copiii care provin din familii asistate din punct de vedere social sau dependente de servicii sociale sau instituții caritabile abandonează școala într-o proporție semnificativ mai mare.

În ceea ce privește tipul de relație între abandonul școlar și mediul de proveniență, rural/urban, se consemnează o rată mai mare a abandonului școlar în mediul rural, ceea ce se explică prin: distanța mare domiciliu-școală, dublată de condiții inadecvate de transport (navetă), lipsa de flexibilitate a orarelor și structurii anului școlar, care nu țin cont de calendarul lucrărilor agricole, precum și lipsa de opțiuni educative în cadrul școlii.

Factori de ordin economic - studiile demonstrează că copiii care trăiesc în familii sărace au șanse mai mici de a-și însuși o educație școlară completă.

Statutul economic corelat cu abandonul școlar este evaluat prin variabilele precum:

-gradul de instruire și educația părinților

-profesia tatălui;

-venitul familiei și nivelul de viață al acestuia; anumite familii nu au resursele financiare necesare pentru a plăti rechizitele școlare, taxele, transportul la școală, uniforma etc., alte familii își pot permite

să plătească școlarizarea copilului, dar aceasta presupune o reducere drastică a resurselor familiale, mai ales în situația în care elevul avea înainte responsabilități productive alături de părinții săi.

Există elevi care trăiesc sentimente de frustrare legate de sărăcia lor, care se reflectă la școala în ținuta vestimentară sau în lipsa pachetului cu mâncare pentru prânz. Unii dintre acești elevi își vor defini prioritățile în viață în funcție de această stare de frustrare și vor abandona școala.

Factori de ordin psihologic - aceștia se referă la reacția fiecărui elev la apariția insuccesului școlar și a conflictelor cu autoritățile școlare. Etichetarea ca “elev slab” și deprivarea de status reduc stima de sine a elevilor și subminează încercarea lor de a-și construi o identitate socială pozitivă. În aceste condiții elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depășirii dificultăților, vor căuta să-și satisfacă nevoia valorizare personală în afara școlii, eventual prin abandon.

Factori de ordin pedagogic- vizează calitatea vieții școlare, relevanța conținuturilor în raport cu trebuințele de învățare ale elevilor, caracteristicile procedurilor de evaluare și ale orientării școlare și profesionale, deschiderea școlii față de problemele comunității, stilul disciplinei școlare, etc.

Calitatea vieții școlare și a educației școlare influențează rata abandonului; evidențele existente indică faptul că cele mai înalte rate de abandon școlar le influențează școlile segregate, școlile în care se pune un mare accent pe supraveghere și testare.

În urma analizei factorilor cauzali ai abandonului școlar s-a lansat ideea realizării unui experiment de constatare în care au fost implicați 20 respondenți, specialiști din diverse domenii (cadre didactice/diriginți, psihologi școlari, asistenți sociali comunitari și colaboratori ai poliției), implicați nemijlocit în activități psiho-socio-educative cu copiii în situații de risc și abandon școlar. Pentru a atinge obiectivele și scopul propus am analizat răspunsurile la următoarea întrebare:”Care sunt modalitățile de diminuare a abandonului școlar?”

Implicarea părinților în programele de intervenție și diminuare a abandonului școlar

Devianța școlară este o problemă foarte serioasă care necesită solicitarea tuturor factorilor implicați în creșterea și educarea copilului în vederea conștientizării efectelor pe termen lung și planificării intervențiilor de prevenire și reducere a comportamentelor deviate în general și a abandonului școlar în particular.

Părinții au nevoie să fie implicați în acțiuni de susținere a efortului de reducere a acestor comportamente. Aceste acțiuni vor fi desfășurate de către membrii personalului școlar.

Un exemplu de susținere ar putea fi “recompensarea acasă” a comportamentelor prosoziale. În scopul diminuării problematicii abandonului școlar recomandăm realizarea în școală a unor activități de consiliere individuală/ de grup pentru părinții elevilor, vizând:

- optimizarea relației părinți – copii / optimizarea comunicării părinți – copii;
- îmbunătățirea relației familie- școală- elev ;
- cunoașterea de către părinți a potențialului de învățare a propriului copil și modalitățile de stimulare a acestuia / susținere în depășirea dificultăților de învățare;

Concluzie

Participarea elevilor la un program de intervenție psiho – socio – educativ bazat pe consiliere psihologică și implicarea activă a părinților în programe de intervenție va duce la diminuarea problematicei abandonului școlar, ne conduce la concluzia, că, într-adevăr, un astfel de Program de diminuare a abandonului școlar este mai mult decât necesar și util în școlile din țara noastră.

Bibliografie

1. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

ACTIVITĂȚI DE PREVENȚIE ȘI INTERVENȚIE ÎN CAZUL ABANDONULUI ȘCOLAR

**Prof. Itinerant Bratu Simona-Daniela
C.S.E.I., Brăila**

Școala are un rol important pentru viitorul tinerilor și implicit pentru viitorul societății. Ea are în același timp un rol formator, de educare, un rol integrator și un rol de socializare. Ca orice instituție și școala prezintă o serie de dificultăți, abandonul școlar fiind una dintre acestea. Abandonul școlar are consecințe negative atât asupra tânărului care abandonează cât și asupra societății.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început.

În România, abandonul școlar este o problemă socială din ce în ce mai gravă și mai des întâlnită, este o expresie a ineficienței sistemului de educație națională, de politici locale comunitare și de corodare a relaționării la nivel de familie.

Convingerea că trebuie promovate și aplicate, în cel mai scurt timp posibil, acțiuni de prevenire a abandonului școlar, voința de a susține eforturile de diversificare ale metodelor de predare-învățare, preocuparea pentru orientarea școlară și profesională a elevilor, toate acestea reprezintă principalele motivații pentru elevi de a evita abandonul școlar, dându-le în același timp posibilitatea de a se implica în activități și de a lucra în echipă.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și de nevoi, în consecință răspunsuri diversificate.

Factorii care predispun și sunt precursori ai abandonului școlar sunt: randamentul școlar scăzut, demotivarea, relaționarea conflictuală, absenteismul, comportamentele de risc. Acești factori creează un mediu predispozant în școală/liceu, care poate atrage în această situație un număr mult mai mare de elevi, față de cei expuși direct factorilor perturbatori.

Cauze ale abandonului școlar:

Cauza 1 – Familia

- sărăcia;
- stil parental indiferent, neglijent;
- părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate;
- abuzul de substanțe;
- violența domestică;
- comportamente imorale/ilegale;
- lipsa de educație a părinților;
- mariajul timpuriu;
- separarea sau divorțul părinților;
- neimplicarea, orientarea școlară și profesională, repetenția frecventă.

Cauza 2 – Grupul dizarmonios de elevi

- discriminarea de către colegi pe considerente materiale, copii bogați - copii săraci;
- marginalizarea;
- bullyingul;
- discriminarea pe considerente etnice, caracteristici fizice, randament școlar, religie, etc.
- agresivitate verbală, emoțională, conflicte, etichetări;
- lipsa comunicării la nivel de clasă;
- nerespectarea sau inexistența regulilor clasei.

Cauza 3 – Profesori neatractivi

- supraîncărcarea școlară;
- stil pedagogic inadecvat;
- comunicarea defectuasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului);
- evaluarea subiectivă;
- practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante;
- incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii;
- formă de apărare – împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă;
- conflict profesor-părinte.

Cauza 4 – Tulburări în dezvoltarea personalității elevului

- nivel/ritm inadecvat de dezvoltare a personalității;
- starea de sănătate precară psihică și fizică a elevului;
- motivație școlară scăzută, lipsă de interes;
- încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate;
- autoeficacitate scăzută;

- imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate;
- anturaj nepotrivit;
- abilități sociale reduse, pasivitate;
- dependențe.

Prevenirea abandonului școlar ar putea fi realizat prin:

- ✓ facilitarea accesului la educație de la vârste fragede;
- ✓ reducerea numărului de elevi cu performanțe slabe și a absențelor nemotivate;
- ✓ recuperarea școlară prin programe de tipul “a doua șansă”;
- ✓ integrarea elevilor cu risc de renunțare la educație și menținerea acestora în sistemul școlar;
- ✓ creșterea responsabilizării cadrelor didactice;
- ✓ reintegrarea elevilor deja aflați în abandon școlar;
- ✓ identificarea periodică a modificărilor în ceea ce privește factorii de abandon școlar;
- ✓ activități extrașcolare desfășurate în școală;
- ✓ utilizarea resurselor școlii pentru atragerea elevilor prin activități de timp liber;
- ✓ existența unor programe guvernamentale care să vizeze prevenirea abandonului școlar;
- ✓ existența unor programe inițiate de ONG-uri, care să urmărească reducerea sau chiar eradicarea fenomenului de abandon școlar;
- ✓ promovarea și încurajarea cercetărilor în domeniul prevenirii și combaterii abandonului școlar;
- ✓ oferirea de suport emoțional, educațional, psihologic și material;
- ✓ consilierea psihologică pe tematici diverse: carieră, managementul stresului, motivația școlară, inteligența emoțională, educația pentru sănătate, psihosexualitate.

Activități de prevenție și intervenție

Scopul:

Activitățile își propun să crească motivația elevilor pentru studiu și să scadă rata absenteismului și abandonului școlar. De asemenea își propun să dezvolte la elevi sentimentul apartenenței la un grup, să creeze un spațiu în care se stimulează creativitatea și inițiativa elevilor. Prin activitățile de reprezentări teatrale se urmărește de asemenea creșterea stimei de sine, a încrederii în forțele proprii, dezvoltarea cetățeniei active și a dezvoltării personale.

Elevii prezintă predispoziții personale în funcție de mediul social. Experiențele de viață școlară și extrașcolară diferă de la o persoană la alta.

Obiective:

Dezvoltarea și diversificarea strategiilor didactice care să ducă la diminuarea abandonului școlar, să promoveze metode în predare-învățare incluzive care să răspundă nevoilor elevilor, să crească motivația elevilor de a-și continua studiile.

Grupul țintă:

- Copii a căror părinți au o situație financiară precară;
- Copii care provin din familii dezorganizate;
- Copii care provin din familii cu mai mulți membri;

- Copii care au părinții plecați în străinătate la muncă.

Activități:

- Jocuri teatrale – scenete realizate de elevii din școlile partenere
- Fise –meserii din domeniul artistic
- Realizare de produse de promovare ale unei reprezentații teatrale
- Realizarea și punerea în scenă a unei piese de teatru

Rezultate așteptate:

- Reducerea numărului de elevi care abandonează școala;
- Scăderea sentimentul marginalizării și excluderii copiilor care provin din familii defavorizate ;
- Creșterea capacității de adaptare și integrare socio-școlară;
- Explorarea relației dintre nivelul de educație și șansele de realizare a obiectivelor personale;
- Sporirea capacității de relaționare unii cu alții;
- Reducerea comportamentelor și atitudinilor negative și formarea unor comportamente apropiate de cele obișnuite, normale.

Evaluare:

Pentru evaluare se va verifica modul de realizare a activităților, eficacitatea colaborării între parteneri.

ACTIVITATE: Cum mă văd eu, cum mă definesc ceilalți?

OBIECTIV: Construirea unei imagini de sine pozitivă

NIVEL: gimnazial

MATERIALE NECESARE: coli A4, markere, creioane colorate, tablă/flipchart

DURATA: 50 min.

DESCRIERE: Acest exercițiu oferă elevilor posibilitatea de a-și defini calități personale care contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității lor.

Elevii sunt împărțiți în grupe de 5 și primesc câte o foaie A4 și creioane colorate.

Fiecare elev desenează conturul propriei palme pe foaie, pe care își va trece numele. Pe degetul mare își va trece o calitate proprie (trăsături de caracter, însușiri morale; de ex.: generos, inteligent, simpatic, talentat etc.). Exercițiul se continuă cu precizarea altor calități de către colegii de grup – fiecare membru al grupului va scrie o calitate a colegului său pe celelalte “degete” ale conturului palmei acestuia. În felul acesta, la sfârșit fiecare membru va avea un contur al palmei inscripționat cu calități identificate atât de el, cât și de colegii săi. În final se afișează toate colile cu desene pe tablă sau pe foaia de flipchart.

O variantă a exercițiului cuprinde precizarea unui comportament pozitiv (sau a mai multor comportamente). Se insistă ca elevii să identifice calități (aspecte pozitive), nu defecte (aspecte negative) ale propriei personalități.

Sugestii pentru profesori:

Accentul se pune pe valorizare. Dacă profesorul observă că sunt elevi care nu reușesc să identifice aspecte pozitive ale comportamentului sau caracterului lor, pot fi completate “degetele” doar de ceilalți membri ai grupului. În felul acesta, elevul respectiv va reuși, cu ajutorul celorlalți, să se cunoască și să autovalorizeze propriul potențial.

ACTIVITATEA: Surse de stres școlar

OBIECTIV: Identificarea surselor de stres școlar

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 25 min.

DESCRIERE: Se împarte clasa pe grupe de câte 4-5 elevi. Fiecare grupă realizează timp de 10 min. o listă cu surse de stres școlar pe care o prezintă apoi întregii clase. Urmează discuții cu întreaga clasă: pot fi înlăturate, diminuate, tolerate necesitând adaptare, etc.

Activitate individuală

Elevii primesc și completează următoarea fișă de lucru.

- Regăsești mai jos câteva afirmații ce te invită să autoevaluezi modul în care te raportezi la activitățile specifice vieții de elev.
- Pentru formarea unei imagini reale ai nevoie de sinceritate!
- Studiază cu atenție următoarele constatări!
- Bifează în coloanele din dreapta opțiunea care ți se potrivește.

	niciodată ☐	rareori ☐	frecvent ☐	totdeauna ☐
1. Mă plictisesc în timpul cursurilor/orelor.				
2. Urmăresc cu atenție explicațiile profesorului.				
3. Întreb în cazul în care nu înțeleg ceva.				
4. Mi-e frică când răspund oral.				
5. Îmi place să fiu în centrul atenției.				
6. Mă simt bine cu colegii de clasă.				
7. Nu am chef să învăț după insuccese.				
8. În timp ce învăț ascult muzică.				
9. Membrii familiei mă deranjează în timp ce învăț.				
10. Încep studiul cu materiile cele mai grele.				

Bibliografie:

1. Moldovan, L. (2019) Ghid de bune practici pentru orele de consiliere și orientare, <http://www.cjraems.ro/education4change/Ghid-de-bune-practicied4ch.pdf>
2. Țibu, S.L. (2018) Consiliere și dezvoltare personală, clasa a V-a, Ghid pentru profesori, <http://www.cjraems.ro/Ghid%20profesori%20ISE%2018%20decembrie.pdf>
3. Autori: Liceul Tehnologic „Ștefan cel mare” Codăești, județul Vaslui, România – Profesori: Grădinaru Corina, Banda Daniela, Costan Lenuța
4. Autori: Grădinița de copii cu P. P. Nr.10, Huși, Jud. Vaslui, România – Profesorii: Turbatu Nina, Calancea Alina

CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof înv primar Călina Marinela

Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca”, Osica de Sus, Olt

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune constând în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înainte de a obține o calificare sau o pregătire completă sau înaintea încheierii actului de studiu început.

O educație adevărată, reală se realizează în familie, ea se continuă la grădiniță, apoi la școală. Se realizează prin puterea exemplului, apoi prin cea a cuvântului.

O intervenție bună a cadrului didactic prin procesul educativ pe care-l desfășoară, poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit frecvent.

Se propune să se realizeze un program urmărind dezvoltarea competențelor profesorului de a lucra în echipă și de a folosi planificarea ca strategie în vederea identificării factorilor care favorizează apariția situației de risc la nivelul școlii, pentru a preveni și rezolva situații cu efect de abandon școlar.

Copiii care abandonează școala sunt remarcăți prin absentism, rezultate slabe la învățătură, comportament dificil fiind sacționați de cele mai multe ori în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, pentru a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă resurse, chiar cel în cauză a depus eforturi.

Abandonul școlar este o problemă cu care se confruntă societatea, școala a ajuns să fie abandonată pentru că în ziua de azi nu există ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine, atât elevii cât și părinții nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că această conduită este gravă, cei care abandonează școala nu au calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici cea morală și civică necesară exercitării rolului de cetățean al unei comunități.

Trebuie plecat de la ideea că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile sale sociale. Pentru a preveni părăsirea școlii trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație.

Copilul trebuie urmărit cu atenție cum evoluează, cum se menține în școală făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, profesorilor, cât și a comunității din care provine copilul.

Cauzele generale sunt de trei tipuri

1. Cauze psihoindividuale
2. Cauze pedagogice
 - relația profesor-elev
 - relațiile dintre elevi
 - ritmul muncii școlare
 - atitudinea elevilor față de muncă și învățatură
 - lipsa de motivație a învățaturii
 - orientarea profesională defectuoasă
 - atmosfera din școală și din societate față de învățatură și de muncă
3. Cauze socio-familiale
 - climatul cultural- educativ
 - familii dezorganizate
 - dezinteresul părinților
 - conflicte familial
 - atitudinea familiei față de școală
 - cerințe ce depășesc posibilitățile elevilor

Sărăcia este de asemenea un factor care se reflectă la toate nivelurile de vârstă. În mediul rural abandonul crește iarna din cauza lipsei hranei și a îmbrăcăminteii, pe de altă parte încălzirea vremii, îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă abandonând școala.

Cadrul didactic poate fi promotorul unor programe al căror scop este prevenirea și combaterea abandonului școlar.

Abandonul școlar al multor elevi este din nefericire o certitudine, una din problemele mari cu care se confruntă instituția educativă și este deci nevoie ca școala să întindă o mână celorlalte instituții implicate în monitorizarea acestui fenomen.

Consider că vina aparține contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățatură și muncă este urmarea lipsei motivației, aceasta este cauzată de problemele familiale care nu întrezăresc o rezolvare:

- lipsa unui loc de muncă;
- lipsa banilor;
- părinți plecați la muncă în străinătate;
- atitudinea familiei față de școală;
- nivel redus de educație al părinților.

Bibliografie

Neamțu C, Devianța școlară- fenomen socio-pedagogic, Universitatea A I. Cuza, Iași 2001

Popescu v, succesul și insuccesul școlar, Revista de pedagogie, Nr.11, 1991

FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Camelia Pîslaru

Liceul Tehnologic „ Francisc Neuman „ Arad

Abandonul școlar face referire la elevii care renunță să mai frecventeze școala.

Problema abandonului școlar nu poate și nu trebuie să fie tratată cu superficialitate.

Fiind o problemă de actualitate ea afectează nu numai individul ci și familia și întreaga societate în ansamblul ei.

Cu certitudine, abandonul școlar este o formă de manifestare a devianței din învățământ, alături de absenteism și violența din mediul școlar. Cu alte cuvinte, devianța școlară include acele comportamente care se abat de la normele ce reglementează status-rolurile de elev .Tinerii părăsesc școala, neținând seama de nivelul la care au ajuns, înainte de a obține vreo calificare sau pregătire profesională.

Cauzele abandonului școlar sunt extrem de complexe .

În vederea obținerii succesului școlar este nevoie de un parteneriat solid între familia elevului și școală.

Părinții trebuie să acorde o importanță sporită școlii, dar și să asigure un mediu familial adecvat dezvoltării cognitive, relaționale și sociale a copilului.

De asemenea, trebuie accentuat interesul cadrelor didactice, în vederea încurajării tuturor elevilor, fără a practica vreo formă de discriminare .

Problema abandonului școlar, în ultimii ani, cel puțin în România a devenit din ce în ce mai îngrijorătoare.Învățământul românesc prezintă grave probleme, înregistrându-se consecințe negative la nivelul întregii societăți.Cu alte cuvinte,unul dintre cei mai importanți indicatori ai eficienței unui sistem de învățământ este rata abandonului școlar, care măsoară eficiența sistemului de cuprindere și menținere a copiilor în școală .

Rata abandonului școlar se stabilește, astfel, ca raport procentual între numărul elevilor înscriși și numărul absolvenților.

Sunt foarte multe aspecte care fac din abandonul școlar o problemă greu de rezolvat.

Este necesară o pregătire mai bună a cadrelor didactice, atât în formarea lor inițială, cât și în cea continuă. Este necesară o atenție sporită în lucrul cu elevii care prezintă diverse probleme de familie, excluziune socială, venituri insuficiente etc.

Țara noastră a recunoscut problema abandonului școlar și a venit cu soluții pentru prevenirea și combaterea fenomenului. Pentru aceasta trebuie început chiar cu încurajarea frecventării grădiniței, în scopul adaptării copilului la programul școlii și la interacțiunile cu profesorii și colegii de clasă.

În direcția prevenirii și combaterii abandonului școlar vin mai multe propuneri, însă este imperios necesar să fie mai întâi înțelese cauzele de natură socială, familială, economică și individuală.

Ulterior, aceste cauze vor putea fi transformate în oportunități și direcții de acțiune a politicilor sociale.

Un exemplu concludent în ceea ce privește aplicarea anumitor factori în reducerea abandonului școlar, este cel din școala în care îmi desfășor activitatea. Dat fiind faptul că școala unde activez are o rată de abandon școlar ridicată și performanță școlară scăzută la nivel gimnazial și nu numai, ea a fost inclusă în acest an școlar în programul PNRAS.

Strategia propusă prin acest program, are în vedere, în principal, grupurile care sunt supuse celui mai mare risc de a părăsi timpuriu școala.

Planul de acțiune include elemente cheie precum activități, responsabilități, calendar, legături clare între acțiunile propuse și instrumentele care sunt utilizate.

Furnizarea serviciilor de educație conform planului și monitorizarea implementării se face la fiecare 3 luni. Au fost implementate măsuri de nivel 1, consiliere, lecții remediale și interacțiuni mai dese cu elevii și familiile lor.

De când a fost implementat programul în școala noastră, nu pot spune că se văd progrese deosebite în ceea ce privește participarea la ore, însă speranțele că până la terminarea acestuia lucrurile se vor îmbunătăți considerabil, există. Un mai mare interes din partea unor elevi care absentau în mod nejustificat, de a participa la aceste ore remediale, se simte, însă e nevoie de multă muncă și putere de convingere.

Sperăm ca în urma finalizării programului implementat, adică după 3 ani, rata abandonului să fie în scădere.

Bibliografie:

1. Băban, Adriana, 2001, Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj - Napoca;
2. Holban, Ion, 1973, Orientarea școlară, Editura Junimea, Iași;
3. Jigău, Mircea, 2001, Consilierea carierei, Editura Sigma, București;
4. Plosca, Marin, 2001, Consiliere privind cariera, aplicații în școală, Editura Dacia, Cluj- Napoca;
5. Tomșa, Gheorghe, 1999, Consilierea și orientarea în școală, Casa de Editură și Presă „Viața Românească”, București.

„FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR”

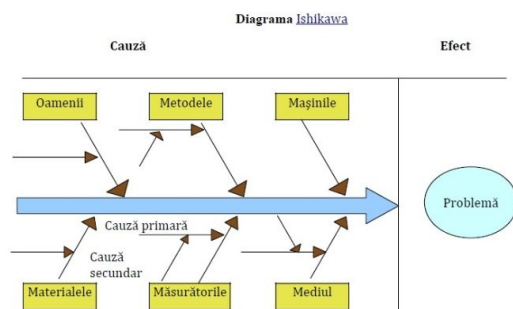
Caragață Roxana Georgiana

Sandu Adriana Mariana

Grădinița cu Program Prolungit nr. 6, Brăila

Școala este instituția unde tânărul membru al societății este pregătit și educat în vederea socializării. Școala este locul unde copilul deschide ochii către universul cunoașterii, al lumii în care trăiește. Ea are rolul de a-i dezvolta cunoștințele, abilitățile și atitudinile în activitățile sale din societate. În același timp, școala se ocupă de educația tinerilor formându-le buna conduită în relațiile cu lumea înconjurătoare: mediu, grupuri de oameni, responsabilități, obligații și drepturi în societate. Alături de școală, familia este unul din factorii care se preocupă de educația elevilor. De educația oamenilor se ocupă alte instituții, organizații sau persoane, dar influențele educative exercitate de acestea au pondere mult mai mică decât cele ale familiei și școlii. Familia are o influență deosebită asupra copiilor. O mare parte dintre

cunoștințele despre natură, societate, deprinderile igienice, obișnuințele de comportament, elevul le datorează educației primite în familie. Familia reprezintă elementul cheie în socializarea copilului cu ceilalți colegi din clasă fiind consultată cu privire la activitățile educative(extracurriculare) și cu privire la activitățile opționale pe care doresc să le desfășoare copiii. Cauzele care determină și favorizează abandonul școlar al copilului sunt prezente cu ajutorul diagramei Ishikawa.

Mediul familial reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor.[A.S. Makarenko]. Familia oferă copilului un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea.

Familia poate contribui la prevenirea abandonului școlar prin:

- ✓ asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțăminte, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- ✓ asigurarea unei echilibru emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat; crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
- ✓ schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- ✓ atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- ✓ control parental direct și activ în viața copiilor;
- ✓ limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- ✓ control asupra activității copiilor în timpul liber;
- ✓ acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare; prezența părintelui/părinților în viața copilului;

În cadrul proiectelor Erasmus Plus, culturile și abordările metodologice întâlnite în diferite țări ne-au putut ajuta în reducerea abandonului școlar din România, care are un procent crescut în ultimii ani. Suedia, o țară nordică implicată în proiecte Erasmus Plus, ne-a oferit ocazia de a face un schimb de experiență pentru câteva zile. Astfel, timp de 5 zile cadrele didactice au avut ocazia de a observa mediul educațional, de a discuta cu profesorii și în special cu preșcolarii/ elevii. Procentajul abandonului școlar în Suedia este unul scăzut în ultimii ani, deoarece instituțiile asigură elevilor un mediu educațional liber, prietenos, fără bariere culturale, etice și sociale. De asemenea, cadrele didactice comunică zilnic cu părinții, întrunesc sedințe periodice și cunosc situațiile familiale/ problemele și dificultățile copilului în familie, oferindu-le sprijin prin consiliere. Școala are rolul de a identifica acei elevi care, datorită unor influențe de natură economică, socială, culturală, medicală, riscă la un moment dat să abandoneze școala. Școala nu poate influența factorii de natură individuală sau familială, însă poate găsi o serie de soluții care să ofere șanse egale tuturor copiilor.

Dintre factorii principali care ar putea duce la diminuarea sau reducerea abandonului școlar amintim:

- ✓ să evite supraîncărcarea școlară;
- ✓ să diversifice și să facă mai atractive activitățile școlare;
- ✓ să organizeze activități extrașcolare menite să atragă elevii;
- ✓ să stabilească și aplice un program de recuperare a materiei școlare pentru elevii cu astfel de probleme;
- ✓ să existe comunicare asertivă și eficientă cadru didactic-elev;
- ✓ să evite constituirea unei elite, ceilalți fiind marginalizați;
- ✓ oferta școlară să fie compatibilă cu trebuințele, interesele și aspirațiile elevilor;
- ✓ exigențele școlare să fie rezonabile;
- ✓ sistemul de evaluare să nu fie unul subiectiv, ci unul individualizat, adaptat nivelului real al copilului, să nu devalorizeze imaginea copilului;
- ✓ să nu mai promoveze relații pedagogice bazate exclusiv pe autoritatea profesorilor;
- ✓ disciplina școlară să nu fie nici excesiv de permisivă, nici excesiv de rigidă;
- ✓ să evite practicile educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante;
- ✓ sistemul școlar să fie adecvat la cerințele sociale actuale;
- ✓ să existe o dotare materială adecvată în școală;
- ✓ programe de consiliere pentru părinți;
- ✓ colaborarea cu toate autoritățile comunității locale, inclusiv cu ONG-uri ;

Colaborarea dintre școală și familie trebuie să se realizeze în toate aspectele concrete ale procesului instructiv-educativ: învățatură, frecvență, comportament, ținută sau în mod facultativ (cercuri pe specialități, echipe artistice, competiții sportive). Sub orice formă s-ar manifesta elevul, profesorii și părinții trebuie să acționeze permanent, fără compromisuri și abandonări în fața greutăților întâmpinate, când este cazul.

BIBLIOGRAFIA: Moisin, Anton, „Arta educării copiilor în familie și în școală”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007; Robu Maria, „Empatie în educație”, Didactica Publishing House, București, 2008;

ABANDONUL ȘCOLAR

Chimiac Ionela – Maria – Școala Gimnazială Argel – Liceul Tehnologic „ Vasile Cocea” Moldovița

Abandonul școlar este o problemă esențială a învățământului în zilele noastre. Aceasta înseamnă părăsirea timpurie a școlii, a sistemului educativ. Cauzele persoanelor care decid să renunțe la procesul instructiv - educativ sunt de natură psihologică, socială sau familială. Pentru a preveni acest fenomen, profesorul trebuie să cunoască particularitățile individuale ale fiecărui elev în parte. El trebuie să realizeze programe prin care să prevină și să combată abandonul școlar.

Un prim pas ar fi tratarea diferențiată a elevilor în procesul de predare - învățare. Acest lucru înseamnă o abordare complexă care are ca și rezultat ritmul de învățare și interesul elevului. Tratând diferențiat elevii, accentul cade pe conexiunile dintre informații, pe receptivitatea cu care sunt admise noile cunoștințe, stabilindu-se astfel, utilitatea acestui proces vital în învățământul contemporan. Tratarea diferențiată a elevilor se poate face cu ajutorul unor modalități variate de muncă independentă în clasă dar și acasă. Eficacitatea crește atunci când se stabilesc teme pentru potențialul fiecărui elev în parte.

Cunoscând beneficiarul educațional în vederea tratării lui diferențiate, care este și punctul de plecare al sistemului de învățământ, activitatea de cunoaștere se realizează pe tot parcursul procesului instructiv educativ.

Diferențind activitatea de lucru cu elevii, ea trebuie orientată după acele instrumente care influențează mai puternic randamentul acestora. Se stabilește un plan de lucru important, potrivit, care trebuie să țină cont de "capacitatea de învățare" sau de "însușire" a informațiilor (receptivitate la învățare). Acțiunea de diferențiere a procesului instructiv - educativ începe de la identificarea și stabilirea punctelor comune, dar și a deosebirilor dintre elevi.

Prin abordarea instruirii diferențiate, activitatea din clasă devine dinamică, se evită astfel monotonia, interesul elevilor crește. Tratatul diferențiat reprezintă o premisă a prevenirii eșecului școlar și a abandonului școlar și înseamnă faptul că se obțin rezultate deosebite.

Insuccesul școlar este una dintre cauzele abandonului școlar. Cadrul didactic trebuie să ofere elevilor săi experiențe de învățare potrivite nevoilor fiecărui elev în parte, deoarece el are o dezvoltare diferită față de ceilalți elevi. Așadar, elevii sunt diferiți chiar dacă au aceleași abilități, unii având, sau nu nevoie de ajutor din partea profesorului. Menținând atenția elevilor în momentul când se predă într-un mod interesant, entuziasmul elevilor crește, profesorul încurajând, elevii se implică și mai mult în activitățile realizate la clasă. Implicând toți elevii în procesul de învățare, se omit astfel situații în care unii elevi își rezolvă sarcinile de lucru iar ceilalți nu sunt atenți la lecție.

Bibliografie:

1. Ion T. Radu, *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*, București, E. D. P. 1978
2. Nicolae Oprescu, *Ameliorarea randamentului școlar prin diferențierea învățământului, Modernizarea învățământului primar*, București, E. D. P. 1980
3. Ioan Jinga, *Tratatul diferențiat a elevilor*, Revista de pedagogie, Nr. 6, București, 1983
4. *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Iași, Polirom 2019
5. Jigău, Mihai, *Factorii reușitei școlare*, Editura Grafoart, București, 1998
6. Kulcsar, Tiberiu, *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978
7. Miftode, Vasile, *Populații vulnerabile și fenomene de automarginalizare*, Editura Lumen, Iași, 2002

ȘCOALĂ SAU TREBURI CASNICE?

Cîrîc Violeta,

Școala Gimnazială "Costache Grigore Șuțu"

Într-o zi de școală toți copiii se pregăteau pentru începerea orelor.

Elena, fata cu pielea măslinie din clasă, își nota ceva în caietul ei roz. Deodată, un grup de băieți din clasa ei, se apropie de ea și îi aruncă toate cărțile pe jos. Fata cu lacrimi în ochi începe să își adune caietele și încearcă să își stăpânească plînsul.

Scena este întreruptă de sonerie și imediat profesoara de matematică intră în clasă. Aceasta face prezența, apoi întreabă dacă s-au descurcat la exercițiile din temă. Pentru rezolvarea exercițiului mai dificil din temă este scoasă la tablă Elena. După câteva minute de tăcere fata spune:

- Îmi pare rău, dar nu am avut timp să învăț din cauza treburilor casnice pe care le-am avut de făcut!

Toată clasa începe să râdă. Profesoara le spune elevilor să înceteze și apoi încearcă să discute cu Elena, explicându-i că nu este nici o problemă, dar aceasta iese pe ușa clasei plângând.

În următoarele zile profesoara de matematică observă că nu a mai venit la școală Elena, ceea ce o face să se îngrijoreze.

Analizați situația de mai sus și răspundeți cerințelor.

1. Cum credeți că s-a simțit Elena când colegii ei au început să râdă?
2. Dacă ați fi în locul profesoarei cum ați proceda?
3. Ce credeți că s-a întâmpla cu Elena?
4. Construiți un final de poveste pentru situația de mai sus.

FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**Prof.înv.preșcolar Codreanu Andreea Mădălina
Liceul Teoretic „Constantin Angelescu”, Ianca, jud.Brăila**

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar.

În limbajul de specialitate se realizează o diferență între termenele de „părăsirea timpurie a școlii” respectiv „abandonul școlar”. Termenul „părăsirea timpurie a școlii” include renunțarea la toate formele de educație și formare profesională înainte de finalizarea învățământului secundar superior sau echivalentul în educația și formarea profesională (ciclul superior al liceului, clasele XI – XII/XIII, precedat, după caz, de anul de completare) până când „abandonul școlar” este utilizat cu un sens mai restrâns: ea se referă la întreruperea unui curs în desfășurare în învățământul general sau profesional și de formare.

Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ–informative și formative, egalitatea de șanse privind

educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare.

Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele școlare și în cele de ordine interioară.

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principala instituție prin care societatea își perpetuează existența. Astfel, școala este un factor cheie al dezvoltării. De la școală se așteaptă astăzi totul: să îi ajute pe tineri să cunoască trecutul și să înțeleagă prezentul, să îi ajute să conștientizeze și să își asume responsabilitatea pentru a se implica în orientarea destinului colectivităților către un viitor dorit.

Pentru a putea analiza corect fenomenul abandonului școlar ar trebui, întâi de toate, să analizăm factorii cauzali care duc la declanșarea acestuia.

Printre aceștia sunt :

Factorii individuali - aceștia se referă la capacitatea personală a elevului de a reacționa, adică de resursele personale, de bogăția și calitatea —schemelor de adaptare— ce se referă la faptul că unii elevi au un potențial mai mare de adaptare, iar alții unul mai redus (sunt mai rigizi, mai puțin permisivi în relațiile cu ceilalți).

Un rol important este reprezentat și de prezența mamei în viața copilului. Dacă un copil a trăit într-un mediu familial în care prezența mamei era cotidiană, atunci se consideră că dezvoltarea copilului a decurs normal. În caz contrar, acesta poate prezenta anumite tulburări psihice, cum ar fi hiperemotivitate, fobii, anxietate etc.

Mai pot apărea nervozitatea excesivă sau apatia, indiferența etc.; se poate ajunge chiar și la retardare mintală, mai ales dacă elevul trăiește în stare de izolare prelungită. Particularitățile psihice ale copilului pot influența și negativ randamentul său școlar.

Etichetările ca „elev slab”, „elev rău” duc la scăderea stimei de sine, la scăderea încrederii în propriile forțe cât și în persoanele ce îl înconjoară.

În aceste condiții, datorită lipsei resurselor necesare pentru a depăși această dificultate, copiii cu risc de abandon școlar caută să iasă în evidență, adeseori, prin adoptarea unor comportamente deviate.

Lipsa voinței, nivelul scăzut al aspirațiilor, intereselor, motivației, insuficienta dezvoltare a capacității de operare a gândirii etc., pot avea efect negativ asupra activității școlare a elevului, asupra rezultatelor muncii sale.

De asemenea, starea de sănătate a elevului poate influența succesul sau eșecul școlar al acestuia.

Mediul familial - familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului.

Familia este un factor important și de răspundere al educației. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor.[A.S. Makarenko].

Familia oferă copilului un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea.

Însă, acest sentiment depinde de anumiți factori: protecția împotriva agresiunilor venite din afară, satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea mediului de dezvoltare, sentimentul de a fi acceptat ca membru al familiei, de a fi iubit, de a se accepta caracteristicile individuale, de a dobândi o experiență personală și de a se afirma la maturitate.

Familia reprezintă cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Sentimentul de siguranță, singurul care îi permite copilului să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea, depinde de următoarele condiții: protecția împotriva agresiunilor venite din afară, satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea cadrului de rezolvare, sentimentul de a fi acceptat de ai săi ca membru al familiei, de a fi iubit, de ai se accepta caracteristicile individuale, de a avea posibilitatea de acțiune și de a dobândi o experiență personală [Paul Osterrieth „Copilul și familia, editura Didactica și Pedagogica, București, 1973]

Lipsa interesului pentru activitățile școlare ale copilului sau, din contră, preocuparea exagerată pot duce la nereușita școlară a copilului.

Un rol foarte important în dezvoltarea copilului îl reprezintă tipul de familie din care acesta provine:

- familiile cu mulți copii nu-și pot permite să-i trimită la școală datorită lipsei resurselor materiale: copiii sunt puși să muncească, reprezentând o sursă de venit, mai ales în mediul rural unde copii sunt puși la muncile agricole;
- familii monoparentale care nu pot acorda atenția cuvenită creșterii copilului, mai ales că numărul femeilor care muncesc este în creștere;
- familii ai căror părinți au emigrat. Statisticile arată că din ce în ce mai multe persoane optează pentru a pleca în străinătate, mai ales din mediul rural, datorită nivelului de trai foarte scăzut;

- familii dezorganizate a căror părinți sunt alcoolici, victime ale violenței domestice, dependenți de substanțe stupefiante etc.

Factori de ordin socio-cultural sau religios - în această categorie se includ indicatorii care se referă la putere și status social, cum ar fi de exemplu: apartenența etnică, apartenența la clasa socială, apartenența rasială, sexul (încă mai există concepția conform căreia fetele nu au nevoie de o educație aprofundată, ele trebuind să se limiteze la rolul de casnică), apartenența la comunități de tip rural/urban etc.

Factori de ordin economic - studiile demonstrează că, copiii care trăiesc în familii sărace au șanse mai mici de a-și însuși o educație școlară completă.

Factori de ordin psihologic - aceștia se referă la reacția fiecărui elev la apariția insuccesului școlar și a conflictelor cu autoritățile școlare.

Factori de ordin pedagogic- vizează calitatea vieții școlare, relevanța conținuturilor în raport cu trebuințele de învățare ale elevilor, caracteristicile procedurilor de evaluare și ale orientării școlare și profesionale, deschiderea școlii față de problemele comunității, stilul disciplinei școlare, etc.

Părinții au nevoie să fie implicați în acțiuni de susținere a efortului de reducere a acestor comportamente. Aceste acțiuni vor fi desfășurate de către membrii personalului școlar.

Un exemplu de susținere ar putea fi “recompensarea acasă” a comportamentelor pro-sociale. În scopul diminuării problematicei abandonului școlar recomandăm realizarea în școală a unor activități de consiliere individuală/ de grup pentru părinții elevilor, vizând:

- optimizarea relației părinți – copii / optimizarea comunicării părinți – copii;
- îmbunătățirea relației familie- școală- elev ;
- cunoașterea de către părinți a potențialului de învățare a propriului copil și modalitățile de stimulare a acestuia / susținere în depășirea dificultăților de învățare;
- programe de consiliere de grup privind optimizarea relației familie- elev- școală: „Reușita copilului meu” ; „ Școala a doua familie “.

Bibliografie

1. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003.
3. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

ABANDONUL ȘCOLAR

Prof. Cojocaru Cristina Ștefania

Școala Gimnazială Nr 1 Slatina

Abandonul reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ înainte de obținerea unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înainte de încheierea ciclului de studii început. Din punct de vedere legal se specifică faptul că frecventarea obligatorie a școlii încetează la sfârșitul clasei a X-a. Atunci când statul controlează frecventarea școlii abandonurile înainte de termenul legal al școlarității obligatorii sunt relativ rare, fiind adesea deghizate în absenteism intens.

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principală instituție prin care societatea își perpetuează existența. Astfel școala este un “factor cheie” al dezvoltării. De la școala se așteaptă astăzi totul : să îi ajute pe tineri să cunoască trecutul și să înțeleagă prezentul, să îi ajute să constientizeze și să își asume responsabilitatea pentru a se implica în orientarea destinului colectivităților către un viitor dorit. Din acest punct de vedere orice problemă cu care se confruntă acest sistem de învățământ trebuie analizată, dezbătută și trebuie cautate soluții pentru o eventuală ameliorare. Pe această linie se înscriu și problemele de risc de abandon școlar și problemele comportamentale.

Abandonul școlar se caracterizează prin părăsirea prematură a școlii înainte de obținerea unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înainte de încheierea actului de studii început.

În plan social, pot fi considerate forme ale eșecului școlar abandonul școlar, excluderea socială și profesională, analfabetismul.

Abandonul școlar se caracterizează prin părăsirea prematură a școlii înainte de obținerea unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înainte de încheierea actului de studii început. De multe ori abandonul se asociază cu delincvența juvenilă, cu recurgerea la droguri, cu viața de familie dezorganizată.

Fenomenul se înregistrează în special la sate și în comunitățile de rromi, unde copiii sunt folosiți ca sursă de venit sau văzuți ca indivizi cu responsabilități în gospodărie.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să identificăm și să studiem câteva cauze:

a) Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță

in primii ani de studiu, ramanand sa dea o mana de ajutor in gospodariile proprii sau, muncind ca zilieri la oameni mai avuti din sate.

Saracia comunitatilor din zonele defavorizate limiteaza posibilitatile parintilor de a oferi copiilor resursele necesare educatiei. Aceasta stare provoaca deseori, exploatarea copiilor prin munca de catre parinti. Tendinta de a considera ca familiile din zonele defavorizate nu valorizeaza pozitiv importanta educatiei este superficiala. Lipsa interesului pentru scoala se explica prin presiunile de ordin economic, prin dezamagirile personale ale parintilor si prin lipsa de cultura a comunitatii care poate fi susceptibila fata de institutiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre scoli din asemenea zone, prin stabilirea unor legaturi cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care sa asigure transportul elevilor dar, si asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distante mari de scoala.

b) Cultura de origine a elevilor – cercetarile din domeniul educational au relevat faptul ca mediul socio-cultural de provenienta al elevilor este una dintre cele mai importante variabile in reusita sau esecul scolar si profesional al elevului. Este foarte importanta atitudinea familiei in raport cu scoala. Cunoasterea acestora atitudini si identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate in raport cu cariera scolară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Una dintre marile probleme cu care se confruntă mediile politice, și socio-economice din România o reprezintă educația copiilor rromi.

Din păcate, cei care nu frecventează sau abandonează școala sunt deseori discriminați – învață în clase sau școli separate, puși în ultimele bănci ale clasei, tratați cu indiferență, agresați verbal de către copii sau profesori, traiesc în orfelinate, în instituții pentru copii cu handicap sau, pur și simplu, pe străzi și în canale. Estimativ, jumătate din romii care trăiesc în România sunt analfabeți. Îmbunătățirea accesului și participării la educație are ca scop prevenirea și combaterea marginalizării și excluderii sociale prin îmbunătățirea ratei de participare la educație.

Bibliografie

1. Băban, Adriana, 2001, Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj Napoca;
2. Holban, Ion, 1973, Orientarea școlară, Editura Junimea, Iași;
3. Jigău, Mircea, 2001, Consilierea carierei, Editura Sigma, București;
4. Plosca, Marin, 2001, Consiliere privind cariera, aplicații în școală, Editura Dacia, ClujNapoca;

ABANDONUL ȘCOLAR TIMPURIU

Constantin Alina Cosmina

Constantin Georgiana Roxana

Grădinița cu Program Prelungit Albinuțele

Educația constituie principalul suport pentru crearea unei societăți dezvoltate și a unei economii durabile. Accesul la educație reprezintă un indicator important al gradului de eficiență al sistemului politic, fiind modul în care actorii instituționali asigură condițiile optime dobândirii cunoștințelor și abilităților necesare integrării ulterioare pe piața muncii.

Astfel, școala este principalul pilon de formare a indivizilor în vederea creșterii standardului de viață, integrării în societate, diminuării numărului persoanelor aflate în situații de risc (sărăcie, discriminare, excluziune socială etc.).

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele școlare și în cele de ordine interioară.

P La nivelul UE s-au propus o serie de măsuri pentru reducerea acestei rate și s-au acordat (și încă se acordă) finanțări europene pentru proiecte dedicate acestei probleme. În România însă, în zece ani, conform datelor Eurostat, **rata abandonului școlar a crescut de la 17,9% în 2006 la 18,5% în 2016.**

Ce se dorește?

În contextul obiectivelor stabilite de UE privind sistemul de educație și formare până în 2020, au fost prevăzute următoarele criterii de referință:

- Cel puțin 95% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta obligatorie de școlarizare ar trebui să frecventeze învățământul preșcolar.
- Ponderea tinerilor de 15 ani care nu au suficiente cunoștințe de citire, matematică și științe să fie sub 15%.
- Ponderea tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani care au părăsit timpuriu școala ar trebui să fie sub 10%.
- Cel puțin 15% din adulți ar trebui să participe la activități de învățare pe tot parcursul vieții.
- Cel puțin 20% din absolvenții de învățământ superior și 6% din cei cu vârsta cuprinsă între 18-34 de ani care au o calificare profesională inițială ar trebui să fi urmat în străinătate o parte din studii sau din programul de formare.

Ce se face?

Statul nu a găsit încă forma prin care să rezolve punctual, în practică aceste probleme. Se discută la nivel național de digitalizarea școlii românești, însă anul școlar 2017-2018 a început fără manuale tipărite pentru elevii de clasa a V-a, se dorește includerea programului „O masă caldă” pentru copii, însă unele județe anulează și licitațiile pentru cornul zilnic .

Legislative:

- Adaptarea legislației naționale în vederea atingerii obiectivelor prevăzute de Strategia europeană privind educația și formarea 2020.

Instituționale:

- Realizarea unor parteneriate cu ONG-uri ce activează în domeniul educației și a drepturilor copiilor pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii.
- Implicare altor ministere, inspectoratelor școlare județene, administrației locale în implementarea acestei politici.
- Întărirea rolului școlii în privința conștientizării importanței educației prin programe precum „Școala după școală” sau realizare de activități extrașcolare cu scopul stimulării elevilor pentru descoperirea și dezvoltarea propriilor pasiuni.
- Atragerea și folosirea fondurilor europene în implementarea programului.

Alte măsuri:

- Programul Laptele și cornul
- Programul Școală după școală
- Până la încheierea cursurilor liceale, elevii primesc alocații.
- Constituirea Comisiei pentru frecvența la nivel de școală

Ce nu funcționează?

România a fost la rândul ei parte la o așa-zisă implementare a acestor proiecte, însă succesul nu pare a fi vizibil. Abandonul școlar nu se reduce doar la faptul că X copii renunță la studii, ci **are impact asupra ratei șomajului și a incluziunii sociale.**

Motivul pentru care cei mici nu mai merg la școală sunt preponderent cele **financiare**. Deși școala este în teorie gratuită, există un număr considerabil de părinți care fie nu își permit să-și pregătească copiii pentru școală, fie nu înțeleg utilitatea acesteia.

Potrivit unui raport de țară, principala cauză sunt politicile oficiale defectuoase.

Se acordă **o atenție insuficientă** acestui flagel și **acțiunilor de depistare și prevenire timpurie a sărăciei**, unul din principalele motive de părăsire timpurie a școlii.

În plus, mai spune raportul, **sprijinul acordat** de stat cadrelor didactice care lucrează cu acești copii aflați în situații de risc ridicat este **insuficient**.

Avem la îndemână o strategie privind stoparea părăsirii timpurii a școlii, adoptată cu câțiva ani în urmă, dar aceasta **nu este încă pusă în aplicare**.

Laptele, cornul și microbuzul nu rezolvă problema abandonului școlar

Toate guvernele României de după 1989 (cel puțin ultimele trei, în mod explicit) au susținut că educația este o prioritate națională.

Doar cu cornul, laptele și microbuzul nu se poate însă face educație și nici nu poate scădea rata de abandon școlar, cu atât mai mult cu cât în multe zone din țară, microbuzele nici măcar **nu există**, iar programul laptele și cornul a pus deseori în pericol viețile a mii de copii din întreaga țară.

Soluții propuse

Educația are nevoie de cei 6% din PIB

În țara noastră există programe menite să apropie de școală tinerii cu risc ridicat de abandon școlar. Bune intenții există și la nivel de inspectorate școlare și de unități de învățământ și de diverse

ong-uri și organizații. Numai cu bune intenții nu se poate face însă nimic. Vom asista în continuare neputincioși cum din ce în ce mai mulți tineri părăsesc școala.

E nevoie de bani, finanțarea fiind esențială pentru punerea în aplicare a unor politici coerente în acest sens. E nevoie de bani și pentru **rezolvarea gravei probleme a sărăciei** extreme existente în multe zone din țară, e nevoie de eliminarea analfabetismului, pentru ca oamenii să înțeleagă cât de importantă este educația în societatea contemporană. Dar pentru asta avem nevoie de bani. Iar banii lipsesc și vor lipsi în continuare, așa cum se preconizează, atâta timp cât politica românească va exclude din preocupările ei educația acestui popor, atâta timp cât educația nu va primi cei **6% din PIB**.

Evaluarea periodică a situației școlare și familiale a elevilor în vederea depistării timpurii a situațiilor de risc.

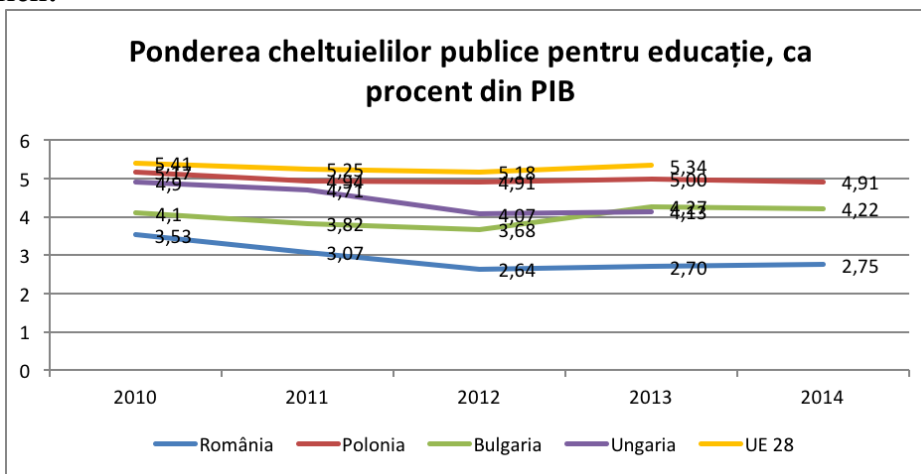
Etapa 1: Pregătirea unui personal specializat în domeniul consultărilor pentru relaționarea atât cu elevii, cât și cu familiile de proveniență a acestora.

Etapa 2: Identificarea celor mai vulnerabile grupuri și implicarea școlii în găsirea de soluții pentru problemele cu care se confruntă.

Etapa 3: Realizarea de vizite la domiciliu pentru a analiza mediul familial, financiar și cultural al elevilor, în vederea stabilirii principalelor cauze ale abandonului școlar.

Etapa 4: Comunicare deschisă între profesori și elevi, precum și între profesori-părinți.

Beneficii:

- Posibilitatea ținerii sub control a condițiilor externe ce determină renunțarea la studii.
- Realizarea unei relații mai strânse între mediul școlar și cel familial
- Creșterea integrării și acomodării elevilor în sistemul de învățământ.
- Posibilitatea prevenirii întreruperii studiilor din motive personale prin consiliere și ajutor acordat persoanelor vulnerabile.
- Creșterea solidarității în societate.

Riscuri:

- Reticența elevilor de a comunica cu persoane străine (profesori, consilieri etc.).
- Refuzul de a primi ajutor.
- Imposibilitatea depistării cauzelor reale ale acestui fenomen.
- Accelerarea fenomenului de abandon școlar.

Oferirea unor ajutoare materiale pentru cele mai defavorizate cazuri, ce prezintă riscul cel mai mare de abandon școlar.

Etapa 1:

Realizarea unor studii privind abandonul școlar și stabilirea principalelor cauze care îl determină.

Aceste studii sunt relevante pentru găsirea de soluții și prioritizarea problemelor. Astfel, dacă factorul predominant este imposibilitatea accesului la școală, o soluție ar consta în punerea la dispoziție a mijloacelor de transport necesare.

Pe de-altă parte, un alt motiv ar putea consta în situația financiară precară a familiei, iar ca măsuri se pot acorda burse sociale, indemnizații, ajutoare sociale etc.

Etapa 2: Realizarea unui fond special destinat remedierii principalelor probleme ce influențează fenomenul.

Etapa 3: Constientizarea populației cu privire la importanța finalizării studiilor prin campanii prin programe de implicare a părinților în activitățile elevilor și creșterea susținerii copiilor în această direcție.

Beneficii:

- Diminuarea factorilor externi ce cauzează părăsirea timpurie a școlii
- Scăderea treptată a numărului de elevi ce nu își finalizează studiile.
- Solidarizarea comunității prin cooperare și ajutor reciproc.

Riscuri:

- Imposibilitatea remedierii factorilor intrinseci, psihologici ce împiedică continuarea studiilor de către persoanele vulnerabile.

- rezolve în mai mare măsură problema abandonului școlar prin identificarea în primă instanță a factorilor determinanți în vederea preîntâmpinării condițiilor ce ar putea duce la un astfel de comportament, **prioritizarea principalelor probleme** ce trebuiesc soluționate, urmând ca apoi să fie implementate măsuri viabile și de lungă durată pentru combaterea acestui fenomen.

- Dacă a doua variantă se concentrează pe determinarea și combaterea factorilor psihologici, intrinseci ce conduc la un comportament de renunțare la studii, varianta a treia pare să vină cu soluții pentru **lupta împotriva factorilor exteriori**, ce adesea constituie o presiune mai stringentă asupra persoanei și pare să aibă o pondere mai mare în determinarea abandonului școlar.

- Astfel, această alternativă ar putea duce în timp la o **diminuare treptată** a procentului celor care renunță la studii, precum și la rezultate școlare mai bune.

- Combaterea problemei părăsirii timpurii a școlii ar putea avea **efecte ulterioare** în numărul celor care promovează studiile și reușesc să se integreze pe piața muncii, ducând și la **scăderea șomajului și creștere economică**.

În concluzie, există câteva elemente care merită menționate:

- În primul rând, AS este un fenomen complex, cu motive multiple. Din analiza datelor colectate, este de asemenea clar că este un fenomen transversal pentru toate țările europene, deși cu proporții foarte diferite. Numărul tinerilor care abandonează școala timpuriu continuă să fie destul de relevant: **4 milioane** de tineri în întreaga Europă;

- Cel de-al doilea element de reflecție este că, deși **există diferențe**, unele caracteristici comune pot fi evidențiate, AS nu este neapărat legat de factori subiectivi (cum ar fi marginalizarea individuală și fragilitatea), ci mai degrabă de factorii "**de mediu**" la școală. Abandonarea școlii își găsește deci rădăcinile în experiența elevilor, în eșecurile lor școlare, preluând pentru chiul și abandon, dar și în dezamăgirea lor în legătură cu ceea ce studiază;
- Un al treilea element se referă la combaterea abandonului școlar care **necesită implicarea** și participarea multor factori și instituțiilor cu putere de decizie.;
- Al patrulea și ultimul element **este lipsa unor date coerente în calitate** a acțiunilor care combat (sau încearcă să combată) AS și în conținutul educațional în general. De obicei, proiectele și sugestiile lansate la nivel european se concentrează pe elemente cantitative, cum ar fi numărul de acțiuni adoptate din punct de vedere normativ și administrativ la nivel național și local, proporția elevilor implicați în AS, proporția modificărilor curriculare ale cadrelor didactice adoptate la nivel național.

Este de asemenea necesar să se evalueze impactul asupra mediului școlar, experiența profesorilor și așteptările elevilor și rezultatele unei abordări în care învățarea este bazată pe experiență, pentru a demonstra în mod clar felul în care "percepția" elevilor asupra mediului din clasă să fie abordată și îmbunătățită prin metode de predare inovatoare și relevante din punct de vedere calitativ.

Concluzii și recomandări

Varianta 3 este cea care pare să rezolve în mai mare măsură problema abandonului școlar prin identificarea în primă instanță a factorilor determinanți în vederea preîntâmpinării condițiilor ce ar putea duce la un astfel de comportament, **prioritizarea principalelor probleme** ce trebuie soluționate, urmând ca apoi să fie implementate măsuri viabile și de lungă durată pentru combaterea acestui fenomen.

Dacă a doua variantă se concentrează pe determinarea și combaterea factorilor psihologici, intrinseci ce conduc la un comportament de renunțare la studii, varianta a treia pare să vină cu soluții pentru **lupta împotriva factorilor exteriori**, ce adesea constituie o presiune mai stringentă asupra persoanei și pare să aibă o pondere mai mare în determinarea abandonului școlar.

Astfel, această alternativă ar putea duce în timp la o **diminuare treptată** a procentului celor care renunță la studii, precum și la rezultate școlare mai bune.

Combaterea problemei părăsirii timpurii a școlii ar putea avea **efecte ulterioare** în numărul celor care promovează studiile și reușesc să se integreze pe piața muncii, ducând și la **scăderea șomajului și creșterea economică**.

BIBLIOGRAFIE

1. „Prevenirea și combaterea abandonului școlar”, http://www.cie.roedu.ro/index_htm_files/2h.%20Prevenirea%20si%20combaterea%20abandonului%20scolar%20lb%20romana.pdf.
2. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/statistics-illustrated> ,
3. „Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România”, <http://www.edu.ro/> , accesat la
4. „Cadrul strategic-Educație și formare profesională 2020”, http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_ro.htm

FACTORI CHEIE IMPLICAȚI ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**Profesor inv. primar Cornea Viorica
Școala Gimnazială Nr. 1 Brusturi, Bihor**

Educația adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în instituțiile de învățământ , grădiniță și școală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. Cadrul didactic prin însuși procesul educativ-educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii și părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Legal se specifică faptul că frecventarea școlii încetează la sfârșitul clasei a X-a . Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Ce este mai dureros este faptul că cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială. Aici trebuie să intervină școala cu mai multă convingere , profesorii și educatorii care au rolul de a educa copilul de a-l îndruma, de a găsi acele căi prin care să nu se ajungă la abandon. Convingerea mea este că , dascălii nu sunt ajutați în aceste probleme de instituțiile statului , care bineînțeles au aceste abilități și de nenumărate ori ignoră problemele elevului aflat în dificultate , implicit a familiei acestuia .

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principala instituție prin care societatea își perpetuează existența.. Astfel școala este un “factor cheie “ al dezvoltării. De la școală se așteapta astăzi totul : să îi ajute pe tineri să cunoască trecutul și să înțeleagă prezentul, să îi ajute să

conștientizeze și să își asume responsabilitatea pentru a se implica în orientarea destinului colectivităților către un viitor dorit. Din acest punct de vedere orice problemă cu care se confruntă acest sistem de învățământ trebuie analizată, dezbătută și trebuie căutate soluții pentru o eventuală ameliorare. Pe această linie se înscriu și problemele de risc de abandon școlar și problemele comportamentale .

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să identificăm și să studiem câteva cauze:

a) Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau, muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din sate.

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori, exploatarea copiilor prin munca de către părinți. Tendința de a considera că familiile din zonele defavorizate nu valorizează pozitiv importanța educației este superficială. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școli din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor dar, și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală.

b) Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școală. Cunoașterea acestora atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor. Una dintre marile probleme cu care se confruntă mediile politice, și socio-economice din România o reprezintă educația copiilor rromi.

Din păcate, cei care nu frecventează sau abandonează școală sunt deseori discriminați – învață în clase sau școli separate, puși în ultimele bănci ale clasei, tratați cu indiferență, agresați verbal de către copii sau profesori, traiesc în orfelinate, în instituții pentru copii cu handicap sau, pur și simplu, pe străzi

și în canale. Estimativ, jumătate din românii care trăiesc în România sunt analfabeți. Îmbunătățirea accesului și participării la educație are ca scop prevenirea și combaterea marginalizării și excluderii sociale prin îmbunătățirea ratei de participare la educație.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cadrul învățământului preșcolar educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari - viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ. Aici un rol important îl au părinții preșcolarilor în special din mediul rural care nu conștientizează importanța învățământului preșcolar în dezvoltarea copilului.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. "Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educativ,

făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar – o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie. Cu atât mai mult cadrul didactic are rolul de a colabora cu familia , cu părinții astfel încât să existe un dialog deschis între cei doi , tocmai pentru a urmări , a gestiona și a lămurii toate problemele copilului aflat pe băncile școlii .

Referitor la această temă „ Factori cheie implicați în reducerea abandonul școlar „ consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Ar fi fost mult mai facil pentru sistemul de învățământ , dacă am fi doar în etapa de prevenire a abandonului școlar și nu de reducere, deoarece este mult mai ușor în orice să previi decât să reduci. Cadrele didactice indiferent în ce verigă a sistemului de învățământ s-ar afla are rolul și menirea de a lupta pentru a reduce abandonul școlar. Acestea împreună cu consilierul școlar , acolo unde există ar trebui , să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu sau cel, puțin a unei școli profesionale . Acolo unde nu există colaborare între școală și familie efortul școlii este în zadar .

În tot acest proces continuu și consecvent de prevenire și reducere a abandonului școlar , cei trei poli de acțiune școala-familia-comunitatea trebuie să-și unească forțele spre binele , dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi .

Bibliografie:

Babău, Adriana, 2001, *Consiliere educațională*, Editura Ardealul , Cluj Napoca ;

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București ;

Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009) .

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

Prof. înv. Primar: Dia Ștefania Roxana

Școala Gimnazială Piatra, jud Olt

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează

școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

** Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.*

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care

să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcămintei necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

* *Cultura de origine a elevilor* – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă *atitudinea familiei în raport cu școala*. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

* *Climatul familial* are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

* *Factori de natură socială și economică* cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

* *Factorii de natură educațională*: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

* *Anturajul* de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă

un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată. Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin

numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, *Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire*, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

1. Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București.
2. Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009).

ABANDONUL ȘCOLAR CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

Prof. Drăgan Camelia

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniță și școală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse.

Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

- școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.
- Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de

către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

- Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.
- - cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului.

Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor.

Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

- climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

- factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

- factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

- anturajul de proastă calitate debrușează elevii cu un psihic labil datorat unor curențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala.

Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;

- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;

- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;

- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;

- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;

- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar educația are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari - viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut,

un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil.

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. "Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar – o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București

Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009)

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Dumitrașcu Gheorghita Tania

Prof. Neda Florentina Loredana

Grădinița cu P.P. „Ion Creangă” Alexandria/Teleorman

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc –individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediul cu potential delictogen ș.a.d.m., care-l pot acuza.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor tinerilor de la normele de conviețuire socială. Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

• **Factorii psihologici.**

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

• **Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.**

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.
- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.
- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul școlar este abandonul școlar. Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinsertia școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de ucenici sau profesionale". De fapt cei care abandonează școala profesională sau clasele de ucenici (unele clase) o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala.

De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine.

Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățatură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului școlar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar – incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de școală, nonformală sau formală.

În cadrul învățământului preșcolar, cadrul didactic – educatoarea are de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari și viitori școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală. Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare.

Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Aceasta trebuie să identifice:

- o Cum este fiecare
- o Ce știe fiecare
- o Ce face fiecare
- o Cum cooperează cu ceilalți

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor. În cazul etniei rrom, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată prin opacitatea segregacionismului. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai

poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor.

"Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar. Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare educatoare în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

"Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006

IMPORTANȚA FORMĂRII CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE ÎN PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**Prof. Ecaterina Carmen Bonciu
Școala Gimnazială „Ion Creangă” Brăila**

Abandonul școlar este o problemă gravă în sistemul educațional contemporan. Conform unor studii, rata abandonului școlar poate ajunge până la 30% în anumite zone sau grupuri sociale, iar consecințele acestui fenomen sunt deosebit de grave, atât pentru indivizii înșiși, cât și pentru societate în ansamblul său. Abandonul școlar poate duce la o serie de probleme sociale și economice, cum ar fi șomajul, sărăcia și marginalizarea socială. Din aceste motive, prevenirea abandonului școlar este o prioritate a sistemului educațional.

Motivele educaționale sunt unele dintre cele mai frecvente motive pentru a pleca devreme și sunt direct legate de abilitățile profesionale ale educatorului și rolul acestora în procesul educațional. Abordarea acestor probleme este posibilă și importantă pentru a crea un mediu de susținere care să

permite acces egal la educație pentru toți și să stea la baza măsurilor preventive de prevenire a abandonului școlar timpuriu.

Tehnologia informației poate ajuta la crearea unui mediu de susținere în școli prin îmbunătățirea educației și facilitarea procesului de învățare, procesul de dobândire a cunoștințelor și crearea de oportunități pentru ca elevii să obțină mai mult prin dezvoltarea calităților intelectuale. Acest articol descrie un model de formare postuniversitară a personalului didactic în curs de activitate, pentru a îmbogăți cunoștințele și abilitățile și pentru a dezvolta un mediu digital de sprijin pentru a preveni abandonul timpuriu, în special atunci când se lucrează cu studenți mai puțin motivați și cu dificultate de învățare. Instruirea are loc în rândul cadrelor didactice care lucrează și pentru studenții care se specializează în educație în programele de licență și master. Sunt explorate următoarele modalități de formare a profesorilor pentru a lucra în medii favorabile:

- vizualizarea conținutului educațional prin prezentări multimedia - Vizualizarea conținutului educațional prin hărți mentale - Jocuri digitale pentru dezvoltarea cognitivă

- aplicații pentru dezvoltarea cognitivă Concepte cheie legate de idei de dezvoltare a materialelor educaționale pentru vizualizarea conținutului educațional general. Dezvoltarea abilităților studenților în timpul stagiilor de formare practică este o condiție prealabilă pentru aplicarea elementelor unui mediu educațional de sprijin pentru studenții care riscă să plece devreme.

Una dintre cele mai importante resurse pentru prevenirea abandonului școlar este formarea continuă a cadrelor didactice. Aceasta se referă la procesul prin care profesorii își îmbunătățesc competențele și abilitățile pentru a face față provocărilor actuale din educație și pentru a răspunde nevoilor specifice ale elevilor. În ceea ce privește prevenirea abandonului școlar, formarea continuă a cadrelor didactice poate avea un impact semnificativ asupra succesului școlar al elevilor.

Îmbunătățirea abilităților de identificare a elevilor cu risc de abandon școlar

Formarea continuă a cadrelor didactice poate ajuta profesorii să identifice mai bine elevii cu risc de abandon școlar. Acest lucru se poate face prin dezvoltarea abilităților de observare și de analiză a comportamentului elevilor, precum și prin dezvoltarea abilităților de comunicare și de construire a relațiilor cu elevii. Prin identificarea timpurie a elevilor cu risc de abandon școlar, profesorii pot interveni mai rapid și mai eficient, ajutându-i să rămână motivați și implicați în procesul educațional.

Îmbunătățirea abilităților de gestionare a clasei

Un alt aspect important al formării continue a cadrelor didactice în prevenirea abandonului școlar este dezvoltarea abilităților de gestionare a clasei. Aceste abilități sunt esențiale pentru a menține un mediu de învățare pozitiv și productiv în care elevii să se simtă confortabil și să își poată exprima opiniile

și ideile. Prin îmbunătățirea abilităților de gestionare a clasei, profesorii pot reduce nivelul de stres și anxietate al elevilor, crescând astfel gradul de implicare și motivație.

Dezvoltarea abilităților de comunicare și de colaborare cu părinții și comunitatea

În prevenirea abandonului școlar, implicarea părinților și a comunității este deosebit de importantă. Prin urmare, formarea continuă a cadrelor didactice ar trebui să includă dezvoltarea abilităților de comunicare și de colaborare cu părinții și comunitatea. Acest lucru poate ajuta profesorii să stabilească relații puternice și constructive cu părinții și să își implice comunitatea în procesul educațional. Prin implicarea părinților și a comunității, profesorii pot obține sprijinul necesar pentru a susține elevii cu risc de abandon școlar și pentru a crea un mediu pozitiv de învățare.

Dezvoltarea abilităților de intervenție timpurie

Intervenția timpurie este esențială în prevenirea abandonului școlar. Prin formarea continuă a cadrelor didactice, aceștia pot dezvolta abilitățile necesare pentru a interveni într-un mod eficient și rapid în cazul elevilor cu risc de abandon școlar. Aceste abilități includ dezvoltarea unor strategii eficiente de motivare și implicare a elevilor, precum și dezvoltarea unor planuri personalizate de învățare pentru elevii cu nevoi speciale.

În concluzie, formarea continuă a profesorilor joacă un rol crucial în prevenirea abandonului școlar. Prin dezvoltarea abilităților de identificare a elevilor cu risc de abandon școlar, managementul clasei, comunicarea și lucrul cu părinții și comunitatea și intervenția timpurie, profesorii pot contribui la reducerea ratei abandonului școlar și la creșterea succesului școlar al elevilor. Este important ca autoritățile educaționale să acorde o atenție deosebită formării continue a profesorilor în acest domeniu și să ofere sprijin și resurse adecvate pentru această activitate importantă.

Bibliografie:

1. „Teachers' perception of school drop-out in Luxembourg”, Meyers R., Houssemand C. - Procedia - Social and Behavioral Sciences (2011)
2. „Developing Technology Training for Teachers”, Wallinger L. M. - Kappa Delta Pi Record (1997)
3. „Estimarea dimensiunii fenomenului de abandon școlar folosind metodologia analizei pe cohortă” - Sub-eșantion de unități școlare din rețeaua ZEP, Mihaela Jigău, Ciprian Fartușnic, Otilia Apostu, Magda Balica, Bogdan Florian, Irina Horga, Lucian Voinea (2011)

ABANDONUL ȘCOLAR (STUDIU DE CAZ)

Înv. Ecaterina Elena

Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”

Grigoras Alexandra este o elevă în cadrul Școlii gimnaziale. Elevă nu prea sârguincioasă sau devotată actului de învățare, și-a convins mama că este cea mai bună alegere în a merge la școală pentru formarea ei profesională. Acasă, a fost agresată fizic și verbal de mama ei, care mai avea încă trei copii mici, cât și de concubinul acesteia. Rezultatele școlare deosebite au încadrat-o pe elevă în ultimele rânduri, în școală.

Recunoscută pentru calitățile ei de elev “punctual”, “bun”, interrelațiile umane au promovat-o că fiind un elev implicat și dornic de a participa la toate solicitările și activitățile organizate de către școală, dar numai la insistențele dirigintei. Acest aspect se va dovedi a fi un avantaj numai în clasa a VIII a, motivată fiind de a termina 8 clase. Copil modest, cu o evidentă tristețe, neinteres pentru colegi, profesori, angajați ai unității de învățământ, a fost încurajată în mod constant, activitatea dusă în toți acești patru ani stimulându-i mecanismul de autodepășire a limitelor și a cunoștințelor. În semestrul II din clasa a VIII-a, se implică în relație cu un băiat mai mare, de vreo 30 de ani, din sat, abandonează școala și pleacă în Italia cu el.

Echipă managerială a școlii o recunoaște că fiind „un elev care rămâne mereu corigent”, „un elev incompetent”, agresivă cu colegii verbal și fizic.

Analiza studiului de caz

Obiectivele studiului de caz

În studiul de caz efectuat am urmărit:

- să analizez factorii ce au influențat abandonul școlar, prevenirea violenței;

1. Trăsături caracteristice ale gândirii:

- Competența analitică și nesintetică;
- Cursivitatea – capacitatea opiniilor și a variantelor de lucru în unitatea de timp;
- Originalitatea – neadaptarea unor proiecte personale, experimente la teme de la clasă;
- Gândirea creativă.

2. Trăsături caracteristice ale memoriei

- inflexibilitatea memoriei- posibilitatea asimilării de noi noțiuni;
- neorganizatorică- capacitatea memoriei de a –si reorganiza cunoștințele în bază de informații aflate la nivel cognitiv;

- incapacitatea reținerii informațiilor și stocarea acestora în mod corespunzător pentru a putea fi accesate ulterior cu mare ușurință;

Mecanismul personalității:

- relațiile interumane proaste cu membrii familiei și în afara ei;
- creativitate;
- măsurarea incorectă a capacităților personale; autoapreciere negativă;
- nesincronizarea cunoștințelor dobândite în relație cu realizarea obiectivelor;
- necolaborarea cu profesorii, colegii și fructificarea acestora în obținerea celor mai bune rezultate;
- neorganizarea și propunerea de noi idei în cadrul activităților didactice;
- necolaborare

a) Factorii care au influențat catalogarea elevei Grigoras Alexandra ca fiind un elev cu evidențe valente de abandon școlar, violență în relație față de colegii clasei:

- Asimilarea cunoștințelor în mod neeficient și cu efort,
- Neadaptarea la cerințele disciplinelor de învățământ;
- Neadaptarea la nivelul performanțelor solicitate de profesori;
- Fără colaborarea atentă cu profesorii;
- Fără participarea la concursuri școlare de profil;

b) Factorii care au influențat catalogarea elevei Grigoras Alexandra ca fiind un elev cu valente de abandon și violență în viziunea cadrelor didactice:

- Relația profesor-elev , colaborarea cu acesta și respectarea regulilor impuse de acesta;
- Neîncredere în sine;
- Neimplicarea în activitățile extracurriculare;

Eleva Grigoras Alexandra s-a remarcat prin atitudinea nu prea plină de interes față de școală.

Întâmplător sau nu, am avut prilejul să-i coordonez activitatea din punct de vedere al dirigentului clasei și să o cunosc mai bine. Ulterior am aflat că provenea dintr-o familie monoparentală, deci nu avea tată.

Mai avea și încă 3 frați mai mici de care trebuia să aibă grijă. Situația de acasă era nu foarte bună, mama nu avea servicii, trăiau numai din alocația copiilor și dintr-un ajutor social de la primărie. Din povestirile ei, mama, pe care nu o prea iubea avea vicii, adică bea alcool, fuma și întreținea relații dubioase cu diverși indivizi, deseori ajungea la urgențe și o internau la spital. Ea și frații mai mici rămâneau în grija unei bunici mai în vârstă. De multe ori numai ea făcea de mâncare și îi hrănea pe frații ei mai mici, când mama ei lipsea cu zilele de acasă.

La școală, avea la un moment dat nemulțumiri legate de colegii de școală. Iată tabloul unui copil care abandonează școala, care se simte neiubit de familia sa, care apoi se refugiază plecând foarte devreme în Italia la muncă, cu cineva de care se simte atașat.

Concluzia studiului

S-au constatat următorii factori ce influențează etichetarea elevei Grigoras Alexandra ca abandon școlar:

- Factorii sociali condiționați de relațiile interumane, atitudine negativă;
- Factorii informaționali condiționați de cantitatea informațiilor parcurse, de calitatea acestora, de competențele de performanță, de coordonarea elevei în devenirea ei;
- Factorii instructivi-educativi ce se conturează prin activitățile întreprinse în vederea deblocării creative, a formării de competențe;
- Factorii atitudinali condiționați de atitudinea față de actul instructiv-educativ, față de profesor și relația stabilită cu acesta de necomunicare, neînțelegere.

Finalul

În prezent, acest copil trăiește și locuiește în Italia. Ca loc de muncă, are grijă de un copil de 3 ani. Este fericită cu băiatul care a plecat acolo. Vrea să-și întemeieze o familie în Italia.

”FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA, REDUC ABANDONUL ȘCOLAR”

Enache Georgeta

Liceul Teoretic”Mihail Sebastian”

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Abandonul școlar este ultima faza a insuccesului școlar, acestui termen nefiindu-i necesară o definiție complexă. Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățătura a unor elevi. Aceștia nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor programelor. Din această cauză, ei nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia.

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

1. cauze psihoindividuale (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;

2. cauze pedagogice: relația profesor-elev, relațiile dintre elevi, ritmul muncii școlare, atitudinea elevilor față de învățată și muncă, lipsa de motivație a învățaturii, orientarea școlară și profesională defectuoasă, atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățatură și față de muncă etc.
3. cauze socio-familiale, climatul cultural-educativ, familii dezorganizate, dezinteresul părinților, conflicte familiale, atitudinea familiei față de școală, comportamentul prea liberal al părinților, cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Referindu-ne la cauzele pedagogice, în situația școlii noastre, le putem elimina pe cele care se referă la competența cadrelor didactice și pe cele referitoare la atmosfera din școala. Aceasta este favorabilă procesului de învățământ și dezvoltării armonioase a personalității elevilor, în concordanță cu nevoile și cu posibilitățile fiecăruia. Personal, consider că vina aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățatură și muncă este urmarea lipsei motivație. Aceasta este cauzată de problemele familiei care nu întrezăresc o rezolvare: lipsa unui loc de muncă, lipsa banilor, conflictele generate de acestea, atitudinea familiei față de școala etc. *Cultura de origine a elevilor* – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă *atitudinea familiei în raport cu școala*. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. * *Climatul familial* are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar. * *Factori de natură socială și economică* cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar. *Factorii de natură educațională*: insubordonare față

de normele și regulile școlare, chiul, absentism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar. * *Anturajul* de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală. Măsuri de prevenire a abandonului școlar

-psihopedagogice și psihosociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;

-socio-profesionale – ele decurg din măsurile psihopedagogice și psihosociale;

-psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;

-juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor. În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune

aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, o problema gravă în România. Demersuri și acțiuni

Comunitățile școlare analizate din perspectiva absenteismului și abandonului școlar propun o serie de demersuri/acțiuni pe care le-au aplicat și au dat roade sau consideră că ar putea fi utile în lupta împotriva acestor două fenomene din educație:

- activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar;
- discuții purtate, atât cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar;
- înștiințări privind absențele înregistrate transmise către părinți, la fiecare sfârșit de semestru școlar;
- organizarea semestrială a lectoratelor cu părinții cu implicarea mediatorului școlar, a psihologului școlii, a preotului, a polițiștilor, a reprezentanților autorităților locale;
- activități pentru îmbunătățirea modului de relaționare și a comunicării părinți – copii ex: cu privire la consecințele în plan emoțional ale violenței asupra copiilor;
- activități cu părinții, la nivelul școlii, sau în cadrul orelor de dirigenție
 - ex: cu tema „De ce chiulesc de la școală?”;
- activități de sprijinirea copiilor pentru a face față dificultăților școlare;
- menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii; metode de predare – învățare atractive;
- promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul. De asemenea, se urmărește evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei;
- comunicarea eficientă, să folosească ascultarea activă, să evite etichetarea elevilor, să critice constructiv, să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor;
- notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs.

În concluzie, absenteismul și abandonul școlar sunt fenomene cu cauze multiple, dar cele mai multe cauze sunt legate de problemele familiilor. Datorită abandonului școlar tinerii și adulții de astăzi sunt obligați să muncească la negru sau „cu ziua”, fără a se putea angaja cu carte de muncă pe termen lung.

Astfel se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii și modelul părinților fără educație și fără perspectivă. Eforturile școlii și ale asistentului social din comunitate sunt zadarnice fără colaborarea familiei. O primă condiție a prevenirii absenteismului școlar este aceea a sesizării din timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de foarte bună colaborare între cadrele didactice de la clasă (consiliul clasei) și părinții elevilor. În tot acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, cei trei poli de acțiune școală– familia – comunitatea trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Bibliografie

1. Wikipedia

<https://acced.isjtulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf>

Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.

FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR METODE PRACTICE DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Înv. Fica Mariana-Marinela

Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”

Motto:

Situațiile dificile există și... le putem rezolva!

Absenteismul

Poate fi definit ca lipsa de la școală pe o perioadă îndelungată de timp a elevilor care urmează învățământul formal sau non-formal unde prezența este obligatorie. Elevul primește absență atunci când lipsește de la oră chiar dacă se află în incinta școlii. Absențele sunt înregistrate într-un document școlar numit catalog. Absențele nemotivate sunt asociate conceptului de absenteism. Abandonul școlar reprezintă forma extremă a absenteismului.

Aspecte generale

În România organele competente au încercat să găsească soluții pentru reducerea ratei abandonului școlar. Soluția găsită la momentul respectiv (1990-1995) a fost garantarea alocației de stat pentru copiii care frecventează învățământul obligatoriu.

Lipsa unei monitorizări eficiente și sistematice nu a condus la rezultatele așteptate de reducere a abandonului școlar.

În prezent, sunt unele familii care își trimit la școală copiii doar pentru a primi bursa socială sau, mai nou, pentru a beneficia de programul „masa caldă”. Din păcate, există și familii care preferă să-și trimită copiii la muncă (băieții), să căsătorească fetele sau să le țină acasă pentru a avea grijă de frații mai mici.

Experiența personală

În școala în care îmi desfășor activitatea, rata celor care absentează sau au un risc crescut de abandon școlar sunt elevii de etnie rromă.

O altă categorie de elevi care absentează o reprezintă aceia care au părinții plecați la muncă în străinătate.

Cauze ale absenteismului

- Situația economică precară a multor familii;
- Mediul în care trăiesc copiii, numărul mare de copii și precaritatea mijloacelor de subzistență contribuie la o sărăcie avansată;
- Grija față de frații mai mici îi ține departe de școală; Lipsa condițiilor normale de trai și de studiu;
- Lipsa modelelor familiale-percepția părinților despre rolul și importanța educației;
- Preluarea activităților gospodărești; Alimentația insuficientă și nediversificată;
- Nesupravegherea copiilor rămași în grija rudelor;
- Grad scăzut de implicare din partea părinților și lipsa colaborării cu cadrele didactice.

Bune practici în prevenirea abandonului școlar

- Parteneriat școală-familie-comunitate locală bazat pe colaborare, implicare, sprijin, sponsorizare etc.;
- Echipe comunitare pentru a interveni eficient în reintegrarea școlară a copiilor;
- Activități extrașcolare (excursii, spectacole, vizite la muzee, concursuri tematice, tabere de vacanță etc.);
- Responsabilizarea la nivelul clasei;
- Valorizarea elevilor aflați în dificultate prin diferite activități;
- “Școala părinților” pentru a schimba mentalitatea părinților care consideră că munca este bună pentru copii la orice vârstă;

-Derularea formelor de recuperare școlară (elevi, adolescenți, tineri, adulți), prin forme alternative, gen “ A doua șansă”;

Activități de consiliere:

-Organizarea de întâlniri între elevi, absolvenți, părinți, cadre didactice, cu prezentarea de modele de reușită în profesie;

-Consilierea elevilor și a părinților în vederea accesării fondurilor și alocațiilor legale (burse, alocații, rechizite, bani pentru calculator);

-Stimularea copiilor cu rezultate bune la învățătură;

-Implicarea mediatorului școlar

Rolul mediatorului școlar:

-Este negociator și personal de sprijin pentru familie și școală, în scopul sporirii participării copiilor rromi la procesul educațional;

-Acționează ca agent al comunității în relație cu școala, reprezintă comunitatea rromă în școală și școala în cadrul comunității;

-Promovează valorile multiculturalității, școlii incluzive și a șanselor egale, atât în mediul școlar, cât și în comunitate;

-Previne și mediază conflictele între școală-familie-comunitate;

-Comunică școlii problemele, punctele de vedere ale familiei și ale comunității în legătură cu diverse situații ivite;

-Lucrează în echipă cu personalul școlii și cu reprezentanții comunității;

-Ajută elevii rromi să depășească barierele care îi împiedică să se dezvolte în concordanță cu potențialul lor;

-Analizează documentele din școală și identifică pe baza acestei analize (solicitând sprijinul directorului, tutorelui, comunității locale) soluțiile optime de intervenție

Metode și tehnici în lucrul cu elevii aflați în dificultate:

Grila de monitorizare; Observația; Anamneza; Interviu; Jocul de rol.

Metode și tehnici în lucrul cu părinții:

Consiliere individuală și de grup; “Școala părinților”; Grupuri de sprijin; Ateliere de lucru; Lectorate; Dezbateri.

Instrumente folosite:

Fișa de monitorizare a copilului;

Fișa de monitorizare a părintelui;

Activități practice pentru grupurile de sprijin cu părinți

Grilă de observație a progresului copilului care poate urmări:

=Numărul absențelor

=Media notelor (română, matematică etc.)

Comportamente de indisciplină

=Feedback-ul dirigintei (observații)

=Feedback-ul colegilor (observații)

=Feedback-ul părintelui/tutorei (observații)

Concluzii:

Toate activitățile pe care le putem face pentru a preveni și combate abandonul școlar trebuie susținute social de instituțiile statului care cred eu că ar trebui să se concentreze pe eliminarea principalului factor al abandonului școlar și anume SĂRĂCIA.

M-am axat pe această categorie socială adică elevii de etnie rromă pentru că în special aceste familii sunt cele mai afectate de sărăcie și de lipsa educației.

Acești copii sunt condamnați la sărăcie și neștiință pentru că însuși societatea este cea care nu oferă prea multe șanse!

Bibliografie:

- "Revista învățământului primar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București, 2006;
- Gordon, T. , Burch, N. - „Profesorul eficient – programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii”, Editura Trei, București, 2011;
- Cristina Neamțu, „Devianța școlară”, Ed. Polirom, Iași, 2003;
- I.S.E., „Copii care nu merg la școală”, București, 2012;
- Bernstein, Basil – „Studii de sociologie a educației”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.

ROLUL EDUCAȚIEI NONFORMALE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**Prof. Flori Cristina Camelia
Grădinița “Pinocchio”, Craiova**

Conceptul de educație nonformală a apărut la sfârșitul anilor ‘60, ca o completare a educației predate în școli. Specialiștii au dezbătut multă vreme rolul și valoarea educației nonformale, însă Sylvia Scribner și Michael Cole au fost primii care au argumentat că procesul prin care învățăm cele mai multe lucruri de-a lungul vieții este nonformal.

Pe scurt, educația nonformală se face prin activități, nu prin cursuri, și are loc, de cele mai multe ori, în afara instituțiilor de învățământ. Treptat, valoarea educației nonformale a început să devină tot mai mult recunoscută, iar UNESCO a definit-o în anul 1997 drept „activități educaționale organizate și susținute, care nu corespund exact cu ceea ce numim educație formală. Aceasta poate fi realizată în cadrul sau în afara instituțiilor de educație și se adresează persoanelor de toate vârstele (...) Educația nonformală nu urmează un sistem ierarhizat și poate diferi ca durată, fără a implica în mod obligatoriu certificarea rezultatelor învățării”.

Trebuie să precizăm că este utilă respectarea unor reguli și principii pentru a desfășura activități nonformale de calitate. Acestea au la bază competențele și conținuturile educației formale și oferă diverse posibilități de aplicare a cunoștințelor dobândite în cadrul educației oficiale. Nu exclud efortul școlarilor și sunt atractive datorită formelor lor variate (cercuri de lectură, sportive, cultural-științifice, întâlniri, cluburi de știință, serbări școlare, drumeții, excursii, tabere, expediții, concursuri, vizionări de spectacole, vizite la muzee, biblioteci etc.). De regulă, activitățile au loc în școală și sunt constituite din cercuri pe discipline cu caracter tematic sau pluridisciplinar, competiții culturale/ sportive, sesiuni de comunicări științifice, comemorări sau festivități etc. Au caracter formativ-educativ, sunt facultative sau opționale, cunosc modalități diferite de finanțare, nu presupun evaluarea riguroasă, promovează munca în echipă, presupun un demers cross-/trans-/interdisciplinar, sunt dirijate de personal specializat, aflat în strânsă legătură cu părinții, elevii, organizațiile socio-culturale sau politice.

Valențele educative ale activităților nonformale reliefează relația mai destinsă, mai apropiată dintre educator și educat. Chiar dacă educatorul conduce întregul demers didactic, preșcolarilor se pot manifesta spontan și liber. Adultul nu își impune punctual de vedere, cel mult sugerează, cooperează și îi sprijină să devină buni organizatori ai propriei activități. În prim-plan se află educabilul, în plan secund rămânând cadrul didactic, tocmai pentru ca elevul să își poată valorifica abilitățile organizatorice, de cooperare, de colaborare, de asumare a responsabilității. Paleta de strategii didactice

variate oferă preșcolarilor șansa de a acumula experiențe de viață prin contactul nemijlocit cu oamenii, cu fenomenele de cultură materială și spirituală. Educatul devine resursă, producător, lider de opinie, cu alte cuvinte participant activ la propria învățare.

În vederea creșterii interesului preșcolarilor pentru cunoaștere și a dezvoltării unor trăiri emoționale autentice, activitățile nonformale trebuie să țină cont de interesele, înclinațiile, preocupările, preferințele lor.

Pentru a stimula dezvoltarea cognitivă, spirituală, interpersonală și socială, activitățile nonformale, ca și cele formale, se adaptează cerințelor individuale ale preșcolarilor, potențialului acestora.

Nu putem nega valențele psihologice ale educației nonformale: individul se adaptează mai ușor cerințelor ulterioare ale societății, observându-se schimbări la nivelul vieții de familie, a pieței forței de muncă, a comunității, a societății multiculturale și a globalizării.

Școala din zilele noastre nu poate ignora experiențele acumulate de elevi în cadrul acestor activități. Ca și educația formală, cea non-formală urmărește formarea unor comportamente propice învățării continue, chiar și prin mijloace proprii, achiziționarea unui volum de informații și transferarea lui în diverse domenii ale cunoașterii, dezvoltarea gândirii critice, multiplicarea experiențelor pozitive.

În ultimul timp, constatăm o tendință de apropiere între educația formală și cea nonformală: prima tinde să devină tot mai flexibilă, mai adaptată nevoilor și motivațiilor specifice educabililor, în vreme ce a doua se organizează din ce în ce mai riguros, urmărește o cât mai explicată recunoaștere publică, folosește metode deja probate și recunoscute de specialiști, urmărește asigurarea unei anumite calități.

Cu toate acestea, educația nonformală își are rolul ei, sprijinind eforturile celor care doresc sporirea coerenței procesului instrutiv-educativ: educația permanentă și orientarea prospectivă a educației.

Bibliografie:

1. Alvin Toffler, apud V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Craiova, Ed. Arves, 2007;
2. G. Văideanu, *Educația la frontiera dintre milenii*, București, Ed. Politică, 1988

CAUZELE ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof.înv.preșcolar: Gherheș Flavia-Luisa

Grădinița P.P. Furnicuța, Arad

Abandonul școlar și părăsirea timpurie a sistemului de educație reprezintă fenomene distincte; primul se referă la elevii care renunță să mai frecventeze școala într-un anumit nivel de învățământ, în timp ce al doilea se referă la tinerii dintr-o anumită grupă de vârstă (18-24 de ani), care au părăsit sistemul de educație înainte de a finaliza învățământul obligatoriu și care nu au urmat ulterior un program de formare profesională continuă sau calificare (*Institutul de Științe ale Educației, 2011, Copiii care nu merg la școală*) •

Din fericire, avem ocazia să observăm, că prin activitatea noastră, a cadrelor didactice, există posibilitatea, cât de minoră, dar există, de reducere a absenteismului. Această preocupare e permanent prezentă în activitatea cadrelor didactice și a unităților de învățământ, în speță a celor din mediul rural, deoarece părăsirea timpurie a școlii are consecințe negative care duc la o mai mare sărăcie și excluziune socială a copiilor.

Cauzele absenteismului sunt multiple, însă prin acțiuni susținute de către cadrele didactice se pot obține rezultate, aproximativ mulțumitoare, de reducere a abandonului școlar.

Factorii care contribuie la producerea absenteismului sunt cei de natură școlară, unii elevi având dificultăți de învățare, motiv pentru care eșecul școlar sete iminent, ducând la corigență și chiar repetenție, motivația școlară, în acest caz, fiind redusă. Dificultățile de adaptare ale elevilor la cerințele școlii, dificultățile de adaptare a școlii la nevoile elevilor precum și nivelul scăzut de atractivitate al școlii sunt aspect care pot duce la reducerea prezenței școlare. Factorii familiari și cei socio-economici atât în mediul urban cât și în mediul rural, apartenența la o familie dezorganizată, lipsa de educație a părinților, neglijența acestora, lipsa unui loc de muncă sau consumul excesiv de alcool sunt dificultăți din familie cu impact important asupra parcursului școlar al unui copil. Copiii proveniți din astfel de medii tind să urmeze modelele oferite de părinți și concepțiile acestora, conform cărora educația nu este o prioritate, iar frecventarea școlii nu sporește șansele unui viitor mai bun. O altă cauză care provoacă absenteismul este plecarea părinților în străinătate și plasarea copiilor în grija unor persoane cu mai puțină autoritate (bunici sau vecini) sau influența negativă a anturajului tinerilor. Însă, categoria de factori cea mai puțin reprezentată este cea a factorilor individuali, care se referă, în mod special, la problemele medicale severe ale elevilor.

Eșecul școlar are la bază mai mulți factori care pot fi diferiți, dar cel mai adesea asociați, elevul se confruntă cu o serie de dificultăți școlare care au ca principale cauze: propria persoană, părinții și familia, școala, comunitatea locală, etc.

Putem distinge cinci mari tipuri de dificultăți pe care elevul poate să le întâmpine:

1. Dificultăți de natură somatică;
2. Deficiențe intelectuale/cognitive;
3. Probleme de învățare de ordin instrumental;
4. Dificultăți de ordin afectiv privind direct copilul, adesea familia sa;
5. Slăbiciuni pedagogice privind școala, dar adesea și părinții;

1. Deficiențele de natură somatică;

Pentru a evidenția o afecțiune somatică, un deficit senzorial sau condițiile de viață aberantă pe plan fizic, este necesar un examen somatic complet și o anchetă orientată în acest sens. În acest sens un rol predominant îl are familia care trebuie să fie sensibilă la problemele de sănătate ale copilului prin realizarea unor controale medicale de specialitate, dar și medicii prin stabilirea unui diagnostic corect și măsurilor de vindecare.

O boală cronică (diabet, infestarea cu h.i.v., pneumonii, etc.), o reacție cutanată, infecții repetate, o deficiență somatică de lungă durată pot perturba școlaritatea din două motive:

- absențe repetate (nu întotdeauna justificate).
- respingerea mai mult sau mai puțin ascunsă a bolii somatice de către ceilalți copii, de părinți și dascălii acestora.

Igiena de viață a copilului : o oboseală, o instabilitate pot fi legate de o aberantă organizare a zilei de lucru a copilului, de la școală, ca și de acasă. Trebuie să se insiste asupra momentelor suficient de prelungite și frecvente pentru a asigura nevoia de cheltuielă motrică și de destindere, ca și asupra necesității unui somn îndeșulător și de bună calitate.

Profesorul, învățătorul, medicul și familia pot contribui decisiv la identificarea cauzelor de natură somatică ce pot conduce la eșec școlar, iar prin colaborarea factorilor implicați se poate interveni din timp prin măsuri educative adaptate la nevoile elevului.

2. Deficiențe intelectuale:

Eventualitatea unei deficiențe intelectuale/cognitive constituie, în materie de retard sau eșec școlar, o teamă mai mult sau mai puțin mărturisită de părinți. Diagnosticarea deficiențelor intelectuale profunde se poate realiza și înainte de vârsta școlară, dar deficiențele medii și cele lejere nu pot fi

suspectate decât în momentul contactului cu școala un mare rol având învățătorul și profesorul psiholog în școlile unde există acesta.

Pentru identificarea deficiențelor intelectuale există o serie de teste ce pot fi aplicate (teste proiective, teste pentru stabilirea Q.I. , etc), iar programa individualizată aplicată de învățător poate constitui un suport real pentru evitarea eșecului școlar.

3. Dificultăți instrumentale:

În adaptarea copilului la școală sunt implicate mijloacele pe care subiectul le folosește pentru a se cunoaște și pentru a cunoaște lumea exterioară: mai ales motricitatea sa, viața perceptivă, limbajul și inteligența sa. Dificultățile sau perturbarea acestor funcții au ca urmare dificultăți în realizarea unor activități precise (scriere, citire, calcul matematic), sau a unor activități de ordin general (capacitatea de a-și exprima propriile gânduri, dificultăți de raționament, instabilitate, etc.), creând, în final, la copil un resentiment școlar.

Un instrument poate fi normal din punct de vedere anatomic dar perturbat în funcționarea sa din mai multe motive adesea imprecise:

- în domeniul limbajului, se poate descoperi un retard oral cu dificultăți mai mult sau mai puțin importante pentru însușirea scrisului (dislexie, disortografie,);

- în domeniul motricității, dixplaxiile sau neîndemânarea, stângăcia generalizată, lentoare, disgrafia, dificultăți de lateralizare, perturbarea schemei corporale intime și reprezentarea în spațiu;

4. Dificultăți de origine afectivă:

Dificultățile afective se structurează foarte schematic în trei registre pe plan școlar:

- opoziția;
- instabilitatea;
- anxietatea și depresia;

Opoziția activă și pasivă: poate fi o reacție la un fapt precis petrecut recent (conflictul copilului cu dascălul sau, cu unul dintre părinți etc.), sau se poate înscrie într-un stil de comportament obișnuit al copilului a cărui origine trebuie căutată într-o insatisfacție a relațiilor afective din interiorul familiei.

Instabilitatea care are două aspecte:

- unul motor: copilul se mișcă mult, nu stă locului;
- altul psihic: labilitatea atenției, interesul și dezinteresul se succed rapid;

Anxietatea și depresia: ea jenează evident copilul în relațiile sale cu alți copii, cu dascălii, în activitățile sale școlare. Anxietatea și depresia se poate manifesta în plan psihic printr-un penibil sentiment de insecuritate, de așteptare a unui pericol nedeterminat, sau la nivelul corpului prin grețuri,

vomă, dureri intestinale, etc. În anumite cazuri , anxietatea are la bază simptome foarte jenante ca: manifestări obsesionale (copilul luptă împotriva sosirii neașteptate a unor gânduri penibile) sau fobice (frica, teama, focalizată pe o situație precisă, de exemplu teama de pedeapsă, de a fi închis în casă, etc.). În alte cazuri copilul refuză să meargă la școală devenind victime ale unei stări de angoasă, depresie și chiar de panica

5. Cauze pedagogice:

Ele sunt foarte frecvente și diverse ca și mecanismele care provoacă problemele școlare, ele se situează în cadrul școlar și familial

La nivelul școlii: trebuie studiată școlaritatea anterioară a elevului. Absenteismul, de pildă, se poate datora bolilor, relațiilor dificile cu dascălul, dificultăți de învățare, supraîncărcării, neadecvatelor metode de învățare, perturbațiilor psihologice anterioare, dezinteresul față de școală ca urmare a unor eșecuri repetate, etc. În cauză pot fi puse și condițiile actuale de școlarizare ca: - admiterea prematură într-o clasă cu un nivel prea ridicat;

- incompatibilitatea profesor-copil;
- lipsa interesului față de copil;
- un profesor fără tact pedagogic, și slab pregătit;
- lipsa interesului pentru un copil din partea profesorului care își focalizează activitatea sa pe copiii străluciți ai clasei sau, dimpotrivă pe cei cu dificultăți;
- schimbarea frecventă a colegilor, profesorilor, programelor, metodelor etc;

BIBLIOGRAFIE:

- "Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București, 2006;
- Cristina Neamțu, „Devianța școlară”, Ed. Polirom, Iași, 2003;
- I.S.E., „Copii care nu merg la școală”, București, 2012;

MODALITĂȚI DE PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN COMUNITĂȚILE DE RROMI, ÎN ETAPA PREȘCOLARITĂȚII

Prof. inv. preșcolar: Ghiuro Natalia Ioana
G.P.P. nr.50 – Structura 55 Oradea

O relație eficientă familie-grădiniță poate reprezenta un element cheie pentru o educație de calitate, dar și pentru prevenirea abandonării programelor educaționale. Acest lucru contează și mai mult

atunci când se pune în discuție problema unor familii defavorizate sau când copiii provin din comunitățile de rromi.

Grădinițele care învață să comunice și să colaboreze bine cu părinții obțin unele beneficii semnificative precum:

- o mai mare deschidere a părinților și cadrelor didactice spre comunicare, spre împărtășirea opiniilor și spre informarea eventualilor mediatori despre neînțelegeri și situații conflictuale, încă din faza de debut a acestora;
- atitudini și comportamente mai pozitive ale copiilor;
- participare crescută a părinților la diferite aspecte ale vieții grădiniței;
- rezultate mai bune în învățare și în dobândirea competențelor prevăzute în curriculum, o atitudine generală mai bună față de procesul învățării ca atare, cu un impact pe termen lung asupra copiilor;

În ciuda marilor sale avantaje, dezvoltarea unei relații de parteneriat eficace familie-grădiniță nu este întotdeauna ușoară. În anumite circumstanțe, familiile rromice au nevoie de măsuri specifice, de aranjamente speciale și de susținere suplimentară pentru a putea să participe pe deplin la viața grădiniței, să-și susțină copiii și să colaboreze cu cadrele didactice. Toți părinții vor ca punctul lor de vedere să fie luat în considerare, dar, cel mai adesea, pe baza propriilor experiențe negative, le este dificil să aibă încredere în sistemul educativ, chiar și atunci când cadrele didactice arată un interes evident. Cadrele didactice trebuie să asculte opinia părinților rromi, păstrând discreția și respectând specificitățile culturale și diferențele între grupurile de rromi.

Printre multiplele motive, fondate sau nu, invocate deseori de cadrele didactice în vederea neutilizării anumitor strategii ce încurajează participarea părinților, un loc important îl ocupă convingerea că părinții, în special cei proveniți din comunități defavorizate, vor refuza să colaboreze sau că nu au capacitatea să o facă.

Cu toate acestea, în marea lor majoritate, și acești părinții vor tot ce este mai bun pentru copiii lor, atât în sistemul educațional, cât și în general, doresc să fie informați în mod regulat despre ceea ce se face la grădiniță și cum influențează aceste lucruri viața copiilor lor, prin informații clare, comprehensibile și echilibrate despre evoluția și dificultățile copiilor lor în învățare și uneori așteaptă să primească sfaturi practice despre cum să-și poată susține copiii în procesul de învățare.

Stabilirea unei comunicări deschise cu părinții rromi este o sarcină adesea greu de realizat, însă ea poate avea un rol esențial în demersul educativ și în prevenirea abandonului grădiniței, din numeroase motive, printre care:

- nimeni nu cunoaște mai bine copiii decât propriii lor părinți - familia este un element central care asigură continuitatea în viața majorității oamenilor;
- copiii pot avea comportamente diferite în familie și la grădiniță;
- impactul părinților asupra învățării și asupra priorităților privind copiii este decisiv;
- grădinița are nevoie să știe ce cred părinții despre activitatea realizată și despre modul în care copiii evoluează la grădiniță;
- părinții au și drepturi și responsabilități, printre care se încadrează dreptul de a fi ascultați și consultați atunci când este vorba despre educația copiilor lor.

Pentru a motiva părinții să dezvolte o legătură constantă cu grădinița este esențială recunoașterea, atât în cadrul interacțiunilor individuale, cât și în public, atunci când este posibil, a contribuției părinților, oricât de modestă ar fi aceasta, cu atenție însă la faptul ca aceste aprecieri să nu genereze frustrări și diviziuni în rândul părinților.

Părinții pot fi invitați să se implice în conceperea și susținerea unor activități voluntare la grădiniță, în genul unor acțiuni precum:

- asistență directă (zugrăvire, donație de haine, reparații etc.);
- activități distractive sau de dezvoltare a aptitudinilor artistice ;
- dezbateri tematice pe teme de interes pentru părinți;
- persoane resursă într-o anumită activitate de învățare;
- însoțirea copiilor cu ocazia excursiilor;
- strângerea de fonduri cu scopuri caritabile;
- organizarea de evenimente sociale sau culturale.

Activitățile care pot fi propuse părinților trebuie să fie multiple, variate și să corespundă diferitelor nevoi și posibilități pe care le au aceștia. În fața unui eșec sau a unei slabe participări, trebuie identificați factorii care împiedică participarea părinților și apoi elaborarea un program care să corespundă mai bine nevoilor reale și disponibilităților familiilor, în loc să conchidem că părinții ar fi lipsiți de interes. Modul de comunicare a ofertei trebuie să fie întotdeauna clar, adaptat situației părinților invitați să participe, și trebuie să precizeze, între altele:

- că implicarea este voluntară;
- ce sprijin va fi disponibil;
- care este rolul așteptat și ce presupune acesta;
- cu cine se va colabora, cine altcineva va fi implicat.

Cercetări realizate în diferite țări europene pentru identificarea factorilor care favorizează reușita activităților de colaborare între instituțiile de educație și familie în comunități multiculturale permit formularea unor recomandări pertinente pentru programele grădinițelor care urmăresc creșterea gradului de participare a părinților rromi:

- Cele mai eficiente sunt situațiile în care managerii reușesc să mobilizeze întregul colectiv didactic în demersul de utilizare a unei abordări incluzive și interculturale, unde relațiile cu familia sunt un element dintr-un ansamblu coerent.
- Programele care dau cele mai bune rezultate sunt cele care nu se limitează la acțiuni punctuale, care presupun continuitate, ci implică o interacțiune directă și personală cu părinții, cărora li se propun sarcini structurate și concrete, ale căror obiective sunt clar definite în strânsă colaborare.
- Proiectele gestionate la nivel de grupă uneori sunt mai eficiente decât cele realizate exclusiv la nivel de grădiniță. Cu toate acestea un proiect la nivel de grupă nu-și găsește sensul decât în raport cu strategia și planul operațional ai instituției în ansamblul ei.
- Programele eficiente acordă atenție cunoașterii opiniei părinților cu privire la oportunitățile oferite, încercând totodată să răspundă nevoilor specifice ale comunității în care este amplasată grădinița.
- În serviciile de educație timpurie în care există o puternică participare parentală se poate observa că părinții sunt invitați să participe la activități variate (observare, voluntariat, participare la întâlniri și cursuri, co-gestionarea unor proiecte). Din contră, în cele cu slabă participare, părinții nu iau parte decât la întâlnirile obișnuite și instituționalizate "părinți-cadre didactice".
- În contextul mediilor defavorizate părinții sunt ajutați să înțeleagă ce se urmărește prin educația oferită în grădiniță. Deși mulți dintre părinții rromi nu cunosc foarte bine obiectivele pedagogice, ei doresc să fie informați mai bine cu privire la ceea ce trebuie să învețe copiii la grădiniță și la progresul copilului lor. Se întâmplă, de altfel, ca părinții să nu fie conștienți de dificultățile copilului lor din simplul motiv că acesta obține rezultate similare cu cele ale copiilor din anturajul său.
- Unii părinții rromi pot fi antrenați ca mediatori pentru facilitarea comunicării cu alți părinți rromi sau cu liderii comunității, sau pot avea un rol activ în organizarea și conducerea unor sesiuni informative adresate altor părinți.

Cel mai important lucru este ca atât cadrele didactice, cât și grădinița în ansamblu să răspundă nevoilor specifice ale comunității și familiilor din comunitatea în care funcționează.

Anumite inițiative de colaborare sunt ineficiente întrucât îi reduc pe părinți la un rol de subordonați față de cadrele didactice, impunându-le anumite condiții de participare și cerându-li-se să urmeze instrucțiuni predefinite și să răspundă unor solicitări.

Modelele care s-au demonstrat a fi eficiente sunt, din contră, cele care au implicat părinții în conceperea și punerea în practică a activităților și în care aceștia au fost considerați ca fiind parteneri autentici.

Bibliografie:

1. Jean-Pierre Liégeois, *Minorités et scolarité: le parcours tsigane*, Toulouse, CRDP Midi-Pyrénées, 1997;
2. Jacques Chevalier, *Integrarea culturii romilor în educația școlară și extrașcolară. Ghid pentru cadrele didactice.*, Timișoara, Institutul Intercultural, 2001.

STRATEGII PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Gorescu Carmen

Prof. Aciubotăritei Daniela

Liceul Teoretic „Dr.Mihai Ciucă” Săveni

Abandonul școlar constituie astăzi un fenomen întâlnit în toate sistemele de învățământ. Problematika eabandonului școlar este vastă, raportându-se nu numai la câmpul educativ, ci și la spațiile culturale, economice, politice, sociale, la opțiunile fundamentale ale unei societăți.

În lucrarea „Psihologie școlară”, autorul A. Cosmovici prezintă abandonul școlar ca „rezultatul unor condiționări multiple, unele ținând de elev, altele vizând școala sau factorii generali de ambianță educațională” (Cosmovici, 1999, p. 216).

Frecvența cu care se produce *abandonul școlar* în instituțiile de învățământ și mai ales aspectul de fenomen cronicizat pe care el poate să-l dobândească ne determină să-l privim cu toată responsabilitatea. Un abandon școlar cronicizat este periculos, deoarece determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și va ajunge să dezvolte o teamă de abandon, cât și în plan social, fiindcă un abandon școlar permanentizat induce o marginalizare socială a elevului în cauză.

Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat ca elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei

au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care „cartea nu mai reprezintă o prioritate”, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupa de ei.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea elevului la activitatea de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii interni (psihologici) și/sau externi (socioeconomici, socioculturali) ai copilului.

Copilul are nevoie de suport emoțional susținut, de siguranță și de apartenență la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să depună un efort semnificativ în ceea ce privește activitățile școlare. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta, la un moment dat, tendința de a abandona școala. Plecarea părintelui/părinților la muncă în străinătate este un stres semnificativ ce poate avea un impact negativ asupra echilibrului emoțional al copilului determinându-l în mod indirect să abandoneze școala.

Strategii pentru prevenirea și combaterea a abandonului școlar:

1. Pentru fiecare copil, părintele sau persoana în grija căruia se află copilul sunt primii „profesori”. Adulții care îngrijesc copilul trebuie să știe că prin implicarea în educația și formarea copilului pun bazele de care acesta are nevoie pentru a se dezvolta și a-și construi un viitor de succes. Familia poate contribui la reducerea ratei de abandon școlar prin:
 - asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțămintei, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
 - asigurarea unui echilibru emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
 - crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
 - schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
 - atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
 - control parental direct și activ în viața copiilor;
 - limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
 - control asupra activității copiilor în timpul liber;
 - acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;

- prezența părintelui/părinților în viața copilului.
2. Școala poate găsi soluții care să ofere șanse egale tuturor copiilor. Dintre factorii principali care ar putea duce la diminuarea sau reducerea abandonului școlar amintim:
- ✓ să evite supraîncărcarea școlară;
 - ✓ să diversifice și să facă mai atractive activitățile școlare;
 - ✓ să organizeze activități extrașcolare menite să atragă elevii;
 - ✓ să stabilească și aplice un program de recuperare a materiei școlare pentru elevii cu astfel de probleme;
 - ✓ să existe comunicare asertivă și eficientă cadru didactic-elev;
 - ✓ să evite constituirea unei elite, ceilalți fiind marginalizați;
 - ✓ oferta școlară să fie compatibilă cu trebuințele, interesele și aspirațiile elevilor;
 - ✓ exigențele școlare să fie rezonabile;
 - ✓ sistemul de evaluare să nu fie unul subiectiv, ci unul individualizat, adaptat nivelului real al copilului, să nu devalorizeze imaginea copilului;
 - ✓ să nu mai promoveze relații pedagogice bazate exclusiv pe autoritatea profesorilor;
 - ✓ disciplina școlară să nu fie nici excesiv de permisivă, nici excesiv de rigidă;
 - ✓ să evite practicile educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante;
 - ✓ sistemul școlar să fie adecvat la cerințele sociale actuale;
 - ✓ să existe o dotare materială adecvată în școală;
3. **Utilizarea experienței celor ce au renunțat la școală pentru a preveni scăderea încrederii în educație.**
- ❖ ar putea fi util ca elevi care au renunțat deja prematur la școală să intre în contact cu cei aflați în risc de a abandona, povestindu-le care este imaginea lor curentă despre școală, cum a decurs viața lor post-școlară;
 - ❖ foști elevi ai școlii pot fi atrași să își prezinte istoriile de viață în „mini-conferințe”, în care dialoghează cu actualii elevi;
 - ❖ stimularea administrațiilor locale și a ONG-urilor de profil să implice ca voluntari elevii de gimnaziu și liceu proveniți din comunități cu risc ridicat de abandon în programe de suport pentru bătrâni și familii aflate în nevoie.
4. Formarea părinților pentru conștientizarea rolului de beneficiari indirecti ai educației.
- crearea de oportunități pentru dezvoltarea rolului de partener educativ al părinților;
 - extinderea în mediul rural a proiectelor educaționale de tip „Școala părinților”

5. Asigurarea accesului tuturor copiilor la serviciile educaționale.
 - creșterea calității educației în toate mediile;
 - asigurarea accesului tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară la educație, inclusiv a celor din zonele izolate;
 - implementarea măsurilor legislative și organizatorice pentru cuprinderea tuturor copiilor de vârstă școlară în clasa pregătitoare;
 - credibilizarea învățământului profesional și tehnic;
 - promovarea și eficientizarea serviciilor educaționale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale;
6. Reintegrarea în sistemul educațional a persoanelor care au părăsit de timpuriu școala.
 - eficientizarea rețelei școlare, care să corespundă nevoilor reale ale comunității locale și a societății în general;
 - dezvoltarea parteneriatului interinstituțional pentru identificarea persoanelor care au părăsit de timpuriu școala și care îndeplinesc condițiile de vârstă pentru cuprinderea în sistemul educațional;
 - asigurarea unei oferte adecvate de programe educaționale de tipul „A doua șansă”
7. Dezvoltarea autonomiei instituționale prin implementarea unor măsuri și acțiuni de prevenire și reducere a abandonului școlar.
 - ✓ asigurarea consultanței și sprijinirea managerilor unităților de învățământ, în vederea dezvoltării parteneriatelor active cu autoritățile și comunitatea locală pentru prevenirea abandonului școlar;
 - ✓ implicarea reprezentanților autorităților locale și ai altor instituții din comunitatea locală în proiecte educaționale ce au ca scop prevenirea și reducerea abandonului școlar;
 - ✓ dezvoltarea de programe și servicii de asistență psihopedagogică la nivelul unităților de învățământ din mediul rural
8. Formarea continuă a personalului didactic pentru promovarea practicilor educaționale specifice prevenirii abandonului școlar.
 - ❖ abordarea problematicei abandonului școlar în activitățile de formare continuă;
 - ❖ susținerea cercetării științifice, didactico-pedagogice și de specialitate, a colaborării cu mediul academic universitar, în scopul realizării de diagnoze, analize și a elaborării unor strategii educaționale relevante pentru prevenirea și reducerea fenomenului abandonului școlar;

Prin cele menționate mai sus se arată că abandonul școlar este, în fapt, culminarea unui proces pe parcursul căruia elevul, din diferite motive, se îndepărtează de școală și în cele din urmă o părăsește. Copiii trebuie monitorizați încă de la începutul școlarizării, astfel încât să se poată prevedea și preveni tendința de abandon școlar. Pentru prevenirea sau reducerea ratei abandonului școlar trebuie lucrat atât cu elevul cât și cu familia și școala.

Profesorul reprezintă piesa de bază în acțiunea de asigurare a reușitei școlare. Pentru aceasta trebuie să dispună nu numai de o bună pregătire de specialitate, dar și de o competență psihopedagogică în a stabili factorii și metodele cele mai adecvate de redresarea abandonului școlar.

Bibliografie

1. Alecu, S., Metodologia cercetării educaționale, Editura Fundației Universității „Dunărea de Jos”, Galați, 2005;
2. Convenția cu Privire la Drepturile Copilului, UNICEF 2000
3. Marin Flavia, Abandon școlar sau eșec instituțional, București 2003
4. Neamțu Cristina, Devianța școlară, București 2000
5. Păun E. Școala- abordare socio-pedagogică, Polirom, 1997
6. Cosmovici, A., Iacob, L., *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 1998;

PROIECT EDUCAȚIONAL „DATINI ȘI OBICEIURI LA ROMÂNI”

**Prof. Grigoraș Florentina Manuela
Grădinița cu P.P.Nr. 6, Dorohoi, jud. Botoșani**

ARGUMENT

Folclorul reprezintă în arta poporului nostru un capitol de mare varietate.

Privită în varietatea sa, creația artistică populară are o mare valoare estetică și din acest motiv creația folclorică trebuie păstrată și transmisă noilor generații ca pe o bogăție de mare preț a neamului românesc.

Tradițiile românești constituie una din valorile inegalabile și incontestabile ale poporului nostru și nu trebuie să lăsăm timpul și evenimentele lumii moderne să ne facă să le evităm.

Ca întreg folclorul românesc, creația populară din Nordul Moldovei este strâns împletită cu viața, ea fiind o oglindă fidelă a realității și, totodată, una din comorile cele mai de preț ale obștii.

Frumusețea tradițiilor și obiceiurilor poporului roman ne-au determinat să realizăm acest PROIECT EDUCAȚIONAL.

Pornind de la ideea că preșcolarii trebuie scoși cât mai mult din atmosfera obișnuită a grădiniței pentru a intra în relații cu semenii săi, am considerat că putem să le valorificăm mai bine oportunitățile. Așa a demarat realizarea unei interesante colaborări între copiii de la cele trei instituții implicate în proiect.

SCOPUL:

Dezvoltarea sensibilității estetice, a copiilor, a capacităților de exprimare prin activități practice de cântare (vocală și instrumentală), dansuri populare, cunoașterea și aprecierea tezaurului de creație folclorică din zonă, redescoperirea și promovarea valorilor tradiționale strămoșești prin implicarea copiilor, părinților, cadrelor didactice în diverse activități legate de tradițiile locale.

OBIECTIVE :

- crearea unor momente de relaxare, de bună-dispoziție;
- aprecierea bogăției și varietății folclorului românesc;
- exprimarea opiniilor participanților cu privire la valențele educative ale manifestărilor artistice;

METODE / TEHNICI, PRINCIPII DE LUCRU:

Întâlniri cu specialiștii, dezbateri, prezentări de imagini foto, expoziții cu lucrările copiilor, realizarea unei reviste, programe artistice;

GRUP ȚINTĂ: copii preșcolari, educatoare, profesori, părinți;

BENEFICIARI:

- direcți: copiii, părinții, cadrele didactice;
- Indirecți: societatea, grupul familial lărgit.

RESURSELE PROIECTULUI:

- Resurse umane: părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității.
- Resurse materiale: spațiile instituțiilor partenere, pliante cu imagini, portofolii, aparatura audio-video
- Resurse de informare: filme, internet.

DISEMINAREA REZULTATELOR PROIECTULUI:

- expunerea în cadrul Consiliului Profesorat și a Consiliului de administrație;
- popularizarea proiectului în cadrul sesiunilor de comunicări, în presa scrisă și audio-vizuală;
- program artistic cu public;
- cercuri pedagogice.

PARTENERI:

- Grădinița cu P.P. „Ștefan cel Mare și Sfânt” Dorohoi, jud. Botosani
- Asociația de părinți „Prichindeii” Dorohoi
- Reprezentanți ai comunității locale

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr crt.	Data	Activitatea	Loc de desfășurare	Participanți
1	Noiembrie 2022 	<i>„Tradiții de iarnă” -prezentarea unor imagini foto, ppt</i>	Grădinița cu P.P. Nr.6 Dorohoi	Educatoarele implicate în proiect
2	Decembrie 2022 	<i>„Colindăm din an în an” – spectacol de colinde -program artistic</i>	Grădinița cu P.P. Nr.6 Dorohoi	Educatoarele implicate în proiect Părinți Membri ai comunității locale
3	Aprilie 2023 	<i>„Obiceiuri de Paște la români” -expoziție cu lucrările copiilor</i>	Grădinița „Ștefan cel Mare și Sfânt” Dorohoi Grădinița cu P.P. Nr.6 Dorohoi	Copii Educatoare

4	<p>Mai 2023</p> 	<p>Festival- Concurs de tradiții „Din lada cu zestre a bunicii” (grup vocal folcloric, dans popular)</p>	<p>Grădinița cu P.P. Nr.6 Dorohoi</p>	<p>Copiii implicați în proiect Educatoare Părinți</p>
5	<p>Iunie 2023</p> 	<p>„Obiecte populare” -decorare -expoziție</p>	<p>Grădinița „Stefan cel Mare și Sfânt” Dorohoi Grădinița cu P.P. Nr.6 Dorohoi</p>	<p>Copiii implicați în proiect Educatoare Părinți</p>

Bibliografie:

1. Băran-Pescaru, A., (2004), Parteneriat în educație, Editura Aramis, București
2. Curriculum pentru educatia timpurie [www.edu .ro](http://www.edu.ro)

CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ

Profesor învățământ preșcolar Mihaela GURLUI

Grădinița cu program prelungit Ion Creangă, Alexandria, Teleorman

Preșcolarul B.I.E, născută la data de 01.02.2016, este înscrisă la Grădinița cu PP Ion Creangă, Alexandria-Teleorman, în anul școlar 2020-2021, grupa Mare A.

Activitatea copilului în grădiniță.

În cadrul jocurilor desfășurate în sala de grupă, I. preferă jocurile de creație cu subiecte și roluri, dar și pe cele de mișcare sau cu caracter sportiv . Rolul pe care și-l asumă în cadrul jocului este acela de spectator, preferă să îi privească pe colegii ei atunci când aceștia se joacă, intervine doar atunci când un copil o invită. Acest lucru se datorează faptului ca este un copil timid, rușinos.

În ceea ce privește conduita copilului în grădiniță se poate spune că și-a însușit deprinderile de comportare civilizată și le aplică în relațiile cu adulții și copiii, existând de altfel o bună concordanță între comportarea copilului în familie și în grădiniță.

S-a adaptat foarte ușor cerințelor grupului din care face parte, îndeplinind toate sarcinile care i se dau.

Coordonate ale dezvoltării psihice

➤ Motricitatea:

- are o motricitate fină destul de bine dezvoltată pentru vârsta sa, de asemenea și coordonarea ochi- mână;
- nu rezistă foarte mult la efort fizic, dar execută cu plăcere exercițiile de educație fizică și participă cu entuziasm la întrecerile organizate în grădiniță.

➤ Voința:

- se manifestă reglajul voluntar în raport cu norme sau comportamente morale, rolul de frână al voinței (nu este bine să..., nu este frumos să...);
- s-a dezvoltat funcția reglatoare a cuvântului și folosește în diferite situații indicațiile verbale (trebuie să faci așa, acum trebuie să...);
- se autoreglează bine în activitățile de învățare și creație desfășurate individual sau în grup.

➤ Percepția:

- distinge calitățile de mărime (mare/mic) și de culoare ale diverselor obiecte prezentate (în general culorile principale: roșu, galben, albastru, verde, ceea ce este perfect normal pentru particularitățile sale de vârstă);

➤ Reprezentările:

- poate reprezenta prin desen un obiect dat.

➤ Atenția:

- urmărește atentă explicațiile date în executarea unei sarcini;
- perioada de concentrare și stabilitatea atenției este mare (15-20 minute, în funcție și de caracteristicile activității, noutatea și caracterul ei stimulat, materialul didactic folosit).

➤ Limbajul și comunicarea:

- are un vocabular bogat, cuvintele noi le însușește și le adaptează destul de ușor;

- folosește “clîșee verbale” preluate din vorbirea adulților, chiar dacă nu le utilizează în situații tocmai adecvate;

- preferă diminutivele, cuvintele de alint și le utilizează frecvent;

- are capacitate de verbalizare crescută (povestește tot ce face, vede sau aude);

- este un copil sociabil, comunicativ și implică vorbirea, dar și cântecul în tot ceea ce face, indiferent că se joacă sau colorează (manifestă flexibilitate verbală).

➤ Gândirea:

- a început să aibe un caracter operatoriu; răspunsurile la solicitările simple sunt coerente, stabile, corespunzătoare cerințelor;

- intelectul are o singură pistă; nu întrevește alternative posibile în realizarea unor probleme.

➤ Memoria:

- întipărirea involuntară și voluntară este rapidă;

- are o capacitate bună de stocare a informațiilor;

- memoria este legată de concret, copilul memorează tot ce vede, ce aude ce i se povestește și discută cu adulții, dar se manifestă memoria de scurtă durată;

- reproduce destul de ușor momente care au impresionat-o chiar dacă manifestă lacune în povestire.

➤ Imaginația:

- are o imaginație bogată, legată și stimulată de trăirile sale afective: bucurie, plăcere, dar și frică sau spaimă;

- imaginația este strict legată de percepție și experiențe concrete: desene animate, activități cotidiene.

➤ Afectivitatea:

- își iubește foarte mult părinții, familia, fratele, dar și persoanele cunoscute (anumiți colegi, educatori);

- trăirile afective îi sunt influențate de memoria afectivă;

- manifestă preferințe față de anumiți copii în a se juca sau împrieteni cu aceștia;

- îi plac formulele de alint cu care i se adresează părinții;

- bucuriile, reușitele, realizările sunt trăite intens.

Trăsături de personalitate

➤ Temperamentul: este vioaie, echilibrată, vorbăreață, ușor adaptabilă.

Trăsături de caracter

➤ Sociabilitatea, capacitatea de comunicare, spirit de prietenie, sinceritate, respect față de adulți, politețe, spirit de ordine, hărnicie, perseverență.

Concluzii:

În prezent, copilul este în clasa pregătitoare, la o școală renumită din localitate, are rezultate bune la învățătură, este un copil respectuos, calm, prietenos.

Participă la activități extrașcolare cu drag, practică dansul clasice, participând la diferite concursuri de profil.

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Hasineți Angela Geanina

Clubul Copiilor Caransebeș, Județul Caraș – Severin

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

O sintetizare a factorilor care influențează abandonul școlar este următoarea:

- Dificultățile materiale;
- Modelul educațional oferit de părinți;
- Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent;

- Dezorganizarea familiei;
- Implicarea în activități aflate la limita legii;
- Intrarea pe piața muncii;
- Încrederea scăzută în educație;
- Migrația circulatorie;
- Norma mariajul timpuriu;
- Apariția unui copil;
- Lipsa de securitate în zonă;

La nivelul școlii, situațiile de abandon pot fi determinate de repetențiile repetate și frecvente, de integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi sau de calitatea relațiilor cu profesorii și cu colegii. La nivelul școlii sunt foarte puține acțiuni care să prevină abandonul școlar. Cadrele didactice pot avea un rol important în prevenirea abandonului școlar timpuriu, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, pot identifica și diagnostica problemele acestora și pot atrage atenția autorităților sau organizațiilor non-guvernamentale competente pentru a interveni la nevoie.

Deși principalii factori de creștere a probabilității de a renunța la educație sunt localizați la nivelul familiei și al comunității, recomandările pentru atenuarea acestor factori se adresează în primul rând școlii. Exceptând obiectivul general al creșterii responsabilității școlii, nu există priorități absolute, iar acțiunile recomandate nu sunt substituibile, ci complementare. Accentul este pus pe prevenție, dar există și recomandări în ce privește reintegrarea elevilor care au renunțat recent la educație. Ca posibile linii de acțiune, se recomandă:

- Creșterea flexibilității programelor “a doua șansă”;
- Creșterea atractivității școlii – prin activități extracuriculare;
- Utilizarea experienței celor ce au renunțat la școală pentru a preveni scăderea încrederii în educație;
- Creșterea implicării proactive a cadrelor didactice în combaterea abandonului școlar și renunțării timpurii la educație;
- Dezvoltarea unui program național de educație sexuală pentru elevi;
- Ținerea evidenței situației elevilor aflați în fluxuri de migrație internațională;
- Dezvoltarea și implementarea unui sistem de urmărire a evoluției cohortelor școlare;
- Motivarea prin premii a cadrelor didactice.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Bibliografie:

1. <https://eduform.sns.ro/campanie-online/abandonul-scolar>.

2. <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/-prevenirea-abandonului-scolar-referat>.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Iftodi Marian Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, Dumbrăvița, Botoșani

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediul cu potențial delictogen ș.a.d.m., care-l pot acuza.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor tinerilor de la normele de conviețuire socială. Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

- Factorii psihologici.

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

- Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.

- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.

- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui preogram de prevenție bine organizat.

Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul școlar este abandonul școlar. Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

De asemenea se are în vedere reinsertia școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de ucenici sau profesionale". De fapt cei care abandonează școala profesională sau clasele de ucenici (unele clase) o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala.

De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine.

Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățatură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului școlar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar-incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de școală, nonformală sau formală.

În cadrul învățământului preprimar, cadrul didactic – educatoarea are de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari și viitori școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare.

Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil . Aceasta trebuie să identifice:

- o Cum este fiecare
- o Ce știe fiecare
- o Ce face fiecare
- o Cum cooperează cu ceilalți

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată prin opacitatea segregacionismului. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. "Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare educatoare în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

"Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006

PROIECT EDUCAȚIONAL COMUNITAR "REUȘIM ÎMPREUNĂ"

Profesor învățământ preșcolar: Cornea Ildiko-Eva

Profesor învățământ preșcolar: Duma Nicoleta

GPP "Floare de Colț" Beiuș

Domeniul și tipul de educație în care se încadrează:

- Educație morală civică și voluntariat

Tipul de proiect:

➤ local

Aplicantul:

Coordonate de contact: Grădinița cu Program Prolungit „Floare de Colt”, Beiuș Str.Aleea Independentei, nr.8, tel/fax:0259/320733, e-mail:floarecoltbeius@yahoo.com

Context:

Centrarea atenției educaționale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o anumită societate și aceasta impune căutarea unor noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificație aparte în societatea noastră. O asemenea formulă este și voluntariatul.

O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni de voluntariat ale celor trei factori familie, grădiniță și comunitate este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere. Instituirea respectului reciproc, a relațiilor empatică, ca bază a unei colaborări autentice între cadrele didactice, copiii, familiile lor și comunitate este un proces complex, care cere timp, energie, prudență, adesea mult bun simț și bună credință, toate pentru a susține valori legate de serviciul adus aproapelui, și de atașamentul adus de aproape. Este important de menționat că în acest proces nu numai copiii sunt cei care învață, ci și adulții.

Descrierea proiectului:

Obiective generale:

- familiarizarea copiilor și părinților din grădiniță cu modul de organizare a unui Proiect de Acțiune Comunitară în scopul sprijinirii dezvoltării educaționale a copiilor cu cerințe educative speciale;
- încurajarea copiilor de a se dedica unor activități de voluntariat, activităților desfășurate cu copiii de la Casa Iosif, nu doar în cadrul acțiunilor din proiect dar și după terminarea acestora în scopul susținerii acestui proces de integrare socială și dezvoltare educațională.
- includerea copiilor din Casa Iosif din Beiuș, în comunitatea lor locală;
- implicarea copiilor de la cele două unitați, a educatoarelor, a profesorilor, a elevilor și a altor voluntari în cadrul unui proiect care se va realiza împreună;
- realizarea incluziunii prin angajarea tuturor celor interesați într-un program educațional de activități ce promovează implicarea, voluntariatul, parteneriatul și integrarea socială;
- creșterea gradului de sensibilizare cu privire la valoarea și importanța voluntariatului.

Obiective specifice:

- derularea programului de acțiune comunitară între voluntarii din partea Grădinitei “Floare de Colt”, pe de o parte și a copiilor din Casa Iosif din Beius, pe de altă parte;
- stimularea mentală, antrenarea fizică, integrarea socială și dezvoltarea mai amplă a abilităților copiilor prin activități creative și recreative, de imaginație și terapeutice cum ar fi artele, teatrul de păpuși, dansul, muzica, abilitarea manuală, dar și prin petrecerea timpului liber cu copiii;
- încurajarea copiilor, a cadrelor didactice, a parintilor în sensul achiziționării și îmbunătățirii calităților de inițiativă, dedicație și de practică, prin participarea lor la un proiect de acțiune comunitară;

Obiective operaționale:

- copiilor din grădiniță să li se formeze atitudini pozitive față de copiii cu nevoi și față de practicile incluzive;
- să li se formeze deprinderi de colaborare /de muncă independentă; • copiilor cu cerințe educative speciale să li se dezvolte abilitățile de comunicare;
- să dobândească abilități sociale ;
- să-și formeze și să-și dezvolte simțul estetic, imaginația creatoare și simțul critic;
- cadrele didactice și elevii să-și dezvolte practicile de voluntariat ;
- conștientizarea importanței voluntariatului în viața socială.

Grup țintă:

1. Copiii de la Grădinița “Floare de Colt”, Beius
2. Copiii și elevii de la Casa Iosif, Beius;
3. Cadre didactice :
4. Părinți.

DOMENII DE ACTIVITATE:

Programe artistice comune,
Expoziții cu lucrări ale copiilor,
Acțiuni de caritate,
Activități interactive,
Activități religioase,
Jocuri distractive,

Teatru de papusi,
 Marcarea unor evenimente din viața copiilor,
 a orașului sau a țării .

Durata:

An școlar: 2018-2019

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

PLAN DE r.	Tipul activitatii	Tema	Data	Raspunde
1.	Întocmirea planului de activități;	ÎNTÂLNIRE DE LUCRU	Noiemb. 2018	Dir.
2.	Activitate interactivă de cunoaștere a voluntarilor de către copiii de la Casa Iosif Jocuri distractive desfășurate împreună.	„ COPIL CA TINE SUNT ȘI EU ! “	Noiemb. 2018	Dir.
3.	Activități practice și artistico-plastice, realizate împreună, prin tehnici variate, finalizate cu expunerea lucrărilor rezultate la expoziția permanentă a grădiniței;	„ CULORILE TOAMNEI ”	Noiemb. 2018	Toate educatoarele
4.	Acțiuni de marcare a Zilei Mondiale a Persoanelor cu Dizabilități; Teatru de papusi	„ UNITATE ÎN DIVERSITATE “	3 Dec. 2018	Toate educatoarele
5.	Tradiții și obiceiuri de Crăciun; (colindăm și confecționăm împreună podoabe pentru Pomul de Crăciun)	„ CLING, CLING, CLING,VINE MOS CRACIUN! “	Dec. 2018	Educatoarele grupelor mari

6.	Îți dăruiesc un mărtișor ! –abilități practice / si expozitie cu vanzare	„ PRIMĂVARA PRIN OCHI DE COPIL “	Mart. 2018	Toate educatoarele
7.	Activități practice aplicative și gospodărești: vopsim și ornăm ouă pentru Paște,	” VINE, VINE IEPURASUL! “	Apr. 2018	Toate educatoarele
8.	Acțiuni interactive, jocuri și concursuri de marcare a Zilei Internationale a Copilului ;	“ LA MULTI ANI, COPILE!”	1 IUNIE 2018	Toate educatoarele

Evaluare internă:

- rapoarte de activitate pentru fiecare actiune;
- autoevaluarea participantilor la activitate;
- analiza frecventei prezentei la activitati;
- prezentarea proiectului si rezultatelor lui in cadrul Consiliului Profesoral
- raportul final se va prezenta la încheierea proiectului
- chestionare în rândul elevilor, a cadrelor didactice, a părinților, a partenerilor educaționali în vederea culegerii unor date referitoare la stadiul de derulare a proiectului și schimbările aduse în viața copiilor;

Evaluare externă

- proiectul va fi prezentat Inspectoratului Școlar județean Bihor
- prezentarea proiectului în power-point cu ocazia unor conferințe sau simpozioane.
- mediatizarea proiectului în presa locală.

Rezultate:

- expoziții cu lucrări ale copiilor realizate împreună cu prescolarii voluntari;
- programe artistice;
- album cu fotografii ;
- realizarea unor materiale didactice cu împlinirile obținute, CD-uri, casete video;

Diseminare:

- prezentarea proiectului la nivelul comisiilor metodice / cercurilor pedagogice și la nivelul Inspectoratului Județean Bihor ;
- rezultatele proiectului vor fi aduse la cunoștința membrilor instituțiilor implicate în proiect și cu care avem parteneriat ;
- articole în presa locală

Monitorizare:

- Echipa de coordonare va urmări modul de derulare al activităților proiectate,
- Se vor alege cele mai eficiente strategii de realizare și evaluare a activităților,
- Se vor întocmi periodic rapoarte de activitate , precizându-se stadiul de implementare al acțiunilor.

Impactul proiectului:

- înțelegerea și implicarea copiilor în acțiuni de voluntariat;
- oportunități de implicare în acțiuni de voluntariat ale părinților ;
- realizarea incluziunii prin angajarea tuturor celor interesați într-un program educațional de activități ce promovează implicarea, voluntariatul, parteneriatul și integrarea socială;
- îmbunătățirii calităților de inițiativă, dedicație și de practică, prin participarea lor la un proiect de acțiune comunitară;
- relaționarea părinților din grădiniță cu alți părinți din unitățile din învățământul de masă ;
- relaționarea copiilor cu toți colegii de grupă, cu părinții acestora, dar și cu elevii și părinții celor din învățământul de masă;
- adaptarea copiilor cu o mai mare ușurință la activitatea viitoare;
- însușirea de către cadrele didactice a noi metode și tehnici de abordare a activităților de voluntariat ;
- beneficiul unităților de învățământ în urma publicității create de derularea proiectului;
- o nouă perspectivă a problematicii voluntariatului în rândul comunității;
- încurajarea schimbului de experiență și de bune practici.

Sustenabilitatea proiectului:

- Continuarea ulterioară a proiectului se va face prin autofinanțare
- Se vor îmbunătăți și completa unele activități comune;
- Aplicantul intenționează lărgirea sferei de cuprinderea grupului țintă, prin atragerea în proiect și a altor grădinițe.

Bugetul proiectului:

Surse de finanțare:

- -sponsorizări de la agenți economici
- -părinții copiilor
- -cadrele didactice

Paarteneri:

- G.P.P. „Floare de Colț!”, Beiuș
- ACDR „Casa Iosif”, Beiuș
- Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu”, Beiuș
- Inspectoratul Școlar al Județului Bihor
- Primăria Municipiului Beiuș,
- Agenția de Protecție a Copilului Bihor
- Palatul Copiilor și Elevilor
- Mass media

FACTORI CHEIE ÎN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Iliescu Mihaela - Șc. Gimn.”Mihu Dragomir”

Moto :” Copiii sunt creativi în mod natural. Este responsabilitatea noastră să le oferim libertatea, materialele și spațiul, în așa fel încât creativitatea lor să înflorească la maxim.- (Jean Vant Hul)”

Educația este esențială pentru toți copiii. Dreptul la educație trebuie să fie acordat în baza egalității de șanse. O atenție specială trebuie acordată în acest sens copiilor care provin din medii nefavorabile și în rândul cărora întâlnim adesea situații de absenteism și de abandon școlar. Toți copiii trebuie să aibă acces la o educație de calitate adecvată vârstei și gradului de maturitate.

Școala și familia sunt pilonii de rezistență ai educației, iar între aceștia și mediul extrașcolar sau extrafamilial pendulează copilul, principalul subiect al educației. Colaborarea școlii cu familia și invers trebuie să fie strânsă, urmărind în permanență și împiedicând copilul să abandoneze sau să absenteze de la școală.

Abandonul școlar este pentru mulți, un insucces. Insuccesul școlar poate fi definit prin rămânerea în urmă la învățatură a unor elevi. Aceștia elevi de multe ori nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor actuale ale programelor școlare. Din această cauză, de cele mai multe ori ei nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional și la cerințele acestora.

Cauzele abandonului școlar pot fi numeroase:

cauze psihoindividuale – copii cu dizabilități, copii din rândul minorităților, copii cu cerințe speciale, toți aceștia necesitând mai multă atenție din partea cadrului didactic

cauze pedagogice

- relația profesor-elev,
- relațiile dintre elevi,
- ritmul muncii școlare,
- atitudinea elevilor față de învățatură și muncă,
- lipsa de motivație a învățaturii,
- orientarea școlară și profesională defectuoasă,
- atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățatură și față de muncă etc.

cauze socio-familiale

- climatul educativ,
- familii dezorganizate,
- dezinteresul părinților,
- conflicte familiale,
- atitudinea familiei față de școală,
- comportamentul prea liberal al părinților,
- cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Grupul social din care provine copilul își pune adesea amprenta pe comportamentul, gândirea și profilul său moral. Grupul social pozitiv favorizează formarea reprezentărilor pozitive despre școală în timp ce cel negativ înfrânează și creează frică și fugă de școală.

Școala poate derula diferite activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate și de o serie de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului prin informarea imediată a părinților cu privire la instalarea fenomenului de absenteism școlar.

Discuțiile purtate cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar pot rezolva cu succes uneori diferitele situații.

Deseori ne întrebăm : Care sunt modalitățile de diminuare a abandonului școlar?

Unele soluții pentru diminuarea abandonului școlar ar putea fi :

- revizuirea programelor școlare în scopul menținerii interesului elevilor față de lecții
- dotarea tuturor claselor cu echipament modern în scopul eficientizării procesului educativ
- promovarea angajării în câmpul muncii de cadre didactice cu o pregătire profesională înaltă
- monitorizarea elevilor care absentează frecvent de la ore
- motivarea elevilor de a nu absenta de la ore, prin implicarea lor în diverse acțiuni socio-educative, extrașcolare
- întărirea legăturii cu familia/tutorele copilului care absentează frecvent de la ore, în scopul elucidării situației
- parteneriat diriginte-psiholog școlar în scopul alegerii programului sau activităților de intervenție/prevenție și aplicarea acestora în clasele de elevi cu nivel înalt al absenteismului(copii cu risc social sporit)

Implicarea părinților în viața social-morală și educațională a copiilor prin :

- asistare la ore;
- participare activă la ședințele organizate în școli;
- participarea, alături de copii, la activități extra-curriculare;
- sprijinirea copilului în pregătirea temelor pentru acasă;
- comunicare eficientă cu copiii proprii

Suportul psiho-emoțional pentru familiile social-vulnerabile, în scopul depășirii situațiilor psihotraumatizante și dificile legate de creșterea și educația propriilor copii.

În mare parte , cred că vina pentru situațiile de absenteism și abandon școlar aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățătură și muncă este urmarea lipsei de motivație. Aceasta este cauzată de problemele familiei care câteodată nu întrezăresc o rezolvare. Consider că,atât absenteismul cât și abandonul școlar sunt fenomene cu cauze multiple, dar cele mai multe cauze sunt legate de problemele familiilor. Rolul pe care trebuie să-l aibă familia este unul de stabilitate ,si care trebuie să susțină moral copilul ori de câte ori este nevoie fără să-l timoreze,

de genul : „ Să vină odată școala să scap de tine !” „Lasă că începe ea școala să vezi ce o să pățești ”.Acestea de cele mai multe desfășurarea orelor informative pentru părinți, pe diverse tematici, cum ar fi: „Consecințele abandonului ori pot imprima în mintea elevului teamă și dezorientare.

Datorită abandonului școlar tinerii și adulții de astăzi sunt obligați să muncească pe piața neagră , mulți dintre ei fără forme legale. Astfel se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii și modelul părinților fără educație și fără perspectivă. Eforturile școlii și ale sistemului de asistență socială din comunitate, pot fi inutile fără colaborarea familiei.

Prima condiție în prevenirea absenteismului și abandonului școlar este aceea a sesizării din timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de o foarte bună colaborare între cadrele didactice de la clasă și părinții elevilor implicați.

În acest proces continuu de prevenire și înlăturare a abandonului școlar, cei trei poli de acțiune Școala– Familia – Comunitatea trebuie să conlucreze permanent și eficient pentru binele și dezvoltarea viitoarelor generații de elevi.

Noi ,educatorii ,trebuie să dăm dovadă de sensibilitate și dragoste față de copii , empatie și echilibru afectiv , de capacitate de cunoaștere a elevilor noștri și anticipare a viitoarelor lor acțiuni, ajutând la formare și definirea personalității acestora.

Bibliografie

1. Georgiana Virginia Bonea , Abandonul școlar, Calitatea vieții XXX – nr.4, 2019
2. Wikipedia
3. <https://acced.isjtulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf>
4. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
5. Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003.
6. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

EDUCAȚIA E ȘANSA TA!

Proiect educațional pentru prevenirea abandonului școlar

Prof. Ioniță Doina

Colegiul Național Calistrat Hogaș Tecuci

Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului școlar trebuie privită ca o prioritate a sistemului de educație cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional din ce în ce mai provocator în care sistemul de învățământ funcționează.

Prevenirea abandonului școlar trebuie să înceapă cât mai repede posibil, prin susținerea copiilor în activitatea lor de învățare și înlăturarea factorilor care ar duce la o părăsire timpurie a școlii. Legătura strânsă cu părinții și implicarea acestora în viața școlii va duce la o mai bună cunoaștere a condițiilor de viață ale elevilor și ajutorarea pe cât posibil a celor aflați în situații critice.

Abandonul școlar are consecințe negative atât asupra tânărului care abandonează cât și asupra societății, reprezintă o problemă gravă a societății contemporane deoarece lipsa educației nu poate conduce decât la delincvență și sărăcie.

Activitățile ce vor fi desfășurate în cadrul acestui proiect vor urmări motivarea elevilor în vederea reducerii abandonului școlar, prin sporirea creativității și prin dezvoltarea competențelor de comunicare, lingvistice, matematice, informatice, muzicale, artistice, etc. Un elev implicat în propria educație va fi un elev motivat să își finalizeze studiile, de aceea, situațiile de învățare trebuie să fie legate de aspectele reale ale vieții.

Obiectivul general/scopul: Scopul acestui proiect este de a-i integra în școală pe cei care manifestă tendința de abandon.

Obiectivele specifice:

- menținerea elevilor cu risc în sistemul școlar;
- creșterea responsabilității familiilor acestora;
- reintegrarea elevilor ce au abandonat școala;
- intervenție personalizată în echipă interdisciplinară;
- consiliere psihopedagogică pentru elevi și părinții acestora.

Proiectul propune o serie de activități prin care elevii și părinții acestora să cunoască mai bine rolul deosebit de important pe care îl are școala în viața fiecăruia, să conștientizeze faptul că în absența unei educații nu se poate realiza un viitor frumos, prosper, pentru copii.

Elevii trebuie să cunoască aspecte legate de importanța urmării cursurilor gimnaziale și liceale și, de ce nu, a unei forme de învățământ superior. Trebuie să înțeleagă sensul profund al maximei lui Socrate „Învățăm pentru viață, nu pentru școală” și trebuie să vadă în instituția școlii un spațiu al siguranței și protecției, al desăvârșirii spirituale și al armoniei.

Descrierea activităților

- Activitatea nr. 1
 - Titlul activității: *Școala – punte spre un viitor mai bun*
 - Participanți: elevi de la școala coordonatoare și de la școlile partenere, cadrele didactice implicate, părinți, voluntari, reprezentanți ai comunității.
 - Descrierea activității: Se va organiza un lectorat cu părinții elevilor ce manifestă tendința spre absenteism sau abandon școlar. În cadrul acestuia se va evidenția necesitatea continuării formării personale, se va prezenta oferta extracurriculară a școlii pentru a-i determina pe elevi să nu renunțe la educație, ci să-și termine studiile.
 - Beneficiari: elevii și părinții acestora.
 - Modalități de evaluare:
Aplicarea unor chestionare la sfârșitul acestei sesiuni informative pentru a se vedea impactul pe care l-au avut, atât în rândul copiilor, cât și al adulților, toate aspectele privind dreptul la educație și importanța acesteia.
- Activitatea nr. 2
 - Titlul activității: *Clasa noastră ca o floare!*
 - Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității.
 - Descrierea activității: Se va organiza un concurs de înfrumusețare și personalizare a sălilor de clasă din instituția noastră, la care vor participa toți elevii școlii.
 - Beneficiari: elevii din grupul țintă, părinți, cadre didactice, membri ai comunității.
 - Modalități de evaluare:
Cele mai frumoase trei clase vor fi premiate și vor primi diplome care să ateste participarea la această acțiune. Juriul va fi constituit din elevi și cadre didactice.

- Activitatea nr. 3
 - Titlul activității: *Povestea mea de succes*

- Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității.
- Descrierea activității: Vor fi invitați în cadrul școlii foști elevi, absolvenți, care au obținut rezultate foarte bune la examene și învață acum la colegii de prestigiu ale orașului, alături de părinții lor, pentru a le povesti elevilor din grupul țintă cum au reușit și care sunt avantajele de care beneficiază în prezent de pe urma optării pentru o educație aleasă.
- Beneficiari: elevii din grupul țintă, cadrele didactice, părinți.
- Modalități de evaluare:

Solicitarea adresată elevilor din grupul țintă de a realiza un eseu cu tema: „Ce aș vrea să fac în viață”.

- Activitatea nr. 4
 - Titlul activității: *Un suflet se deschide spre alt suflet*
 - Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității.
 - Descrierea activității: Elevii din grupul țintă vor merge în vizită la Căminul de bătrâni din oraș, însoțiți de cadrele didactice responsabile, oferindu-le daruri și cunoscând astfel și alte realități dureroase ale societății, învățând să fie generoși, voluntari. Vor împărtăși din problemele lor, vor dialoga cu cei vârstnici.
 - Beneficiari: elevii din grupul țintă, cadrele didactice, părinți.
 - Modalități de evaluare:

Aplicarea unui chestionar pentru a vedea cum au fost impresionați de toate cele descoperite într-un univers poate necunoscut pentru ei.

Rezultatele așteptate ca urmare a implementării proiectului

- reducerea numărului de absențe cu 30% și a ratei abandonului cu 40%;
- creșterea gradului de pregătire a elevilor, motivarea pentru frecventarea cursurilor;
- descoperirea faptului că școala este un partener de încredere, care poate veni și cu alte propuneri de activități, cât mai antrenante și mai distractive;
- consilierea psihopedagogică va duce la depășirea unor situații de abandon școlar, analizându-se cauzele exacte ce conduc spre acesta;
- realizarea unor produse și activități care să reflecte în mod direct faptul că elevii din grupul țintă au înțeles riscurile abandonului școlar și faptul că școala poate fi privită drept o „a doua familie”.

Modalitatea de evaluare și indicatorii de evaluare ai proiectului

Evaluarea se va realiza prin intermediul analizei unor portofolii cu fotografii, chestionare de

atitudine privind riscurile abandonului școlar și noul rol pe care și-l asumă școala în încercarea de a stopa renunțarea la educație.

Am urmărit:

- participarea unui număr de cel puțin 30 de elevi care sunt în pericol de abandon școlar și a părinților acestora;
- participarea unui număr de cel puțin 8 cadre didactice responsabile, ghidate de profesorii de sprijin și de psihopedagogul școlii;
- schimbarea mentalității potrivit căreia școala rămâne o instituție neimplicată direct în destinul elevilor.

Continuitatea activităților de acest tip reprezintă o certitudine, dar și o necesitate, deoarece suntem siguri că abandonul școlar este o problemă mai mult decât stringentă cu care școlile au de luptat. Împreună cu toți partenerii vom păstra nucleul de cadre didactice și specialiști care contribuie la managementul activităților, pentru a-și folosi experiența dobândită în acest proiect în cadrul proiectelor ulterioare ce vor viza reducerea absenteismului și atragerea copiilor spre școală.

Bibliografie:

1. Bîrsan C., Lungu A., Abandonul școlar-efect al insuccesului școlar, ed. Litera, București, 2017.
2. Osterrieth P., Copilul și familia, Editura Didactica și Pedagogica, București, 1973.

EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ- DINCOLO DE PREJUDECĂȚI

**Prof. înv primar-Ioniță Viorica
Liceul de Arte „Hariclea Darclee”**

Fiecare om trăiește într-un anumit mediu cultural. Acesta constă în obiceiuri, tradiții, simboluri, valori, limbă și alte forme de comunicare prin care ne definim apartenența la o comunitate dată. Apartenența constă în înțelegerea semnificației acestor forme culturale și în existența unor valori și a unei identități comune. Cultura este un fenomen dinamic și reprezintă modul în care învățăm să gândim, să ne comportăm și să acționăm. Transferul acesteia de la generație la generație se numește socializare.

Din primii ani de viață încep să observe diferențele dintre culori , tipuri de păr , sex, handicapuri vizibile . Ține de felul în care învață și face parte din dezvoltarea obișnuită a acestora . Ei ajung chiar să dezvolte propriile păreri , naive ,superficiale și chiar dăunătoare despre diferențele dintre oameni , dacă nu vorbim cu ei despre semnificația reală a acestor diferențe . Învățăm de la cei pe care îi respectăm – ni se formează „tipare”(stereotipuri)- îi judecăm pe alții după „tipar”și acționăm conform părerilor formate . Copiii asimilează stereotipuri din filme , de la televizor, de la alți copii, chiar și din ilustrate, cărți poștale , tricouri etc. Acestea contribuie la amplificarea stereotipurilor . Care factori trebuie implicați în educația fără prejudecăți? În primul rând ,ȘCOALA .

Școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire, privind condiția lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau de orice altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau care muncesc, copii aparținând populațiilor nomade sau copii ai străzii, în general, populației dezavantajate/marginalizate.

Cadrele didactice pot promova interculturalitatea și pot identifica posibilitățile de valorificare a diversității culturale din clasa de elevi ca resursă în procesul didactic .De asemenea , în școală se pot organiza activități care să cultive valorile interculturale –independență, toleranță , negociere ,cooperare ,empatie,nonviolență, depășirea prejudecăților, egalitate,demnitare.

Exemple de activități: tradiții, obiceiuri în comunitatea (romă); povestiri de familie ; ocupații ale adulților; jocuri și cântece ale copiilor, etc. Educația interculturală la nivelul activităților extracurriculare presupune organizarea unor activități care să implice și comunitatea : activități în cadrul cărora participanții să se cunoască mai bine , să coopereze și să trăiască împreună diferite evenimente .

Școala trebuie să faciliteze exercițiul comunicării prin intercunoaștere și respectare în fapt a individualității fiecărui elev.Toleranța la diversitate nu se poate învăța decât într-o școală în care discursul și atitudinea față de elev sunt convergente, în sensul încrederii în celălalt, al acceptării necondiționate a acestuia.

Educația anti-discriminare și fără prejudecăți începe cu adulții care țin la copii și vor să-i învețe, cu alte cuvinte, cu fiecare dintre noi. Nu se poate aplica o educație fără prejudecăți dacă nu începem prin a ne-o aplica nouă înșine .

Concluzionând, putem afirma că atâta timp cât societatea noastră devine din ce în mai pluriculturală, educația inter- și multiculturală au un rol bine determinat în dezvoltarea personalității elevilor în calitate de subiecți ai învățământului românesc. Orice școală trebuie să devină „o zonă liberă de prejudecăți” .

BIBLIOGRAFIE :

- Cerghit, Ioan, Vlăsceanu, Lazăr (coordonatori), *Curs de pedagogie*, Editura Universității, București, 1988;
- Mitrofan N., *Aptitudinea pedagogică*, Ed. Academiei, București, 1988;
- Nicola, Ioan, *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994;
- Zlate M., *Omul față în față cu lumea*, ed. Albatros, București, 1988;
- Crețu, Carmen – “ *Curriculum diferențiat și personalizat* “, Editura Polirom, Iași, 1998;

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Ivan Diana

Școala Gimnazială Găgești, com. Bolotești, jud. Vrancea

“Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea”

Nelson Mandela

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare. O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediul cu potențial delictogen ș.a.d.m., care-l pot acuza. Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor tinerilor de la normele de conviețuire socială.

Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

•Factorii psihologici.

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

•Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.

- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.

- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală.

Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul școlar este abandonul școlar. Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. De asemenea, se are în vedere reinsertia școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de ucenici sau profesionale" . De fapt cei care abandonează școala profesională sau clasele de ucenici (unele clase) o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcămintei necesare” . E o simplă părere fără

cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine.

Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățatură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului școlar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar-incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de școală, nonformală sau formală. În cadrul învățământului preșcolar, cadrul didactic – educatoarea are de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari și viitori școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală. Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare. Evaluarea pe care o poate face profesorul se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil.

Aceasta trebuie să identifice:

- o Cum este fiecare
- o Ce știe fiecare
- o Ce face fiecare

o Cum cooperează cu ceilalți

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor. În cazul etniei rrom, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată prin opacitatea segregacionismului. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor.

"Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, profesorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar. Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare profesor în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

1. Băban, Adriana, 2001, Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj Napoca;
2. Holban, Ion, 1973, Orientarea școlară, Editura Junimea, Iași;
3. Jigău, Mircea, 2001, Consilierea carierei, Editura Sigma, București;
4. Plosca, Marin, 2001, Consiliere privind cariera, aplicații în școală, Editura Dacia, ClujNapoca;
5. Tomșa, Gheorghe, 1999, Consilierea și orientarea în școală, Casa de Editură și Presă „Viața Românească”, București.

<https://edict.ro/rolul-educatiei-in-formarea-personalitatii>

PROIECT EDUCAȚIONAL
pentru reducerea abandonului școlar
„ AI CARTE, AI PARTE!”

Prof.Ivașcu Elena-Gabriela
Școala Gimnazială Viziru-jud. Brăila

Argument

Prevenirea părăsirii timpurii a școlii este considerată ca fiind deosebit de importantă, nu numai pentru a combate consecințele negative ale sărăciei și excluziunii sociale asupra dezvoltării copilului, dar și pentru a oferi copiilor mijloacele necesare pentru a întrerupe ciclul de transmitere a dezavantajului între generații.

Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului școlar trebuie privită ca o prioritate a sistemului de educație cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional din ce în ce mai provocator în care sistemul de învățământ funcționează.

Obiectivele pe care ni le-am propus au menirea de a fi operaționalizate, astfel încât să se observe îmbunătățiri calitative și cantitative în planul comportamental al elevilor care absentează, dar și în susținerea și dezvoltarea unui cadru familial armonios și a unor relații de strânsă colaborare familie-școală.

Activitățile ce vor fi desfășurate în cadrul acestui proiect vor urmări motivarea elevilor în vederea reducerii abandonului școlar, prin sporirea creativității și prin dezvoltarea competențelor de comunicare, lingvistice, matematice, informatice, muzicale, artistice etc.

Un elev implicat în propria educație va fi un elev motivat să își finalizeze studiile, de aceea, situațiile de învățare trebuie să fie legate de aspectele reale ale vieții.

Scopul proiectului

- Diminuarea numărului de elevi care absentează și abandonează școala;
- Creșterea motivației învățării pentru a asigura tuturor elevilor șanse egale la educația de bază.

Obiective generale

1. Constientizarea importanței educației în formarea personalității elevului, atât în rândul

- elevilor cu risc, cât și a părinților acestora;
2. Stimularea motivației învățării prin atragerea la activități extrașcolare a elevilor ce provin din familii dezorganizate și cu posibilități materiale reduse;
 3. Creșterea procentului de promovare la sfârșitul anului școlar;
 4. Dezvoltarea stimei de sine a elevilor, construirea unei imagini de sine pozitivă prin autocunoaștere și dezvoltare personală.

Echipa de proiect:

Director prof.

Prof.

Prof.

Colaboratori:

Centrul de reeducare Tichilești, jud. Brăila

Primăria Viziru

Durata proiectului:

Martie 2023 - August 2023

Grupul țintă:

Elevii Școlii Gimnaziale Viziru, cls. V-VIII

Rezultate așteptate:

- Reducerea absențelor nemotivate și a abandonului școlar;
- Promovarea unei atitudini responsabile ca elev într-o instituție și a unei atitudini pozitive față de școală;
- Prevenirea absenteismului.

Evaluarea proiectului :

- Situația școlară la finalul anului - statistică ;
- Portofoliul proiectului.

Activități:

1. - identificarea elevilor cu absențe multe ;

- înștiințarea părinților cu privire la nr. de absențe al copiilor;
 - vizite la domiciliul elevilor;
 - monitorizarea strictă a absențelor elevilor;
2. Întâlniri cu persoane provenind din comunități dezavantajate care pot constitui modele motivaționale pentru elevii aflați în risc de abandon.
 3. Colaborarea cu Departamentul Asistență Socială al Primăriei Viziru pentru responsabilizarea părinților;
 4. Încheierea de parteneriate cu Poliția/Penitenciarul Tichilești în vederea realizării de activități de informare și prevenție a comportamentelor de risc la copii și adolescenți, cu scopul reintegrării școlare a elevilor cu absenteism ridicat.(schimb de vizite între unități)
 5. Implicarea în activități curriculare sau extracurriculare (activități de voluntariat-„Ambasadorii Incluziunii”);
 6. Organizarea de activități remediale pe perioada vacanței de vară prin implementarea proiectelor remediale.

Avantajele proiectului :

- Reducerea ratei absenteismului școlar;
- Dezvoltarea unei personalități armonioase a elevilor, manifestată prin comportamente sociale, vocabular elaborat și încredere în propriile capacități;
- Întărirea relațiilor dintre părinți-copii și cadre didactice;
- Îmbunătățirea calității profesionale a cadrelor didactice;
- Optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare;

PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN PROGRAMUL ERASMUS+ VET

prof. ing. Lupei Anca-Marilena, Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad

prof. Julan Cosmin-Mircea, Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad

Erasmus+ este programul Uniunii Europene în domeniile educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2021-2027. Educația, formarea, tineretul și sportul sunt domenii-cheie care sprijină cetățenii în dezvoltarea lor personală și profesională. Educația și formarea de înaltă calitate, favorabile incluziunii, precum și învățarea informală și nonformală conferă, în ultimă instanță, tinerilor

și participanților de toate vârstele calificările și competențele necesare pentru participarea lor semnificativă la societatea democratică, pentru înțelegerea interculturală și pentru tranziția de succes pe piața muncii.

Bazându-se pe succesul programului în perioada 2014-2020, Erasmus+ își consolidează eforturile în vederea multiplicării oportunităților oferite unui număr mai mare de participanți și unei varietăți mai mari de organizații, axându-se pe impactul său calitativ și contribuind la crearea unor societăți mai favorabile incluziunii și cu un nivel mai mare de coeziune, mai ecologice și mai pregătite din punct de vedere digital.

E importantă formarea europeană a elevilor, pentru a beneficia de instruire, de schimb de experiență, de însușire de bune practici cu scopul de combatere și reducere a abandonului școlar, dar și pentru a se familiariza cu noile tendințe din domeniile de pregătire. Eșecul școlar, procentul de promovare scăzut la examenul de bacalaureat, absenteismul și abandonul școlar sunt printre cele mai mari provocări ale școlii actuale, iar mobilitățile europene reprezintă dovada preocupărilor noastre de a găsi cele mai bune soluții la problemele cu care ne confruntăm.

În perioada 13 februarie-3 martie 2023, un grup de 23 elevi din clasele a X-a A și a X-a B, respectiv perioada 13-24 februarie 2023 pentru un grup de 8 elevi din clasa a X-a C, de la Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad au participat la un stagiul de practică în Granada - Spania. Acest stagiul de practică a fost organizat în cadrul proiectului Erasmus+ Acțiunea Cheie 1 - Formare profesională VET 2022-1-RO01KA121-VET-000056186, proiect derulat în cadrul Acreditării Erasmus+ deținută de Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad.

Cei 23 elevi urmează cursurile liceale în cadrul specializărilor: tehnician în achiziții și contractări, coafor stilist. Cei 8 elevi urmează cursurile școlii profesionale în cadrul specializării frizer-coafor-manichiurist-pedichiurist.

Pe parcursul celor două, respectiv trei săptămâni petrecute în Granada, elevii au efectuat șase ore de practică, în zilele lucrătoare ale săptămânii, la companii active în domeniul lor de formare, sub îndrumarea tutorilor desemnați.

Obiectivele mobilității au fost: îmbunătățirea calității pregătirii practice a elevilor care studiază în domeniile estetica și igiena corpului omenesc, respectiv comerț, pentru schimbările de pe piața muncii într-o lume globalizată, stimularea interesului elevilor de a se implica în proiecte și programe educative curriculare, extrașcolare și extracurriculare la nivelul școlii prin desfășurarea constantă de activități de învățare de la egal la egal.

Conform specializării, elevii au dobândit competențe și abilități despre: uscarea părului, îndreptarea cu placa ceramică, îmbunătățirea abilităților de îndreptare a părului, realizarea modelelor necesare pentru împletituri, realizarea împletiturilor, îmbunătățirea abilităților de împletire pentru coafuri simple, prezentarea la firma în care participanții vor efectua practica, abordarea tehnologică a marketingului comercial, verificarea documentelor specifice de recepție, verificarea mărfurilor din punct de vedere calitativ și cantitativ, relația angajat-client, protecția consumatorilor și oferta magazinelor.

Competențele de comunicare într-o limbă străină, au fost dezvoltate prin participarea la un minicurs de limba spaniolă – în prima săptămână a stagiului de practică. La finalul primei săptămâni, respectiv primelor două săptămâni de practică, elevii au susținut o evaluare intermediară, iar evaluarea finală a avut loc în ultima zi de mobilitate. Validarea stagiului s-a făcut prin Certificate de participare și documente de mobilitate Europass. De organizarea mobilității s-a ocupat M.E.P. Europrojects Granada, organizație reprezentată de Mari Carmen Espartero - director și Jesus Delgado - director.

În această mobilitate, elevii au fost însoțiți de prof. Cosmin Julan, prof. ing. Doina Brișan, prof. Marcela Cherecheș și prof. Camelia Pîslaru. Activitățile din cadrul proiectului au fost monitorizate de prof. ing. Anca Lupei – coordonator proiect Erasmus+ Acțiunea Cheie 1 - Formare profesională VET 2022-1-RO01KA121-VET-000056186 și director adjunct al Liceului Tehnologic „Francisc Neuman” Arad.

În timpul vizitelor culturale, elevii au putut descoperi Andaluzia, cea mai exotică și senzuală regiune a Spaniei. Andaluzia înseamnă îmbinare de culturi, soare, poftă de viață, flamenco, istorie, tradiții, palate maure cu fântâni și grădini interioare, corida și tapas. Au fost vizitate următoarele orașe:

Sevilia, Malaga, Salobrena și Ronda, dar și obiective turistice din Granada precum Parcul de Științe, BioDomo, Catedrala, Mirador de San Nicolas și Palatul Alhambra.

Implementarea activităților proiectului vor contribui la conștientizarea elevilor, a părinților, a cadrelor didactice, a comunității locale, dar și a factorilor de decizie, privind consecințele grave ale abandonului școlar, care, mai devreme sau mai târziu, ne vor afecta pe toți.

Mobilitățile elevilor organizate în cadrul programului Erasmus+ îmbunătățesc cultura generală și cea de specialitate, conștientizează elevii cu privire la stima de sine și la siguranța profesională, dezvoltă identitatea personală, consolidează sentimentul de implicare și cresc aptitudinile personale, previn și reduc abandonul școlar în rândul elevilor de liceu și școală profesională, facilitează procesul de tranziție de la educație și formare către piața muncii, consolidând în același timp cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale VET.

Bibliografie:

1. Ghidul programului Erasmus+ 2022, ANPCDEFP România, Versiunea 1 (2022): 24-11-2021;
2. Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C 456, Anul 61, 18 decembrie 2018;
3. Spațiul european al educației <https://education.ec.europa.eu/ro>;
4. Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027), COM (2020), 624 final, Bruxelles, 30.09.2020.

ABANDONUL ȘCOLAR –CAUZE ȘI PREVENIRE

prof. Lumperdean Cornelia

Liceul Teoretic „Nicolae Iorga” –Brăila

„Educația nu este pregătirea pentru viață, educația este viața însăși.” (John Dewey)

Abandonul școlar este în România o problema socială din ce în ce mai gravă. Cauzele abandonului școlar sunt multiple, acesta reprezentând o expresie și o rezultată a unei duble situații de inadaptare. Este vorba, pe de o parte, despre „inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar dar și extrașcolar” și, pe de altă parte, despre „inadaptarea școlii la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socio-economici, socio-culturali)”. Fiecare abandon are o istorie personală și socială legată de modul cum se aplică diferențiat principiul dezvoltării.

Abandonul este produsul mai multor factori cauzali aflați într-o anumită configurație pedagogică, psihologică și socială care determină la rândul ei mai multe consecințe imediate, dar și de durată. Din

analiza datelor centralizate, la nivelul comunitatilor locale, s-au identificat și ierarhizat următoarele cauze ale fenomenelor de risc de abandon și respectiv de abandon școlar:

I. Cauze ce țin de condiția socio-economică a familiei

- **situația materială** - De cele mai multe ori principalul motiv al abandonului școlar este sărăcia. Copiii care trăiesc în familii sărace au șanse mici de a-și însuși o educație școlară completă, deoarece datorită situației materiale precare, părinții nu pot asigura copiilor cele necesare pentru școală (caiete, cărți, ghiozdane, pixuri dar și îmbrăcăminte sau hrană).
- **relațiile în familie** - Mulți dintre copii sunt victime nu doar ale sărăciei, ci și ale angajării lor în munci gospodărești, persistența modelului cultural al gospodăriei țărănești, în care copiii sunt factor activ de sprijin în familie (în special în mediul rural și în familiile de rromi).
- **dezinteresul părinților** - De multe ori, părinții nu sunt interesați la ce fel de școală merg copiii lor, ce învață, dacă învață sau nu, sau dacă se integrează în colectivul de copii din clasă sau din școală.
- **nivelul de educație scăzut al părinților** - De cele mai multe ori populațiile defavorizate au un nivel foarte scăzut de educație. Unii dintre părinți nu au terminat nici cele 8 clase și nu consideră necesar pentru copiii lor să termine școala sau să meargă mai departe la liceu și facultate.
- **calitatea locuinței** - Datorită lipsei spațiului fizic, dotării precare și a lipsei utilităților, copiii nu dispun de condițiile necesare studiului și efectuării temelor. Din aceste motive, rezultatele școlare scad, acest fapt implicând creșterea numărului cazurilor de insucces și de abandon școlar.
- **mediul familial** - De multe ori, în aceste familii atmosfera este caracterizată de certuri frecvente și violențe favorizate de consumul de alcool, lucruri ce au efecte negative asupra psihicului copilului, a capacității de asimilare, influențând comportamentul acestuia la școală și în societate.
- **lipsa ajutorului la învățătură** - Indiferența părinților cu privire la educația și activitatea școlară a copiilor conduce la apariția fenomenului de insucces sau abandon școlar. Neacordarea sprijinului la învățătură copiilor, de către părinți se datorează, pe de o parte, faptului că aceștia au un nivel scăzut de educație, iar, pe de altă parte, faptului că ei trebuie să muncească toată ziua pentru a asigura cele necesare familiei.
- **părinți reticenti** - Mulți dintre părinții care consideră că nu este de important să-i trimită pe copii la școală nu au nici măcar o clasă. Nu au nicio meserie, trăiesc din comercializarea materialului lemnos și din alte activități mai mult sau mai puțin legale.

II. Cauze ce țin de școală

- **organizarea și metodele didactice** - Cadrul didactic trebuie să folosească metode active cu ajutorul cărora să îi influențeze pe elevi în direcția dorită, metode care să dea rezultatele așteptate.
- **atitudinea necorespunzătoare a cadrelor didactice** - Unii dascăli nu mai au răbdarea cuvenită, reacționează greșit, se enervează, țipă la copii și manifestă violență față de aceștia, în special față de elevii cu rezultate slabe la învățătură sau cu devieri comportamentale.
- **baza materială a școlii** - Lipsa materialelor didactice în școli reprezintă un alt risc de abandon școlar. Chiar dacă toate cadrele didactice sunt bine pregătite, lipsa materialelor didactice moderne îi împiedică să își desfășoare activitatea în condiții optime.
- **dezinteresul școlilor** – Lipsa de interes a școlilor în furnizarea programelor de educație compensatorie pentru copiii cu risc de eșec școlar.

III. Cauze ce țin de elev

- **starea lui psihologică** - Se referă la reacția fiecărui elev la apariția insuccesului școlar și a conflictelor cu autoritățile școlare. În astfel de situații elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depășirii dificultăților vor căuta să-și satisfacă nevoia de valorizare personală în afara școlii, eventual prin abandon.
- **caracteristicile de personalitate** - Se întâmplă foarte des ca aceleași măsuri educative să aibă efecte diferite, la copii diferiți. Aceasta se explică prin faptul că elevul reacționează diferit în funcție de trăsăturile personalității lui, care îi determină o anumită conduită.
- **atitudinea elevilor față de procesul educativ** - Pe de o parte dezinteres – elevul nu depune eforturile necesare și dovedește lipsă de răspundere față de activitatea școlară, pe de altă parte – elevul poate întâmpina dificultăți în însușirea cunoștințelor care se predau.
- **potențialul limitat al elevilor** - Inteligența limitată sau sub limită, calitățile memoriei și atenției slab dezvoltate.

Activitatea de prevenire a abandonului școlar este foarte complexă și presupune intervenții care să ducă la reducerea fenomenului prin acțiuni care să limiteze sau să înlăture cauzele. Preocupări reale pentru prevenirea abandonului școlar trebuie să fie atât din sfera politică, cât și din partea societății civile.

Astfel, prevenirea abandonului școlar se poate îmbunătăți prin *programe guvernamentale* ce conțin măsuri concrete de limitare a acțiunii factorilor de risc, *programe inițiate de ONG-uri* ce urmăresc reducerea fenomenului de abandon școlar, *acțiuni ale organismelor locale* care ajută copiii aflați în situația de abandon școlar, dar și prin *promovarea și încurajarea cercetărilor în domeniul prevenirii și combaterii abandonului școlar*.

Prevenirea fenomenului de abandon școlar este limitată. Abandonul școlar există în orice tip de societate, deci nu poate fi eliminat nici el și nici cauzele care îl determină. Realitatea este că nu toți actorii sociali reacționează la metodele de prevenție, mai ales datorită caracteristicilor de personalitate, concepțiilor și comportamentelor pe care societatea le construiește prin promovarea anumitor valori și practici sociale. Unele măsuri de prevenție a abandonului școlar necesită costuri prea ridicate ceea ce le face greu aplicabile. Consilierii școlari pot promova programe pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar, fenomen care reprezintă din nefericire o mare problemă cu care se confruntă instituția educativă. În acest sens ei elaborează unele strategii de tratare diferențiată și individualizată a elevilor aflați în situația de a abandona școala. Pentru a pune în aplicare aceste strategii, consilierii școlari trebuie să cunoască foarte bine particularitățile psihologice ale acestor elevi, pentru a identifica dimensiunile psihologice care să le permită dezvoltarea ulterioară.

O altă modalitate de înlăturare a abandonului școlar o reprezintă identificarea acelor situații speciale de afirmare pentru elevii cu dificultăți școlare, știut fiind faptul că succesele și recompensele dezvoltă inițiativa acestora și cresc încrederea în propriile forțe.

Familia poate contribui la reducerea ratei de abandon școlar prin:

- asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțăminte, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- asigurarea unei echilibrului emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
- crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
- schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- control parental direct și activ în viața copiilor;
- limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- control asupra activității copiilor în timpul liber;
- acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;
- prezența părintelui/părinților în viața copilului;

Efectele absenteismului sunt de natură complexă, conducând pe lângă pierderi din sistemul de cunoștințe, la tentații de comportamente delictive, conflicte cu părinții și chiar grupul de prieteni,

insuccese repetate sau eșecuri școlare până la abandonul școlar, ca ultimă instanță a absenteismului. Însă efectul pe termen lung este inadaptația socio-profesională generată de insuficienta pregătire, sau nefinalizarea studiilor, cu repercusiuni asupra imaginii de sine și implicit a stimei de sine, care într-un final pot fi generatoare de boli psihice, deci de randament social scăzut.

Absenteismul poate deveni la rândul lui cauză a unor efecte negative atât pentru persoana în cauză (pe termen scurt, mediu și lung), cât și pentru mediul copilului care recurge la acest comportament. Familia poate fi grav afectată de decizia copilului de a absenta (cu referire specifică la absenteismul voluntar, fără știrea părinților), deteriorându-se relațiile cu copilul în primul rând, apoi apărând tensiuni între părinți, iar ca efect final poate determina chiar dezorganizarea familiei. Lacunara pregătire, și insuficienta dezvoltare a abilităților poate modifica nivelul de aspirații, limitând o viitoare dezvoltare pleneră și completă a tânărului. Toate acestea vor afecta pe termen lung integrarea socio-profesională a tânărului și mai târziu a adultului.

Cauza principală generatoare de absenteism, este în sine considerată o caracteristică a adolescenței. Aceasta este incapacitatea adolescentului de a anticipa consecințele faptelor sale.

O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege bine rolul școlii, acela de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație, iar școala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

BIBLIOGRAFIE:

Băran-Pescaru, Adina, 2004, *Familia azi. O perspectivă sociopedagogică*, Editura Aramis, București;
<https://www.didactform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/prevenirea-si-combaterea-abandonului-scolar>
<https://151377.sprijinpentrutineret.ro/wp-content/uploads/2016/02/GHID-BUNE-PRACTICI-PENTRU-P.A.S..pdf>
<https://orasulciteste.ro/articol/citate-despre-educatie>
<https://www.teodoramihailescu.net/post/abandonul-%C8%99colar>

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI PROMOVAREA INTERCULARITĂȚII

PRIN PRACTICI EDUCAȚIONALE INCLUZIVE

Durbacă Gabriela Ionela, Grădinița cu program prelungit nr.6, Brăila

Mocanu Maria-Mirela, Grădinița cu program prelungit nr.6, Brăila

Educația incluzivă este adeseori asociată cu elevi care au dizabilități sau care au „nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului „școlii pentru toți”.

Ce este educația incluzivă?

Incluziunea este un proces care poate crește practic la nesfârșit nivelul învățării și al participării pentru toți elevii. De fapt incluziunea are loc concomitent cu creșterea gradului de participare. O școală incluzivă este o școală în mișcare.

Educația incluzivă presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor și a personalului
- Creșterea participării tuturor elevilor la educație și, totodată, reducerea numărului celor excluși din cultura, curricula și valorile comunității promovate prin școala de masă
- Restructurarea culturii, a politicilor și a practicilor din școli, astfel încât ele să răspundă diversității elevilor din localitate
- Reducerea barierelor în învățare și participare pentru toți elevii, nu doar pentru cei cu dizabilități sau cei etichetați ca având „nevoi educaționale speciale”
- Însușirea învățămintelor rezultate din încercările de depășire a barierelor de accesare a școlii și de participare din partea unor elevi
- Înțelegerea diferențelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învățare, nu ca o problemă ce trebuie depășită
- Recunoașterea dreptului elevilor la educație în propria lor localitate
- Evoluția gradului de incluziune în școli, atât în privința personalului, cât și în privința elevilor
- Creșterea rolului școlilor în construirea comunităților și a valorilor lor, precum și în creșterea performanțelor
- Cultivarea unor relații de susținere reciprocă între școli și comunități
- Recunoașterea faptului că incluziunea în educație este un aspect al incluziunii în societate

Parcursul elevilor este în pericol de fragmentare, într-o multitudine de moduri, ceea ce conduce la rezultate nesatisfăcătoare și chiar la abandon școlar. Tranziția între cicluri și tipuri de școli poate reprezenta un moment în care se manifestă problemele, dar poate evidenția și simptomele altor chestiuni. În cazul multor tineri chiar și accesul la educație reprezintă o problemă.

Unul din zece tineri europeni termină o formă de învățământ sau formare fără să dețină competențele și calificările considerate actualmente necesare pentru tranziția cu succes către piața muncii și participarea activă la societatea contemporană, riscând astfel să ajungă șomeri, să fie excluși social și devină săraci.

Există multe motive pentru care unii tineri renunță prematur la educație și formare: probleme personale sau familiale, dificultăți de învățare sau o situație socio-economică fragilă. Cu toate acestea, caracteristicile sistemelor de învățământ și climatul școlar sunt alți factori care contribuie la implicarea sau neimplicarea elevilor. Parcursurile traversează diverse moduri de a învăța și a fi, iar dacă acestea sunt flexibile, iar părinții și elevii sunt capabili să ia decizii documentate, putem vorbi de o experiență pozitivă pentru elevi.

Se impune o „abordare integrată”, în cadrul căreia întreaga comunitate școlară (conducerea școlii, cadre didactice, elevi, familiile acestora) participă la un efort colectiv și coerent, în strânsă colaborare cu partenerii externi și întreaga comunitate.

Lipsa accesului la educație incluzivă de calitate reduce dramatic șansele copiilor de a-și valorifica potențialul, de a deprinde abilități esențiale pentru viața lor și de a-și câștiga traiul ca adulți.

Deși situația copiilor din România s-a îmbunătățit constant în ultimii 30 de ani, provocările continuă să existe. Pentru prea mulți copii, accesul la educație de calitate este o provocare zilnică, din cauza unor factori ca Părăsirea timpurie a școlii (PTS) este definită în România ca procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani care au finalizat cel mult nivelul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nicio altă formă de școlarizare sau formare profesională¹. În ultimii zece ani, rata de PTS în România a scăzut constant și România și-a propus să atingă ținta de 11,3% în 2020. Totuși, rata PTS a crescut, fapt ce a coincis cu criza financiară globală din 2008-2009, anulând progresul anilor anteriori. Rata PTS a fost de 17,3% în 2013, plasând România în urma a numai patru țări cu rate ale PTS mai mari: Italia, Portugalia, Spania și Malta.

Părăsirea timpurie a școlii are implicații sociale și economice importante. PTS este un factor major care contribuie la excluziunea socială ulterioară în viață. Tinerii care părăsesc prematur școala sunt mai predispuși riscului asociat șomajului sau al celui de a câștiga mai puțin odată ce găsesc un loc de muncă. Estimările legate de competențe necesare în Europa sugerează că, pe viitor, doar 1 din 10 locuri de muncă va putea fi accesat de o persoană care a părăsit timpuriu școala. Iar această problemă generează o serie de costuri publice și sociale, sub forma unor venituri și a unei creșteri economice mai mici, a unor venituri fiscale mai reduse și a unor costuri mai ridicate pentru serviciile publice, cum sunt cele din sănătate, justiție și plata prestațiilor sociale. În contextul declinului rapid al populației, părăsirea timpurie a școlii va compromite perspectivele de creștere pe viitor ale României.

România se confruntă cu provocări la nivelul populației, care necesită un echilibru între reformele de politică în educație și în economie. Populația României a scăzut semnificativ în ultimele două decenii, din cauza ratei scăzute a nașterilor și a emigrării, și îmbătrânește rapid. Dacă se mențin previziunile actuale, numărul total al copiilor de vârstă școlară și al tinerilor va scădea cu 40% până în 2052.

În contextul declinului demografic, amploarea fenomenului PTS în România relevă faptul că mulți tineri din rândul populației școlare părăsesc sistemul de învățământ fără a deține abilitățile și formarea solicitate pe piața muncii. O dată aflați în incapacitatea de a se angaja, mulți tineri abandonează piața muncii, ceea ce determină scăderea contribuției acestora la creșterea economică a țării. Mesajul este clar: o țară a cărei rată de PTS este ridicată se va confrunta cu probleme legate de forța de muncă și șomaj, de coeziune socială și de competitivitate în general. Reducerea PTS este esențială pentru atingerea mai multor obiective europene și naționale cheie.

Este important să fie luate în considerare obiectivele identificate de strategia Europa 2020: creștere inteligentă, prin îmbunătățirea nivelurilor de educație și formare și creștere incluzivă, prin sublinierea

PTȘ ca factor de risc major pentru șomaj, sărăcie și excluziune socială. Inclusiv obiectivul de creștere susținută, care pune accent pe eficiența resurselor, sustenabilitatea și competitivitatea mediului este afectat de PTȘ, care va compromite competitivitatea oricărei economii dacă nu este ținută sub control. Îmbunătățirea abilităților cetățenilor și reducerea părăsirii timpurii a școlii continuă să fie prioritățile cheie ale României. România susține principiul egalității de șanse în educație, indiferent de caracteristicile individuale. În acest sens, provocarea țării este de a îmbunătăți performanța educațională în rândul tuturor copiilor pentru a satisface cerințele unei economii bazate pe cunoaștere. Sărăcia, discriminarea sau lipsa de sprijin din partea părinților și a comunității.

Copiii cei mai expuși riscului de abandon școlar provin din medii rurale, din familii sărace, din comunități de romi sau au o dizabilitate.

Rata abandonului școlar este de trei ori mai mare în zonele rurale decât în cele urbane.

Copiii romi au o probabilitate de șase ori mai mică decât alți copii să finalizeze învățământul secundar.

Cauzele sunt diverse:

- fonduri, standarde, instrumente sau metodologii insuficiente;
- lipsa formării continue a cadrelor didactice și a directorilor școlari;
- părinții care nu înțeleg beneficiile educației;
- comunicarea și parteneriatul între părinți și profesori slabe sau inexistente;
- implicarea redusă a părinților și tutorilor în educația copiilor;
- discriminarea împotriva romilor, a copiilor cu dizabilități și a fetelor;
- violența împotriva copiilor, tolerarea metodelor violente de disciplinare;

1 Cei care au finalizat învățământul obligatoriu, ceea ce, conform legii românești, înseamnă clasa a zecea, nu vor fi incluși în măsurile privind PTȘ, chiar dacă nu și-au finalizat studiile din învățământul secundar superior (clasele a 11-a și a 12-a).

2 Comparativ cu nivelurile din 2005.

<https://www.scoalaefrumoasa.ro/educata-incluziva-si-rolul-sau-in-combaterea-abandonului-scolar/>

BIBLIOGRAFIE:

Shapiro D., 1998, Conflictele și comunicarea. Un ghid prin labirintul artei de a face față conflictelor, Ed. Arc, București

Stoica A., 2003,

Evaluarea progresului școlar de la teorie la practică, Humanitas, București

Tennant, M., 1997, Psychology and Adult Learning, 2ed, London: Routledge

Tepelea, A. (coord.), Radomschi, M., Haiduc, E., Pleavă, C., Laszlo, T., Petrovici, C., 2001,

Managementul conflictului – ghid pentru formatori și cadre didactice, realizat în cadrul Proiectului de reformă a învățământului universitar, Consiliul național pentru pregătirea profesorilor, Ministerul Educației și Cercetării, Seria Calitate În Formare, Tipogrup press, București,

Underhill, A., 1988, Training, Development and Teacher Education, Efl Gazette,

Underhill, A., 1992, The Role of Groups in Developing Teacher Self-awareness. ELT Journal 46 (1, 71-80).

CAUZELE ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI MODALITĂȚI DE REDUCERE A ACESTUIA

prof. Mihaela Țăpor, Liceul cu Program Sportiv, Brăila

Abandonul școlar este un indicator calculat ca diferența dintre numărul de elevi înscriși la începutul unui an școlar și numărul de elevi existenți la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimat ca procent din numărul elevilor înscriși la începutul anului.

În România există copii vulnerabili, care se află în risc de abandon. Printre aceștia amintim în special pe cei care locuiesc în zonele rurale/orașe mici și marginalizate, copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) sau cu diverse dizabilități, copiii romi, dar și copiii în risc de excluziune socială pe fondul sărăciei, lipsei locuințelor, familiilor monoparentale, părinților analfabeți și al altor riscuri sociale.

Elevii în risc de abandon școlar și părăsire timpurie a școlii sunt copiii de vârstă școlară, între 6 și 17 ani, care nu au fost înscriși niciodată la școală, copiii de vârstă școlară care au abandonat sau au părăsit timpuriu școala, dar și tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, inclusiv copiii migrați, care au absolvit cel mult învățământul gimnazial (echivalentul clasei a 8-a) și care nu frecventează nicio altă formă de educație sau formare profesională.

Factorii de risc ce duc la abandon sau părăsirea timpurie a școlii sunt de mai multe tipuri: individuali, la nivelul școlii, la nivelul comunității și instituționali.

Printre factorii individuali sau de familie identificăm sărăcia, părinții cu un nivel scăzut de educație, părinții plecați la muncă în străinătate, violența domestică, nevoile speciale, căsătoria timpurie, sarcina sau anturajul copilului. De exemplu, familiile sărace fac foarte greu față provocărilor vieții (hrană, vestimentație, transport etc); lipsa unui venit decent are ca efect absenteismul masiv și în final abandonul.

Dintre factorii de risc de la nivelul școlii amintim violența/bullyingul, cultura organizațională a unității de învățământ, calitatea predării și a învățării, climatul școlar, absenteismul sau dificultățile de învățare ale elevului.

La nivelul comunității, ceea ce poate constitui factor de risc pot fi valorile și credințele dominante, cultura locală, tradițiile, lipsa transportului între școală și locuință, dar și lipsa personalului de sprijin din școală, de exemplu mediatorul școlar, asistenții sociali, asistentul medical, consilierul școlar.

Factorii instituționali de risc ar putea fi colaborarea defectuoasă interinstituțională și intrainstituțională (de exemplu legătura școală-cămin familial).

Pentru ca elevii să vină la școală, să nu renunțe, să nu abandoneze, școala și comunitatea trebuie să ia măsuri. Școala însăși trebuie să devină o a doua casă caldă, primitoare, în care să domine un climat

pozitiv. O atmosferă de echilibru, de siguranță, de încredere, de respect față de sine și față de ceilalți îi ajută pe elevi să aibă succes în învățare, să devină activi, **să capete încredere în propriile reușite.**

Cadrul didactic are un rol foarte important în crearea legăturii elev-școală și în reducerea, astfel, a abandonului. Dirigintele este cel care trebuie să cunoască foarte bine familia elevului, nevoile lui, problemele de ordin temperamental, emoțiile etc. Astfel, acesta își va adapta activitățile educaționale, le va individualiza, în funcție de nevoile clasei, în funcție de individ.

De asemenea, profesorul își creează demersul didactic pentru a-i motiva pe elevi, pentru a-i determina să ajungă la performanță (în funcție de nivelul fiecărui individ), implicându-i în propria învățare. Pentru a capta atenția și a menține interesul elevului pentru prezența la cursuri, profesorul trebuie să-și găsească stilul, să folosească metode active, moderne, să încurajeze lucrul în echipă, să stimuleze gândirea critică, să dezvolte abilitățile socio-emoționale, să crească stima de sine a elevului. Un dascăl abil nu va pune etichete și nu va avea prejudecăți, învățându-și propriii elevi să facă același lucru. Modelul va fi urmat. Corectitudinea, obiectivitatea sunt apreciate.

Deciziile într-o școală se iau împreună, profesori și elevi; este importantă colaborarea școală-părinți-comunitate bazată pe respect și încurajare.

Școala, prin profesorii săi, ar trebui să dezvolte elevilor competențe, aptitudini care să îi ajute în viață, să îi facă să înțeleagă mai bine realitatea, să îi ajute într-un parcurs profesional. Pentru aceasta, dascălul va implica elevii în studii de caz, în proiecte, în parteneriate, care să deschidă noi orizonturi.

Drumul nu e ușor nici pentru elevi, nici pentru profesori. Unii aleg calea simplă a neimplicării, a nepăsării, a abandonului. Deși e mai anevoioasă, calea corectă e a colaborării, a empatiei, a încrederii în sine și în ceilalți.

Bibliografie

<https://mate.edu.ro/courses/mecanismul-de-avertizare-timpurie-in-educatie/>

ȘCOALA ȘI FAMILIA CEL MAI BUN PARTENERIAT

Prof. Morna Anca Liana

Liceul Tehnologic Felix- Sânmartin

Comunicarea are rolul de a transmite informații sub formă de mesaje, știri, gesturi simbolice între oameni. Este un proces dinamic, care se află într-o continuă schimbare.

Prin comunicare ne exprimăm gânduri, idei, oferind informații.

Un rol important îl are parteneriatul dintre școală și familie pentru a asigura educația copiilor, deoarece educația permanentă presupune o învățare pe tot parcursul vieții. Colaborarea între toți factorii educaționali, mai ales între școală și familie este o necesitate actuală. Școala nu-și poate realiza pe deplin sarcinile, dacă nu cunoaște familia și condițiile de muncă ale copiilor.

Legătura școlii cu familia este esențială privind la comportamentul copiilor, situația la învățătură, disciplina. Dialogul cu familia este un element indispensabil pentru reușita școlară. Pentru o bună reușită în educația copiilor, familia trebuie să devină un bun colaborator al școlii, să creeze condițiile necesare activității de învățare permanentă, precum și controlul îndeplinirii programului zilnic.

Dintotdeauna școala a colaborat cu familia în diferite forme, însă astăzi din punct de vedere al cerințelor sociale, apare mai mult ca niciodată necesitatea întăririi legăturii dintre cele două echipe, care trebuie să formeze un tot unitar indispensabil.

Statisticile spun că în ultimul timp se constată o depărtare a familiei de școală, o scădere a interesului părinților față de rezultatele școlare. Părinții sunt îngrijorați de viitorul copiilor lor, dar în același timp nu mai au răbdare să le acorde atenție. Neajunsurile, orele multe și obositoare petrecute la locul de muncă, fac ca părintele să nu mai reușească să empatizeze cu nevoile copiilor și din acest punct de vedere, copilul își crează așa zisa lui viață virtuală. Acest lucru este un semnal de alarmă și cred că se impune o reorganizare a relației școală-familie.

Pe lângă munca de la catedră, rolul profesorului presupune o activitate mult mai complexă, de îndrumare și conducere în relația dintre elevi și familiile acestora; această activitate de strânsă colaborare fiind o obligație de ordin atât profesional cât și moral. Cunoașterea elevilor cât și a familiilor acestora este una dintre principalele îndatoriri ale cadrului didactic, deoarece componenta educativă a părinților poate fi foarte diferită.

În proiectul de parteneriat educațional pe care l-am realizat cu părinții am avut în vedere mai multe obiective:

- în prima zi de școală am prezentat părinților obiectele de studiu, orarul clasei, rechizite școlare, Regulamentul de Ordine Interioară și alte materiale necesare elevului pe parcursul anului școlar; comunicarea cu familia ori de câte ori este cazul, a schimbărilor apărute în evoluția copilului;
- informarea curentă a situației școlare și disciplinare;
- crearea condițiilor pentru a mă cunoaște și pentru a-i cunoaște mai bine;
- desfășurarea unor activități în care părinții să se cunoască mai bine între ei, să acționeze în echipă pentru ducerea la bun sfârșit a unei sarcini;

- implicarea părinților în derularea proiectelor educaționale la nivelul clasei și al școlii;
Informarea părinților despre posibilitățile de dezvoltare pe care le are copilul despre aptitudinile și interesele pe care acesta le manifestă atât în activitatea școlară cât și extrașcolară. Pentru informarea corectă a părinților am organizat o dată pe lună lectorate cu părinții, întâlniri comune părinți – profesori, înștiințări telefonice.

O preocupare permanentă în întâlnirile cu părinții a fost identificarea dificultăților de comunicare pe care aceștia le întâmpină cu proprii lor copii precum și găsirea unor mijloace de optimizare a comunicării dintre aceștia. Formele de colaborare a familiei cu școala sunt variate și fiecare cadru didactic are libertatea de a stabili acele modalități care sunt mai eficiente. Pentru a-i ajuta în cunoașterea propriului copil, le-am aplicat chestionare, iar în timpul vizitelor la domiciliu am stabilind împreună unde trebuie să intervină atât părintele cât și profesorul în educația copilului.

Prin activitățile comune cu părinții, încercăm să colaborăm cu familia pentru a observa la elevii noștri schimbări pozitive atât în domeniul performanțelor școlare cât și în implicarea activă în activitățile ce se desfășoară în unitate.

Dascălul este cel ce armonizează interesele școlii cu satisfacția de a vedea bucuria elevilor exprimată prin realizările lor. Obiectivele educaționale propuse, nu pot fi realizate decât prin eforturile tuturor factorilor, în special educative, în special relația școală-familie.

BIBLIOGRAFIE

- Stoian, M., Abecedarul părinților, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
- Șerbănescu, D., Exemplu în educația copiilor, Editura Științifică, București, 1967;
- <https://ro.wikipedia.org/wiki/Comunicare> accesat la data de 16.06.2022

CAUZE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR. MĂSURI DE PREVENIRE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Munteanu Gabriela

Prof. Burcă Camelia

Liceul Tehnologic "Matei Basarab", com. Măxineni, jud. Brăila

Abandonul școlar este de obicei definit ca situația în care o persoană părăsește școala fără a primi o diplomă corespunzătoare ciclului educațional și nu este înregistrată în anul următor (Fortin, Marcotte,

Potvin, Royer, & Joly 2006). Dintr-o perspectivă și mai largă, abandonul școlar reprezintă o dezangajare prematură și încetarea educației (Alexandru, Entwistle, & Kabbani, 2001). Preocupările științifice cu privire la fenomenul abandonului s-au intensificat în ultimii ani datorită cerințelor constante de pregătire și educație impuse de dezvoltarea tehnologică a societății noastre.

Primele studii științifice privind abandonul școlar s-au axat pe identificarea caracteristicilor factorilor de risc asociați elevilor cu risc potențial de abandon școlar (Suh & Suh, 2007). Într-un studiu privind factorii de risc în abandonul școlar, Fortin et al. (2006) propune trei axe de analiză a factorilor de risc: contextul personal, familial și școlar. Factorii de risc personali au fost analizați din perspectivă cognitivă, emoțională și comportamentală. Astfel, studiile empirice privind abandonul școlar au raportat frecvent factori de risc precum dificultățile de învățare, achizițiile informaționale slabe (Garnier, Stein, & Jacobs, 1997), lipsa abilităților de învățare de bază (Holt, 1995). Alte studii menționează lipsa motivației și a interesului pentru școală (Vallerand, Fortier & Guay, 1997). Nivelul scăzut de implicare în activitate se corelează puternic cu ratele ridicate de abandon școlar (Chimen, Tucker, Reinke, & Hall, 2003). În plus, aderarea la un anumit sistem de valori, cum ar fi lipsa de apreciere a succesului școlar, se corelează și cu abandonul școlar (Alexander, Entwistle, & Horsey, 1997). Calificările scăzute și lipsa plăcerii pentru activitățile școlare îi înstrăinează, de asemenea, pe elevi de la școală (Coley, 1995, citat în Suh & Suh, 2007). Alți factori care pot contribui la abandonul școlar sunt comportamentele sociale inadecvate, lipsa competențelor sociale și un anumit profil perturbator timpuriu (Ensminger & Slusarcick, 1992). Sunt menționate, de asemenea, probleme comportamentale precum consumul de droguri, abuzul de alcool, violența școlară și delincvența (Jimerson, Egeland, Stroufe, & Carlson, 2000). A doua categorie de factori de risc este dată de impactul variabilelor familiale; familiile disfuncționale care se confruntă cu evenimente negative sau traumatice sunt adesea un mediu favorabil eșecului viitorilor copii. În plus, așteptările reduse în ceea ce privește școala, supravegherea slabă a copiilor și aprecierea redusă pot contribui la un potențial abandon școlar. Alți factori de risc ai abandonului școlar ar fi: stiluri parentale inadecvate, practici parentale vicioase, evenimente traumatice (McCubbin & Figley, 1983), lipsa suportului emoțional, lipsa de implicare în activitățile academice ale copilului (Finn & Rock, 1997; McNeal, 1999), lipsa supravegherii (Howell & Frese, 1982; McNeal, 1999), lipsa de atenție, conflictele conjugale (Walker et al., 1998), schimbări frecvente atunci când vine vorba de locul de muncă al părinților (Orthner & Randolph, 1999) sau statutul socio-economic al familiei.

A treia categorie de risc este reprezentată de factorii școlari, deoarece mulți autori consideră că rata abandonului școlar poate varia de la o școală la alta (Fortin et al. 2006). Prin urmare, studiile au subliniat factorii școlari printre care am menționat: climatul clasei (Pierce, 1994), managementul disciplinei, calitatea interacțiunilor profesor-elev, implicarea elevilor în sarcinile școlare, stimularea și implicarea lor în activități specifice. Organizarea adecvată a activităților în sala de clasă, stimularea și orientarea sarcinilor încurajează performanțe mai bune și implicit diminuează tendința de abandon. Dimpotrivă, concentrarea excesivă asupra regulilor, reguli neclare și formulate inconsecvent, concentrarea asupra intervențiilor și pedepselor punitive, poate încuraja abandonul școlar (Fortin et al., 2006). Elevii care abandonează școala își văd profesorii ca fiind prea punitivi, excesiv de autoritari, neinteresați de problemele elevilor și incapabili să ofere sprijinul necesar în activitățile școlare (Vallerand & Senecal, 1991).

Care sunt cauzele abandonului școlar în România? O investigație realizată de World Vision Romania arată că în 2006, doar în România, unul din patru elevi din mediul rural a fost înscris la cursurile liceale; în 2006, doar 24 % dintre elevii din mediul rural s-au înscris la cursuri de liceu, comparativ cu 36 % în 2005. Potrivit raportului organizației, principala cauză a abandonului școlar în zonele rurale este sărăcia. Părinții cu venituri mici întâmpină dificultăți în a plăti pentru studiile copiilor lor și, prin urmare, îi încurajează să renunțe la școală și să lucreze împreună cu ei în agricultură. Copiii și adolescenții fac muncă manuală și fizică pentru a-și ajuta financiar familiile în perioada în care ar trebui să fie la școală. În astfel de situații, părinții își văd copiii ca pe niște oameni capabili să muncească și, prin urmare, îi

încurajează să renunțe la școală. World Vision România a identificat mai multe domenii cu risc crescut de excluziune educațională din cauza nivelurilor ridicate de sărăcie. Printre aceste zone se numără zonele rurale din regiunea Sudică (județele Călărași, Ialomița, Teleorman și Giurgiu), regiunea sud-est (județele Buzău, Vrancea, Brăila și Galați) și regiunea nord-est (județele Botoșani, Iași și Vaslui). Raportul lor arată că, în aceste regiuni, aproape 30% din populația de 15 ani abia a absolvit școala primară. Sărăcia nu este singura cauză a ratei abandonului școlar; există și alți factori care facilitează fenomenul, deși sunt mai greu de descris din cauza condițiilor socio-economice dificile ale familiilor cărora le aparțin acești copii. Dacă în mediul rural, abandonul școlar poate fi explicat în principal printr-o lipsă de posibilități materiale și financiare ale familiilor, în mediul urban, acest lucru se poate explica printr-o lipsă de interes și implicare manifestată de familii și profesori, un nivel scăzut de încredere în sistemul educațional și puterea acestuia de a asigura succesul social pentru beneficiarii săi. Una dintre problemele majore este lipsa de implicare pe care părinții o manifestă în educația copiilor lor. Cei mai mulți dintre ei pun toată responsabilitatea pentru educația copiilor lor în mâinile profesorilor, ignorând faptul că sunt parteneri egali în procesul educațional. Astfel, părinții manifestă puțin sprijin în activitățile extrașcolare care implică copiii lor, comunicarea cu profesorii este în mare parte absentă; preocuparea lor este de obicei axată pe asigurarea sprijinului material pentru copiii lor, ignorând sprijinul intelectual, emoțional sau social.

O altă problemă majoră care influențează fenomenul abandonului școlar este migrația temporară sau uneori nedeterminată a unuia sau a ambilor părinți din țări străine pentru ca aceștia să muncească. Părinții care merg la muncă în alte țări își încredințează copiii rudelor sau altor persoane (de obicei, bunicilor) și, în unele cazuri, sunt lăsați singuri. Lipsa autorității părintești i-a determinat pe acești copii să renunțe la școală împreună cu comportamentele antisociale. Psihologii au observat că acești copii manifestă semne de depresie, niveluri scăzute de motivație academică și niveluri scăzute de respectare a normelor și disciplinei, rezultate academice slabe.

Obiectivele principale privind reducerea ratei de abandon școlar sunt reprezentate de asigurarea accesului la educație și promovarea unei educații de calitate pentru toți copiii, respectiv asigurarea finalizării învățământului obligatoriu de către toți copiii. În vederea reducerii fenomenului absenteismului și a părăsirii timpurii a școlii, este necesară implementarea unor modalități de intervenție atât la nivelul comunității, cât și la nivelul familiei, școlii, profesorilor și evident, al elevilor. Ca modalități de intervenție la nivelul comunității se pot menționa: derularea de proiecte educaționale comune școală- comunitate sau existența și derularea unui program specific de susținere financiară pe baza căruia autoritățile să ofere sprijin financiar elevilor aflați în abandon sau în risc de abandon școlar. La nivelul familiei se pot implementa următoarele activități: consiliere privind găsirea unui loc de muncă pentru părinții elevilor aflați în risc de abandon, tehnici de rezolvare a situațiilor de criză, modalități de monitorizare și gestionare a traseului educațional al copiilor, realizarea de anchete sociale și acordarea de asistență socială (după caz). Ca modalități de intervenție la nivelul cadrelor didactice, putem menționa ca exemple: formarea profesorilor pentru creșterea calității procesului instructiv- educativ din perspectiva educației incluzive, derularea unui program de formare privind învățarea interactivă, consilierea cadrelor didactice debutante pentru dezvoltarea carierei în contextul educației incluzive, sprijinirea derulării unor programe speciale de formare profesională continuă pentru cadrele didactice care lucrează cu grupuri vulnerabile. La nivelul elevilor se pot implementa următoarele activități: realizarea fișelor de caracterizare psiho- pedagogică ce pun în evidență nivelul de dezvoltare intelectuală, profilul aptitudinal și de personalitate, elaborarea și implementarea unor planuri de învățare individualizată, promovarea cooperării în clasă astfel încât elevii cu performanțe modeste să experimenteze succesul, promovarea unor programe remediale și de sprijin pentru susținerea elevilor cu performanțe scăzute aflați în risc de abandon școlar. La nivelul școlii, se pot aminti următoarele modalități de intervenție: adoptarea strategiilor instituționale și a planurilor de intervenție anuale la nevoile acestei categorii de elevi, dezvoltarea ofertei de activități extracurriculare și utilizarea acestora pentru motivarea elevilor în situație

de risc pentru a frecventa școala, organizarea de întâlniri între elevi, absolvenți, părinți, cadre didactice, cu prezentarea de modele de reușită în profesie, promovarea unor proiecte care să faciliteze incluziunea școlară.

Cercetările științifice au arătat că dezvoltarea preocupărilor sistematice pentru înțelegerea și prevenirea abandonului școlar și informarea celor responsabili au dus la scăderea acestuia în anumite țări. În SUA, Departamentul de Educație din Oregon a realizat un proiect care s-a dovedit a fi eficient pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar. Interviewarea celor care au abandonat școala într-un stadiu incipient a permis identificarea anumitor cauze privind rata abandonului școlar din școlile gimnaziale. Acest lucru a oferit o imagine asupra evoluției ratelor de abandon școlar. Informațiile privind strategiile de prevenire a abandonului școlar au fost puse la dispoziția administratorilor școlilor și au fost căutate resursele necesare pentru prevenirea abandonului școlar în cadrul comunității. Majoritatea studiilor privind abandonul școlar recomandă identificarea potențialelor abandonuri și intervenții prompte la primul semn comportamental (DeRidder, 1988).

Programele de consiliere cu elevii sunt recomandate elevilor cu probleme de comportament și dificultăți de învățare care au tendința de a abandona școala, în special în perioada de tranziție de la gimnaziu la liceu. Profesorii sau consilierii care monitorizează activitățile elevilor sunt repartizați individual și în grupuri pentru discuții. Grupurile de discuții oferă elevilor care au dificultăți în adaptarea la școală posibilitatea de a construi relații pozitive cu un adult de la școală sau cu alți colegi, de a dezvolta sentimente de apartenență la un grup, de a dezvolta abilități de adaptare, de a gândi critic, de a rezolva probleme și de a lua decizii.

Intervențiile cognitiv-comportamentale sunt adesea utilizate în programe de prevenție individuală sau de grup pentru elevii care se confruntă cu diverse probleme, cum ar fi: dificultăți de învățare, anxietate față de școală, depresie și tulburare de deficit de atenție. Acest tip de intervenție utilizează un sistem de consolidare a comportamentelor specifice pentru învățare, împreună cu dezvoltarea abilităților meta-cognitive ale elevilor. O cercetare metaanalitică întreprinsă de Cobb et al. (2006) pe 16 studii empirice în care au fost utilizate intervenții cognitiv-comportamentale a subliniat efectele semnificative ale acestor tipuri de intervenții asupra dezvoltării competențelor sociale, atitudinilor față de școală și rata abandonului școlar. Intervențiile cognitive – comportamentale se concentrează pe exercitarea abilităților meta-cognitive precum: rezolvarea problemelor, managementul conflictelor, relaxare și introspecție, precum și autocunoaștere.

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Studiile de specialitate susțin că acesta ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, aceștia au performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat. Activitățile extrașcolare vizează, de regulă, acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria de desfășurare a acestora e greu de delimitat. Pot fi excursii, drumeții, vizite la muzee, la diverse instituții publice, la alte unități de învățământ, viziunea de spectacole de teatru, operă, muzică clasică, activități artistice, cluburi tematice, activități sportive, legate de protecția mediului. Iată câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare: înglobează activitățile organizate de școală în afara mediului școlar sau/și de către alte instituții extrașcolare specializate (cluburi sportive, cluburi și palate ale copiilor, școli de artă/ muzică pentru copii, etc.); au rol complementar celui al școlii; dezvoltarea copiilor depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală-familie-comunitate; oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al copiilor. Aceste activități au menirea să atragă elevii, să îmbunătățească interacțiunea școală-elev și să crească motivația de implicare în activitățile educative, având pe termen lung impact pozitiv asupra prevenirii abandonului școlar. Pentru un efect pozitiv și o implicare activă și voluntară a elevilor, activitățile propuse trebuie selectate cu atenție încât să se plieze cu interesele și talentele acestora.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică, îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii, elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe. Taberele de vară de engleză (sau legate de alte discipline) sunt activități extrașcolare/ extracurriculare ce presupun reunirea mai multor elevi, ce fac parte din diferite instituții de învățământ, pe o anumită perioadă de timp, de regulă, în perioada vacanțelor școlare. Au rol de formare a abilităților sociale, de comunicare, relaționare. Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a întui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viață și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor. Vizionarea unor filme, spectacole de teatru, operă, balet pot constitui surse de informații, dar în același timp și puncte de plecare în a face cunoștință cu lumea artei, a frumosului și de le educa gustul pentru frumos. De asemenea, se pot organiza întâlniri cu personalități care pot constitui un model de conduită pentru elevi (scriitori, medici, avocați, preoți, etc.). Excursiile și vizitele didactice sunt forme organizate în natură sau la diferite instituții culturale sau agenți economici în vederea realizării unor obiective instructiv-educative legate de anumite teme prevăzute în programele de învățământ. Ele au menirea de a stimula activitatea de învățare, de a întregi și desăvârși ceea ce elevii au acumulat în cadrul activităților/ lecțiilor. Excursiile și drumețiile tematice proiectate și organizate de instituțiile școlare au multiple valențe de informare și formare a elevilor, completând sau/ și aprofundând procesul de învățământ. Conținutul didactic al drumețiilor și excursiilor poate fi mult mai flexibil, mai variat și complex decât al lecțiilor organizate în clasă, având de asemenea și un caracter mai atractiv, elevii participând într-o atmosferă de optimism și bună dispoziție la asemenea activități. Dacă excursia se organizează în muzee, monumente istorice, obiectivele urmărite ar putea fi: cunoașterea istoriei ținutului natal; însușirea normelor de protecție a monumentelor istorice (a valorilor naționale); dezvoltarea atașamentului, a dragostei față de trecutul glorios al poporului nostru. Informațiile culese vor putea fi valorificate la disciplinele de învățământ la care se pretează, astfel fixându-se, aprofundându-se cunoștințele și îmbogățindu-se cultura generală. În valorificarea cunoștințelor dobândite în timpul excursiilor, elevii pot veni cu nuanțe originale de natură afectivă, prin care își exprimă propriile impresii și sentimente față de cele văzute. În cadrul activităților de tip excursii, drumeții, elevii pot cunoaște diferite localități ale țării, pot cunoaște realizări ale semenilor lor, locurile unde s-au născut diferite personalități naționale, au trăit și au creat opere de artă. În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, a drumețiilor, elevii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de educație plastică și cunoașterea mediului, iar materialele pe care le adună, pot fi folosite la abilități practice, în diverse teme de creație.

Se pot concluziona următoarele aspecte:

-absenteismul și abandonul școlar sunt fenomene cu cauze multiple, dar cele mai multe cauze sunt legate de problemele familiilor.

-datorită abandonului școlar tinerei și adulții de astăzi sunt obligați să muncească la negru sau „cu ziua”, fără a se putea angaja cu carte de muncă pe termen lung. Astfel se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii și modelul părinților fără educație și fără perspectivă.

-eforturile școlii și ale asistentului social din comunitate sunt zadarnice fără colaborarea familiei.

-o primă condiție a prevenirii absenteismului școlar este aceea a sesizării din timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de foarte bună colaborare între cadrele didactice de la clasă (consiliul clasei) și părinții elevilor.

-în tot acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, cei trei poli de acțiune ȘCOALA – FAMILIA – COMUNITATEA trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Bibliografie:

- [Absentism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf \(isjtulcea.ro\)](#)
- Alexander, K.; Entwisle, D.; Horsey, C. (1997). From First Grade Forward: Early Foundations of High School Dropout. *Sociology of Education*, 70, 87-107.
- Alexander, K.; Entwisle, D.; Kabbani, N. (2001). The dropout process in life course perspective: Early risk factors at home and school. *Teachers College Record*, 103, 760- 822
- Cobb, B.; Sample, P.L.; Alwell, M.; Johns, N.R. (2006). Cognitive-Behavioral Interventions, dropout, and youth with disabilities. A systematic review. *Remedial and Special Education*, 27, 5, 259-275.
- Coley, R.J. (1995). *Dreams deferred: High school dropouts in the United States*. Princeton NJ: Educational Testing Service, Policy Information Center
- DeRidder, L.M. (1988). School dropout prevention begins in the elementary years. *Education*, 108, 4, 488-492
- Ensminger, M. E.; Slusarcick, A. L. (1992). Paths to High School Graduation of Dropout: a Longitudinal Study of a First-Grade Cohort, *Sociology of Education*, 65, 2, 95-113.
- Finn, J.D.; Rock, D.A. (1997). Academic success among students at risk for school failure. *Journal of Applied Psychology*, 82, 2, 221-234
- Fortin, L; Marcotte, D.; Potvin, P.; Royer, E.; Joly, J. (2006). Typology of Students at Risk of Dropping Out of School: Description by Personal, Family and School Factors, *European Journal of Psychology of Education*, 21, 4, 363-383.
- Garnier, H.E.; Stein, J.A.; Jacobs, J.K. (1997). The process of dropping out of high school: A 19-year perspective. *American Educational Research Journal*, 34, 2, 395-419
- Holt, J. (1995). *How children fail*. New York: Addison Wesley Longman.
- Howell, F.M.; Frese, W. (1982). Early Transition into Adult Roles: Some Antecedents and Outcomes. *American Educational Research Journal*, 19, 1, 51-73.
- Jimerson, S. R.; Egeland, B.; Sroufe, L. A.; Carlson, E. (2000). A prospective longitudinal study of high school dropouts: Examining multiple predictors across development. *Journal of School Psychology*, 38, 525-549.
- McCubbin, H. I.; Figley, C. R. (Eds.). (1983). *Stress and the family, Vol. 2: Coping with catastrophe*. New York: Brunner/Mazel.
- Orthner, D., Randolph, K. (1999). Welfare reform and high school dropout patterns for children. *Children & Youth Services Review*, 21, 9/10, 458-478
- Pierce, C. (1994), Importance of classroom climate for at-risk learners, *Journal of Educational Research*, 88, 1, 37-42.
- Suh, S.; Suh, J. (2007). Risk Factors and Levels of Risk for High School Dropouts. *Professional School Counseling*, 10, 3, 297-306.
- Vallerand, R. J.; Fortier, M. S.; Guay, F. (1997). Self-determination and persistence in a real-life setting: Toward a motivational model of high school dropout. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 1161-1176.
- Walker, S.P.; Grantham-McGregor, S.M.; Himes, J.H.; Williams, S.; Duff, E.M. (1998). School performance in adolescent Jamaican girls: associations with health, social and behavioural characteristics, and risk factors for dropout. *Journal of adolescence*, 21, 1, 109-22.

STUDIU DE CAZ

Mureșan Monica-Laura

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Arad

Descrierea cazului:

V.A. este un elev în clasa a 12-a la specializarea contabilitate, la un liceu dintr-un mic oraș din județul Arad. În acel oraș există doar două licee, iar V.A. este la cel care este considerat a fi mai slab. Grădinița și clasele 1-8 le-a parcurs în mediul rural, într-un sat apropiat de orașul în care este la liceu, aproximativ la 15 km. Dorința lui inițială a fost de a fi repartizat la un liceu din Arad sau la liceul care se considera a fi mai bun din orașul în care frecventează actual școală, însă datorită mediei a fost repartizat altundeva. Face naveta în fiecare zi cu trenul.

Până pe clasa a 9-a nu a manifestat niciun fel de probleme școlare, avea mereu note bune, era un elev de nivel mediu. Începând cu clasa a 9-a, a început să decadă ușor. Compania colegilor, profesorii școlii și mediul școlar în general, l-au condus să frecventeze tot mai rar școala, ajungând de fiecare dată la final de an să rămână cu câte o corigență pe vară, dar niciodată repetent. Fiind acum în clasa a 12-a, un an foarte important pentru el, tendința lui de a absenta ar putea reprezenta o problemă gravă pentru viitor său. Vom analiza în cele ce urmează mai în detaliu cazul lui V.A., dar mai întâi considerăm necesară o mică prezentare a istoriei sale personale, vieții familiale și sociale, precum și a nivelului său de funcționare.

Provine dintr-o familie cu un venit modest și cu multe probleme. Tatăl său este alcoolic, iar copilăria sa a fost una plină de certuri, bătăi și alte scandaluri. El are și o soră mai mare, care însă datorită acestor circumstanțe a părăsit domiciliul și a locuit cu bunica, actual locuind însă în Arad singură. În ciuda acestor circumstanțe el a avut parte de multă susținere din partea bunicilor, cât și a mamei. În ceea ce privește viața lui socială, el face parte dintr-un grup relativ stabil de prieteni, neavând o influență proastă asupra lui și care îl susțin când este cazul. Ca în orice grup de prieteni există și momente de ironizare pe care le gustă de multe ori, însă alteori se vede că îl afectează foarte mult (de exemplu când consumă alcool și este comparat cu tatăl său sau când i se atrage de multe ori atenția asupra jocurilor de noroc pe care le practică, chiar dacă e pe bună dreptate). De multe ori acordă prea multă atenție vieții sale sociale și grupului de prieteni, decât altor lucruri. Chiar dacă are o viață socială activă, mult din timpul său îl ocupă jocurile pe calculator. Își pierde de multe ori zilele, chiar și nopțile, jucându-se.

Din punct de vedere funcțional nu am putea spune că prezintă probleme majore. Ca funcționare cognitivă nu are niciun fel de probleme, abilitățile lui cognitive funcționează la nivel optim, dar nu-și

folosește acest potenția la nivel maxim. Datorită numărului mare de absențe pe care le acumulează într-un semestru, nu are parte de stimulare și exercițiu în sens intelectual. Zilele în care nu merge la școală de multe ori le doarme sau se joacă pe calculator. Are note mici și adesea rămâne corigent. Ca urmare este considerat un elev slab și i se și spune adesea acest lucru.

Principală sa problemă se află la nivel motivațional. Pornind chiar din primul an de liceu „cu stângul”, a dezvoltat o apatie față de școală. Mediul nou în care a intrat nu era unul atractiv și placut pentru el. Din spusele lui chiar elevii din acel liceu erau „proști” și simțea că nu se poate adapta. A încercat să-i solicite pe părinți lui de mai multe ori să-l transfere, spunându-le nemulțumirile lui și chiar și probleme cu matematica pe care le are, însă aceștia au ignorat complet această opțiune. Astfel s-a ajuns să-i scadă drastic motivația de a mai merge la școală și totodată l-au condus să-și cultive un sentiment puternic de apatie față de școală în sine. A ajuns să considere școala un lucru inutil și abia așteaptă să termine ca să poată să se angajeze. De aici reiese și faptul că nu are de gând să continue cu studiile superioare.

Folosind tehnica observației am rușit să culegem o serie de date despre acest caz, precum cele menționate mai sus, însă nu numai. În cele ce urmează vom prezenta câteva dintre aceste aspecte observate cu privire la diferitele domenii de dezvoltare ale lui V.A.

Dezvoltarea/Functionarea emoțională:

V.A. nu prezintă disfuncționalități la nivel emoțional, însă este foarte reținut în ceea ce privește exprimarea acestora. Puține sunt persoanele în fața cărora reușește să-și dezvăluie adevăratele sentimente. În ceea ce privește problema lui școlară, el își face cunoscute sentimentele față de această, mai exact dezgustul și sentimentul de neplăcere pe care îl simte când intră în instituția respectivă, precum și la cel mai mic gând la aceasta. Pe lângă acest fapt vizibil, ceea ce încearcă să ascundă din punct de vedere emoțional sunt îngrijorările cu privire la viitorul lui și la efectele pe care le poate avea absenteismul asupra lui și imaginii sale în societate. Pare să fie conștient de efectele negative pe care le-ar putea avea comportamentul lui, însă încearcă cu orice preț să-și ascundă aceste gânduri.

Dezvoltarea socială:

Abilitățile sociale ale lui V.A. sunt printre punctele sale forte. Este foarte abilitat în ceea ce privește relațiile cu ceilalți, știe cum să se comporte cu ceilalți, să-i asculte, dar și să îi manipuleze și să îi înșele. Am putut observa acest lucru în numeroasele sale interacțiuni cu profesorii, caz care deși el avea multe absențe, mereu îi acordau o a doua, a treia șansă, și acest lucru doar datorită vorbelor pe care V.A. i le spunea acestora, precum și datorită promisiunilor pe care le făcea.

Dezvoltarea/ funcționarea motivațională:

Din punct de vedere motivațional V.A. pare a fi motivat, însă doar când vine vorba despre alte lucruri și nu când e vorba despre școală. Precum am menționat și mai sus, motivația lui pentru învățatura a început să decadă drastic începând din clasa a noua. Astfel, această profundă lipsă de motivație l-a condus la situația în care se află în prezent și mai exact la absenteismul său. Lipsa de motivație își are originile în sentimentul de neplăcere și în sentimentul că locul său nu e la acea școală, unde precum afirmă el, sunt doar proști și nu e de nimic. De asemenea la scăderea și mai mare a motivației a dus răspunsul negativ al părinților la solicitările făcute de el de a schimba școala. În ciuda celor spuse mai sus, el manifestă totuși un nivel crescut de motivație, în sensul efortului și persistenței, în momentele în care un lucru manifestă un interes crescut pentru el, ca de exemplu momentele în care merge la corigență și se luptă pentru trecere dintr-o clasă în alta. La fel, când V.A. are un scop precis nivelul său de motivație este foarte ridicat și tot efortul său se concentrează asupra atingerii acelui scop. Concluzionând, funcționarea la nivel motivațional a lui V.A. este una normală în viața de zi cu zi, însă în ceea ce privește activitatea sa școlară și prezența la școală el prezintă o motivație foarte scăzută.

Sumarizând toate lucrurile pe care le-am aflat despre V.A. până acum, putem spune că este predispus riscului de a nu finaliza 12 clase, respectiv de a nu lua examenul de bacalaureat sau cel puțin de a intra în examen. De asemenea, ca perspectivă de viitor, nepromovarea examenului de bacalaureat sau nefinalizarea a 12 clase, ar putea conduce la lipsa de interes și de motivație în finalizarea acestora în viitor. Astfel, V.A. ar putea ajunge un om cu doar 10 clase, muncitor de clasa de jos, care o să aibă puține perspective și posibilități de realizare profesională și personală.

Analiza funcțională a cazului:

Printre antecedentele comportamentului lui V.A. s-ar putea număra lipsa de motivație și interes, încrederea scăzută în educația școlară, atitudinea parentală indiferentă, practicile educative percepute de el ca fiind nedrepte/frustrante sau incompatibilitatea între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii. Toate acestea având o frecvență și intensitate crescută, produc comportamentul deficitar precizat mai jos.

Comportamentul deficitar al lui V.A. este absenteismul de la școală, lucru care necesită o intervenție individualizată spre a scădea în frecvența și în schimb spre a crește frecvența comportamentului de prezență la școală.

Acest comportament a reușit să se mențină prin întărirea constantă a lui. Ca urmare, prin evitarea mersului la școală nu a fost nevoit să se confrunte cu nimic din ceea ce ține de mediul școlar, respectiv,

astfel a reușit să obțină puțin mai mult atenția mamei, de asemenea în acest mod poate să facă alte lucruri care îi plac, cum ar fi să doarmă sau să se joace. Totodată acest comportament poate aduce cu sine consecințe foarte mari pentru el. Dacă va continua să nu meargă la școală posibilitatea de a nu finaliza 12 clase este foarte mare, iar astfel nu va intra nici în examenul de bacalaureat, lucru care îi va îngreuna posibilitățile viitoare de angajare.

Posibile intervenții:

Intervenția indicată în cazul lui V.A. trebuie să se axeze în principal pe creșterea motivației și nivelului de conștientizare a situației în care se află.

Acest lucru se poate face într-o primă etapă prin discuții cu părinții și implicarea lor mai intensă în viața școlară a copilului lor, vizite ale lor la școală și discuții periodice cu dirigintele și profesorii de la clasă, lucru pe care până acum nu l-au făcut. Părinții trebuie să înțeleagă gravitatea problemei și efectele negative pe care le aduce cu sine. Ei trebuie la rândul lor să-și educe atitudinea și să o schimbe în scopul susținerii și încurajării unui comportament funcțional al copilului lor. Susținerea din partea părinților reprezintă un important impuls pentru copil, iar când părintele nu manifestă niciun interes față de viața școlară a copilului, acesta va considera că lor le este indiferent și poate să facă ce dorește el.

Mai apoi trebuie intervenit la nivel individual spre a crește nivelul de autoeficacitate și motivație a lui V.A. Acest lucru poate fi efectuat prin discuții cu psihologul școlii, prin teme și sarcini pe care le primește din partea acestuia. El trebuie să reușească să conștientizeze importanța mobilizării tuturor forțelor sale spre a finaliza acest ultim an cu succes. Trebuie de asemenea să i se ofere posibilitatea să-și exprime nemulțumirile în mod direct și să se caute împreună cu el o soluție optimă pentru ameliorarea acestora.

Și nu în ultimul rând intervenția trebuie să vizeze și profesorii, care necesită să acorde o atenție mai mare modului de predare și de raportare față de elevi, iar profesorii de la materiile din care urmează să susțină probele la examenul de bacalaureat, respectiv profesorii de la materiile la care prezintă probleme grave, să reușească să ajungă la un consens cu elevul, să afle ce îl nemulțumește și eventual să-i ofere sprijin suplimentar pentru a-și depăși problemele. La acest nivel mai poate interveni și o altă problemă, și mai exact cea a competențelor cadrelor didactice, însă acest lucru nu poate fi investigat și nici nu ar trebui să fie o problemă a intervenției asupra cazului nostru.

Nicio intervenție nu are efect dacă nu este însoțită de întăririi, recompense. Astfel împreună cu elevul trebuie stabilit un program de întăririi la intervale fixe, să se afle ce anume îi place și îl motivează, și în funcție de asta, dirigintele, părinții sau psihologul școlii să le aplice în urma efectuării unui număr de comportamente dezirabile din partea lui.

Astfel, în urma parcurgerii acestor pași ai intervenției se așteaptă ca absenteismul lui V.A., identificat ca și un comportament disfuncțional, să fie redus și să crească în schimb prezența lui la școală, precum și nivelul de motivație pentru activitățile școlare. Odată ce acest lucru s-a întâmplat, se presupune că și rezultatele sale școlare vor crește considerabil și ca urmare vor conduce la finalizarea celor 12 clase și îi vor crește și șansele promovării examenului de bacalaureat.

ACTIVITATE ÎN GRĂDINA DE RELAXARE, LINIȘTE ȘI ÎNVĂȚARE

Negru Raluca Livia, Grădinița cu P.P., „Academia piticilor”

Unitatea școlară: Grădinița cu P.P., „Academia piticilor”, Cluj- Napoca

Grupa: mijlocie

Tema anuală de studiu: Cine sunt/ suntem?

Tema săptămânii : Regatul celor cinci simțuri

Tema activității: „Tărâmul vederii perfecte”

Categoria de activitate: Activitate integrată (ALA1 + ADE (joc didactic –Domeniul științe (matematică) +ALA2)

Tipul activității: consolidare de cunoștințe

Scopul activității: Consolidarea deprinderii de a forma și grupa obiecte după o însușire comună-culoarea, precum și formarea unor deprinderi de lucru specifice nivelului de dezvoltare motrică.

Obiective operaționale:

Preșcolarul va fi capabil să manipuleze diferite obiecte, materiale din natură etc. atât pe parcursul derulării jocului didactic cât și în cadrul activităților liber alese, manifestând curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi;

Preșcolarul va fi capabil să perceapă, indice și să exprime verbal adecvat cu sprijin/ fără sprijin însușiri ale obiectelor și gruparea lor după o însușire comună –culoarea

Preșcolarul va fi capabil să interacționeze potrivit cu colegii de grupă și cu educatoarea pe parcursul derulării activităților , demonstrând consecvență, abilități de participare în luarea deciziilor

Strategii didactice: joc didactic, conversația, explicația, exercițiul, demonstrația, problematizarea, observația

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe

Șcenariu didactic

Copiii le este prezentată tema zilei și sunt informați cu privire la faptul ca astăzi ochii sunt vedeta zilei și cu ajutorul lor vor descoperi foarte multe culori în GRLI.

Zona de relaxare: Pe cer noi ne uităm și norii albi îi transformăm în.....

Copiii stau întinși pe covoare de spumă . Se realizează câteva exerciții de respirație pe urmă privesc norii și spun cu ce se aseamănă.

Pe tranziția Trenulețul îl formăm / La zona de învățare plecăm/ Obiecte colorate să grupăm

Zona de învățare: Domeniul științe – joc didactic matematic- grupe de obiecte de aceeași culoare

Pe masă se află diverse materiale naturale colorate și cartoane colorate.

Copiii trebuie să formeze grupe de obiecte în funcție de culoarea cartonului de pe masă.

Copiii închid ochii și trebuie să observe care este intrusul (ex: un obiecte din grupa obiectelor verzi este la grupa obiectelor albastre)

Să găsească în grădină alte obiecte colorate pentru grupele obținute deja.

Fructe colorate savurăm și puțin ne relaxăm ! (gustarea)

După servirea gustării copii sunt invitați la centre/ zonele din grădină

Zona pereții ne surprind:

Sunt expuse tablouri iar copiii au un paletar pe care trebuie să marcheze culorile care le găsesc în tablou.

Zona de relaxare:

Copiii au pe masă un aparat foto cu care s-au realizat fotografii alb negru. Ei trebuie să le coloreze.

Arta tranzientă : Chipul meu realizat din diverse materialele (pietre, boabe de fasole, ață, felii de lemn etc.)

Baloane colorate umplute cu : nisip, boabe de porumb, plastilină, pietricele, pompoane etc. și boluri în care se găsesc aceleași obiecte ascunse în baloane. Copiii trebuie să ghicească bolul căruia îi corespunde balonul. La final se sparge balonul pentru a descoperi dacă a ghicit.

Zona de liniștire – „Pietricele colorate”- această zonă va fi folosită dacă climatul educațional va fi perturbat de unii copii. În acest caz aceștia au posibilitatea de a se regăsi și de a petrece preț de câteva minute timp „ei cu ei”, greblând nisipul și asezând pietre colorate pe urmele lasate de greblă.

ALA

2

Călătoria noastră s-a încheiat printr-o plimbare în natură unde am putut observa minunatele culori pe care natura le oferă.

JOC, RESPECT ȘI BUCURIE” aceasta este deviza care ghidează demersurile noastre didactice în educația timpurie, iar GRLI ne oferă mediul potrivit în care JOCUL, RESPECTUL ȘI BUCURIA se întrepătrund.

Concluzii în urma desfășurării activității :

Întreaga activitatea a avut un impact pozitiv asupra stării de bine a copiilor având în vedere că în zilele anterioare a plouat și timpul destinat activităților în aer liber a fost limitat.

Când am anunțat copiii că vom desfășura activitatea în GRLI a fost un prilej de bucurie, bucurie exprimată prin mimică și gesturi. S-au îmbrăcat cu ușurință și rapiditate, fără a cere ajutor adulților, stimulând în acest fel deprinderile de autonomie personală.

Momentul de relaxare realizat după intrarea în grădină le-a adus copiilor beneficii fizice și mentale, obținând un echilibru între corp și minte. Copiii și-au îmbunătățit concentrarea și atenția, relaxându-se în același timp.

Momentul de relaxare a fost un foarte bun exercițiu pregător pentru activitățile care s-au desfășurat ulterior.

Copiii s-au concentrat cu ușurință asupra sarcinilor care le-au avut atât în timpul jocului, cât și în cadrul celorlalte activități pe care le-au desfășurat în GRLI.

GRLI oferă oportunități diferite de consolidare a cunoștințelor și exersare a deprinderilor. În GRIL am observat că nu au manifestat comportamente agresive cu toate că unii copii deranjează uneori activitățile în sala de grupă. Au participat activ, interacționând cu ușurință cu materialele puse la dispoziție. Implicare copiilor în sarcini care presupuneau să găsească obiecte de o anumită culoare în grădină, le-a dat ocazia să exploreze întreaga grădină.

Bazinul de nisip a oferit copiilor care au perturbat climatul educațional, momente care să-i liniștească și să le ofere prilejul de a reveni la activități pregătite pentru a se concentra asupra sarcinilor.

Reacții ale copiilor la finalul activității din GRLI:

„Nu mai stăm?”

„Când mai venim?”

„Mie mi-a plăcut cel mai mult momentul de relaxare!”

„Mie mi-a plăcut atunci când am stat întinși pe covor și am privit norii.”

„Mie mi-a plăcut jocul culorilor!”

„Venim și mâine?”

„A fost foarte frumos !”

Bibliografie:

Breben,S.,Gongea, E., Ruiu,G., Fulga,M., “Metode interactive de grup – ghid metodic”, Editura Arves,București, 2009

“Curriculum pentru educație timpurie 2019”, Ministerul Educației Naționale, București, 2019

Tătaru,L., Glava, A., Chiș, O., (coord.), “Piramida cunoașterii, repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar”, Editura Diamant, Pitești, 2014

Revista “Învățământul preșcolar în mileniul III”, M.E.N., Editura Reprograph, 2019

Ziua bună începe cu Întâlnirea de dimineață,Ed.Pres,2009

FACTORI CHEIE IN REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. înv. primar Nicoară Luminița

Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”, Șuțești, Brăila

Abandon școlar – se consideră că un elev este în situația de abandon școlar dacă nu frecventează cursurile de zi ale unei clase din învățământul obligatoriu și depășește cu mai mult de doi ani vârsta clasei respective.

Rata abandonului școlar – reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată în raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Părăsirea timpurie a școlii (PTȘ)

Este o formă de abandon școlar și este un factor major care contribuie la excluziunea socială ulterioară în viață. Din cauza faptului că abandonează școala, tinerii sunt mult mai predispuși riscului asociat șomajului sau al celui de a câștiga un salariu mai mic odată ce găsesc un loc de muncă, în timp ce, estimările legate de competențe necesare în Europa sunt stricte – sugerează că, pe viitor, **doar 1 din 10 locuri de muncă** va putea fi accesat de o persoană care a părăsit timpuriu școala.

Abandonul școlar nu este doar o decizie de moment ci este o decizie ce impactează viitorul individului. Copii care ajung să abandoneze școala ajung să fie excluși din societate și de pe piața muncii pentru că nu pot face față cerințelor angajatorilor. Astfel, pe termen mediu și lung, abandonul școlar contribuie într-o foarte mare măsură la **excluziunea socială de-a lungul vieții** individului.

În România...

Abandonul școlar este una dintre problemele intens dezbătute întrucât este una dintre primele probleme ce trebuie rezolvate dacă ne dorim prosperitate. De asemenea, sunt necesare atât date, cât și cercetări în acest sens astfel încât învățământul să țină cont de nevoile copiilor și adolescenților defavorizați pentru a preveni abandonul.

La nivel comparativ **sistemul de educație din mediul rural** prezintă **decalaje majore** în comparație cu sistemul de educație din mediul urban. Astfel că, în sistemul de educație din mediul rural ne “lovim” de:

- Lipsa sau prezența într-un număr mai mic decât necesarul a cadrelor didactice de înaltă calificare (În mediul rural există mai puține cadre didactice calificate angajate cu normă întreagă decât în mediul urban, astfel încât școlile au fost nevoite să angajeze un număr mare de cadre didactice slab calificate, cu fracțiuni de normă, care fac naveta)
- Situații familiale dificile frecvent întâlnite
- Infrastructură școlară neadecvată
- Rate mai mari de abandon școlar în învățământul primar și gimnazial semnificative ceea ce conduce la o participare scăzută la învățământul liceal și la rate și mai mici de participare la învățământul terțiar;
- În anul școlar 2014-2015, 81,8 % din copiii din mediul rural în vârstă de 3-5/6 ani erau înscriși în învățământul preșcolar în comparație cu 97,7 % în mediul urban.

Cauze ale abandonului școlar

Indiferent dacă privim dintr-o perspectivă economică sau socială, cauzele care determină renunțarea la educație sunt multiple iar factorii principali care favorizează această situație se găsesc plasați la mai multe nivele, astfel:

1. La nivelul **copilului** și al **familiei** se găsesc principalii factori ce pot determina/determină un copil să nu mai meargă la școală. Acești factori sunt:
 - *Sărăcia (dificultățile materiale)* care limitează posibilitățile părinților de a le oferi copiilor resursele și accesul necesare educației. Din acest motiv, numeroase familii au probleme atât în asigurarea hranei necesare copilului cât și în asigurarea îmbrăcăminte adecvate de care acesta are nevoie (în special pe timp de iarnă). Mai mult decât atât, dificultățile materiale sunt atrase și de dezorganizarea familiei – violența, alcoolismul și divorțul fiind situații care preced uneori decizia de abandon școlar
 - *Modelul educațional oferit de familie* (părinți, frați) joacă un rol foarte important în felul în care copiii gândesc și iau decizii.

- *Emigrarea masiva a forței de muncă – adică acele situații în care unul sau ambii părinți aleg să plece la muncă într-o altă țară pentru a putea să își întrețină familia și care creează goluri emoționale puternice în sufletele copiilor mai ales dacă aceștia se află la o vârstă fragedă. Ei sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară și pot sfârși prin a abandona școala*
- Intrarea pe piața muncii (exploatarea copiilor prin muncă) – sunt multe situațiile în care elevul se angrenează în lucrul ca zilier sau în alte activități regulate aducătoare de venit (ex: cerșetoria) care, pe termen mediu și lung, conduc la abandonul școlar sau implică în activități care sunt la limita legii precum prostituția sau integrarea în adevărate rețele de cerșetorie cu același final.
- Lipsa motivației cauzată de izolare și lipsa oportunităților – sunt adulți și copii în România care locuiesc în zone izolate, fără drum de acces, extrem de greu accesibile care abandonează școala pentru că nu reușesc să ajungă la ore. Sunt copii care poate dacă s-ar fi născut la oraș ar fi avut mai multe oportunități de a învăța și alta ar fi fost poate povestea lor.

Câteva soluții pentru abandonul școlar

Întrucât abandonul școlar este o problemă cu adevărat complexă, așa cum am prezentat-o până acum, determinată de **cauze multiple** este nevoie și de **soluții multiple** pentru a putea contribui la diminuarea acesteia. Astfel, în acest sens, se recomandă ca soluții:

- În primă fază, *identificarea elevilor aflați în abandon școlar și a cauzei abandonului* punctual în funcție de regiunea sau zona analizată. Este foarte important să se cunoască care este numărul elevilor care au decis să renunțe la studii precum și care sunt motivele care i-au determinat pe aceștia să ia această decizie pentru a ști ce acțiuni se recomandă a fi întreprinse
- *Conștientizarea familiei în importanța actului educațional și implicarea ei în reabilitarea școlară și socială a elevului* – pentru că principalii factori ce pot determina să abandoneze școala se găsesc la nivel familial implicarea familiei în reducerea abandonului școlar este esențială și primordială
- *Implicarea mai mare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar* – pentru că o serie de reguli comportamentale se stabilesc la nivelul comunității, așa cum este prezentat în secțiunea anterioară, implicarea acesteia în reducerea abandonului școlar este, de asemenea, foarte importantă
- *Combaterea sărăciei prin asigurarea hranei, a rechizitelor și a îmbrăcăminții necesare pe timp de iarnă pentru copiii care provin din familii sărace* – pentru a putea continua să meargă la școală
- *Asigurarea transportului elevilor – în zonele care dispun de infrastructură rutieră*

- *Integrarea în învățământul profesional* – se urmărește ca elevii aflați în afara sistemului educațional să fie integrați în cadrul învățământului profesional pentru a-și putea continua studiile
- *Modificarea metodologiei și normelor privind înscrierea copiilor a căror tutelă este acordată familiei extinse* – prin documente doveditoare, copiii din medii dezavantajate și a căror tutelă nu este deținută de părinții biologici ci încredințată familiei extinse, să nu fie refuzați la înscrierea în școală chiar dacă nu au domiciliul în circumscripția respectivă. Există cazuri în care copii încredințați familiei extinse spre creștere și aflați în risc de abandon școlar, sunt refuzați la înscriere deoarece domiciliul acestora se stabilește în instanță anual iar acesta poate fi diferit de la an la an.

Bibliografie

<https://usr.ro/proiect/reducerea-abandonului-scolar-atelier-din-cadrul-evenimentului-educatia-incotro/>

- Neamțu, C., *Devianța școlară*, Polirom, Iași, 2003;
- Poede, George, *Politici sociale, abordare politologică*, Editura TipoMoldova, Iași, 2002;

Abandonul școlar reprezintă una dintre problemele majore ale sistemului de învățământ, fiind definit ca întreruperea prematură a educației înainte de finalizarea ciclului obligatoriu de învățământ. Acest fenomen poate avea efecte negative asupra dezvoltării personale, sociale și profesionale a tinerilor, dar și asupra societății în ansamblu.

Cauzele abandonului școlar sunt complexe și multiple. Unele dintre acestea includ probleme financiare în familie, dificultăți de adaptare la sistemul școlar, absența sprijinului din partea părinților sau profesorilor, probleme de sănătate sau boli cronice, violența în școală sau în comunitate, lipsa de perspectivă asupra viitorului, dar și probleme de natură emoțională sau psihologică.

Pentru prevenirea abandonului școlar, este necesar să se ia măsuri la nivel individual, familial și instituțional. În primul rând, este important să se ofere sprijin și încurajare elevilor, să li se acorde atenție individuală și să li se ofere posibilitatea de a-și exprima opiniile și preocupările. De asemenea, este necesar să se implice părinții și comunitatea în procesul educațional și să li se ofere sprijinul necesar pentru a-și susține copiii în parcursul lor școlar.

La nivel instituțional, sunt necesare măsuri care să faciliteze integrarea și adaptarea elevilor la sistemul de învățământ, precum și măsuri care să asigure o calitate ridicată a procesului educațional. În acest sens, este important să se ofere resurse suficiente pentru învățământ și să se asigure un mediu de învățare pozitiv și sigur.

Intervenția în cazurile de abandon școlar este esențială pentru a preveni consecințele negative pe termen lung ale acestui fenomen. Intervenția poate include consiliere individuală sau în grup, asistență financiară pentru familiile defavorizate, programe de mentorat, formare profesională, acces la servicii de sănătate și servicii sociale.

Pentru a combate această problemă, există mai multe strategii care pot fi aplicate. Iată câteva dintre aceste strategii:

1. Identificarea și intervenția timpurie - Este important să se identifice elevii care sunt în pericol de a abandona școala cât mai curând posibil și să li se ofere suportul necesar pentru a evita acest lucru. Acest lucru poate fi realizat prin monitorizarea frecvenței absențelor, îmbunătățirea comunicării între părinți și profesori și implicarea comunității.
2. Îmbunătățirea condițiilor școlare - O altă strategie eficientă este îmbunătățirea condițiilor din școală. Acest lucru poate fi realizat prin furnizarea de resurse suplimentare, cum ar fi tutoriale,

îndrumare academică sau programe de mentorat, pentru a ajuta elevii să își dezvolte abilitățile academice și să se simtă mai implicați în procesul de învățare.

3. Creșterea relevanței educației - Pentru a păstra elevii motivați și interesați să continue școala, este important să li se arate relevanța educației pentru viitorul lor. Acest lucru poate fi realizat prin introducerea unor programe educaționale care să îi pregătească pentru viitorul lor profesional, cum ar fi programe de formare profesională și stagii de practică.
4. Implicarea părinților și a comunității - Implicarea părinților și a comunității poate fi, de asemenea, o strategie eficientă în combaterea abandonului școlar. Prin oferirea de suport și încurajare, părinții și membrii comunității pot ajuta elevii să se simtă susținuți și să își dezvolte abilitățile academice.
5. Găsirea soluțiilor personalizate - Fiecare elev are nevoi diferite, așadar este important să se găsească soluții personalizate pentru fiecare elev în parte. Aceste soluții ar putea include programe de învățare individualizate, coaching academic sau îndrumare personalizată.

În concluzie, abandonul școlar este o problemă complexă și delicată, care necesită implicarea tuturor părților interesate pentru a fi prevenită și gestionată eficient. Prin acțiuni integrate la nivel individual, familial și instituțional, precum și prin intervenții prompte și adecvate, putem reduce semnificativ rata abandonului școlar și putem oferi tinerilor perspective mai bune pentru viitorul lor.

BIBLIOGRAFIE

1. "Prevenirea abandonului școlar", Andreea Eșanu, Editura Universitară, 2019
2. "Abandonul școlar și eșecul în învățământul preuniversitar", Anca Cristina Colibaba, Editura Sitech, 2018
3. "Abandonul școlar: Cauze, consecințe și soluții", Luminița Mihaela Ion, Editura Lumen, 2017
4. "Educația pentru prevenirea abandonului școlar", Ioana Sonea, Editura Universitară, 2020
5. "Intervenții educaționale în cazul abandonului școlar", Valentina Hîncu, Editura Universității din București, 2017
6. "Prevenirea și combaterea abandonului școlar", Mircea Cătălin Popescu, Editura Didactică și Pedagogică, 2017

O STRATEGIE DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR LA NIVELUL CLASEI, DIN PERSPECTIVA ROLULUI DE PROFESOR AL CLASEI DE ELEVI

prof. Achim Manuela Ioana
Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea

Mutațiile din societate și din familia contemporană (problemele economice, problemele de relaționare între părinți și copii, timp redus petrecut cu familia, redistribuirea rolurilor, suportul social și emoțional redus, supraîncărcarea profesională a părinților sau munca în străinătate etc.) determină mai multe probleme emoționale la copii decât în trecut. La acestea se adaugă presiunea grupului, riscul consumului de droguri și a altor forme de dependență, metodele educative slabe, inconstante, supraîncărcarea școlară, disfuncțiile în evaluare și notare, frica de examene etc. constituindu-se în adevărați stresori pentru elevi care, din păcate, uneori evită confruntarea cu „problema” prin fuga de la ore. Din păcate, absenteismul este în creștere, mai ales la nivel liceal, iar ignorarea sau pedeapsa excesivă pot doar contribui la cronicizarea fenomenului. Din punctul meu de vedere, problema absenteismului este prima problemă a abandonului școlar și, ca strategie de combatere a acestuia din urmă eu înțeleg să încerc să rezolv mai întâi absenteismul.

Comunitățile școlare analizate din perspectiva absenteismului și abandonului școlar propun o serie de demersuri/acțiuni pe care le-au aplicat și au dat roade sau consideră că ar putea fi utile în lupta împotriva acestor două fenomene din educație. Între acestea, considerăm două a fi esențiale, pentru că au în vedere implicarea familiei/a comunității în rezolvarea problemei:

1. activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;
 - acești elevi sunt de obicei copii cu nevoi specifice, care limitează accesul la învățare, pentru aceasta fiind necesară atât evaluarea nevoilor de bază - hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, situații de abuz, nevoi speciale de învățare, migrație sezonieră, cât și evaluarea cognitivă și socioemoțională a tuturor elevilor.
2. informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar;
 - această activitate se realizează foarte ușor și prompt acolo unde funcționează catalogul electronic, altfel, în formarea se întâmplă doar telefonic sau prin poșta clasică
 - în cazul în care familia nu este foarte implicată, poate fi cerut sprijinul comunității locale (asistent social primărie, preot)

Educația este activitatea de formare și dezvoltare a personalității, prin care se realizează socializarea prin umanizare. În acest sens, formarea exprimă procesul de socializare, după cum cel de dezvoltare privește, în esență, individualizarea. Dewey consideră ca educația este un proces de „creștere”, în sensul de stimulare a capacității de a învăța din experiență, de a reține ceea ce este util pentru a face față unor situații noi (I. T. Radu, L. Ezechil, 2002, pp. 40-41).

Activitățile extracurriculare se referă la totalitatea activităților educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării formării personalității elevului asigurată de educația formală sau dezvoltării altor aspecte particulare ale personalității acestuia.

Activitatea extracurriculară reprezintă totalitatea acțiunilor educative organizate și desfășurate în afara planului de învățământ, dar strâns legate de acesta, sub conducerea cadrelor didactice. Activitatea extrașcolară cuprinde totalitatea acțiunilor educative desfășurate în afara școlii, ca instituție de educație, dar în cadrul instituțiilor sportive, culturale, cum sunt teatrele, bibliotecile, casele de creație.

Participarea copiilor la acțiunile instructiv-educative organizate în afara clasei și a grădiniței constituie de asemenea, un mijloc de formare a competențelor. Activitatea extracurriculară aduce o contribuție însemnată și la educarea morală, estetică a copiilor, disciplinându-le acțiunile și lărgindu-le orizontul artistic. Activitatea în afara clasei constituie un mijloc de formare a deprinderilor copiilor de a-și folosi în mod rațional timpul liber.

Educația prin activitățile extracurriculare are ca principale obiective identificarea și cultivarea raportului optim dintre aptitudini, talente, promovarea unui stil de viață civilizat, democratic, european, precum și stimularea atitudinilor creative în diferite domenii. Odată cu educația timpurie, copiii pot acumula o serie de cunoștințe, își pot forma deprinderi, atitudini și competențe în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură, societate adică, cu ceea ce se întâmplă dincolo de orele din orar.

Activitățile extracurriculare joacă un rol foarte important în dezvoltarea fizică și psihică a copilului/ elevului. Prin intermediul acestora, copilul/ elevul învață să interacționeze cu cei din jur și își valorifică potențialitățile specifice (din domenii spre care are înclinații). Asemenea activități, spunea Ioan Nicola (2000, pp. 277-278), „generează relații de prietenie și întrajutorare, fortifică simțul responsabilității și statornicește o atitudine justă față de colectiv și față de scopurile urmărite. Important este ca elevii/ copiii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor”. Tot activitățile extracurriculare sunt cele care contribuie la formarea conștiinței și conduitei cooperante. Libertatea de exprimare, libertatea de acțiune, precum și relațiile cu colegii

îmbogățesc experiențele sociale ale copiilor/ elevilor. Aceste activități îi sprijină să-și orienteze energia și către alte acțiuni la fel de importante și să-și dezvolte spiritul de competiție. Contextele variate de realizare a acestor activități, crește apetitul pentru inițiativă, pentru competiție, în general. Ioan Nicola (2000) ridică problema raportului dintre cooperare și competiție în cadrul activităților extracurriculare, precum și raportul dintre competiție și conflict., „Nu este exclus ca spiritul de competiție să alunece pe panta unor rivalități dintre elevii aparținând unor grupe diferite, rivalitate care înăbușe spiritul de cooperare” (I. Nicola, 2000, p. 277).

Una dintre activitățile cu mare impact asupra elevilor este reprezentată de *Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale* (și ca activitate complementară, excursia).

Vizitele culturale oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Muzeele sunt potrivite pentru copiii de orice vârstă. Încă de la grădiniță, copiii sunt pregătiți să viziteze muzee de artă, tehnice, de științe naturale sau de istorie. Părinții pot facilita interacțiunea celor mici cu muzeele dacă adulții prezintă vizita ca pe o experiență deosebită, descriind adecvat instituția. Cei care locuiesc în orașe mari beneficiază de o diversitate mai mare a domeniilor pe care le pot explora în muzee. Muzeele din orașele mari au avantajul de a găzdui diverse expoziții, evenimente și ateliere specifice. Indiferent dacă este vorba despre vestigii istorice, oase de dinozaur, sculpturi sau mașinării de zbor, fiecare vede în același exponat trăsături diferite. Este bine să ne lăsăm imaginația să zburde în incursiunea vizuală printre obiectele expuse în muzee. Copiii pot fi încurajați să emită teorii legate de felul în care gândea pictorul când a realizat un anumit tablou sau de cât timp au avut nevoie cercetătorii să scoată la iveală un anumit schelet de dinozaur sau un obiect de vestimentație din Evul Mediu. Acest tip de experiență trecută prin filtrul personal în interiorul muzeului nu dispare niciodată și are avantajul de a dezvolta creativitatea. Experiența interdisciplinară prin care putem afla, asocia și corela informații din diferite domenii devine în spațiile muzeelor interacțiunea materială dintre om și lumea exterioară care se află la baza materiilor asimilate în mediul școlar. Profesorii pot alege să își desfășoare orele în cadrul unui muzeu sau muzeele pot deveni spații perfecte pentru orele de studiu interactive. Galeriile de artă pot deveni ele însele adevărate săli de curs pentru copii, adolescenți sau adulți.

Mai mult decât atât, școlile se bazează pe muzee atunci când doresc să-și dezvolte aria curriculară. Muzeele conțin istorii interesante destinate educării și stimulării intelectuale ale celor care colindă prin

sălile acestor instituții culturale. Vizita la muzeu poate deveni oricând distractivă. Muzeul oferă o paletă largă de modalități de cercetare și voie bună pentru cei mici. Copiii pot fi atrași în diverse moduri să intre în atmosfera culturală a muzeului pe care îl descoperă: printr-o vânătoare de indicii, o poveste cu detectivi, o ghicitoare sau o aplicație pentru telefoanele inteligente. Marile muzee alocă și programe speciale pentru cei mici sau pentru familii, școli și grădinițe.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe. Pentru realizarea acestor demersuri didactice, instituțiile școlare ar trebui să aibă prevăzute în bugetele anuale sume special alocate pentru atingerea obiectivelor urmărite în timpul desfășurării acestor excursii, în cadrul săptămânii care încă reprezintă o noutate pentru elevi și profesori, alături de părinți, care se văd în fața unor situații fără rezolvare în această perioadă.

Din cauza discrepanțelor financiare dintre elevi, în prezent existând în România numeroși elevi care fac parte din categoria școlărilor aflați în dificultate (părinți plecați din țară, școlari cu burse sociale, școlari care fac parte din grupuri de diverse etnii), realizarea acestor excursii de documentare și de observare a mediului în care trăim este aproape imposibilă, din acest motiv, consider introducerea obligatorie a acestor cheltuieli pe listele cu sumele necesare anual. Și e păcat. Pentru că excursiile contribuie la dezvoltarea simțului de observație și de orientare al elevilor, la lărgirea orizontului lor geografic dar și la dezvoltarea personalităților acestora și de creștere a sentimentului că aparțin unui grup, sentiment care de cele mai multe ori le lipsește. Ele constituie o bogată sursă de îmbogățire a gândirii geografice și de aplicare a cunoștințelor dobândite la orele de curs. Elevul poate aprofunda anumite conținuturi ale învățării din domeniul geografiei fizice sau economice.

BIBLIOGRAFIE,

- Cerghit, I., Radu, I.T., Popescu, E., Vlăsceanu, L., *Didactica*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1997
- Chiripuci, N., *Activitatea extracurriculară*, în Revista învățământului preșcolar, 3-4, 2006.
- Cristea, S., *Curs ID- Pedagogie generală*, Constanța, 2001.
- Cucos, C., *Pedagogie*, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2002.

- Dragu, A., Cristea, S., *Psihologie și pedagogie școlară*, Editura Ovidius University Press, Constanța, 2003.
- Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
- Granaci, L., *Sărbători, obiceiuri, tradiții*, Editura Epigraf, Chișinău, 2006.
- <http://www.scrigroup.com/didactica-pedagogie/gradinita/activitatile-extracurriculare-44572.php>
- <http://www.scrigroup.com/didactica-pedagogie/gradinita/Gradinita-de-copii>
- <https://www.clubuldecultura.ro/de-ce-sunt-importante-muzeele-in-educatia-copiilor/>

FACTORI CHEIE IN REDUCEREA ABANDONULUI SCOLAR

Oporanu Florina Claudia - profesor
Scoala Gimnaziala Valea Mare Olt

Absenteismul școlar este un fenomen social îngrijorător de frecvent în ultimii ani, în special în mediile urbane și rurale defavorizate socio-economic. Statisticile internaționale arată că numărul elevilor care lipsesc zile întregi de la școală este în creștere în aproape toate țările. Mai îngrijorătoare este faptul că absenteismul este doar un prim semnal, o manifestare care conduce ulterior la un alt fenomen mai grav, prin implicațiile pe care acesta le are asupra devenirii individului. Absenteismul este primul factor asociat în mod direct cu abandonul școlar.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

În ciuda politicilor și strategiilor naționale din educație, a investițiilor angajate pe această componentă nevralgică, prin proiecte cu finanțare europeană, aceste două fenomene continuă să se propage și să-și manifeste efectele "nocive" la nivelul comunităților școlare.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

- școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale. Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.
- cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante

variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

- climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari - viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu

au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. "Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar – o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009)

PREVENIREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor înv. primar: Pană Andreea

Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”

Cauzele abandonului școlar pot fi evaluate din trei perspective:

1. Cauze psihologice-care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități social reduse, pasivitate, refuzul de a adera la o alegere făcută de alții.

2. Cauze sociale care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dezorganizate, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate.

Alături de școală, familia reprezintă un instrument esențial de reglare a legăturilor copilului cu mediul. Familia este unul din factorii hotărâtori care contribuie la formarea personalității acestuia, pregătindu-l astfel pentru viață. De felul în care se achită de sarcinile care-i revin, de modul în care și asumă propriile roluri depinde dezvoltarea ulterioară a copilului.

Familia trebuie să asigure copilului propriu un mediu favorabil dezvoltării și învățării. Scopul principal al educației părintești este acela de a pregăti copilul pentru existența independentă ca adult. Un copil își începe viața printr-o stare de totală dependență. Dacă educația lui este reușită, tânărul sau tânăra se va desprinde din acea dependență, devenind o ființă umană cu respect de sine, responsabili față de sine și capabili să răspundă cu entuziasm și competență la provocările vieții. Viitorul adult va deveni „independent” nu numai din punct de vedere financiar, ci și intelectual și psihic.

3. Cauze psihopedagogice care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevica fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare-împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale.

G. Stor, cercetând fenomenul abandonului școlar în Germania constată că profesorii, când se confruntă cu acest fenomen, tind să caute cauzele lui doar în afara școlii, deoarece nu acordă atenția cuvenită fenomenului, neglijând activitatea cu elevii slabi, solicitând la lecții mai ales elevii cu rezultate bune și foarte bune.

Motivația învățării se subsumează sensului general al conceptului de motivație și se referă la totalitatea factorilor care îl mobilizează pe elev la o activitate menită să conducă la asimilarea unor cunoștințe.

Factorii generali de ambianță educațională atrag atenția asupra rolului contextului social în care se face educația, respectiv asupra valorii și importanței pe care statul și diferite alte instituții o acordă învățământului în ceea ce privește integrarea, succesul profesional și social al elevilor.

Controlul și dirijarea sistemului motivațional specific activităților de învățare reprezintă una dintre cele mai dificile sarcini ale muncii profesorului. În pofida amplelor teoretizări, stimularea motivației elevului rămâne o artă, care ține de măiestria și harul didactic al profesorului.

Prevenția și combaterea abandonului școlar presupun:

•Necesitatea prevenirii abandonului școlar

Activitatea de prevenire este complexă, deoarece presupune intervenții concrete care să ducă la reducerea cât mai mult a fenomenului de abandon școlar, prin acțiuni menite să limiteze sau să înlăture unde este posibil cauzele abandonului școlar. De aceea este nevoie ca să existe preocupări reale pentru prevenirea abandonului școlar, atât în sfera politică, cât și din partea societății civile. Astfel, prevenirea abandonului școlar s-ar îmbunătăți prin:

-existența unor programe guvernamentale care să vizeze prevenirea abandonului școlar. La noi, există preocupări în acest sens, dar este nevoie ca aceste programe să fie mereu îmbunătățite, să se țină cont de toți factorii care pot determina abandonul școlar și în consecință programele să conțină măsuri concrete de limitarea acțiunii factorilor de risc.

-existența unor programe inițiate de ONG, care să urmărească reducerea sau chiar eradicarea fenomenului de abandon școlar;

-acțiuni eficiente ale organismelor locale care se ocupă cu prevenirea și combaterea abandonului școlar, precum și cu ajutorarea copilului aflat în situația de abandon școlar;

-promovarea și încurajarea cercetărilor în domeniul prevenirii și combaterii abandonului școlar;

•Implicarea cadrelor didactice/consilierilor școlari în prevenirea și combaterea abandonului școlar

Fiecare caz de abandon școlar are o „istorie” proprie care presupune o analiză complexă, o interpretare psihogenetică, dinamică și funcțională a situației particulare a fiecărui subiect aflat în această situație. Astfel, o parte din cei care au abandonat școala provin:

◆ din familii dezorganizate cu domiciliul instabil;

◆ din familii dezinteresate de școală sau care nu au posibilitatea susținerii costurilor școlareș

- ◆ din familii rezultate din părinți divorțați, caz în care copiii au părăsit domiciliul, pleacă la frați mai mari, apoi pleacă din localitate, stau în concubinaj sau se căsătoresc;
- ◆ din familii monoparentale-prin divorț, separare sau deces;
- ◆ tată sau mamă alcoolici;
- ◆ navetă grea- copiii care nu au rezistat fizic navetei au abandonat școala.

Cadrul didactic poate fi promotorul unor programe al căror scop este prevenirea și combaterea abandonului școlar.

Abandonul școlar al multor elevi este din nefericire o certitudine. El este unul din problemele mari cu care se confruntă instituția educativă și este deci nevoie ca școala să întindă o mână celorlalte instituții implicate în monitorizarea acestui fenomen.

Foarte mulți profesori reproșează elevilor faptul că nu fac eforturile necesare pentru a învăța și că nimic nu-i motivează. Orice profesor care dorește stimularea motivației elevilor pentru activitatea de învățare trebuie să înceapă prin a-și analiza și autoevalua propria motivație, precum și modul în care își desfășoară activitățile de predare-învățare-evaluare.

În acest sens este necesar elaborarea unor strategii de tratare diferențiată și individualizată a elevilor aflați în situația de a abandona școala. Dar pentru punerea în aplicare a unor astfel de strategii e nevoie însă de o buna cunoaștere a particularității psihologice ale elevilor, pentru a putea fi identificate acele dimensiuni psihologice care permit realizarea unor dezvoltări ulterioare ale elevului cu dificultăți școlare. Variațiile mari de ritm intelectual și stil de lucru, de rezistență la efortul de durată, de abilități comunicaționale și nevoi cognitive, existente în general între elevi, impun acțiuni de organizare diferențiată a procesului de predare -învățare, pe grupe de elevi, în care să primeze însă sarcinile individuale de învățare.

Un alt aspect important al activității de înlăturare a abandonului școlar îl reprezintă crearea unor situații speciale de succes pentru elevii cu dificultăți școlare, deoarece succesele și recompensele dezvoltă inițiativa elevului și sporesc încrederea acestuia în propriile posibilități.

Bibliografie:

1. Bernstein, B., *Studii de sociologie a educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978;
2. Crețu, E., *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, București, Editura Aramis, 1999;
3. Neamțu, C., *Aspecte ale asistenței sociale în școală, Tratat de Asistență socială*, Iași, Editura Polirom, 2003;
4. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educației*, Iași, Editura Polirom, 2004.

ABANDONUL ȘCOLAR TIMPURIU - ANALIZĂ ȘI POSIBILE ABORDĂRI

prof. Panait Gabriela

Liceul Tehnologic "Panait Istrati" Brăila

Abandonul școlar timpuriu a devenit o luptă din ce în ce mai grea a școlii românești, o luptă pe care trebuie neapărat să o câștigăm dacă vrem să dăinuim ca nație. Poate sună patetic dar cam așa ar putea sta lucrurile într-un viitor sumbru și foarte îndepărtat. Abandonul școlar generează șomaj, excluziune socială, sărăcie și probleme de sănătate. Efectele abandonului școlar se resimt pe termen lung asupra evoluției societății și creșterii economice. Cei care au părăsit timpuriu școala au tendința să participe mai puțin la procesul democratic și sunt cetățeni mai puțin activi. Abandonul școlar afectează și procesul de inovare și creștere, pentru că aceasta se bazează pe forța de muncă competentă în întreaga economie, nu doar pe cea din sectoarele de înaltă tehnologie. Potrivit Comisiei Europene, „reducerea cu numai un punct procentual a ratei europene medii de părăsire timpurie a școlii ar permite economiei europene să dispună în fiecare an de aproape o jumătate de milion de tineri lucrători calificați”.

Rata abandonului a înregistrat în anul școlar 2020-2021 următoarele valori: 1,7% în învățământul liceal și profesional, 1,3% în învățământul primar, respectiv 1,0% în învățământul gimnazial. (conf INS, Comunicat de presă/20 iunie 2022: Sistemul educațional 2022). Pare mică însă dacă ne raportăm la rata de părăsire timpurie a școlii începem să înțelegem altfel lucrurile.

Rata de părăsire timpurie a școlii este un indicator care măsoară procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani din totalul populației de această vârstă, care au cel mult studii gimnaziale și care nu sunt cuprinși în nicio formă de educație sau de formare profesională în cele patru săptămâni care preced ancheta statistică. Conform Raportului privind Starea învățământului preuniversitar elaborat de Ministerul Educației pentru anul școlar 2021-2022:

"În perioada 2014-2021, rata de părăsire timpurie a școlii a înregistrat fluctuații: după creșteri și scăderi relativ reduse în perioada 2014-2017, valoarea indicatorului a scăzut aproape constant în ultimii patru ani, ajungând în 2021 la 15,3%. Media UE a scăzut lent, dar constant în această perioadă de la 11,2% în 2014 la 9,7% în 2021 realizând și chiar depășind ținta propusă (10%). România este printre țările cu cea mai mare rată de părăsire timpurie a școlii, rămânând la distanță mare față de ținta propusă la nivel național pentru 2020 (11,3%)." Dacă vom avea același trend și în anii următori, vom avea toate premisele să conducem acest clasament al țărilor Uniunii Europene.

Cea mai mare rată de abandon școlar este la începutul și la finalul ciclului de învățământ, la clasele pregătitoare și a V-a, în ciclurile primar și gimnazial, iar cel mai intens fenomen de abandon școlar este în mediul rural, unde peste 23% dintre elevii intrați în școală acum 8 ani abandonaseră școala până la terminarea gimnaziului. Analiza oficială remarcă și o scădere a diferenței dintre rata abandonului în învățământul primar și gimnazial **din urban și cea din rural**, mediul rural fiind în continuare în dezavantaj. În ceea ce privește abandonul pe sexe, se evidențiază o frecvență mai amplă a situațiilor de abandon în cazul populației școlare masculine.

Este paradoxal cum, în era tehnologiei, dominată de virtual, de acces rapid la informație, în România există o lume în care educația, fie ea și online, nu este prețuită, consecințele firești fiind analfabetismul, restrângerea posibilităților de dezvoltare și evoluție a oamenilor și implicit ale zonelor în care aceștia trăiesc. În timp ce se cheltuiesc milioane de euro pentru combaterea abandonului școlar, 2

din 10 copii ajung să abandoneze școala în timp ce, în mediul rural, situația este și mai gravă pentru că jumătate din copii de la țară renunță la studii înainte de a le finaliza.

Abandonul școlar nu este doar o decizie de moment ci este o decizie cu impact major asupra viitorului individului. Copii care ajung să abandoneze școala ajung să fie excluși din societate și de pe piața muncii pentru că nu pot face față cerințelor angajatorilor. Astfel, pe termen mediu și lung, abandonul școlar contribuie într-o foarte mare măsură la excluziunea socială de-a lungul vieții individului.

Principalii factori ce determină un copil să nu mai meargă la școală se găsesc la nivelul copilului și al familiei: sărăcia, modelul educațional oferit de părinți sau frații mai mari, migrația forței de muncă, intrarea timpurie pe piața muncii, etnia, lipsa de motivație generată de lipsa de orizont sau de lipsa oportunităților.

Numeroase familii au probleme atât în asigurarea hranei necesare copilului cât și în asigurarea îmbră -

cămintei adecvate de care acesta are nevoie (în special pe timp de iarnă). Mai mult decât atât, dificultățile materiale sunt atrase și de dezorganizarea familiei – violența, alcoolismul și divorțul fiind situații care preced uneori decizia de abandon școlar. Sunt multe situațiile în care elevul se angrenează în lucrul ca zilier sau în alte activități regulate aducătoare de venit care, pe termen mediu și lung, conduc la abandonul școlar sau implică activități care sunt la limita legii precum prostituția sau integrarea în adevărate rețele de cerșetorie. Copiii abandonați în familia extinsă, de către părinții plecați la muncă într-o altă țară pentru a putea să își întrețină familia, sunt și ei foarte vulnerabili sufletește și expuși riscului de abandon.

Deloc de neglijat în această problemă a părăsirii timpurie a școlii mai sunt anturajul și regulile comportamentale ale comunității din care face parte elevul. Astfel, la vârsta adolescenței, anturajul are puterea de a influența luarea deciziilor iar în mediul rural, mai ales în comunitățile izolate sau în comunitățile de etnie rromă, căsătoria la vârste mici sau apariția unui copil la o mamă foarte tânără conduc la abandonarea traseului educațional, uneori chiar și în cazul elevilor care înregistrează rezultate bune la învățătură.

La nivelul școlii există, de asemenea, cauze care contribuie la abandonul școlar, cum ar fi neimplicarea cadrelor didactice, într-o manieră proactivă. Din păcate, foarte mulți profesori ajung să comunice cu părinții sau copiii când situația elevilor este deja foarte gravă, în loc să comunice periodic cu aceștia pentru a evita ca aceste situații să se întâmple.

Dacă această ultimă cauză poate fi remediată prin programe educaționale la nivelul școlii, toate celelalte necesită intervenții la nivelul comunităților locale sau chiar guvernamentale.

Întrucât abandonul școlar este o problemă cu adevărat complexă, determinată de cauze multiple este nevoie și de soluții multiple pentru a putea contribui la diminuarea acesteia. Astfel, este foarte important să se cunoască elevii care au decis să renunțe la studii precum și care sunt motivele care i-au determinat pe aceștia să ia această decizie, pentru a ști ce acțiuni se recomandă a fi întreprinse. Dacă identificarea lor o poate face școala, aflarea cauzelor este uneori dificilă și necesită implicarea familiei, a consilierilor școlari sau chiar a autorităților locale (Direcția de asistență socială, Primărie, Poliție).

Odată identificate cauzele, se impun măsuri susținute și pe termen lung de eliminare a acestora, cum ar fi: asigurarea transportului elevilor, asigurarea cazării în internate sau decontarea chiriei lunare în situația în care școala nu dispune de internat sau în situațiile în care transportul zilnic al elevilor nu este posibil, combaterea sărăciei prin asigurarea hranei, a rechizitelor și a îmbrăcăminții necesare pe timp de iarnă pentru copiii care provin din familii sărace. Programe ca *A doua șansă*, *Școală după școală*, *Cornul și laptele*, *O masă caldă* și alte proiecte PNRAS vin în sprijinul reducerii absenteismului și abandonului școlar însă ele ar trebui extinse și susținute mai consistent din punct de vedere financiar.

De asemenea, o posibilă soluție viabilă ar putea fi promovarea învățământului profesional dual, prin măsuri legislative care să încurajeze formarea elevilor în meserii cu deficit mare de personal pe piața muncii. Ar putea fi acordate beneficii fiscale agenților economici care se implică ca parteneri în învățământul dual dar și burse pe timpul vacanțelor, pentru încurajarea elevilor de a urma o școală profesională sau chiar o majorare a buselor acordate de stat.

Pentru exemple de bune practici ar trebui să ne raportăm la contextul european și să analizăm cu mare atenție ce se întâmplă în celelalte țări ale Uniunii Europene, în special la cele care reușesc să înregistreze cele mai mici valori ale acestui indicator la nivel național. De exemplu, cazuri de bune practici ce pot fi analizate în această situație sunt Croația, Lituania și Slovenia care au înregistrat, conform datelor Eurostat, cele mai mici valori.

Un exemplu de intervenție la nivelul comunității locale îl poate reprezenta strategia de tip rețea, aplicată începând cu anul 2010, în orașul Anvers din Belgia, care se confrunta cu o rată alarmantă a abandonului școlar (28%), de două ori mai mare decât cea a regiunii Flandra (14%). Pentru a contracara problema, primăria Anvers a adoptat o *strategie de tip rețea*, bazată pe colaborare și axată pe prevenție și detecție timpurie a problemelor. La strategie iau parte, pe lângă părinți și școală, o serie de alți parteneri: centrele de consiliere a copiilor, serviciile de protecție socială, poliția și Ministerul de Justiție. Strategia este pusă în practică prin intermediul „Rețelei de prevenire a abandonului școlar”. Fiecare școală din Flandra cooperează cu unul dintre cele 72 *Centre de consiliere a copiilor*, adevărate puncte de contact pentru profesori, părinți și elevi. Centrele oferă sprijin sistematic și continuu, precum și intervenții la cerere. Toate Centrele de consiliere sunt coordonate de un *Birou de asistență central*, care monitorizează diverse proiecte și servicii din care extrage materiale și cunoștințe de specialitate. Biroul de asistență central intervine doar la cerere, în cele mai problematice cazuri, însă nu lucrează direct cu elevii: experții în cauză analizează informațiile primite și propun o soluție în funcție de nevoile elevului. Un alt aspect evidențiat în Anvers este implicarea părinților în efortul de combatere a abandonului școlar. Organizația neguvernamentală *De Schoolbrug* (Puntea școlară) își propune să creeze legături între școli, părinți și elevi, cu accent pe familiile vulnerabile social. Organizația promovează ideea că profesorii și părinții sunt parteneri egali în educație, implementând o serie de proiecte precum *proiectul Kaap*, care oferă lecții de olandeză părinților cu alte origini decât cea flamandă și sprijină apropierea părinților de școală.

Diferitele reacții politice ale țărilor UE cu privire la abordarea abandonului școlar timpuriu sunt fondate pe multe valori și perspective, fiind influențate de istoria și tradițiile respectivelor state membre. În plus, fiecare persoană care părăsește timpuriu școala are o poveste unică și se află într-un context specific sau „ecosistem”. Prin urmare, reacțiile la abandonul școlar timpuriu trebuie ajustate și adaptate. Din aceste motive, nu există o reacție unică la abandonul școlar timpuriu, în statele membre găsim un caleidoscop de politici, programe, proiecte și abordări. Aceste abordări pot fi grupate în trei mari

categorii, astfel cum sunt ilustrate în figura de mai jos: reacții strategice, strategii de prevenire, strategii de reintegrare.

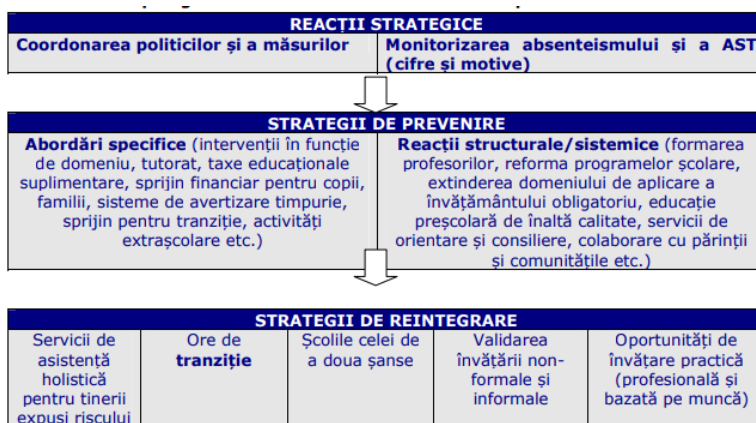

Fig.1. O tipologie a abordărilor statelor membre cu privire la abandonul școlar timpuriu (AST)

Sursa: GHK Consulting Ltd., 2011

Sunt foarte multe aspecte care fac din abandonul școlar o problemă greu de rezolvat, dar ceea ce poate face școala este necesară o pregătire mai bună a cadrelor didactice, atât în formarea lor inițială, cât și în cea continuă. Este necesară o atenție sporită în lucrul cu elevii care prezintă diverse probleme de familie, excluziune socială, venituri insuficiente etc. De asemenea, statul trebuie să acorde o finanțare mai mare prin intermediul Ministerului Educației, în vederea sprijinirii atât a școlilor, a cadrelor didactice, dar mai ales a elevilor care sunt în situația de risc. Primul specialist care vine în contact direct cu elevul este cadrul didactic, ce poate identifica și orienta copilul și familia acestuia către serviciile specializate în scopul oferirii unui sprijin. Dimensiunea formală a educației, precum și ignorarea importanței lucrului cu elevii aflați în situație de risc, împing spre părăsirea școlii. Este necesară o integrare mai bună a elevilor aflați în asemenea situații de risc, precum și păstrarea unei relații apropiate cu familia. Planurile de intervenție personalizate sunt cele care pot da rezultate, colaborarea strânsă cu familia și consilierul școlar, crearea în școală a unei atmosfere calde, apropiate, familiale, cu relații bazate pe încredere și respect reciproc între elevi și profesori. Și aici un rol important revine și echipei manageriale din școală. Competența și eficiența conducerii școlare ajută la crearea unui mediu educațional de cooperare care implică întreaga școală și la care se adaugă și legătura cu comunitatea locală. Managerii de școli sunt cei care încurajează inițiativa profesorilor în identificarea și gestionarea cazurilor de risc de abandon școlar. În plus, managerii fixează drept obiective principale ale managementului instituțional prevenirea și combaterea absenteismului și a abandonului școlar. În acest fel, se asigură o gândire unitară și eficientă la nivelul întregii unități școlare.

Bibliografie:

- Carte Format Electronic - Prevenirea Abandonului Școlar, August 2018, Editura Arabela
- https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2022/Transparenta/Starea_invatamantului/Raport-Starea-invatamantului-preuniversitar-2021-2022.pdf
- https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/sistemul_educational_2022_r.pdf
- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2011/460048/IPOL-CULT_ET\(2011\)460048\(SUM01\)_RO.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2011/460048/IPOL-CULT_ET(2011)460048(SUM01)_RO.pdf)
- https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/latest/practices/involving_parents_and_local_co.html

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI EFECTE

Prof. Pîrvu Diana – Școala Gimnazială Mărunței

Multă vreme, problema abandonului școlar a fost tratată eminentamente în termeni psihologici, fiind atribuită deficiențelor individuale. Acum, această perspectivă este considerată perimată pentru că ignoră potențialele deficiențe în asigurarea unor condiții de bază (cum ar fi lipsa de sprijin în etapele timpurii) și responsabilitatea instituțională a școlii. Între timp, cercetătorii au ajuns la un consens, și anume că abandonul școlar este un fenomen mult mai complex, iar fiecare caz are un istoric aparte, a cărui rădăcini se regăsesc de cele mai multe ori în perioada grădiniței.

Abandonul școlar este considerat, pe bună dreptate, una dintre marile provocări ale politicii din domeniul educației. La nivelul Uniunii Europene, fenomenul afectează peste patru milioane de tineri cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, care au părăsit sistemul educațional la nivelul primului ciclu al învățământului secundar și nu urmează nicio formă de studii sau formare (conform definiției UE). Mulți dintre acești tineri fie nu își găsesc de lucru, fie au locuri de muncă de joasă calificare și, adesea, instabile. Ei intră rapid într-o spirală descendentă, caracterizată de eșec, un nivel scăzut al stimei de sine, stigmatizare și excluziune socială și vocațională. Veniturile scăzute, dependența de subvențiile guvernamentale și deteriorarea sănătății fizice și mentale ca urmare a condițiilor de viață precare, toate acestea conduc adesea la retragere socială, la o atitudine fatalistă față de viață și la o implicare substanțial redusă în societate. Costurile ce decurg din această stare de fapt sunt dificil de cuantificat, însă ele exercită o presiune uriașă din punct de vedere socio-politic. Ca atare, abandonul școlar nu constituie doar una dintre cele mai mari provocări ale politicii din domeniul educației, ci și un subiect politico-economic exploziv.

De obicei, pentru a ajunge într-o situație de abandon școlar, un tânăr parcurgea (și încă parcurge, conform datele furnizate de profesori) următoarea traiectorie: elevul provine dintr-un mediu socio-economic defavorizat, cu un nivel redus de educație, care nu îi poate oferi un sprijin adecvat. Eșecul școlar în stadii incipiente duce la o atitudine ostilă față de școală, fapt ce dă naștere unui absentism cronic.

Printre factorii agravanți se numără și o situație extrașcolară din care lipsesc mijloacele de control și în care anturajul joacă un rol important. După o fază de absentism nemotivat, consemnat și în documentele școlare, elevul abandonează școala. Această descriere, care se axează pe precădere pe individ, evidențiază pregnant neajunsurile de la capitolul „profesionalizării” profesorilor. În mod concret, ea ascunde eșecurile structurale și absolvă, în mare parte, școala (ca instituție) de orice responsabilitate. Însă

abandonul școlar este, conform opiniei unanime actuale a cercetătorilor, un fenomen înrădăcinat și mult mai complex, cu cauze multiple.

Studiile pe termen lung arată că procesele prin care un copil începe să se distanțeze de instituțiile de învățământ apar adesea în grădiniță, când copiii se confruntă cu respingerea socială ca urmare a comportamentului lor, considerat „inadecvat” sau deranjant. În plus, elevii care abandonează școala au adesea probleme cu anumiți profesori sau nu beneficiază de înțelegere a condițiilor personale. Studiile noastre au evidențiat un număr de comportamente diferite în rândul elevilor care abandonează școala (conștient de poziția socială, neadaptat, dezorientat, escapist, ambițios, resemnare, constrângere) și o multitudine de cauze, în mare parte combinate. Și totuși, elevii care abandonează școala au unele lucruri în comune: sentimentul de stigmatizare, relațiile negative (cu cel puțin un profesor) și perceperea carnetului de note ca o manifestare de violență simbolică.

Eforturile de a stabili relații bune și interacțiuni pozitive pot avea, în acest caz, un rol de tampon, contribuind la reducerea fricii de eșec, stresului și gândurilor de evadare, mai ales în cazurile în care elevul a obținut rezultate slabe.

Studiile efectuate în cazul programelor de prevenție și intervenție care s-au bucurat de succes subliniază importanța profesionalizării (profesorilor și directorilor) și, mai presus de toate, a înființării „comunităților profesionale”. Aceste echipe interdisciplinare și inter-instituționale abordează provocările pedagogice pe perioade mari de timp și încearcă să propună soluții la problemele cu care se confruntă în școlile din comunitate. Noțiunea de „profesionalizare” este adesea asociată exclusiv cu ideea de cunoștințe didactice și de specialitate. Cu toate acestea, studiile arată că abilitățile sociale, combinate cu eforturile de a construi relații pozitive cu elevii, joacă un rol esențial în procesul educativ. În acest context, este important să existe un climat școlar pozitiv, precum și un mediu protejat (de la parcurgerea în siguranță a drumului de acasă la școală la evitarea violenței fizice și a hărțuirii).

Alienarea și lipsa de identificare pot apărea foarte ușor, mai ales în școlile mari (unde anonimatul este o problemă). Relațiile și orele trebuie concepute astfel încât să reducă teama de eșec și să elimine fanteziile escapistice. Educația profită foarte rar de abilitățile pe care elevii le-au dobândit în viața cotidiană, ceea ce are ca rezultat strategii de predare orientate pe deficiențe, în detrimentul resurselor. Conform unei concepții greșite, dar larg răspândite, o astfel de abordare ar duce la micșorarea standardului școlar al elevilor. Și totuși, studiile arată că situația stă tocmai invers: standardele înalte, combinate cu un sprijin intens, cresc performanțele școlare și nivelul de reușită la examene.

În același timp, măsurile de prevenție și intervenție ar trebui să abordeze întotdeauna întregul ansamblu al activităților desfășurate în școală. Aici putem opera o distincție între trei sfere: intrașcolară,

extrașcolară și sistemică. Cele mai bune rezultate se obțin cu programele care vizează toate cele trei sfere. Un bun exemplu, în acest sens, ar fi un program care combină noi tipuri de predare și tutoriat (intrașcolar), activități și parteneriate extrașcolare (programe de muncă, activități recreative, mentorat etc.) și schimbări ale sistemului (programe școlare noi, cooperare între școli etc.). Programele de prevenție moderne, bazate pe dovezi, se axează pe oportunitățile din cadrul instituțional al școlii.

Având în vedere că procesul de distanțare de școală se produce de-a lungul unei perioade mai lungi, măsurile se dovedesc cu atât mai eficiente cu cât sunt implementate mai devreme în sistemul de învățământ (prin programe înalt calitative de educație și îngrijire a preșcolarilor). Aceste măsuri îi scutesc pe mulți tineri de stigmatul de a fi catalogat drept perdant sau de a fi ostracizat de la o vârstă fragedă.

Bibliografie:

1. Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.
2. Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

ABANDONUL ȘCOLAR – ÎNCOTRO!

Prof. Pletea Maria

Prof. Bujeniță Viviana Monica

Colegiul de Industrie Alimentară "Elena Doamna"

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ-informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Abandonul școlar este un fenomen periculos, deoarece el determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec, cât și pe plan social, pentru că eșecul școlar permanentizat „stigmatizează, „etichetează și conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale. Prin abandon școlar se

desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Deoarece există diverse perspective de abordare a domeniului, în literatura de specialitate apar o varietate de termeni cu semnificații apropiate de cea a conceptului de „abandon precum: indisciplină școlară, delincvență juvenilă, inadaptare școlară, tulburare de comportament, deviere de conduită. În studierea cauzelor absenteismului școlar rezultatele variază în funcție de metodologia utilizată. De exemplu, dacă metodologic aplicăm ancheta în școală, împreună cu instrumente de autoevaluare pentru elevi, consolidate cu informații obținute de la părinți sau profesori, rezultatele relevă des diferențe semnificative în consecințele acestor lucruri, precum extinderea absenteismului permis de părinți.

Abandonul școlar este corelat în legislația din România cu sintagma părăsirea timpurie a școlii (PTȘ) subliniind impactul școlii asupra calității vieții. PTȘ reprezintă procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani care au finalizat cel mult nivelul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nici o altă formă de școlarizare sau formare profesională.

Pentru a putea analiza corect fenomenul abandonului școlar ar trebui, întâi de toate, să analizăm factorii cauzali care duc la declanșarea acestuia. Printre aceștia sunt:

- *Factorii individuali* - aceștia se referă la capacitatea personală a elevului de a reacționa, adică de resursele personale, de bogăția și calitatea —schemelor de adaptare— ce se referă la faptul că unii elevi au un potențial mai mare de adaptare, iar alții unul mai redus (sunt mai rigizi, mai puțin permisivi în relațiile cu ceilalți).
- Un rol important este reprezentat și de prezența mamei în viața copilului. Dacă un copil a trăit într-un mediu familial în care prezența mamei era cotidiană, atunci se consideră că dezvoltarea copilului a decurs normal. În caz contrar, acesta poate prezenta anumite tulburări psihice, cum ar fi hiperemotivitate, fobii, anxietate etc.
- Mediul familial - familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului.

Este acceptat faptul că abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii au implicații sociale și economice importante. PTȘ este un factor major care contribuie la excluziunea socială ulterioară în viață. Pregătirea lacunară și insuficienta dezvoltare a abilităților pot modifica nivelul de aspirații, limitând o viitoare dezvoltare pleneră și completă a tânărului. Toate acestea vor afecta pe termen lung integrarea socio - profesională a tânărului și mai târziu a adultului. Abandonul școlar generează șomaj, excluziune socială, sărăcie și probleme de sănătate. Tinerii care părăsesc prematur școala sunt mai predispuși riscului asociat șomajului sau al celui de a câștiga mai puțin odată ce găsesc un loc de muncă. Estimările legate

de competențe necesare în Europa sugerează că, pe viitor, doar 1 din 10 locuri de muncă va putea fi accesat de o persoană care a părăsit timpuriu școala. Iar această problemă generează o serie de costuri publice și sociale, sub forma unor venituri și a unei creșteri economice mai mici, a unor venituri fiscale mai reduse și a unor costuri mai ridicate pentru serviciile publice, cum sunt cele din sănătate, justiție sau plata prestațiilor sociale.

Accesul limitat la un învățământ de calitate sau la forma de studiu preferată îi poate determina pe tineri să abandoneze. Un efect direct este demotivarea elevilor cu performanțe scăzute, care s-au confruntat cu un risc mai mare de a abandona școala, decât de a finaliza programul de studii în care erau deja înscriși și, acest fapt, a contribuit la creșterea procentului de tineri șomeri, neînscriși în nicio formă de educație sau formare (numiți și NEET). Problemele legate de calitatea mediului școlar sau prestația demotivantă la unele disciplinele de studiu, în special relația cu cadrele didactice și cu alți elevi sunt, de asemenea, importante. În general, abandonul școlar este rezultatul unui proces progresiv și cumulativ de scădere a implicării. Dincolo de familie și de școală, anturajul joacă și el un rol important. Când se nimerește a fi de proastă calitate, el debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor curențe din copilărie. Anturajul poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau să chiulească de la școală. Dorința de emancipare prost înțeleasă, de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a obține obiecte, haine sau mâncare pe căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul poate abandona școala.

Cadrele didactice au un rol fundamental în furnizarea unei educații de calitate, iar atragerea celor mai buni profesioniști în domeniu reprezintă o prioritate. Sistemele de învățământ performante din Europa și din alte părți oferă salarii de intrare în sistem relativ ridicate, cu care pot influența calitatea candidaților la ocuparea unui post didactic. În aceste sisteme, creșterile salariale ulterioare sunt adesea moderate. În România, situația este diferită și din alt punct de vedere. Nu există nicio altă țară în Europa în care creșterea salarială de-a lungul vieții active a unui cadru didactic să fie atât de lentă (pornind de la o bază atât de scăzută) sau în care să fie nevoie de atât de mulți ani pentru a ajunge la cel mai mare nivel salarial: aproximativ 40 de ani.

Concluzii

1. Cele mai importante cauze ce pot conduce la absenteism școlar sunt cele de natură personală, familială, școlară și socioeconomică. Dintre toți acești factori, merită a fi puși în discuție cei de natură personală. În esență, preadolescența este o perioadă a căutărilor și a semnelor de întrebare în care persoana încearcă să-și formeze propria identitate și să-și găsească un loc în societatea în care trăiește.

2. În cazul în care influențele din jur sunt predominant negative și apar pe fondul insuficienței maturizării emoționale a preadolescenților, aceștia vor experimenta diverse comportamente, unele indezirabile social, cum ar fi, de exemplu, fuga de la ore sau absenteismul școlar. Prin urmare, este foarte important ca preadolescentul să fie motivat și consiliat, astfel că atunci când trăiește diferite momente de criză educațională să știe să le gestioneze corespunzător.

3. La nivelul proceselor cognitive, elevii care absentează au un control intern scăzut/foarte scăzut, ceea ce ne demonstrează că sunt mai mult externaliști decât internaliștii de aceea le vine la greu să descopere mai rapid regulile în rezolvarea de probleme și utilizarea mai bună a experienței în sarcinile experimentale, ei simt că soarta, norocul sau șansa afectează evenimentele prin care trec.

Bibliografie

1. Albu, G., 2006, Introducere într-o pedagogie a libertății, Ed. Polirom, Iași
2. Cozma, T., Neculau, A. (coord.), 1994, Psihopedagogie, Ed. Spiru Haret, Iași
3. Cristea, S., 2000, Evaluarea procesului de învățământ (II) // Tribuna învățământului, 563/2000
4. Cristea, Sorin, Pedagogie 2, Ed. Hardiscom
5. Cucuș, C., 2008, Teoria și metodologia evaluării, Polirom, Iași
6. Ministerul Educației, 2015, Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România 2015-2020, <http://www.edu.ro/index.php/articles/23306>
7. Ministerul Educației, 2015, Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020, <http://www.edu.ro/index.php/articles/23305>
8. Silistraru N., Nastaș J. Semnificația valorilor general-umane în procesul educațional. Chișinău, 1999.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Pojoga Simona Marinela
Grădinița cu P.P. Nr. 6 Dorohoi

Ocrotirea naturii, păstrarea echilibrelor biologice din ecosisteme trebuie să constituie o preocupare a fiecărui om, începând încă de la vârste fragede. Copilul manifestă o curiozitate senzorială în plină dezvoltare și, dacă știm să-i prelungim această curiozitate, ea devine suportul dorinței de cunoaștere.

Obiectivele programului de educație ecologică inițiat și în învățământul preșcolar, au vizat sensibilizarea copiilor pentru a deveni participanți activi la ocrotirea mediului, aplicând normele și regulile de protecție, valorificarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, atitudinilor ecologice, prin mijloace specifice.

Atingerea finalităților și a obiectivelor programului va fi posibilă printr-o formare specială și a cadrelor didactice, care ar trebui să fie instrumentate cu noi metode de abordare a conținuturilor, cu noi forme de organizare a activităților, cu un tip special de relații pedagogice și un stil didactic inovator, cooperant, valorizant. Acestea sunt câteva motivații ale introducerii educației ecologice în modelarea și conștientizarea preșcolarului în importanța protecției mediului.

Educația nu poate, ea singură, modela viitorul, chiar dacă în grădiniță se află azi cei care în deceniile viitoare își vor asuma depline răspunderi și vor încerca să rezolve într-o modalitate optimă problemele care li se vor pune.

Cunoașterea resurselor specifice educației și a factorilor externi care o condiționează sporește șansa noastră de a participa la modelarea educației de mâine și, astfel, de a apropia cât mai mult viitorul de aspirațiile și trebuințele oamenilor.

Preșcolarii trebuie învățați să înțeleagă natura, să îi aprecieze frumusețea, să-i descopere componentele și particularitățile, să se apropie de ea și să o protejeze.

Prin intermediul observărilor spontane și dirijate, copiii dobândesc cunoștințe elementare despre mediul înconjurător, li se formează o gândire intuitivă în raport cu natura și le dezvoltă dragostea față de aceasta, dorința de a o ocroti.

De la educația senzorială, ca factor de recepție a materialului de cunoaștere, la educația pentru știință, în sensul pregătirii copiilor pentru înțelegerea noțiunilor, se conturează o cale de urmat în ascensiunea pentru educația ecologică.

Studiul naturii cu elementele sale componente: plante, animale, fenomene caracteristice celor patru anotimpuri, orientate în timp, se acordă foarte bine cu dezvoltarea psihologică a copiilor.

Prin caracterul lor inventiv, activitățile de cunoaștere a mediului înconjurător și de protecție a lui, ajută la exersarea acuității organelor senzoriale, deci a gândirii încă concret – intuitive la preșcolari.

Contactul direct cu natura contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, la dezvoltarea operațiilor gândirii. Dacă scopul activității este ecologic, sunt solicitate să se dezvoltete operațiile gândirii ecologice: identificarea elementelor din natură care trebuie protejate, gruparea lor, comparația situațiilor când sunt protejate și când nu, generalizarea.

În grădiniță, preșcolarii parcurg în linii mari o etapă bine structurată a evoluției lor, etapa operațiilor concrete. În intervalul de vârstă 3-6/7 ani, operațiile intelectuale principale, implicit ale gândirii cu caracter relativ simplu, se raportează la o realitate concretă. De aici, reiese necesitatea cultivării gândirii, inclusiv a gândirii ecologice, printr-o serie de operații de învățare cum ar fi: observarea, ordonarea, descrierea, exersate pe realitatea obiectivă sau pe imagini edificatoare a acesteia.

Orice prilej oferit de activitățile de observare a plantelor și animalelor (observări dirijate în cadrul activităților spontane, plimbări, excursii) trebuie folosite pentru a forma o gândire inductivă și deductivă a copiilor în raport cu natura, pentru a le dezvolta dragostea și respectul față de acestea, dorința de a le ocroti.

În sprijinul dezvoltării gândirii ecologice putem folosi planșele, ilustrațiile, desenele, diapozitivele, diafilmele, fotografiile, imagini video, în locul materialului didactic conservat cum ar fi: ierbare, insectar, ceea ce ar contrazice obiectivele educației ecologice.

Un rol deosebit de important în modelarea ecologică a preșcolarilor îl are familia. Ea este continuatorul a ceea ce grădinița face pentru educația ecologică. Într-o plimbare prin oraș, în concedii, în drumul spre grădiniță, copiii trebuie să se manifeste în spiritul celor însușite despre ocrotirea mediului. De la grija de a nu arunca hârtia pe jos, de a nu rupe florile, până la dorința de a înfrumuseța grădina din fața casei, casa în care locuiesc, dorința de a avea un animal pe care să-l ocrotească și să-l iubească, toate acestea atestă dragostea micului om pentru natură. Respectarea codului ecologic atrage după sine aprecierea comportamentelor de protecție, ocrotire, îngrijirea mediului. Copiii primesc complimente de la educatoare, familie, comunitate ei se simt apreciați pentru faptele lor, iar adulții învață odată cu ei să dăruiască respect și să acorde atenția cuvenită celor mai mărunte comportamente. Prin faptele lor, deseori copiii impun o atitudine respectuoasă față de mediu. Copiii se bucură de respect și atunci când refuză sau nu admit un anumit comportament sau când stopează pornirile agresive ale colegilor de joacă: „Nu trage cu praștia în păsări!”, „Nu distruge cuiburile păsărilor!”, „Nu rupe florile!”, „Nu călca iarba!”, „Folosește coșurile ecologice!” etc.

Responsabilitatea poate fi individuală sau în grup, pe o perioadă de timp, copiii având obligația de a răspunde de îndeplinirea unei sarcini concrete și fiind îndrumați, monitorizați și evaluați de către educatoare, apoi prezintă rezultatele acțiunii lor (udatul florilor). Astfel, copiii devin conștienți de importanța sarcinilor primite, acționează cu seriozitate exersându-se simțul răspunderii.

Deseori, copiii mai mari au inițiativă. Ei propun organizarea unor acțiuni de strângerea gunoaielor, obligând adulții să înceapă acțiunea, deoarece știu că fără ajutorul nostru orice acțiune este compromisă. În astfel de împrejurări sunt relevante comportamentele emoționale din partea copiilor și

adulților. Sensibilitatea, empatia sunt generatoare de manifestări de simpatie, prietenie între cei implicați în activități.

Îndrăzneala și fermitatea sunt trăsături de caracter care se exersează în acțiuni de protecție a mediului, copiii devin inventivi, găsesc soluții, scot la iveală probleme pe care adulții se fac că nu le au, nu le văd, își exersează imaginația pentru a le da o mână de ajutor rezolvării problemelor comunității.

Educația ecologică este, astfel, menită să permită o înțelegere adecvată și deplină, să contribuie la soluționarea și evitarea corespunzătoare a multiplelor și complexelor probleme cu care se confruntă în prezent mediul înconjurător

Ocotirea este diferențiată, ca teorie și practică, pe mai multe ramuri specializate, care se situează în anii de școală și care are la bază premisele educației ecologice puse la vârste timpurii.

În cunoașterea mediului înconjurător trebuie să predomină caracterul atractiv, accesibil și ecologic.

Copiii au nevoie să perceapă cel mai mare adevăr din spațiul vital, plantele se nasc și mor, lăsând semințe pentru următoarea generație.

Important este să ținem seama că educația ecologică nu este obligatoriu să se realizeze numai în activitățile de cunoașterea a mediului, ea este în strânsă corelare cu celelalte activități desfășurate în grădinița de copii.

Pentru a stimula gândirea ecologică putem să aducem în discuție problema poluării aerului și apei.

Copiii pot trage singuri concluzia că în apele murdare au de suferit peștii sau plantele și, mai grav, nu pot supraviețui atunci când apa este poluată.

În timpul drumețiilor de toamnă se poate vedea cum arderea frunzelor uscate împrăștie fum și miros neplăcut care contribuie la poluarea atmosferei. Preșcolarii află că frunzele ar fi mult mai folositoare dacă ar fi îngropate, deoarece prin putrezire devin îngrășământ natural pentru plante.

Preșcolarii pot să observe că praful și fumul afectează și monumentele arhitecturale.

Contactul cu lumea exterioară îi uimește pe copii, le trezește interesul pentru înțelegerea realității înconjurătoare.

Activitățile cu un accentuat caracter ecologic, cât și cele referitoare la mediu constituie un prilej de îmbogățire a vocabularului și de exersare a limbajului ecologic. În vocabularul copiilor există termeni ca: „a proteja”, „a ocroti”, „distrugere”, „pericol”, „dispariție”, „rezervație” etc.

Deoarece formarea unei atitudini corecte față de mediu nu poate fi rezultatul unei singure influențe, ale unei metode unice, am apelat la valorificarea valențelor formativ-instructive ale activităților de „cunoașterea mediului”.

Copiii au posibilitatea să cunoască mediul înconjurător cu schimbările, transformările, cronologia sa; varietatea și unitatea lumii; omul ca ființă superioară, integrată în mediu.

Educația privind mediul înconjurător este o disciplină a cunoștințelor în acțiune, care nu este efectul unei singure discipline, ci a mai multora aflate în interacțiune, cunoștințele fiind în serviciul acțiunii, făcând din educația ecologică un proces nu doar localizat în timp și spațiu, ci un proces continuu prezent în copilărie, adolescență și în viața adulților.

De asemenea, educația privind mediul înconjurător este o disciplină a cunoștințelor specializate, necesare analizei și cuantificării problemelor de mediu nu cu noțiuni incerte, ci cu noțiuni care prin ele însele să fie considerate instrumentul unei lecturi corecte a mediului.

Educația ecologică este o educație pentru supraviețuire, care trebuie să înlăture mitul supradominației umane, știind că toate elementele mediului înconjurător sunt limitate.

Bibliografie:

1. Cuciinic, C. – Natura-prietena mea, Editura Aramis, București, 2005;
2. Diminescu, Nicolae – Descoperă natura, Editura Mirton, Timișoara, 2003
3. Mohan Gh., Ardelean A. — Ecologie și protecția mediului, Editura Scaiul, București, 1993
4. Vaideanu, D., Vaideanu, E. – Educație ecologică, Editura Mirton, Timișoara, 2003.

CAUZELE ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Postolache Dumitrița

Liceul Tehnologic „Mihai Viteazu Vulcan” - Hunedoara

Problema gravă cu care se confruntă învățământul din România o reprezintă abandonul. Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului școlar - prioritate a sistemului de educație cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional, în care ne aflăm. Combaterea intoleranței, a rasismului trebuie să fie o preocupare constantă și importantă pentru societate. Ea trebuie să se sprijine pe educație, diversitate și toleranță respectând principiul egalității. Școlarizarea este percepută de către romii ca un instrument prin care copiii pot învăța să citească și să scrie. Cauza principală a neparticipării copiilor la școală o reprezintă însă sărăcia familiilor din care provin copiii romi. Izolarea multor comunități de romi aflate la marginea satelor sau orașelor face ca între copiii romi și cei de alte etnii să nu existe comunicare, jocuri în comun sau prietenii, vizite reciproce. Distanța mare față de grădiniță sau școală, izolarea acestora sau drumurile impracticabile în condiții de vreme nefavorabilă împiedică în unele cazuri frecventarea școlii.

Prejudecățile și atitudinea diferențiată față de copii a părinților români și/sau romi sau a unor cadre didactice sunt motive importante în reținerea unor părinți romi de a-și trimite copiii la grădiniță. Acest lucru constituie o piedică serioasă în socializare.

Unii romi conștientizează avantajele instruirii și reușesc să depășească „limita de studii” a romilor dar sunt în mare parte respinse de comunitatea romă, ulterior renunțând la școlarizare.

Procesul de încadrare a copiilor romi în instituțiile educaționale comportă unele caracteristici comune pentru comunitățile investigate.

În același timp, educația este privită de unii părinți și tineri ca o necesitate impusă de schimbările din societate. Aceștia conștientizează că modernizarea îi impune să depășească starea de analfabetism pentru a se putea ulterior integra în societate. Cel mai invocat motiv al școlarizării copilului a fost obținerea cunoștințelor de bază de a scrie și citi.

Școlarizarea contribuie la creșterea nivelului de cultură și comunicare, iar încadrarea copiilor în instituțiile educaționale depinde de pregătirea acestora pentru a putea face față cerințelor.

Nivelul de pregătire al copiilor romi pentru școală este scăzut iar nefrecventarea instituției preșcolare se reflectă asupra încadrării ulterior în activitățile școlare.

Astfel, sărăcia este de cele mai multe ori caracterizată printr-o situație de marginalizare și excludere socială.

Pe lângă nivelul scăzut și redus de școlarizare există și alți factori determinanți și anume condițiile de locuire precare și numărul mare de copii datorită modului tradițional nomad al romilor.

Populația de romii din comunitățile sărace și-au dezvoltat o strategie prin care își procura resursele financiare, căutând meserii unde nu există competiție cu membrii comunității majoritare (colectarea sticlelor, a fierului, comercializarea de floricele, semințe, porumb ș.a.m.d.).

Această situație generează o poziție inferioară a romilor pe plan social, care se poate extinde ca prejudecată și stereotip la nivelul întregii comunități. Relativ modeste meseriile tradiționale ale romilor sunt remunerate și din ce în ce mai puțin căutate (lăutari, argintari, fierari, spoitori, cărămidari etc.)

Preluat din generație în generație, cunoștințele legate de aceste meserii sunt strâns legate de neamurile din care fac parte.

Prin acest studiu am scos în evidență faptul că familia și banii reprezintă valori fundamentale pentru comunitatea romă, astfel orice acțiune este orientată spre realizarea acestor obiective.

Concluzia este că sărăcia este un factor important al participării școlare scăzute, dar și „modelele culturale”, specifice diferitelor tipuri de comunități de romi au, de asemenea, o putere explicativă ridicată. Accesul la educație presupune, în primul rând, pe lângă dimensiunea sa formală, asigurarea rețelei de instituții școlare necesare cuprinderii copiilor în sistemul de educație.

Printre factorii care favorizează abandonul școlar la nivelul elevului și al familiei se află:

- dificultățile materiale;
- familiile numeroase;
- familiile dezorganizate;
- familiile lipsite de resurse;
- modelul educațional;

Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent. Familiile unde există frați mai mari ce au renunțat timpuriu la educație, frații mai mici tind să reproducă acest model.

- Dezorganizarea familiei.

Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.

Cheia în combaterea abandonului școlar și renunțării timpurii la educație o reprezintă implicarea activă a cadrelor didactice și susținerea acestora în găsirea de soluții pentru creșterea integrării copiilor. Pentru o mai bună comunicare cu ei și cu părinții acestora și o implicare elevii în activități extracurriculare și de consiliere.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început. Cei care abandonează școala nu sunt ulterior reprimiți în aceeași instituție educativă și nu sunt înscriși într-un program de școlarizare alternativ.

Fiecare caz de abandon școlar are o „istorie” proprie care presupune o analiză complexă, o interpretare psihogenetică, dinamică și funcțională a situației particulare a fiecărui subiect aflat în această situație.

Cauzele abandonului școlar pot fi evaluate din trei perspective:

- Cauze psihologice - care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților)
- Cauze sociale care țin de familie, condițiile socio-economice ale familie: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate;
- Cauze psihopedagogice care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare – împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale (în școlile de „elită”)

Alături de școală, familia reprezintă un instrument esențial de reglare a legăturilor copilului cu mediul. Familia este unul din factorii hotărâtori care contribuie la formarea personalității acestuia, pregătindu-l astfel pentru viață. De felul în care se achită de sarcinile care-i revin, de modul în care-și asumă propriile-i roluri depinde dezvoltarea ulterioară a copilului.

Familia trebuie să asigure copilului propriu un mediu favorabil dezvoltării și învățării. Scopul principal al educației părintești este acela de a pregăti copilul pentru existența independentă ca adult. Un copil își începe viața printr-o stare de totală dependență. Dacă educația lui este reușită, tânărul sau tânăra se va desprinde din acea dependență, devenind o ființă umană cu respect de sine, responsabili față de sine și capabilă să răspundă cu entuziasm și competență la provocările vieții. Viitorul adult va deveni "independent" nu numai din punct de vedere financiar, ci și intelectual și psihic.

Există o veche și excelentă maximă care spune că o educație părintească eficientă constă în primul rând în a-i da copilului rădăcini să se dezvolte și apoi aripi să zboare.

Studiile de specialitate au arătat că situația concretă în care se dezvoltă copilul, cu alte cuvinte situația familiei în care crește copilul și tot ceea ce derivă din această situație, reprezintă principala cauză a abandonului școlar.

Starea materială bună a familiei este un factor important al reușitei școlare, disponibilitățile financiare existente putând susține școlarizarea (taxe, rechizite, cărți etc.) și crearea condițiilor necesare studiilor de lungă durată și pentru profesii solicitate imediat pe piața forței de muncă.

Putem vorbi de adevărate bariere socio-economice care reduc șansele familiilor sărace de a-și trimite copiii la școală, cum ar fi:

- asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală.
- lipsa îmbrăcăminte și încălțăminte sezoniere,
- lipsa condițiilor locative necesare studiului,
- costurile/ cheltuielile educaționale ridicate

Școala obligă părinții să exercite asupra copiilor un control accentuat. Familiile copiilor care abandonează școala sunt deficitare sub aspectul controlului parental exercitat, acest deficit manifestându-se prin:

- lipsa ajutorului la învățatură din partea părinților. Lipsa sprijinului părinților în pregătirea școlară a copiilor contribuie într-o mare măsură la randamentul școlar scăzut al acestora.
- lipsa controlului asupra activității copiilor în timpul liber; aceasta se datorează fie mediului familial dezorganizat, caracterizat de violență și consum de alcool, fie faptului că părinții sunt mult prea ocupați, neputând astfel să-și supravegheze copiii.

Elevul provenit dintr-un mediu familial favorizant beneficiază, chiar de la începutul școlarității, de un "tezaur cultural" identic sau foarte apropiat de cultura vehiculată de școală, ceea ce îi va asigura succesul școlar și, ulterior, cel profesional. Totodată, copilul aparținând unei astfel de familii este stimulat să frecventeze diferite instituții culturale și să participe la realizarea unor activități culturale intrafamiliale. Prin comparație cu aceste familii, cele cu un mediu defavorizant nu pot să asigure copiilor referințele culturale minime, necesare pentru a valorifica eficient oferta școlară existentă.

Abandonul școlar ține, în primul rând, de abandonarea școlii în contextul mentalității, acțiunilor și nevoilor sociale. Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine. Drept urmare, "rețeta succesului", "exemplele de succes" ori alte sinonime din această categorie par a constitui apanajul unor neduși la școală sau, în orice caz, la școala calificării pentru reușita dobândită.

Factorii generali de ambianță educațională atrag atenția asupra rolului contextului social în care se face educația, respectiv asupra valorii și importanței pe care statul și diferite alte instituții o acordă învățământului în ceea ce privește integrarea, succesul profesional și social al elevilor.

Probleme de ordin financiar: resurse insuficiente alocate pentru învățământ (repararea școlilor, dotarea claselor și a școlilor cu grupuri sanitare, instalație termică, etc.).

Probleme privind capitalul uman se referă la calitatea resurselor umane de care dispune școala.

- problema cadrelor didactice din mediul rural
- rolul cadrelor didactice

Activitatea de prevenire este complexă, deoarece presupune intervenții concrete care să ducă la reducerea cât mai mult a fenomenului de abandon școlar, prin acțiuni menite să limiteze sau să înlăture unde este posibil cauzele abandonului școlar. De aceea este nevoie ca să existe preocupări reale pentru prevenirea abandonului școlar, atât din sfera politică, cât și din partea societății civile. Astfel, prevenirea abandonului școlar s-ar îmbunătăți prin:

- existența unor programe guvernamentale care să vizeze prevenirea abandonului școlar. La noi, există preocupări în acest sens, dar este nevoie ca aceste programe să fie mereu îmbunătățite, să se țină cont de toți factorii care pot determina abandonul școlar și în consecință programele să conțină măsuri concrete de limitarea acțiunii factorilor de risc.

Prevenirea fenomenului de abandon școlar comportă anumite limite. Oricât de bine gândită și de fundamentată științific ar fi, limitele ei apar datorită multitudinii de fenomene care condiționează prin interacțiunea lor abandonul școlar. Făcând analogia între abandonul școlar și predelinvență, eficacitatea acțiunii preventive este subminată de limite interne și/sau limite externe.

Dintre limitele externe putem enumera:

- abandonul școlar a existat și există în orice tip de societate, deci el nu poate fi eliminat.
- eliminarea tuturor cauzelor care determină abandonul școlar este practic imposibilă. Măsurile de prevenire nu-și pot propune decât intervenții asupra
- factorilor responsabili de abandonul școlar în vederea limitării acțiunii lor nocive; o deseori măsurile preventive nu sunt bine coordonate și ele nu-și ating scopul.

Limitele interne se referă la:

- scăderea eficacității acțiunilor preventive, datorită neimplicării în acțiunea preventivă a tuturor forțelor sociale interesate;
- nu toți actorii sociali reacționează la metodele de prevenție, mai ales datorită caracteristicilor de personalitate;
- prevenția nu poate depăși anumite concepții și comportamente pe care societatea le construiește prin promovarea anumitor valori și practici sociale;
- activitățile preventive fac apel la diverse tehnici, dar nu toate din cele utilizate sunt pertinente.

Unele solicită costuri prea ridicate ceea ce le face greu aplicabile.

Evaluările calitative a persoanelor aflate în situația de abandon școlar presupun parcurgerea următorilor pași:

- Diagnoza situației - trebuie să fie corectă și atent plasată în contextul factorilor determinanți care au făcut posibilă evoluția/ starea lucrurilor;
- Depășirea laturii sensibile, emoționale, atunci când situația este pe cale să influențe negativ procesul de educație dirijată și controlată;
- Examinarea să se bazeze pe rezultate, pe date concrete și nu pe reprezentări sau imagini culese / oferite de medii ostile, nefavorabile, rău voitoare sau subiective;
- Complementaritatea acțiunii agenților evaluatori interni și externi ai situațiilor existente ca obiective ale analizei;
- Identificarea și promovarea tipurilor de proiecte / programe educative care urmăresc prevenirea și combaterea abandonului școlar;
- Evidențierea progreselor în claritatea, coerența, relevanța și economicitatea obiectivelor orientate spre prevenirea și combaterea abandonului școlar.

Fiecare caz de abandon școlar are o „istorie” proprie care presupune o analiză complexă, o interpretare psihogenetică, dinamică și funcțională a situației particulare a fiecărui subiect aflat în această situație.

Astfel, o parte din cei care au abandonat școala provin:

- din familii dezorganizate cu domiciliul instabil;

- din familii dezinteresate de școală sau care au în concepția lor de a-și lăsa copiii să urmeze doar 4 clase;
- din familii cu situație financiară precară și nu au posibilitatea susținerii costurilor școlare;
- din familii rezultate din părinți divorțați, caz în care copiii au părăsit domiciliul, pleacă la frați mai mari, apoi pleacă din localitate, stau în concubinaj sau se căsătoresc;
- din familii monoparentale – prin divorț, separare sau prin deces; o tată sau mamă alcoolici;
- navetă grea –copiii care nu au rezistat fizic navetei au abandonat școala.

Cadrul didactic poate fi promotorul unor programe al căror scop este prevenirea și combaterea abandonului școlar.

Abandonul școlar al multor elevi este din nefericire o certitudine. El este unul din problemele mari cu care se confruntă instituția educativă și este deci nevoie ca școala să întindă o mână celorlalte instituții implicate în monitorizarea acestui fenomen.

În acest sens este necesar elaborarea unor strategii de tratare diferențiată și individualizată a elevilor aflați în situația de a abandona școala. Dar pentru punerea în aplicare a unor astfel de strategii e nevoie însă de o bună cunoaștere a particularității psihologice ale elevilor, pentru a putea fi identificate acele dimensiuni psihologice care permit realizarea unor dezvoltări ulterioare ale elevului cu dificultăți școlare. Variațiile mari de ritm intelectual și stil de lucru, de rezistență la efortul de durată, de abilități comunicaționale și nevoi cognitive, existente în general între elevi, impun acțiuni de organizare diferențiată a procesului de predare-învățare, pe grupe de elevi, în care să primeze însă sarcinile individuale de învățare.

Metode și bunele practici în prevenirea abandonului școlar:

- Interviuri focalizate de grup și individuale;
- Parteneriat școală-familie-comunitatea locală;
- Organizarea unor activități de consiliere între copii, părinți, dascăli;
- implicarea părinților în problemele școlii, în stabilirea curriculum-ului la decizia școlii (CDS);
- Activități extrașcolare (excursii, spectacole, vizite la muzee, concursuri tematice etc.);

BIBLIOGRAFIE

- Achim Viorel (1998). Țigani în Istoria României, București: Editura Enciclopedică.
 Dobrică, P. și Jderu, G. (2005). Educația școlară a copiilor romi. Editura Vanemonde.

EDUCAȚIA EMOȚIONALĂ ȘI RELAȚIONALĂ CA FACTOR CHEIE ÎN PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**Prof. Roșioru Cosmin Danut
Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”**

Educația emoțională și relațională joacă un rol crucial în prevenirea abandonului școlar, deoarece acestea ajută elevii să-și dezvolte abilitățile socio-emoționale și să aibă relații sănătoase cu ceilalți, ceea ce poate duce la o mai mare motivație și angajament în școală.

Deși abilitățile cognitive și academice sunt importante pentru succesul școlar, abilitățile socio-emoționale, cum ar fi empatia, auto-controlul și abilitatea de a lucra în echipă, joacă un rol vital în succesul pe termen lung al elevilor. De fapt, cercetările arată că elevii care au abilități socio-emoționale dezvoltate au o performanță mai bună în școală și o mai mare probabilitate de a absolvi.

Educația emoțională și relațională poate fi integrată în curriculumul școlar prin intermediul activităților care încurajează elevii să-și dezvolte abilitățile socio-emoționale, cum ar fi jocurile de rol, discuțiile deschise și exercițiile de respirație. Aceste activități îi ajută pe elevi să învețe să comunice în mod eficient, să-și gestioneze emoțiile și să-și dezvolte relațiile cu ceilalți într-un mod pozitiv.

Educația emoțională și relațională poate fi, de asemenea, încorporată în programele de mentorat și de consiliere școlară. Mentorii și consilierii școlari pot ajuta elevii să identifice și să-și dezvolte abilitățile socio-emoționale, să-și rezolve problemele și să-și gestioneze emoțiile, precum și să dezvolte relații sănătoase cu colegii și profesorii lor.

De asemenea, educația emoțională și relațională poate ajuta elevii să-și dezvolte încrederea în sine și să-și găsească pasiunea pentru învățare. Elevii care au o încredere mai mare în sine și o pasiune pentru învățare sunt mai puțin susceptibili de a abandona școala.

Educația emoțională și relațională poate ajuta și la reducerea absenteismului școlar, deoarece elevii care se simt conectați și implicați în școală sunt mai puțin predispuși să lipsească. De asemenea, această abordare poate ajuta la reducerea comportamentelor problematice ale elevilor, precum bullying-ul, violența și infracțiunile.

Un studiu realizat de către CASEL (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning) a demonstrat că programele de educație socio-emoțională pot avea un impact pozitiv asupra succesului academic al elevilor și asupra sănătății lor mentale și fizice. Elevii care au participat la aceste programe au avut o rată mai mică de absenteism, o rată mai mică de comportamente problematice și au înregistrat performanțe academice mai bune.

De asemenea, educația emoțională și relațională poate ajuta la dezvoltarea abilităților de reziliență ale elevilor, ceea ce poate fi un factor cheie în fața unor situații dificile sau stresante, precum problemele de sănătate, conflictele familiale sau pierderea unei persoane dragi.

În general, educația emoțională și relațională poate fi un factor cheie în prevenirea abandonului școlar și în promovarea succesului școlar și personal al elevilor. Integrarea acestei abordări educaționale în curriculumul școlar poate avea un impact pozitiv asupra elevilor și poate contribui la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și mai sănătoase din punct de vedere social și emoțional.

Educația emoțională și relațională joacă un rol critic în prevenirea abandonului școlar. Abilitățile socio-emoționale dezvoltate prin educația emoțională și relațională ajută elevii să aibă relații sănătoase cu ceilalți, să-și dezvolte încrederea în sine și să-și găsească pasiunea pentru învățare, ceea ce poate duce la o mai mare motivație și angajament în școală. Prin urmare, integrarea educației emoționale și relaționale în curriculumul.

Pe lângă educația emoțională și relațională, există și alte factori cheie în reducerea abandonului școlar. Unul dintre aceștia este implicarea părinților în educația copiilor lor. Studiile au demonstrat că elevii ai căror părinți se implică în educația lor au rate mai mici de absenteism și abandon școlar.

Un alt factor important este accesul la resursele educaționale adecvate, inclusiv manuale școlare, calculatoare și tehnologie modernă. Elevii care nu au acces la aceste resurse pot fi dezavantajați în fața colegilor lor și pot fi mai predispuși să abandoneze școala.

Mentoratul și suportul social sunt și ele importante în prevenirea abandonului școlar. Elevii care au mentori sau modele de rol pozitive, cum ar fi profesori, antrenori sau membri ai comunității, pot fi mai motivați să continue școala și să își atingă obiectivele educaționale.

În plus, programele de învățare individualizate și adaptate nevoilor și preferințelor elevilor pot ajuta la prevenirea abandonului școlar, deoarece acestea pot crește nivelul de angajament al elevilor și pot contribui la dezvoltarea abilităților academice și sociale.

În concluzie, există mai mulți factori cheie în reducerea abandonului școlar, iar educația emoțională și relațională poate fi unul dintre aceștia. Implicarea părinților, accesul la resursele educaționale adecvate, mentoratul și suportul social și programele de învățare individualizate sunt și ele importante în promovarea succesului educațional și personal al elevilor și în prevenirea abandonului școlar.

Bibliografie:

1. Constandache Petrică, Sorina; Alexandrescu, Elvira; Petrovai, Domnica, **Strategii deprevenire a violenței în școală. Program pentru reducerea comportamentelor agresive în mediul școlar**, Salvați Copiii România (f. Ed, f. Loc), 2009;
2. Stoica - Constantin, Ana, **Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuare a efectelor**, Ed. Polirom, Iași, 2004;
3. Amado, Gille, Guittet, André (2007) **Psihologia comunicării în grupuri**. Editura Polirom: Iași
4. Burke Walsh, K (1999) **Predarea orientată după necesitățile copilului**, C.E.D.P. Step by Step, Iași
5. Pânișoară, Ion-Ovidiu (2008) **Comunicarea eficientă**. Editura Polirom: Iași

"DRUMUL" DE-ACASA CATRE SCOALA, O REUSITA SAU UN ESEC?!

Prof. Roșioru Silviu Stelică
Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”

Copiii de azi sunt adultii de maine și de modul în care îi pregătim pentru viața depind rezultatele de mai târziu. Pentru aceasta însă este nevoie de educație, pe care nu trebuie să o privim ca o activitate izolată - ea este o sarcină atât pentru părinți cât și pentru cadrele didactice. Copilul de azi, tânărul de maine și adultul din viitor trebuie să fie pregătit în familie și în școală cum să muncească, cum să se dedice cu pasiune pentru afirmarea sa deplină. Pentru obținerea acestui rezultat se cer rezolvate o seamă de probleme privind educația în familie.

"Profesia de părinte" se practică mai mult decât oricare altă meserie, dar puțini sunt acei care se străduiesc să o învețe sistematic, să-și pună probleme și să încerce să le rezolve la nivelul științei contemporane. Familia și școala ar trebui să se străduiască să găsească soluțiile optime necesare educației.

Trebuie să se pornească de la cunoașterea copilului - și pornind de aici, părinții să știe cum să îl influențeze psihic, să-i dea vitamina necesară personalității, cum să îl vadă pe copil dincolo de notele școlare și chiar de rezultatele unor teste. Părinții sunt aceia care îl pot învăța pe tânăr să învețe să privească, să recepționeze tot ce-i este util în viața sa profesională. Nu se poate ști niciodată îndeajuns

despre acest "necunoscut":copilul. Se impune, in primul rand , o cunostere tot mai nuanzata , mai previzibila , mai "stiintifica,atat a unicitatii pe care ca mic "univers " o reprezinta fiecare copil, cat si a diversitatii-posibile-in care acest univers se reflecta si reflecta lumea exterioara , lumea "celorlalti" .

Educarea copilului lipsita de intelegerea psihologiei lui , gasetse greu modalitatile necesare pentru evitarea eventualelor greseli. Nu trebuie scapat din vedere faptul ca un copil isi formeaza personalitatea in conditiile lui de viata si in inprejurarile in care isi desfasoara activitatea psihica . El nu trebuie considerat ca un mecanism al perceperii vointei parintilor, dar nici ca o fiinta fara mobiluri . Trebuie sa reconsideram copilul ca o fiinta ce prezinta si ea unele interese uneori neinteresante,dar permanent pline de dorinte , sentimente ce trebuie stimulate in cadrul complexitatii factorului educational.Parintii trebuie sa fie receptivi la influenta noului si sa atribuie copilului importanta si consideratia cuvenita.Parintii reprezinta o mare forta educativa, fara de care invatamantul nu-si poate realiza, la nivelul cerut propriile sale sarcini . Invatamantul de astazi are sarcina sa sprijine cladirea unei familii a carei fundatie trainica sa se bazuie pe o solida educatie.

Actiunea mobilizanta ,ca sa dea roade , trebuie sa aiba consimtamantul si colaborarea copiilor.Fara a se face impuneri silite , parintii au datoria de a-i asigura copilului conditii in care sa se poata bucura de viata . Niciun procedeu de educare , oricat ar fi el de inteligent si calculat , nu egaleaza cu puterea exemplului .

Prevenirea esecului scolar si lichidarea repetentiei au devenit astazi , pentru toate cadrele didactice care lucreaza la ciclul primar , sarcini de mare importanta si care constituie etalonul valorii muncii investite pe parcursul unui an (a unor ani).

Mijloacele , metodele si procedeele utilizate in acest scop sunt multiple si ne propunem sa amintim doar cateva : claritatea si accesibilitatea cunostintelor , forma atractiva sub care se prezinta acestea pentru a stimula interesul si participarea activa a tuturor copiilor, tratarea diferentiata , care consideram ca implica diferitele forme de pregatire suplimentara dar si o buna colaborare cu familia. Pentru ca sa se evite realmente insuccesul scolar mai cu seama la cursul primar , se impune valorificarea din plin a tuturor mijloacelor si sporirea randamentului acestora .

Pregatirea pentru scoala insemna in primul rand asigurarea unor dezvoltari mintale optime debutului carierei scolare. In acest scop , cadrul didactic trebuie sa stie care sunt obiectivelle urmarite in predarea continutului educativ si instructiv preconizat pentru varsta copilului , cui i se preda (deci o cunoastere reala si aprofundata a subiectului educatiei) ce anume prda, ce cantitate de informatii trebuie sa dea si cum trebuie aceasta dozata in vederea valorificarii maxime a potentialului intelectual si a fortelor creatoare existente in copil . Apregati copilul pentru scoala insemna a-l inarma cu acele achizitii ,

capacitati, aptitudini si abilitati care sa il ajute in parcurgerea in continuare si la o alta treapta a drumului atat de complicat in cunoasterea lumii inconjuratoare .

Se impune ,deci o comportare egala , calma ,echilibrata si unitara in formularea si in urmarirea cerintelor fata de copii din partea tuturor celorlalti membri ai familiei . Grupul familial poate sa constituie , asadar prima "scoala" a interrelatiilor veritabile pe care copiii, inca din primii lor ani de viata , trebuie sa le deprinda si sa le dezvolte continuu. Pe aceste fundamente solide , familia si apoi scoala urmeaza a cladi eficient opera fragila de socializare adecvata a tinerei generatii, de faurire a adevaratelor caractere , Stapanirea de catre parinti a metodelor si procedeele de educatie nu este un lucru usor. O cale eficienta de insusire a acestora este aceea de a asista la desfasurarea unor activitati din scoala. Cu acest prilej , parintii reusesc sa constate dificila si migaloasa munca ce se duce cu elevul pentru dezvoltarea lui multilaterală. Se stabileste un dialog intre scoala si familie , dialog care ne da posibilitatea cunoasterii copilului sub toate aspectele si a modulii cum familia face educatia. Acest dialog este divers , mai ales daca-l raportam la pozitiile posibile ale copilului in familie sau la scoala. Am constatat ca , in cele mai multe cazuri , in familie , copilul este suus unui regim educativ echilibrat , in concordanta cu cel din scoala. Se transfera astfel in familie un regim de zi rational , complex si variat , ale carei componente actioneaza in mod unitar la dezvoltarea copilului. Dialogul cu familia ajuta la realizarea unitatii de masuri si de cerinte educative dintre scoala si familie . Convorbirile individuale cu parintii copiilor creeza un climat de incredere reciproca . S-a insistat asupra asigurarii unei atmosfere linistite si prietenoase in familie .

O alta forma de organizare a colaborarii dintre familie si scoala o constituie excursiile si plimbarile comune(parinti,copii,cadre didactice). Cu asemenea ocazii parintii vad cum se comporta copilul lor in colectivitate, felul cum participa la actiunile comune, se conving de rezistenta copilului la efort , de reactiile la nou si la necunoscut . Cu aceste prilejuri reusim sa sudam mai bine colectivul parintilor si mai ales relatia familie-scoala. In totdeauna, ambianta , cllimatul din familie , prin elementele sale concrete - componente , influenteaza , in raport cu natura sa , personalitatea copilului . Exercitat de ambii parinti, in sens unic su continuu, educatia in familie a copilului scapa de pericolul devenirii unei sarcini coplecitoare, careia nu-i mai gasesti timpul si modalitatile optime de infaptuire-deci nici satisfactiile implinirii-in cazul cand aceasta sarcina revine doar unuia dintre parinti.Familia trebuie convinsa deopotriva ca o buna educatie in familie depinde de intreg stilul de viata al acesteia , iar masurarea efectelor influentelor educative in functie de timpul acordat de parintii copiilor("dadacelilor") este o practica gresita . Multi parinti o uzeaza pentru a motiva lipsuri carora nu vor , intentionat, sa le gaseasca o alta justificare (deficiente in propria conduita in familie, lipsa de

preocupare fata de comportarea copilului , inconsecventa in solicitarile adresate acestuia,in modalitatile concrete de practicare a premiilor si sanctiunilor in familie , etc.).

Nu numai de atentie, de prezenta fizica alaturi de copil in familie este preocupant in munca de educatie , ci continutul activitatii si al tuturor actiunilor desfasurate in familie in perioada de timp pe care cei ce se ocupa de cercetarea stiintifica a mediului familial o numesc "timp optim al familiei".Parintii trebuie sa cunoasca cu claritate scopul educatiei scolare, metodele si procedeele de educatie in familie , particularitatile de varsta . dar mai ales individuale ale scolarului . Cadrul didactic trebuie sa-i convinga pe parinti ca unitatea de cerinte adresate elevului de catre scoala trebuie sa se continue si in cadrul fiecarei familii - din partea ambilor parinti.

Pe langa marile raspunderi si bucurii , parintele ,cadrele didactice in genere , sunt confruntati si cu imprejurari cand nu le este deloc usor sa gaseasca ,prompt,cea mai buna solutie , pentru ca problemele de educatie cer de obicei rezolvare rapide si , in orice caz , e de dorit sa se evite esecul . Ajutam copilul sa se orienteze in legatura cu ceea ce este bine sa imite de la noi , sa fim preocupati nu numai de transmiterea unor actiuni , a unor modele de exprimare si de tinuta. Copilul incepe sa inteleaga semnificatia muncii , a raspunderii a cinstei , a disciplinei si cooperarii. Este drumul firesc pentru dozarea participarii noastre la activitatea copilului.Copilul-neindei elnic-are nevoie de modele ,el nu are nevoie de tipare si nici de bratul adultului ,permanent asupra lui , sa-l sustina , sa-l inlocuiasca in efort , sa-i conduca orice actiune . Pozitia adultului fata de copil ar fi cea a ghidului care indica directia buna si te lasa singur sa mergi ,dar e prin preajma,gata oricand sa intervina,sa te ajute .

- SA FIM IMPREUNA CU COPILUL SI ALATURI DE EL PE DRUMUL CATRE SUCCES!

BIBLIOGRAFIA:

"CUNOASTEREA COPILULUI " , E.D.P..-BUCURESTI 1972

"PSIHOLOGIA GENERALA A COPILULUI " E.D.P. , BUCURESTI 1975

"PROBLEME PENTRU PARINTI" E.D.P. , BUCURESTI 1976

EVALUAREA ȘI INTERVENȚIA TIMPURIE ÎN CAZUL ELEVILOR CU RISC DE ABANDON ȘCOLAR

Prof. Roșioru Ionela Geanina
Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu”

Evaluarea și intervenția timpurie sunt esențiale în prevenirea abandonului școlar. Identificarea elevilor cu risc de abandon școlar și intervenția precoce pot ajuta la creșterea succesului educațional și la reducerea ratei de abandon școlar.

Una dintre cele mai importante etape ale evaluării timpurii este identificarea factorilor de risc. Acești factori pot include absenteismul frecvent, note scăzute, probleme de comportament, probleme de sănătate sau familiale, precum și alți factori care pot influența succesul educațional al elevilor. În plus, o bună comunicare între profesori, consilieri școlari, părinți și elevi poate ajuta la identificarea timpurie a problemelor și la intervenția precoce.

După identificarea elevilor cu risc de abandon școlar, următoarea etapă este intervenția timpurie. Aceasta poate include o gamă largă de strategii și servicii, cum ar fi mentoratul, tutoratul, consilierea, suportul educațional și profesional, precum și accesul la resursele educaționale adecvate. În plus, este important să se țină cont de nevoile și preferințele elevilor și să se personalizeze intervenția pentru a se potrivi cu situația lor specifică.

O altă componentă importantă a intervenției timpurii este implicarea părinților. Aceștia pot fi parteneri cheie în eforturile de prevenire a abandonului școlar și pot fi implicați în dezvoltarea planurilor de intervenție, precum și în monitorizarea progresului elevilor lor. În plus, o bună comunicare între școală și familie poate ajuta la creșterea implicării părinților și poate îmbunătăți succesul educațional al elevilor.

Studiile au arătat că intervenția timpurie poate fi eficientă în prevenirea abandonului școlar. Elevii care primesc intervenții timpurii au o rată mai mică de absenteism, o rată mai mare de reușită școlară și o mai mare probabilitate de a absolvii școala decât elevii care nu primesc intervenții.

Un alt aspect important în prevenirea abandonului școlar este crearea unui mediu de învățare pozitiv și susținător pentru toți elevii. Aceasta include atât crearea unui climat școlar sigur și pozitiv, cât și dezvoltarea unor relații pozitive între elevi și profesori.

Profesorii joacă un rol crucial în crearea unui mediu de învățare pozitiv și în prevenirea abandonului școlar. Aceștia ar trebui să fie bine pregătiți pentru a lucra cu elevii cu nevoi diferite și să fie capabili să dezvolte relații pozitive cu aceștia. De asemenea, profesorii ar trebui să fie sensibili la nevoile elevilor și să se asigure că toți elevii primesc sprijinul și suportul necesar pentru a reuși în școală.

De asemenea, dezvoltarea unui program educațional care să includă activități și proiecte care să fie relevante pentru interesele și experiențele de viață ale elevilor poate fi benefică în prevenirea abandonului școlar. Aceste activități ar putea include proiecte de cercetare, excursii educaționale și alte activități care să îi ajute pe elevi să își dezvolte abilitățile și să își extindă orizonturile.

În plus, o altă modalitate prin care se poate preveni abandonul școlar este prin dezvoltarea unor programe de mentorat și voluntariat. Elevii care se implică în astfel de programe au o mai mare probabilitate de a reuși în școală și de a dezvolta abilități sociale și emoționale care să îi ajute pe termen lung.

Prevenirea abandonului școlar necesită o abordare holistică care să includă evaluarea și intervenția timpurie, crearea unui mediu de învățare pozitiv și susținător, dezvoltarea unui program educațional relevant și dezvoltarea unor programe de mentorat și voluntariat. În acest fel, școlile și comunitățile pot ajuta la creșterea succesului educațional al elevilor și la reducerea ratei de abandon școlar.

Importanța implicării părinților - Părinții joacă un rol esențial în prevenirea abandonului școlar. Aceștia ar trebui să fie implicați în educația copiilor lor, să fie la curent cu performanțele lor școlare și să colaboreze cu profesorii și cu școala pentru a asigura că copiii lor primesc sprijinul necesar.

Reducerea absenteismului - Absențele regulate sunt un factor de risc major pentru abandonul școlar. Școlile ar trebui să implementeze politici care să încurajeze o prezență regulată la școală și să ofere sprijin suplimentar elevilor care sunt absenți frecvent.

Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale - Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale poate ajuta elevii să gestioneze mai bine stresul și presiunea din școală și să fie mai motivați să învețe. Școlile ar trebui să ofere resurse pentru a ajuta elevii să își dezvolte aceste abilități.

Sprijinul pentru elevii cu nevoi speciale - Elevii cu nevoi speciale sunt mai vulnerabili la abandonul școlar. Școlile ar trebui să ofere sprijin suplimentar și resurse pentru a ajuta acești elevi să învețe și să aibă succes în școală.

Identificarea și eliminarea barierelor la învățare - Unele elevi se pot confrunta cu diferite obstacole care îi pot împiedica să aibă succes în școală, cum ar fi probleme financiare, probleme de sănătate sau probleme personale. Școlile ar trebui să identifice aceste obstacole și să ofere sprijin și resurse pentru a le elimina.

Prevenirea abandonului școlar este un efort continuu care implică colaborarea între școli, comunități, părinți și elevi. Prin abordarea acestei probleme în mod holistic și prin acordarea de sprijin

și resurse adecvate, putem ajuta elevii să obțină succesul educațional și să devină membri ai societății informați și activi.

În concluzie, evaluarea și intervenția timpurie sunt cruciale în prevenirea abandonului școlar. Identificarea factorilor de risc, intervenția timpurie și implicarea părinților sunt componente importante ale acestui proces. Prin dezvoltarea de strategii de intervenție personalizate și eficiente, școlile și comunitățile pot ajuta la creșterea succesului educațional și la reducerea ratei de abandon școlar.

Bibliografie:

1. „Școala și comunitate. Ghid pentru profesori”, Radulescu Eleonora, Tirca Anca – Colectia educatia 2000+, editura Humanitas, Bucuresti (2002)
2. „Dezvoltare comunitara. Cercetare. Practica. deologie”, Sandu Dumitru - Editura Polirom, Iasi (2005)
3. „Effects of Utilization of Mass Media (Video) in the Academic Performance Children At Risk Due To Pandemic in Grade 2 Pupils of Tayuman Elementary School”, OCAMPO F. - AJARCDE (Asian Journal of Applied Research for Community Development and Empowerment) (2022)
4. „Giving Kids a Fair Chance”, Heckman J. J. (2019)
5. „Le traitement des données en clinique de l'activité: questions méthodologiques”, Bruno F, Méard J - Le travail humain (2018)

ABANDONUL ȘCOLAR

Prof. înv. primar SANDU ANIȘOARA
Școala Gimnazială „Vlaicu Vodă”, Brăila

I Definirea abandonului școlar

Abandonul școlar reprezintă încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început. Din punct de vedere economic, abandonul școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului școlar astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este inefficient.

Fenomenul se înregistrează în special la sate și în comunitățile de rromi, unde copiii sunt folosiți

ca sursă de venit sau văzuti ca indivizi cu responsabilități în gospodărie. Situația a început să se înrăutățească din 2001, când rata abandonului s-a dublat brusc, iar de atunci continuat să urce.

În general cei care abandonează școala nu mai sunt reprimiți ulterior în aceeași instituție educativă și nu sunt înscriși într-un program de școlarizare alternative. Rata abandonului școlar se stabilește ca raport procentual între numărul elevilor înscriși și numărul absolvenților. Dacă până în anul 1990 în România nu s-a vorbit despre abandon școlar sau neșcolarizare, sistemul neacceptând eșecul școlar ca pe o realitate, nu același lucru s-a întâmplat după căderea sistemului comunist. Din păcate această problemă nu a constituit o prioritate.

Abandonul școlar crează condițiile eșecului integrării sociale, în sensul că reduce semnificativ șansele autorealizării în domeniile de activitate legitime. Eșecul în a-și realiza o educație școlară completă se asociază cu perspectivele ocupaționale și economice limitate, detașarea de valorile societății și de instituțiile ei și cu o scadere a venitului personal de-a lungul întregii vieți.

Situația privind parasirea timpurie a școlii de către tinerii cu vârsta între 18 și 24 de ani este însă cu adevărat foarte proastă dacă ne raportăm la țările care au devenit în ultimul timp membre în Uniunea Europeană, țara noastră având cel mai ridicat procent.

Abandonul școlar este în România o problemă socială din ce în ce mai gravă și mai des întâlnită. De la an la an rata abandonului școlar crește simțitor și la acest fenomen se ajunge din cauza mirajului occidentului ce atrage tinerii spre un câștig mai substanțial decât cel pe care ar putea să îl câștige în țară dacă ar rămâne să își continue studiile până la cel mai ridicat nivel.

II Cauzele abandonului școlar

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, acesta reprezentând o expresie și o rezultată a unei duble situații de inadaptare. Este vorba, pe de o parte, despre „inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar dar și extrașcolar” și, pe de altă parte, despre „inadaptarea școlii la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socio-economici, socio-culturali)”.

Fiecare abandon are o istorie personală și socială legată de modul cum se aplică diferențiat principiul dezvoltării. Abandonul este produsul mai multor factori cauzali aflați într-o anumită configurație pedagogică, psihologică și socială care determină la rândul ei mai multe consecințe imediate dar și de durată.

1. Cauze ce țin de condiția socio - economică

a) situația materială - De cele mai multe ori principalul motiv al abandonului școlar este sărăcia. Copiii care trăiesc în familii sărace au șanse mici de a-și însuși o educație școlară completă, deoarece datorită situației materiale precare, părinții nu pot asigura copiilor cele necesare pentru școală: caiete,

cărți, ghiozdane, pixuri dar și îmbrăcăminte sau hrană. Potrivit Comisiei Naționale de Statistică în România, copiii între 7- 16 ani care au cea mai mare rată de abandon școlar provin din familii defavorizate, afectate de sărăcie.

b) relațiile în familie - Mulți dintre copii sunt victime nu doar ale sărăciei, ci și ale abuzurilor de tot felul: bătăi, exploatare fizică prin punere la munci grele sau trimiterea la cerșit sau furat.

c) dezinteresul părinților - De multe ori părinții nu sunt interesați la ce fel de școală merg copiii lor, ce învață, dacă învață sau nu, sau dacă se integrează în colectivul de copii din clasa sau din școală.

d) nivelul de educație scăzut al părinților - De cele mai multe ori populațiile defavorizate au un nivel foarte scăzut de educație. Unii dintre părinți nu au terminat nici cele 8 clase și nu consideră necesar ca și copiii lor să termine școala sau să meargă mai departe la liceu și facultate.

2. Cauze ce țin de școală

a) organizarea și metodele didactice - Datorită faptului că profesorii desfășoară în fiecare zi aceeași activitate, există riscul de a interveni rutina. Învățătorul trebuie să folosească metode active cu ajutorul cărora să îi influențeze pe elevi în direcția dorită, metode care să dea rezultatele așteptate.

b) atitudinea necorespunzătoare a cadrelor didactice - Prea mulți ani de învățământ duc la o erodare a sistemului nervos iar unii dascăli mai învârstă nu mai au răbdarea cuvenită, reacționează greșit, se enervează, țipă la copiii și manifestă violență față de aceștia.

c) asigurarea materială a școlii - Lipsa materialelor didactice în școli reprezintă un alt risc de abandon școlar. Chiar dacă cadrele didactice sunt bine pregătite lipsa materialelor îi împiedică să își desfășoare activitatea în condiții optime.

3. Cauze ce țin de elev

a) starea lui psihologică - Se referă la reacția fiecărui elev la apariția insuccesului școlar și a conflictelor cu autoritățile școlare. În astfel de situații elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depășirii dificultăților vor căuta să-și satisfacă nevoia de valorizare personală în afara școlii, eventual prin abandon.

b) caracteristicile de personalitate - Se întâmplă foarte des ca aceleași măsuri educative să aibă efecte diferite la copii diferiți. Aceasta se explică prin faptul că elevul reacționează diferit în funcție de trăsăturile personalității lui care îi determină o anumită conduită.

c) atitudinea elevilor față de procesul educativ - pe de o parte dezinteres – elevul nu depune eforturile necesare și dovedește lipsă de răspundere față de activitatea școlară, pe de altă parte – elevul poate întâmpina dificultăți în însușirea cunoștințelor care se predau.

III Programe sociale

Pentru a încuraja terminarea studiilor, Ministerul Educației prin anumite programe alocă sume substanțiale pentru renovarea dotarea școlilor. S-au mai implementat programe ce asigură încă de la învățământul preșcolar până la cel primar inclusiv, un strict necesar ce constituie pachetul pentru timpul petrecut în sălile de curs. Acest program a fost numit “Cornul și laptele” și a fost întâmpinat cu indignare de către parlamentari și deputați, însă de copiii preșcolari și școlari, dar și de părinții acestora, mai ales acei nevoiași, la care era o problemă așa numitul pachet zilnic.

Acestor proiecte li s-au mai alăturat și altele cum ar fi: bursele pentru rezultate deosebite pe parcursul unui an de studiu, banii de liceu, sau mai oferit ajutoare banesti și pentru achiziționarea de calculatoare personale pentru elevii cu un venit modest. De asemenea li s-a mai pus la dispoziție mijloace de transport pentru a nu mai fi un impediment distanța dintre școală și locuințele lor. Un alt fel de sprijin pentru a continua studiile este și oferirea gratuită de manuale și rechizite școlare, programul “Bani de liceu”, programul referitor la “Achiziția de calculatoare elevi”.

Scopul și obiectivele programelor

Scopul acestor nenumarate proiecte este de a diminua rata acestui fenomen de abandon școlar și de a încuraja tinerii de a-si continua studiile, pentru a-i ajuta să se realizeze pe plan profesional și apoi pe plan financiar.

Obiective:

- asigurarea pachetului zilnic pentru elevii din clasele I-IV din învățământul de stat;
- implicarea autorităților locale prin supravegherea procesului de aprovizionare și distribuire a produselor de panificație și a laptelui;
- sprijinirea părinților, ca beneficiari indirecți, asigurarea pachetului zilnic nemaifiind o problemă pentru ei;
- asigurarea resurselor necesare îmbunătățirii metodelor de învățare (asigurarea de fonduri pentru calculatoare);
- sprijinirea părinților din punct de vedere financiar;
- îmbunătățirea relației de colaborare dintre părinți și școală;
- transformarea școlii și a familiei în resurse active necesare bunei dezvoltări a copilului;

IV Tipuri de intervenții:

Programele: « Cornul și laptele », « Bani de liceu », « Achiziție calculatoare elevi » prin legislația în vigoare, dar și unele programe inițiate de anumite O.N.G.-uri.

Metode posibile de interventie în rezolvarea, diminuarea problemei abandonului școlar:

- responsabilizarea părinților prin implicarea în activitățile școlare astfel încât dezinteresul unor părinți să fie diminuat;
- îmbunătățirea metodelor de predare prin introducerea unora mult mai interactive și atractive pentru elevi;
- crearea în cadrul instituțiilor de învățământ a programelor de tip “after school” de care să poată beneficia elevii ai căror părinți nu acordă atenția necesară timpului alocat pentru efectuarea temelor și petrecerea timpului liber cu copiii;
- conturarea unei personalități independente și responsabile a elevului prin implicarea sa în activități educative de grup care să îi stimuleze abilitățile: sociale, emoționale și cognitive;
- crearea unor cursuri și traininguri pentru cadrele didactice în vederea îmbunătățirii metodelor de predare învățare, și tot odată a atitudinii față de elevi;
- dotarea școlilor cu materiale didactice adecvate;
- asigurarea de meditații gratuite la obiectele școlare de bază pentru elevii care întâmpină dificultăți.

Concluzii

Abandonul școlar este o problemă socială care se află sub incidența unor factori de natură: individuală, familială și socială. Astfel încât pentru reducerea ratei abandonului școlar trebuie lucrat atât cu elevul cât și cu familia și cadrele didactice. Trebuie deci pornită o campanie de informare și responsabilizare a reprezentanților legali ai copiilor privind riscul la care se supun în cazul în care copilul nu frecventează școala cât și informarea cu privire la necesitatea asigurării unei baze educative care va avea efecte atât pe termen scurt, mediu cât și lung. Gândindu-ne pe termen lung nefrecventarea cursurilor școlare la timp poate avea repercursiuni în ceea ce privește asigurarea unei meserii și a unei stabilități economice și sociale.

Pentru crearea și impementarea eficientă a unor programe și politici care să ducă la diminuarea acestui fenomen trebuie luate în considerare nevoile pe care le au personale care fac parte din grupul țintă atât beneficiari direcți cât și cei indirecti, deci trebuie făcută o conexiune între nevoi, resurse, politici și metode de implementare.

Bibliografie

- Cojocaru, Ștefan., *Designul propunerilor de finanțare. Metodologie, modele de proiecte, comentarii*, Lumen, Iași, 2004;
- Neamțu, C., *Devianța școlară*, Polirom, Iași, 2003;

- Poede, George, Politici sociale, abordare politologică, Editura TipoMoldova, Iași, 2002;
- Pop, Luana coord., Dicționar de politici sociale, Editura Expert, București, 2002;
- www.abandonscolar;
- <http://sas.mmssf.ro> ;
- http://articole.famouswhy.ro/abandonul_scolar_un_fenomen_care_ia_ampoare/

STRATEGII DIDACTICE INCLUZIVE PENTRU REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Sandulovici Georgiana, Grădinița nr.268, București

“Noi credem și declarăm că fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge la un anumit nivel și a se putea păstra la un nivel acceptabil de învățare. [...] sistemele educaționale ar trebui proiectate și programele educaționale implementate în așa fel încât să țină seama de marea diversitate a copiilor.” (Declarația de la Salamanca, 1994)

Ceea ce propune Declarația de la Salamanca sunt școlile incluzive, adică școli în care sunt instruiți deopotrivă copiii 'normali', dar și copiii cu nevoi speciale, pe cât posibil. Școlile obișnuite, cu orientare incluzivă, sunt cele mai utile mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, creând comunități primitoare, construind o societate receptivă la diversitatea umană și oferind educație pentru toți.

Educația pentru toți reprezintă dezideratul ca toți copiii să aibă acces la educație de calitate. Dreptul la educație al fiecărei persoane a fost decis încă din 1948, prin Declarația Universală a Drepturilor Omului. Un important pas înainte în acest domeniu a fost Declarația de la Salamanca din 1994, care privește oferirea de șanse egale la educație tuturor elevilor.

Consider că egalitatea educației pentru fiecare individ nu ar trebui să însemne un tratament egal și uniform aplicat tuturor, ci egalitatea efectelor pe care le resimt elevii, egalitatea finalităților educaționale. Astfel, egalizarea educației înseamnă oferirea fiecărui individ un ritm și forme de învățământ care să i se potrivească și care să ducă în final la însușirea aceluiași comportamente la toți elevii.

Sunt multe motive pentru care se renunță prematur la educație și formare: probleme personale sau familiale, dificultăți de învățare sau o situație socio-economică fragilă.

În același timp, caracteristicile sistemului de învățământ și climatul școlar sunt alți factori care contribuie la participarea sau neparticiparea elevilor. Căile traversează diferite moduri de a învăța și de

a fi. Când căile sunt flexibile și părinții și elevii pot lua decizii informate, putem vorbi despre experiențe pozitive pentru elevii noștri. Avem nevoie de o „abordare holistică” care să implice întreaga comunitate școlară (administratorii școlii, profesorii, elevii și familiile acestora) și să lucreze îndeaproape cu partenerii externi și cu comunitatea mai largă pentru a lucra în colaborare și coerent.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ trebuie să se realizeze pe măsura posibilităților reale ale elevilor, ținându-se seama de particularitățile de vârstă, sex, nivelul pregătirii anterioare, precum și de deosebirile individuale, de potențialul intelectual și fizic al fiecărui elev în parte. Aceste cerințe se referă atât la obiectivele, conținutul și volumul celor studiate în școală, cât și la modalitățile de predare-învățare. Curriculum-ul școlar trebuie adaptat la cerințele copiilor, și nu invers. De aceea, școlile trebuie să ofere oportunități curriculare care să se potrivească copiilor cu diverse capacități și interese.

Un mediu de învățare sigur, organizat, de susținere, incluziv și primitiv îi ajută pe elevi să-și dezvolte potențialul ca indivizi și membri responsabili ai societății. Toți elevii trebuie să fie în siguranță din punct de vedere fizic și mental; să știe ce se așteaptă de la ei și să fie celebrați în mod corect pentru realizările lor, să se simtă cu adevărat importanți, necesari și sprijiniți. Un mediu de învățare sigur și ordonat oferă siguranță fizică și mentală și experiențe de zi cu zi care dezvoltă atitudini sociale pozitive și abilități interpersonale eficiente. Programele disciplinare și de prevenire a violenței ar trebui să includă strategii de soluționare a conflictelor și ar trebui să abordeze potențiala violență și managementul crizelor. Un mediu de învățare sigur, de susținere și receptiv, care sprijină toți elevii, profesorii, culturile și subgrupurile; respectă și sprijină diversitatea și justiția socială; tratează elevii în mod corect și recunoaște nevoia de feedback, inovare și a doua șansă

Cercetările arată în mod constant că implicarea familiei are un impact direct, pozitiv asupra performanței tinerilor și este unul dintre cei mai precisi predictorii ai succesului unui elev în școală. Elementele cheie ale acestei colaborări se bazează pe comunicare eficientă, continuă, multidimensională, bidirecțională, cu evaluare continuă a nevoilor și sprijin și intervenție familială receptivă. Intervenția Educație timpurie - de la naștere până la 5 ani a arătat că oferirea copiilor de educație suplimentară poate stimula dezvoltarea creierului. Cea mai eficientă modalitate de a reduce numărul de copii care în cele din urmă abandonează școala este de a oferi cea mai bună instruire de la grădiniță încolo/

În concluzie, trebuie să oferim tuturor posibilitatea de a atinge cel mai înalt nivel posibil de autoactualizare prin toate formele de predare, cu condiția ca toată lumea să aibă acces la o educație care poate ajuta la trecerea de la o etapă la alta. Copiii cu nevoi speciale Sprijinul didactic suplimentar ar trebui

să fie obținute în contextul programului școlar obișnuit și nu în lecții separate. Principiul călăuzitor trebuie să fie o educație egală pentru toți copiii, cu ajutor și sprijin suplimentar pentru cei aflați în nevoie.

Bibliografie:

1. Dragomir A.(coordonator), *Strategii și metode de reducere a abandonului școlar*, Material realizat în cadrul proiectului Erasmus+ 2019-1-RO01-KA101-062105
2. Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, (Ediția a II a), Editura Polirom, București; 2002.
3. Vrășmaș, T., *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București; 2004.
4. Radu, Gh., *Psihopedagogia dezvoltării școlarului cu handicap*, Editura Didactică și Pedagogică, București; 1999.

SPUNE NU ABANDONULUI ȘCOLAR

prof.Santavan Simona Mihaela

Liceul Teoretic Ion Agârbiceanu Jibou, jud.Sălaj

Pornind de la premisa că educația trebuie să se manifeste în permanență, ca o acțiune unitară, coerentă, că activitatea care se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului și nu poate face abstracție de la toate acestea, se impune o strânsă interdependență între mediul educativ oferit de școală, mediul familial și mediul socio –economic din care acesta provine. Secolul vitezei în care ne aflăm , în care inovația, tehnologia avansată, ritmul alert impus fiecăror aspecte ale vieții, complexitatea și schimbarea rapidă, uneori chiar agresivă creează un climat aflat în perpetuă mișcare în care singura soluție pe care familia o are la dispoziție este rapida adaptare la tot ceea ce aduce cu ea lumea contemporană. De cele mai multe ori ne este foarte greu nouă, adulților să ne adaptăm din mers tuturor noutăților, dar acestei societăți predispuse schimbării trebuie să îi facă față în special copiii. Unde să găsească sprijin, ajutor și soluții oportune copilul? Această sarcină îi revine în primul rând familiei, apoi celorlalte instituții prin care elevul trece de-a lungul parcursului său de învățare : grădiniță, școala primară, școală gimnazială, liceu. Aceste toate instituții, trebuie să găsească soluțiile adecvate prin care copiii să se adapteze rapid și eficient. Ca și societatea aflată într-o continuă mobilitate și familia deopotrivă este un sistem dinamic, care trăiește transformări permanente. Membrii ei cresc, se dezvoltă, evoluează împreună și se completează reciproc adăugându-și unii altora elemente

care îmbogățesc în permanență viața familială. Deși supusă atâtor schimbări putem totuși să găsim o constantă în familie și să afirmăm fără pic de îndoială că „instituția familiei rămâne stabilă.”

Familia este cea care îi formează copilului primele deprinderi, îi dezvoltă aptitudini de bază și competențe sociale, îl ajută să interacționeze cu factorii naturali din jurul lui și să îi utilizeze pentru bunăstarea sa. Tot familia este direct răspunzătoare pentru însușirea limbajului, pentru dezvoltarea și îmbogățirea vocabularului, de exprimarea cât mai corectă și coerentă a copilului. Raportul copil – familie - școală s-a schimbat, invazia universului nostru cu informații transmise prin imagini, marchează sensibilitatea copilului, oferindu-i fenomene direct perceptibile. Parteneriatul educațional este forma de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. Acesta presupune o unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali.

Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute.

Parteneriatul școală-familie - comunitate în zilele noastre primește noi valențe, scopul fundamental al acestei colaborări este integrarea deplină a școlii în comunitate.

Putem afirma că părinții sunt primii educatori, așadar, aceștia trebuie să cunoască anumite informații fundamentale în domeniul vast al educației. Bineînțeles, nu putem cere părinților studii de specialitate privind educația și particularitățile copiilor, ci mai degrabă o fină capacitate de observație a copilului, pentru a putea transmite cu ușurință specialiștilor informații despre acesta. Pentru a evita o diferență între generații, părinții trebuie să se autoeduce, să își asume noutățile lumii, să renunțe la prejudecăți, să le evite în educația copiilor. Prin crearea unor relații corecte de bază, parteneriatului grădiniță-școală-familie-societate câștigă un mediu de dezvoltare mai bogat, între participanți creându-se relații pozitive ce fac posibilă dezvoltarea sentimentului de coeziune socială. Comportamentele cadrelor didactice au un mare rol în crearea acestor punți între instituții și familia copilului, atitudinea acestora și poziția adoptată reprezentând cheia succesului.

Grădinița, școala, familia, comunitatea locală și societatea, reprezintă instituții ale educației prin intermediul cărora se cultivă responsabilizarea socială și se perpetuează valorile sociale. Împreună, trebuie să aibă grijă de elevi pentru a nu părăsi școala, pentru a-i determina să spună NU abandonului școlar!

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO- EMOȚIONALE LA PREȘCOLARI

Șeulean Ionela-Lucia

Grădinița cu Program Prelungit „Pinocchio” Câmpia Turzii

Vârsta preșcolară constituie o perioadă destul de lungă în care se produc însemnate schimbări în viața afectivă a copilului. Emoțiile și sentimentele preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți. Ele ocupă un loc important în viața copilului și exercită o puternică influență asupra conduitei lui.

Comportamentul social și emoțiile preșcolarilor se dezvoltă odată cu fiecare etapă de vârstă și potrivit temperamentului fiecărui copil. Unii preșcolari sunt veseli și se adaptează ușor, în vreme ce alții au tendința de a răspunde negativ în fața unor situații diverse. Aptitudinile sociale se învață treptat, copilul trecând de la o stare de dependență și egocentrism la creativitate, independență și sensibilitate.

În sprijinul educatoarelor, la nivelul grădinițelor din județul Cluj se desfășoară Programul educațional „Da, Poți!”, program educațional specific, adresat copiilor preșcolari pentru domeniul dezvoltării sociale și emoționale, bazat pe principiile validate științific din psihologia clinică a dezvoltării copilului.

Pornind de la obiectivele și standardele în dezvoltarea socio-emoțională a copilului preșcolar, m-am implicat ca educatoare în desfășurarea acestui proiect, desfășurând pe parcursul anului școlar o serie de activități prin care am urmărit, în primul rând, dezvoltarea unor competențe emoționale și sociale care să conducă, alături de alte competențe (cognitive, fizice etc.), la pregătirea copilului pentru integrarea în activitatea școlară.

În activitățile pe care le-am desfășurat am pornit de la ideea că, relațiile sociale pozitive se formează atunci când copiii înțeleg semnificația diferitelor comportamente, când sunt capabili să se adapteze diferitelor contexte sociale și sunt implicați în activități de grup. Interacțiunile cu cei apropiați joacă un rol central în „sănătatea” socio-emoțională a copilului, oferind sentimentul de stabilitate, securitate, apartenență și astfel hrănind dorința de învățare ale copilului. Relațiile pe care le stabilește copilul cu ceilalți necesită siguranță, receptivitate, disponibilitate și confort emoțional.

Încetul cu încetul copiii dezvoltă abilități de cooperare, de negociere, de a conduce și a fi conduși, de a lega prietenii, de a-și exprima sentimentele într-o manieră acceptată social.

Relațiile sociale ale copilului cu adulții vizează capacitatea copilului de a avea încredere și a interacționa cu ușurință cu aceștia, precum și capacitatea lor de a recunoaște diferitele roluri sociale ale acestora.

Prin interacțiunea cu copiii, copilul exersează cooperarea, capacitatea de a stabili și a menține relații de prietenie, învață să țină cont de dorințele și nevoile celorlalți, învață să respecte drepturile altor copii. De asemenea, contactul social cu ceilalți copii este o sursă importantă pentru a observa diferențele și asemănările dintre oameni, diversitatea oamenilor din multe puncte de vedere. Adaptarea la diversitate, respectarea ei prin stabilirea de relații pozitive, precum și empatia reprezintă competențe importante ale dezvoltării sociale.

Un prim pas în dezvoltarea competențelor socio-emoționale la copiii de vârstă preșcolară îl constituie dezvoltarea imaginii de sine a copiilor, importantă prin efectele pe care le include asupra dezvoltării personalității acestora.

Copilul pășește în viață fără a ști prea multe. El pornește să cunoască lumea, dar începe prin a se cunoaște pe el însuși. O importanță deosebită trebuie să acordăm copiilor în cunoașterea și dezvoltarea stimei de sine.

Întâlnirea de dimineață este un moment din activitatea zilnică din grădiniță propice desfășurării unor jocuri de grup prin care urmărim dezvoltarea imaginii de sine, creșterea stimei de sine. Spre exemplu, jocurile de grup „Spune ceva frumos despre tine”, „Spune ceva frumos despre colegul/prietenul tău”, „De ce-ți place de colegul/ prietenul tău?”, învață copiii diferite moduri de a exprima o calitate personală, sau a altor persoane.

Educatorea prezintă copiilor „Pilafeta”, (un ciorăpel umplut cu orez și împodobit cu fundițe colorate) care dorește să se joace cu ei jocul „Spune ceva frumos despre tine, De ce-ți place prietenul tău”. Pilafeta va ajunge pe rând la câte un copil, iar acesta va spune ceva frumos despre el:

„Pilafeta se rotește

Și la tine se oprește!”

-Spune ceva frumos despre tine.

-Bună, eu sunt Elissa și-mi place de mine pentru că sunt deșteaptă. Jocul se repetă până când toți copiii spun ceva frumos despre propria persoană. În continuarea jocului, copiii aleg dintr-o farfurioare jetoane colorate: roșii, albe. Le spun copiilor că ne vom juca altfel : Copiii care au jetoane albe, vor fi astăzi copiii zilei (un număr de 5-6 copii), iar pe rând, fiecare va veni în față, iar ceilalți copii vor spune de ce le place de colegul (colega lor):

-Îmi place de Antonio pentru că e prietenos.

Ni s-a părut important să formăm copiilor deprinderea de a-și face complimente reciproce, de genul: „Azi te-ai îmbrăcat foarte frumos; îmi plac ochelarii tăi, sunt simpatici; Tu desenezi, cânti foarte frumos”, etc., aprecieri care au rolul de a apropia copiii, de a-i face să treacă peste anumite bariere forțate,

care-i fac să marginalizeze pe cei care sunt altfel.

Tot în acest scop, am desfășurat activitatea integrată „Mă plac așa cum sunt”, prin care am urmărit educarea capacității copiilor de a înțelege și rezolva probleme, dezvoltarea unei imagini de sine pozitive, formarea capacității de a găsi diferite moduri de a exprima o calitate personală sau a altor persoane, acceptarea și aprecierea diversității.

Am prezentat copiilor un tablou cu o căpșună, aceștia descriind fructul și scoțând în evidență calitățile și importanța fructului în alimentație: este roșie, zemoasă, dulce, gustoasă, are vitamine.

Un copil a recitat poezia „Căpșuna” de Daniela Crăsnaru, iar apoi am sprijinit copiii să descopere problema cu care se confruntă personajul: Căpșuna este nemulțumită de aspectul ei fizic. Am stabilit împreună cu copiii faptul că oamenii sunt deosebiți, nu sunt la fel ca aspect, religie, etnie și că fiecare om are ceva bun și frumos, deci calități, de aceea, vom încerca să spunem ceva bun și frumos despre Căpșună, pentru a o ajuta să-și schimbe părerea despre ea. Pentru început, am împărțit copiii în două grupe: Grupa căpșunilor mulțumite desenează Căpșuna de culoare roșie, cu pistrui, cu fes micuț verzui, iar Grupa căpșunilor nemulțumite, desenează Căpșuna verde, cu pălărie ca a ciupercii.

Analizarea lucrărilor copiilor a evidențiat faptul că, așa cum este în realitate, căpșuna arată mai bine. Prin întrebări de genul: ”Are de ce să fie nemulțumită căpșuna?”; “Ce credeți că s-ar întâmpla dacă ar avea pălărie ca a ciupercii?” (ar fi urâtă, razele soarelui n-ar mai ajunge la ea, nu s-ar coace, n-ar fi bună de mâncat); “Voi cum ați fi procedat în locul Căpșunii?”, am antrenat copiii în găsirea de soluții și în încercarea de a rezolva problema, evidențiind în final că fiecare persoană are calități și fiecare dintre noi putem spune ceva bun și frumos despre noi și cei din jur.

În ultima parte a activității am desfășurat jocul “Mă plac așa cum sunt”: Un copil stă în mijlocul cercului și imită comportamentul Căpșunei, iar ceilalți copii comentează și combat părerile negative ale Căpșunei despre sine, găsindu-i de fiecare dată calități:

Prin acest joc, ca de altfel prin întreaga activitate, copiii au învățat să accepte diversitatea și diferențele dintre oameni, dar cel mai important, faptul de a ne accepta așa cum suntem.

Concluzionând, putem afirma că, grădinița, ca prima treaptă a învățământului preuniversitar, constituie pentru copii prima experiență a vieții în societate. Ea este cea care îi așează într-un cadru nou prin dimensiunile și conținuturile ei și le propune activități pe care copiii se forțează să le adapteze cât mai bine nevoilor și trebuințelor lor. Vârsta preșcolară este perioada marilor achiziții psihocomportamentale, o perioadă a descoperirii, în care copilul învață să existe într-o lume interesantă și mereu în schimbare, dincolo de spațiul sigur și ocrotitor al familiei.

Bibliografie:

- **Prof.drd. Brănișteanu, R., Univ. Babeș-Bolyai, (2012), *Educația socio-emoțională în grădiniță-exemple de bune practici*, Învățământul preșcolar și școlar, 3-4/, pag.116**
- **Botiș, A., Mihalca L. (2007), *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani, Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar***
- **Curriculum pentru învățământul preșcolar, (2019), București**
- **Libeg, C., (2006), *Formarea imaginii de sine-ca dimensiune a personalității preșcolarului*, RIP 3-4/ pag.131**
- **Dr. Ionescu, M., Anghelescu, C., Boca ,C., Dr. Herseni, I., Popescu, C.,Stativa, E., Dr.Ulrich, C., Novak, C., *Repere fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani***
- **Programul educațional *Da, poți!*-un curriculum preșcolar pentru dezvoltarea socio-emoțională, vârsta 4-7 ani**
- **Ștefan, C. A., Kallaz, E. (2007), *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari*, ghid practic pentru educatori , ed. Aqua Forte, Cluj-Napoca.**

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN STRATEGII DIDACTICE INCLUZIVE

Prof. Stroe Ștefania
Școala Gimnazială ”Costache Grigore Șuțu”

“Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea”

Nelson Mandela

Abandonul școlar reprezintă una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntă sistemul educațional actual, atât la nivel național, cât și la nivel mondial. Reducerea acestui fenomen este crucială pentru creșterea nivelului de educație și implicit pentru dezvoltarea societății.

Cauzele abandonului școlar pot fi multiple și interconectate. Printre acestea se numără: problemele economice și sociale, care duc la nevoia de a munci sau de a contribui la veniturile familiei; dificultățile școlare, care pot fi legate de nivelul de pregătire sau de probleme de sănătate mentală sau

fizică; problemele de comportament, care pot fi legate de absențele frecvente, de indisciplină sau de probleme cu legea; și lipsa de sprijin familial sau comunitar, care poate include lipse de comunicare sau probleme de sănătate sau de consum de droguri și alcool.

Promovarea interculturalității poate contribui la reducerea abandonului școlar prin încurajarea dialogului și a respectului între diferite culturi și grupuri etnice. Această abordare poate îmbunătăți înțelegerea reciprocă și poate ajuta la crearea unui mediu școlar mai incluziv și mai receptiv pentru toți elevii. Promovarea interculturalității poate fi realizată prin diverse metode, cum ar fi: organizarea de activități care să încurajeze interacțiunea și dialogul între elevi din diferite medii culturale, implicarea părinților și a comunității în activități școlare, integrarea culturilor diferite în curricula școlară și dezvoltarea unor politici școlare care să sprijine diversitatea culturală.

Strategiile didactice incluzive sunt, de asemenea, importante în reducerea abandonului școlar. Acestea includ metode de predare care să încurajeze participarea și implicarea activă a tuturor elevilor, indiferent de nivelul de pregătire sau de circumstanțele personale. Printre aceste strategii se numără: adaptarea materialelor didactice și a metodologiilor de predare pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor, crearea de grupuri de lucru sau de activități care să încurajeze cooperarea și colaborarea între elevi, folosirea de feedback pozitiv și constructiv și oferirea de sprijin suplimentar și resurse educaționale pentru elevii care au dificultăți.

A lucra într-o școală incluzivă este o mare provocare și o oportunitate în același timp. În iulie 2022, am participat la cursul de formare și dezvoltare profesională: *Towards The Inclusive Classroom: Best Practice*, formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia din cadrul Proiectului Erasmus+: *Reducerea abandonului școlar și promovarea interculturalității prin practici educaționale incluzive*.

În cadrul acestei vizite am găsit multe răspunsuri la o problemă de interes general –școala incluzivă. Cursul și-a propus o abordare incluzivă utilizând materiale speciale și totodată a creat un mediu propice care va ajuta la formarea și dezvoltarea autonomiei personale și integrarea în societate a copiilor cu nevoi speciale în educație.

Acest curs a oferit cadrelor didactice participante, posibilitatea de a dobândi noi cunoștințe cu o largă aplicabilitate în mediul incluziv, experiențe noi, modele de bune practici, metode și strategii pentru educația incluzivă. Tematica cursului a fost variată, complexă și atractivă mai ales prin utilizarea zilnică a metodelor ICT în prezentare, discuții de grup, ateliere de lucru în aer liber. Activitățile desfășurate au fost judicios planificate în concordanță cu planul trimis participanților la curs, iar modul de desfășurare al acestora a încurajat schimburile interactive și exprimarea liberă a opiniilor. Organizatorii au manifestat

un bun nivel de pregătire și o implicare remarcabilă. Obiectivele cursului au urmarit introducerea unor noi metode și strategii folosind metode experimentale, promovarea și îmbunătățirea metodelor de predare prin dezvoltarea abilităților practice, creșterea interesului cadrelor didactice în folosirea tehnologiilor moderne la clasă, realizarea schimbului de experiență în ceea ce privește exemplele de buna practică în contextul multicultural, dezvoltarea competențelor profesorilor într-o epocă a schimbării.

Activitățile desfășurate în cadrul cursului au fost:

- ✓ seminarii pe diferite teme: Talented and Gifted Students, Inclusive Education for talented Students, Managing the Inclusive Classroom, Cyberbullying from the perspective of inclusion;
- ✓ activități practice legate de activitatea educațională în școală și în afara ei, ICT tools for Inclusive Education (platformele Scratch și Bitsboard);
- ✓ ateliere de lucru unde s-a lucrat individual, dar și pe grupe și unde s-au dezbătut temele: Students with Behavior Difficulties, Students with Learning Difficulties și The crucial role of parents and their relationship with the educational progress, punându-se accentul pe construirea unei relații între părinte – profesor - școală;

Modelul educațional din Grecia pune accent pe diverse demersuri didactice și pedagogice spre o clasă incluzivă, precum:

- Implicarea jocurilor și platformelor online pentru a promova incluziunea și dezvoltarea socială: Scratch 3 și Bitsboard:

✓ **Utilizarea Scratch 3 în educația incluzivă:**

- recomandat elevilor cu vârsta cuprinsă între 8 și 16 ani;
- oferă un mediu prietenos care ajută elevii să se adapteze cu ușurință la spațiul lor de învățare, să obțină interacțiune imediată cu acțiunile lor sau schimbările de program;
- permite cadrelor didactice și elevilor să realizeze jocuri educaționale, simulări ale experimentelor științifice, povești de animație pentru o disciplină școlară;
- oferă cadrelor didactice oportunitatea să programeze cu ușurință aplicații atractive și interesante pentru elevi, să își mențină clasa motivată prin utilizarea sunetelor, animațiilor, imaginilor și textelor;
- permite comunicarea într-o comunitate globală; există, de asemenea, o comunitate specială pentru educație (ScratchEd) cu planuri de lecție și alte informații relative.
- valabil online și ca aplicație offline pentru Windows și MacOS;

✓ **Bitsboard în educația incluzivă;**

- aplicație cu jetoane și mini-jocuri

- resursă ce poate fi utilizată în lecții de matematică, chimie, geografie, psihologie, istoria artei, limbi moderne;
- valabil pentru iPhone, iPad, iPod;
- Sesiuni interactive de jocuri de rol și exerciții în grupuri mici de lucru;
- Parteneriatul familie-școală;
- Adaptarea spațiului educațional al clasei pentru elevii cerințe educaționale speciale;
- Metode de relaxare pentru elevii cu cerințe educaționale speciale;
- Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școala de masa.

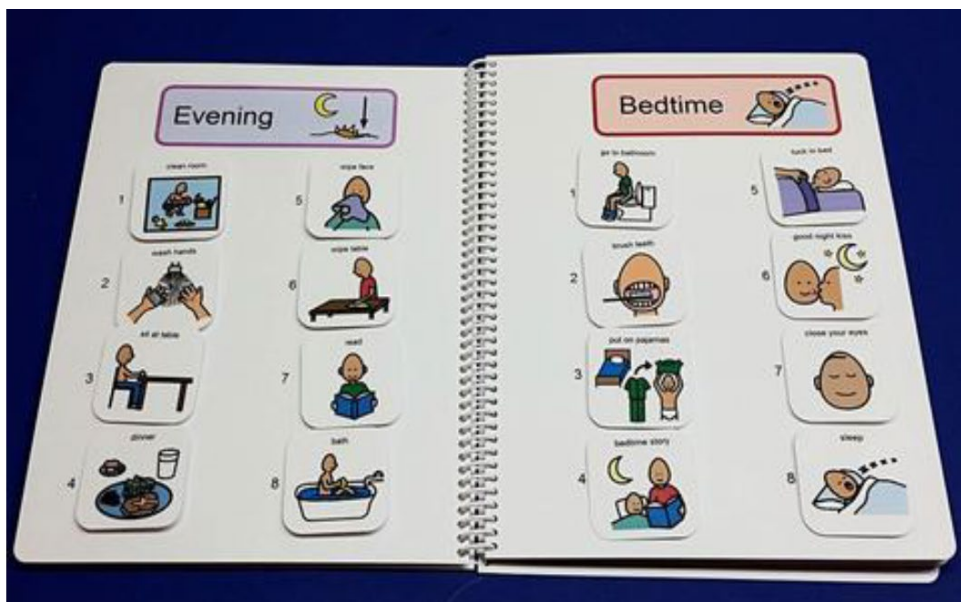
Comunicarea cu elevi care prezintă cerințe educative speciale poate fi uneori extrem de dificilă. Câteva modalități alternative de comunicare cu astfel de copii, prezentate la curs au fost:

SIGN LANGUAGE(Limbajul semnelor):

- Persoanele cu dificultăți de auz pot folosi limbajul semnelor și pot comunica prin intermediul acestor semne.
- Este flexibil
- Poate fi folosit peste tot
- Pot face propoziții complete
- Comunică doar cu cei care cunosc semnele
- Este diferit în fiecare țară
- Nu poate fi folosit de persoanele cu probleme de mișcare

PECS (Picture Exchanging Communication System)- Sistemul de comunicare prin schimb de imagini presupune:

- Folosirea imaginilor pentru a comunica
- Numirea obiectelor
- Să ceară ceva
- Să memoreze rutine
- Să reușească să vorbească

✚ MAKATON- presupune:

- Predarea unui vocabular redus, de bază, utilizând cuvinte foarte comune.
- Organizarea vocabularului în rutine
- Personalizarea vocabularului pentru a se potrivi nevoilor fiecărei persoane
- Utilizarea combinată a tuturor tipurilor de vorbire (semne și imagini)
- Semnele diferă în fiecare țară

✚ Facilitated communication (Facilitarea comunicării)

- Utilizarea tehnologiei (calculatoare, mașini de tastat)
- Copilul trebuie să învețe să arate literele sau obiectele
- Nevoia de precizie și concentrare

✚ Tehnici de predare

Acestea presupun:

- Program individual adaptat nevoilor studenților
- Recompense
- Organizarea vizuală a procedurii și camerei
- Îndepărtarea obiectelor care distrag atenția copilului
- Folosirea de mobilier care să răspundă nevoilor elevului.
- Îndepărtarea materialelor inofensive
- Pregătirea în prealabil pentru a evita irosirea timpului de predare
- Nu trebuie să existe zgomot care să distragă atenția copilului.

- Asigurarea condițiilor plăcute și a stării de spirit entuziaste de către terapeut
- Evitarea stresului.
- Trecerea de la obiective mai ușoare la obiective mai dificile, pentru a evita dezamăgirea copilului
- Prezentarea lecției să fie scurtă și simplă
- Instrucțiuni clare și scurte. Utilizarea unui vocabular simplu și tonul relaxant al vocii
- Schimbarea vocii terapeutului în funcție de situații.
- Menținerea unei intensități constante a vocii, chiar dacă copilul nu urmează instrucțiunile.
- Recompense frecvente

✚ **Teacch-** este un program de educație alternativă pentru copiii cu autism care integrează intervenții în mediul înconjurător, agenda zilnică, munca și comunicarea. Presupune:

- Utilizarea imaginilor
- Ajută copilul să înțeleagă și să învețe activitățile sale de zi cu zi, culorile, cantitățile și îmbunătățește abilităților sale de mișcare (coordonarea ochi-mână)

✚ **Colourful semantics** - Este o abordare creată de Alison Bryan.

Scopul este de a ajuta copiii să-și dezvolte gramatica, dar este înrădăcinată în sensul cuvintelor (semantică). Semantica colorată reassemblează propoziții în funcție de rolurile lor tematice și presupune niște coduri de culori. Abordarea are 4 etape cheie codificate prin culori.

- ▶ WHO - ORANGE
- ▶ WHAT DOING - YELLOW
- ▶ WHAT - GREEN
- ▶ WHERE - BLUE

Există o serie de beneficii pentru utilizarea acestei abordări:

- Încurajarea vocabularului mai larg

- Fac propozițiile mai lungi
- Ajută copiii să răspundă la întrebări sau să genereze răspunsuri la întrebări
- Dezvoltarea utilizării substantivelor, verbelor, prepoziții și adjective
- Îmbunătățește abilitățile de a spune povești
- Pot fi transferate în propoziții scrise
- Pot fi efectuate individual sau în grupuri mici

COLORFULL SEMANTICS

Folosirea strategiilor didactice incluzive poate contribui la creșterea motivației și a angajamentului elevilor față de procesul de învățare, la dezvoltarea competențelor sociale și la îmbunătățirea performanțelor școlare. Toate aceste aspecte pot contribui la reducerea abandonului școlar, deoarece elevii care se simt valorizați și sprijiniți de către profesori și colegi sunt mai predispuși să rămână în sistemul educațional și să își continue studiile.

BIBLIOGRAFIE:

1. UNESCO (2017). Strategii didactice incluzive: Ghid de bune practici. Paris: UNESCO.
2. Mitchell, D. (2012). What really works in special and inclusive education: Using evidence-based teaching strategies. London: Routledge.
3. Dinu, M., & Ursache, A. M. (2015). Strategii didactice inovative și incluzive pentru reducerea abandonului școlar. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 191, 1424-1428.
4. Van Laarhoven, T., & Van der Want, A. C. (2018). The effects of differentiation in primary education: A meta-analysis. Educational Research Review, 25, 98-119.
5. Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2013). Research methods in education. London: Routledge.
6. Neenan Michael, Dryden Windy(2004), Cognitive Therapy-100 key points and techniques, Burunner-Routlege

7. Brown, K. W., & Mowen, T. J. (2016). Fostering inclusion in the classroom: Strategies for engaging students with disabilities. *The Journal of Effective Teaching*, 16(2), 34-48.

8. Handbook 'Inclusive spaces of learning', education and culture DG

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI INCLUZIVE NONFORMALE PENTRU O EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ

Prof. Stroe Ștefania

Școala Gimnazială "Costache Grigore Șuțu"

Aceste activități explorează aspecte sociale, economice, culturale sau educaționale mecanisme care se află în spatele situațiilor de discriminare, refuz, excludere și marginalizarea. Prin aceste activități, oamenii sunt încurajați să acționeze pentru a aduce schimbări sociale pe baza valorilor egalității și a acceptării „diferenței”.

1. Human Bingo

FIND SOMEONE WHO

Find someone who likes going to the cinema:
.....

Find someone who likes the same colour:
.....

Find someone who likes swimming:
.....

Find someone who likes dancing:
.....

Find someone who has the same hobby:
.....

Find someone who likes gyms:
.....

Find someone who likes junk food:
.....

Find someone who likes drawing:
.....

Find someone who likes reading:
.....

Find someone who likes the same movie:
.....

Find someone who likes travelling:
.....

Find someone who likes healthy food:
.....

Find someone who likes pets:
.....

Find someone who likes singing:
.....

Find someone who likes sports:
.....

Este un joc de cunoaștere care dezvoltă abilitățile sociale precum: comunicarea și cooperarea interculturală. Scopul acestei activități *este de a permite participanților să interacționeze, să se cunoască mai bine și să se împrietenească într-un mod distractiv.*

Pe fișa FIND SOMEONE WHO.....(GĂSEȘTE PE CINEVA CARE.....) sunt diverse declarații personale . Participanții trebuie să interacționeze, să vorbească cu cât mai mulți colegi și să găsească pe cineva în grup, pentru care afirmațiile de pe fișă sunt adevărate – câte un coleg pentru fiecare afirmație. Când cineva a completat fișa strigă Bingo și se așază pe scaun.

2. I bring a letter for....(Aduc o scrisoare pentru.....)

Este un joc care ajută la crearea unei bune atmosfere în grup, consolidează abilitățile de comunicare și dinamica grupului. Scaunele sunt aranjate în cerc, cu unul mai puțin față de numărul participanților. Participanții sunt rugați să se așeze pe scaune iar cel care nu reușește să ocupe un scaun rămâne în mijloc și spune "I bring a letter for those who ... wear glasses (Aduc o scrisoare pentru cei carepoartă ochelari (... who wear trousers – poartă pantaloni ... for those wearing a watch- poartă un ceas, sau orice în funcție de imaginația fiecăruia). Toți cei care poartă ochelari, pantaloni, ceasuri etc. trebuie să facă schimb de scaune, în timp ce persoana din mijloc folosește această oportunitate pentru a ocupa un scaun. Cel care rămâne în mijloc aduce următoarea scrisoare.

3. Dreams (Vise)

Această activitate întărește sentimentul de egalitate în interiorul grupului prin împărtășirea viselor și viziunilor. Activitatea are ca obiective: să sublinieze egalitatea în cadrul grupului, să genereze solidaritate și empatie și să creeze o atmosferă pozitivă în grup, încurajând cooperarea.

Timp: O oră

Dimensiunea grupului: Orice dimensiune între 6 și 40

Pregătire: Flip chart și markere - un set pentru fiecare grup de lucru

Instrucțiuni: Dacă este un grup de mărime medie (10 persoane), se poate desfășura ca o activitate de brainstorming a întregului grup. Dacă grupul este mare, împărțiți participanții în grupuri mici de 5-6. Timp de 5 minute participanții vor reflecta individual la viitorul lor - în ceea ce privește familia, locul de muncă, hobby-urile, locuințele, dezvoltare personală, drepturile civile etc. Apoi, participanții își vor împărtăși visele și aspirațiile spunând care sunt acestea și dând motive. Ar trebui să noteze sau, de preferință, să deseneze orice caracteristici comune pe o coală de flipchart, de exemplu: un loc de muncă, călătorii, copii, propria casă, etc. Fiecare grup este solicitat să își prezinte desenele sau concluziile în plen. Continuați prin a cere persoanelor, individual sau în grupuri să identifice 3 lucruri concrete care îi împiedică să-și urmeze aspirațiile și 3 lucruri concrete pe care ei, ca grup (sau organizație), le pot face împreună pentru a-și vedea visele devenit realitate.

4. Odd One Out – Cine vrea să fii în grupul lor?

Problemele abordate în această activitate sunt legate de relațiile dintre majoritate și minoritate și de discriminare.

Obiectivele urmărite sunt:

- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la prejudecăți și discriminare
- Încurajarea empatiei cu privire la experiența respingerii sau excluderii.

Timp: 10 minute

Dimensiunea grupului: 16+

Pregătire: cartonașe cu diverse pete de culoare. De exemplu, pentru un grup de 16 persoane veți avea nevoie de 4 cartonașe cu pete albastre, 4 roșii, 4 galbene, 3 verzi și una albă.

Instrucțiuni

Fiecare jucător va primi un plic cu o anumită culoare. Jucătorii nu trebuie să știe ce culoare au. După ce deschid plicul și află culoare, aceștia sunt rugați să intre într-un grup cu alții care au aceeași culoare. Nimeni nu poate vorbi, ei pot folosi doar comunicarea non-verbală.

După formarea grupurilor, profesorul ajută grupul să exploreze sentimentele lor despre ceea ce au făcut și ceea ce au învățat:

- *Cum te-ai simțit în momentul în care ai întâlnit pentru prima dată pe cineva cu aceeași culoare ca și tine?*
- *Cum s-a simțit persoana cu pata ciudată (cartonașul alb)? Ați încercat să vă ajutați reciproc să intrați în grupuri?*
- *Se poate alătura cineva acestor grupuri?*
- *În societatea noastră, cine sunt cei ciudați?*

Această activitate poate fi, de asemenea, utilizată ca o activitate de spargere a gheții și pentru a forma grupuri pentru altă activitate.

5. Me too (Și eu)

Probleme abordate

- Diferențele dintre oameni și lucrurile pe care le au în comun.

Obiective

- Să se cunoască în grup
- Să arătăm că suntem cu toții diferiți dar și egali cu ceilalți.

Timp: 30 minute

Dimensiunea grupului: 10-12

Pregătire: Același număr de scaune ca și numărul de participanți

Instrucțiuni

1. Formați un cerc în care toată lumea stă pe un scaun.
2. Fiecare participant este rugat să se gândească la un lucru personal sau la o caracteristică pe care o consideră unică pentru ei și nu trebuie să împărtășească cu nimeni din grup.

3. Alege o persoană pentru a începe. Pe rând, participanții spun care este caracteristica lor unică, de exemplu: „Am vizitat Turcia de 3 ori”.
4. Dacă nimeni nu împărtășește această caracteristică, următoarea persoană spune caracteristica sa unică.
5. Dacă cineva împărtășește aceeași caracteristică, trebuie să sară și să strige: „*Și eu (me too)*” și să se așeze pe banca apelanților . Dacă mai mulți oameni împărtășesc aceeași caracteristică, se așează unul lângă celălalt. Apoi toată lumea revine la locurile inițiale și apelanții care au avut trăsături comune trebuie să încerce din nou să vină cu o caracteristică unică.
6. Prima rundă se încheie atunci când toată lumea a strigat ceva care îi diferențiază de ceilalți.
7. A doua rundă implică căutarea de caracteristici care sunt împărtășite de toți ceilalți din grup.
8. Luați un scaun și spuneți apelantului să stea în mijlocul cercului. Ei trebuie să se gândească la ceva pe care îl împărtășesc cu restul grupului. De exemplu: „Îmi place muzica”.
9. Toți cei care o împărtășesc aceeași caracteristică trebuie să se ridice și să se mute pe un alt scaun în timp ce strigă: „Și eu”. Persoana care a stat în mijloc încearcă, de asemenea, să găsească un scaun, astfel încât altcineva va fi lăsat în mijloc pentru a fi următorul apelant.

Această activitate trebuie să se desfășoare rapid. Este bine să stabiliți o regulă pe care participanții să o respecte, de exemplu: au doar 10 secunde să se gândească. Dacă lucrați cu grupuri de mai mari de 10-12 participanți, este nevoie să creați 2 sau 3 subgrupuri.

6. Seeking similarities and discovering diversity (Caută asemănări și descoperă diversitatea)

Obiective

- Pentru a descoperi diversitatea în cadrul grupului
- Dezvoltarea abilităților de comunicare
- Să se cunoască reciproc

Timp: 20 minute

Dimensiune grup: 10+

Pregătire

- Copii ale fișei și pixuri - câte una de persoană

Instrucțiuni

Cere fiecărui jucător să completeze foaia de întrebări și apoi să încerce să găsească pe altcineva care are aceleași răspunsuri la toate întrebările. Dacă nu pot găsi pe cineva, cereți-i să încerce să găsească pe cineva cu care împărtășesc patru caracteristici, dacă nu pot face asta - atunci cineva cu trei sau cel puțin două!

Fișă

Scrieți răspunsurile la întrebările de mai jos și apoi încercați să găsiți pe altcineva care are aceleași răspunsuri la toate întrebările. Dacă nu poți face asta, încearcă să găsești pe cineva cu care împărtășești patru caracteristici – sau trei – sau două – sau ești unic?

- M-am născut în _____
- Religia mea este _____
- Sunt alergic la _____
- Ura mea pentru animale de companie este _____
- Muzica mea preferată este _____

BIBLIOGRAFIE

Pat Brander, Carmen Cardenas, Juan de Vicente Abad, Rui Gomes, Mark Taylor, *Education Pack 'all different-all equal-Ideas, resources, methods and activities for non-formal intercultural education with young people and adults* , **European youth campaign against racism, xenophobia, anti-semitism and intolerance**, Second edition, revised in 2016.

ABANDONUL ȘCOLAR, CAUZE ȘI EFECTE

Prof. Szilagyi Georgeta

Școala Gimnazială Nr 1 Slatina

Abandonul școlar timpuriu este atât o problemă individuală, cât și a întregii societăți. Există multe motive de ce unii tineri renunță la educație înaintea terminării studiilor: dificultăți de învățare, probleme sociale sau lipsă de motivație, de orientare sau de sprijin. Nivelurile scăzute de educație nu au consecințe grave numai pentru tinerii în cauză, dar implică folosirea inefficientă a cheltuielilor de învățământ, în plus, având în vedere schimbările demografice actuale, și anume îmbătrânirea populației, țările europene nu își pot permite risipa de talente.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba, pe de o parte, de indaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar, dar și extrașcolar sau, pe de altă parte, inadaptația școlii la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socioeconomici, socioculturali). În concluzie, părăsirea timpurie a școlii este rezultanta unei combinații de cauze interne (psihologice cum ar fi: imaturitatea școlară, instabilitatea psiho-afectivă, tulburări de comportament etc.) și externe (de natură socioeconomică: situația economicofinanciară a familiei, lipsa îmbrăcămintei și încălțămintei, condițiile de locuit, dezagregarea familiei, lipsa ajutorului la învățătură).

Dintre factori principali favorizatori ai abandonului la nivelul elevului amintim:: Dificultățile materiale ale familiei, mai ales în cazul familiilor numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, care au probleme în a asigura îmbrăcămintea adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie). Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.

Un alt factor important care determină părăsirea timpurie a școlii este intrarea pe piața muncii. Fie că este vorba de lucrul ca zilier sau de activități regulate desfășurate ca barman, implicarea elevilor pe durata semestrelor.

Abandonul școlar: cauze și efecte școlare în astfel de activități aducătoare de venit constituie element de risc ce se soldează aproape mereu cu renunțarea prematură la educație. O soluție pentru cei care au nevoie să muncească ar putea fi promovarea unor modele comune în țările vestice, și anume implicarea liceenilor ce au nevoie de resurse pentru a se întreține în activități aducătoare de venit în perioada vacanțelor, având o durată scurtă ca număr de ore pe zi, precum cele de baby-sitting pentru o seară.

Migrația circulatorie nu pare a fi un factor de risc în sine, dar există probleme importante de reintegrare a copiilor de migranți ce părăsesc sistemul și apoi se reîntorc, la vârste mai mari. Aceleași probleme sunt regăsite și în cazul intrării la vârste mai mari în sistemul de învățământ. Un alt factor de ordin social care influențează părăsirea timpurie a unității de învățământ este modelul educațional oferit de părinți și frați. Cel mai adesea, elevii care ajung să renunțe la educație provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt clase. Există însă și excepții. Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent. Familiile în care există frați mai mari ce au renunțat timpuriu la educație tind să reproducă modelul și în ce privește frații mai mici.

Condițiile-cheie pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii pot fi sintetizate pe cinci domenii strict interconectate unul cu celălalt:

1. Management școlar
2. Suport pentru elevi
3. Profesori
4. Familia
5. Implicarea părților interesate.

MANAGEMENTUL ȘCOLAR Competența și eficiența conducerii școlare ajută la crearea unui mediu educațional de cooperare care implică întreaga școală și la care se adaugă și legătura cu comunitatea

locală. Managerii de școli sunt cei care încurajează inițiativa profesorilor în identificarea și gestionarea cazurilor de risc de abandon școlar.

SUPPORT PENTRU ELEVI Elevii trebuie sprijiniți. Este vorba inclusiv de sprijin emoțional și psihologic pentru abordarea problemelor (stres, depresie, tulburări post-traumatice) și comportamentelor de risc. De aceea, în fiecare școală care se confruntă cu fenomenul abandonului școlar ar trebui să existe:

Mecanisme de detectare precoce a riscului de abandon școlar

- Identificare rapidă a dificultăților de învățare: Beneficiind de sprijin pentru recuperarea materiei pierdute din diferite motive sau pentru a ține pasul cu parcurgerea programei la clasă, elevii pot ajunge „egali,, cu colegii lor, fapt ce ar înlătura sentimentul de frustrare și izolare. Elaborarea unui plan de sprijin individual, convenit cu elevul și familia sa, stabilind obiective clare și realizabile, poate fi foarte utilă.
- Participare activă a elevilor la viața școlară: Elevii trebuie să se simtă parte a școlii la fel cum se simt parte a familiei lor. Responsabilizarea de acest gen determină creșterea atașamentului față de școală și față de toate activitățile derulate aici.
- Învățarea interactivă și nonformală este esențială pentru creșterea interesului elevilor față de școală. Deși poate să pară superficială sau ieșită din contextul programei școlare, învățarea nonformală este cea care îi ajută pe elevi să se simtă valoroși chiar și atunci când au curențe educaționale, îi responsabilizează prin joc, îi face „să crească” fără să simtă presiunea maturizării. -Educație și îndrumare în carieră. Copiii nu știu întotdeauna ce vor și, de aceea, au nevoie de ghidaj specializat. Cunoșcându-le abilitățile, posibilitățile intelectuale, profesorii, diriginții, consilierii și familia pot lucra la îndrumarea acestora spre o anumită meserie ceea ce nu face decât să-i motiveze pe copii.

PROFESORI Motivarea cadrelor didactice este cel puțin la fel de importantă ca motivarea elevilor. De aceea, aceștia au nevoie de:

- Management eficient.
- Învățare de la egal la egal.
- Cursuri de formare, inclusiv prin proiecte europene.
- Teambuliding.

.FAMILIA

- -Implicarea părinților. Un părinte implicat înseamnă, de cele mai multe ori, un copil implicat. Deși deseori pasivi, prea ocupați, părinții trebuie implicați în viața școlii.
- -Educația ca responsabilitate partajată: Familia trebuie să știe că responsabilitatea educației se împarte între părinți și școală și că, între cele două, trebuie să existe comunicare și cooperare.

- -Participarea la luarea deciziilor școlare și la viața școlară. Fie că este vorba de întâlnirile cu părinții sau doar de un apel telefonic, părinții trebuie să știe și să participe la viața școlii
- - Educația părinților. De multe ori, decizia copiilor de a părăsi școala se datorează lipsei de interes din partea familiei care, la rândul ei, este formată din membri fără studii.

5. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE Școala nu este numai despre elevi, profesori și părinții. Școala este și despre toți ceilalți agenți ai vieții socio-economice care se pot implica pentru a face activitatea educațională mai interesantă și mai motivantă pentru tineri.

Bibliografie:

1. Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.
2. Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

Prof. Szilagyi Mircea Bogdan

Școala Gimnazială ” Ștefan Protopopescu” Slatina

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării

socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

** Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.*

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcămintei necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

** Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală.*

Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

* *Climatul familial* are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

* *Factori de natură socială și economică* cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

* *Factorii de natură educațională*: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

* *Anturajul* de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare.

Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice,

cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, *Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire*, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării acesteia. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie

1. Albert-Lorincz, E., Carcea, I.M., (1998), Prevenirea dezadaptării școlare, Iași, Ed. Cerami;
2. Allport, W.G., (1981), Structura și dezvoltarea personalității, București, EDP;
3. Ausubel, P.D., Robinson, G.,F., (1981), Învățarea în școală, București, E.D.P.;
4. Dumitrana, M., (1991), Eșecul școlar și cauzele sale – determinanți ai ideii unei noi pedagogii, în Tribuna învățământului nr. 5;

STUDIUL DE CAZ

ELEV CU AMBII PĂRINȚI PLECAȚI ÎN STRĂINĂTATE

Prof. învă. primar Teișanu Daniela Dorina

Școala Gimnazială "Costache Grigore Șuțu"

I .INFORMAȚII GENERALE DESPRE COPIL

I.1.Date biografice și date despre familia copilului

COPIL:M.R.

VÂRSTA.9 ani

GRUPA: clasa a II-a

Părinții lui M.R. sunt plecați în Italia de 10 luni și este afectat de plecarea lor în străinătate.Deși M.R. nu recunoaște faptul că e afectat de plecarea părinților ,suferă că a rămas cu bunica , se simte părăsit .

M.R. povestește că înainte când mama lui era acasă îl certa mereu că stă toată ziua afară cu mingea, iar seara la calculator. Acum se bucură că mama este plecată pentru că are mai multă libertate, bunica nu îl controlează, nu îl obligă să facă ce vrea ea. Relația cu mama lui este rece, vorbește la telefon, iar atunci când îi dă sfaturi închide telefonul. Mama îi trimite bani bunicii pentru haine, diverse lucruri pe care le dorește să le cumpere.

I.2. Informații despre traseul educațional al copilului

Copilul M.R. frecventează constant școala, este apreciat de învățătoare ca fiind un copil cu potențial bun și adaptat grupului. Se descurcă bine la ore, uneori are ușoară hiperactivitate.

În perioada vacanței aștepta să vină mama acasă, lucru ce nu s-a întâmplat. La întoarcerea în clasă s-au putut observa unele schimbări, printre care o ușoară scădere a performanțelor școlare, copilul nu mai era atent la activități, ceea ce a fost relaționat cu absența părinților care aparent monitorizau activitatea de la clasă. Reușește să termine cu bine cursurile însă cu o scădere evidentă a rezultatelor la evaluările finale. Învățătoarea a încercat să ia legătura cu tutorele, fără succes însă. Bunica în grija căreia a rămas M.R. lucrează și copilul se pare că nu o anunță să vină la școală.

Perioada vacanței a fost una nefastă pentru M.R. care nu mai este îndrumat și observat de către părinți. Scăpat de sub atenția bunicii în grija căreia a rămas, M.R. aderă la un grup de copii mai mari ca dânsul din cartierul unde locuiește care devine pentru el "a doua familie". În cadrul acestui grup el este inițiat în comportamente de risc: jocuri de noroc, să fure din casă sau de la alții din buzunare.

I.3. Descrierea comportamentului copilului în contexte formale, nonformale și informale

În urma discuțiilor cu M.R. am aflat că el nu are nevoi materiale sau financiare, acestea fiindu-i acoperite de banii pe care îi trimite părinții. M.R. neagă faptul că i-ar lipsi părinții, nu se simte trist și nu duce dorul părinților "mă simt bine așa", "se poate mai rău". Consideră că noua lui familie sunt prietenii de pe strada care locuiește, "mă simt bine în mijlocul lor, mă înțeleg cu ei, nu duc lipsa părinților", afirmă copilul. Nu dorește să se întoarcă părinții acasă, are numeroase probleme cu colegii din clasă, este agresiv, lovește copiii care îl ignoră, se plictisește la activități, nu este atent, dorește să plece cât mai repede acasă să se întâlnească cu prietenii lui. Discutând cu consilierul școlii din apropiere am reușit să-l însoțesc pe copil să stea de vorbă cu acesta. În discuțiile purtate cu acesta și-a mărturisit supărarea sa pentru plecarea părinților în străinătate și pe imposibilitatea de a discuta cu ei. Vrea să devină mai bun, dar nu poate face acest lucru, iar dacă ar avea rezultate bune la școală tot ar fi în zadar pentru că nu are cui să-i împărtășească rezultatele lui.

I.4. Disponibilitatea de a comunica și de a coopera, atitudinea în comunicare

M.R.este puțin comunicativ și cooperant în comunicarea cu copiii din clasă, iar atunci când comunică cu ei este foarte agresiv.Atunci când vrea să iasă în evidență bravează printr-o atitudine obraznică sau opozantă.La activitățile nonformale și informale este dispus spre comunicare ,iar când participă la activitățile de consiliere simte o nevoie mare de comunicare pe fondul încrederii și atitudinii de acceptare necondiționată.

I.5.Informații despre nivelul său cognitiv și despre nevoile sale educaționale

La activități participă inconsecvent ,are o atitudine de visare , ceea ce îngreunează achiziționarea noilor cunoștințe.În relațiile cu colegii și cei adulți este agresiv ,această atitudine este de la plecarea părinților în străinătate.Comportamentul la școală al lui M.R. este dezorganizat ,dominat de lipsa de motivație pentru învățare, fiind caracterizat prin:

- lipsă de motivație;
- probleme comportamentale ,agresivitate verbală și fizică cu colegii;
- nerezolvarea sarcinilor de lucru la activități;
- dificultăți de atenție la clasă,fără a avea interes pentru activități.

I.6.Informații despre persoanele în grija cărora a rămas copilul

M.R. locuiește în prezent cu bunica lui cu care se înțelege destul de bine.Ziua nu se întâlnește cu bunica, bunica are program de lucru de 12 ore.Relatia se rezumă doar la oferirea hranei și îngrijire fizică.Bunica nu cunoaște comportamentul lui ,ea rezumându-se la cele necesare copilului,fără a avea știință de comportamentul lui la școală

I.7. Precizarea partenerilor implicați și a modalităților de asigurare a cooperării între aceștia

- * Bunica –pentru că se află în îngrijirea ei, este necesar să își dedice mai mult timp pentru educarea lui;
- * Învățătoarea –are un rol important în motivarea copilului pentru a-și însuși cunoștințele pe care i le transmite , fiindu-i necesare succesului școlar, în încurajarea participării lui la activități educative , extrașcolare, în oferirea de suport afectiv și implicarea lui în implicarea lui în diferite acțiuni;
- * Consilierul școlar-să i se ofere sugestii în corectarea comportamentului prin discuții libere cu copilul;
- * Clasa de copii să fie ca un suport în consolidarea sentimentului de apartenență și de afiliere , să îl sprijine în dobândirea de noi prieteni și în ameliorarea imaginii de sine.

II .INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROGRAMUL DE INTERVENȚIE

Obiective operaționale

- Creșterea motivației pentru activități;
- Dezvoltarea abilităților asertive și a rezistenței la presiunea grupului;
- Întărirea legăturii dintre familie și școală;

- Conștientizarea necesității de a spune adevărul despre situația în care se află.

Evaluare inițială

Testele au fost date de către învățătoare și de către consilierul școlar. La testul standard copilul a obținut un scor corespunzător unui IQ=95.

Dificultățile de învățare specifice

- Dificultăți de concentrare / atenționale;
- Dificultăți emoționale (depresie, anxietate);
- Dificultăți de relaționare: ostilitate, pasivitate, agresivitate;

III. Modalități de realizare a intervenției

a) Activități formale

„Gândește-te cum ești și desenează cum vrei să fii” – o ședință

Activități propuse - oferă copilului ocazia de a reflecta;
- încurajează autocunoașterea copilului.

Metode folosite : - reflecția;
- dezbateră în perechi;
- realizarea de desene.

„Vrei să fii prietenul meu ?” - o ședință.

Activități propuse - integrarea în jocuri de echipă cu ceilalți copii;
- realizarea de lucrări colective;
- rezolvarea unor jocuri puzzle în cooperare cu ceilalți copii;
- „Cum te-ai simțit participând la aceste activități?” (discuții cu consilierul).

Metode folosite : - învățarea prin cooperare;
- jocul de rol;
- autoevaluarea;
- imaginea mentală;
- activități ludice de relaxare;
- comentarea unor texte și imagini.

b) Activități nonformale

„Dacă aș fi învățătoarea clasei aș ” - o ședință.

- discuție cu consilierul pentru a fi capabilă de a lua decizii, de a avea inițiative.

Activități propuse - rol de lider în jocuri cu rol;

- sarcină de care să răspundă numai ea zilnic (să facă ordine în bibliotecă, să completeze „Calendarul naturii”);

Metode folosite :

- jocul de rol;
- reflecția
- autoevaluarea;
- comentarea de imagini

IV. Intervenția la nivelul clasei:

În cadrul activităților de la clasă s-a avut în vedere asigurarea următoarelor elemente:

- proiectarea și realizarea unei instruirii active și interactive, în care învățarea prin cooperare este ridicată la rang de strategie didactică;
- o mai bună organizare și structurare a activităților la nivelul clasei– respectarea curbei de efort (zilnic sau săptămânal);
- organizarea spațiului educațional , astfel încât să fie atras de ceea ce se va transmite;
- încurajarea în permanență în caz de eșec;
- asumarea unor sarcini simple pentru a garanta reușita în activitate;
- organizarea unor activități integrate, varietate centrate pe elev, utilizarea PC în unele activități;
- posibilitatea copilului de a se retrage în anumite locuri din clasă pentru a desfășura activități preferate, cât și pregătirea și consilierea colegilor în vederea acceptării acestor comportamente;
- itemii de evaluare de pe fișele utilizate la activitate au cerințe accesibile copilului ,pentru a asigura reușita și finalizarea sarcinii, dar și accelerarea experiențelor și comportamentelor pozitive asociate reușitei.

IV.Intervenția la nivel familial

S-a urmărit ca persoana în grija căreia a rămas copilul să conștientizeze situația în care se află copilul. De asemenea, s-au convenit câteva aspecte foarte importante:

- * copilul să nu își dea seama că bunica a aflat de modul cum se comportă la școală, cum relaționează cu cei din jur;
- * bunica va face modificări progresive în atitudinea și relația cu copilul în așa fel încât acesta să nu reacționeze exagerat;
- * copilul să fie sprijinit să conștientizeze nevoia de a spune adevărul în tot ceea ce face.

Am încercat împreună cu bunica să stabilim câteva aspecte legate de modalitatea de management al comportamentului copilului acasă.

Astfel, am propus:

- întărirea și încurajarea copilului, oferirea de mediere și suport în realizarea sarcinilor mai grele, să evidențieze și cele mai mici reușite și progrese ale copilului;
- utilizarea unor modalități de control al comportamentului, recurgând la recompensă și pedeapsă ca mijloace operante și efectuând întăriri primare sau secundare:
 - * obiectuale-hrană preferată, jucării, mici cadouri...;
 - * cu obiecte semnificative pentru copil care valorifică registrul simbolic(copacul cu recompense, medalii din ciocolată , steluțe ,...);
- **activități preferate** – în funcție de interesele copilului - joaca afară în aer liber, jocul pe calculator, mersul la antrenament, la meci;
- sociale – lauda, încurajarea, surprize diferite, aprecieri ,mângâieri;
- aplicarea imediată a acestor întăriri , după realizarea comportamentului țintă – dacă se lasă timp mai mult de la realizarea unui comportament bun s-ar putea să conducă la neînțelegerea motivului pentru care a primit recompensa (cu cât acordăm recompensa la timp cu atât comportamentul poate fi remediat mai repede);
- bunica să precizeze pentru ce primește recompense ;
- să aplice în mod consecvent strategia întăririi comportamentale mai ales în formarea unor comportamente noi – dezirabile.

V . Evoluția cazului

La început au dominat activitățile de consiliere, cu obiectivul principal de creștere a gradului de încredere în consilier și de favorizare a comunicării.

Chiar dacă M.R. dorește să transmită o duritate specifică copiilor din cartier, activitățile de consiliere relevă disponibilitatea spre comunicare a copilului , numeroasele disonanțe cognitive , care evidențiază faptul că nu este chiar atât de nepăsător de situația în care se află.

Conștientizează, chiar dacă la început a evitat să discute despre aceasta, faptul că evoluția activității din școală nu este tocmai bună și că în momentul în care vor afla părinții nu îi va fi deloc ușor. Recunoaște că se gândește cu groază la acel moment și ar dori să se întoarcă părinții cât mai târziu.

Toate acestea reprezintă o bună premisă de plecare în intervenție, faptul că recunoaște greșeala, cu toate că pare a fi resemnat că nu se poate schimba nimic, de vreme ce viața lui nu poate fi mai plăcută decât alături de prietenii lui grădinița este trecută pe planul doi.

VI.FAZA POSTACTIVĂ

În această etapă au fost readministrate probele care au fost administrate în faza inițială cu scopul de a decela anumite modificări la nivelul aspectelor investigate, care este rezultatul aplicării programului de intervenție. Constatăm o creștere a indicilor mășurați cu această probă:

- o scădere semnificativă a indicilor de supervizare;
- o creștere a motivației pentru activitățile de învățare din școală;
- o creștere a abilităților de relaționare socială ;
- cele două aspecte ce țin de potențialul de învățare și educabilitate au rămas constante ;

Aceste date relevă eficiența programului de intervenție propus pentru copil cu părinții plecați la muncă în străinătate.

CONCLUZII:

Programul de intervenție proiectat pe o structură inovatoare a avut rezultatele scontate:

- creșterea calității și nivelului interacțiunilor sociale în context formal , ca urmare a concentrării implicării diferitelor resurse umane participante la program;
- creșterea progresivă a performanțelor școlare;
- reducerea reacțiilor emoționale asociate cu plecarea părinților;
- intensificarea implicării copilului în activitățile formale și extracurriculare ;
- creșterea satisfacțiilor legate de activitățile desfășurate.

BIBLIOGRAFIE:

Adriana Bălan -*Consilierea educațională*, Editura Aramis, București,2002;

Horățiu Catalano, -*Dificultăți de învățare transversale*, ed.Paralela 45;2009;

Manfred Döpfner, Stepnie Schürmann –*Copilul hiperactiv și încăpățânat*, Editura ASCR,2000;

Mariana Arnăutu -*Tulburarea de atenție și hiperactivitatea la copii*, Rev. Ped. Nr.1,2007.

COMUNICAREA ÎNTRE ȘCOALĂ ȘI FAMILIE PENTRU O EDUCAȚIE DE CALITATE

Țifrac Maria- prof. învă. preșcolar
Școala Gimnazială Nr.5, Sighetu Marmăției, Maramureș

Comunicarea este un ansamblu de acțiuni care au în comun transmiterea de informații sub forma de mesaje, știri, gesturi simbolice între doi indivizi. Este un proces dinamic, aflat într-o continuă schimbare. Prin comunicare ne exprimăm gândurile, ideile, oferim informații.

Școala are un rol important în colaborarea cu părinții copiilor, pentru a asigura educația acestora, deoarece educația permanentă presupune o învățare pe tot parcursul vieții. Colaborarea între toți factorii educaționali, în primul rând între grădiniță și familie este o necesitate actuală. Școala nu-și poate realiza pe deplin sarcinile, dacă nu cunoaște familia și condițiile de muncă ale copiilor. Legătura școlii cu familia este esențială pentru a cunoaște nenumărate aspecte privitoare la comportamentul copiilor, situația la învățatură, disciplină; dialogul cu familia este un element indispensabil pentru reușita școlară. Pentru o bună reușită în educația copiilor, familia trebuie să devină un bun colaborator al grădiniței, să creeze condițiile necesare activității de învățare permanentă, precum și controlul îndeplinirii programului zilnic.

Școlii, dar și grădiniței îi revine sarcina de confruntare a obiectivelor, sarcinilor educative, și nu numai cu familiile interesate, ci și cu acelea care stau deoparte. Părinții trebuie activați, și trebuie valorificate calitățile organizatorice, experiența acestora. Experiența de viață a acestora, cultura lor profesională face mai valoroasă întreaga activitate educativă a grădiniței. Este foarte important ca educatorii să caute posibilitatea realizării comunicării directe cu părinții, când în mod particular se pot discuta problemele survenite, se pot corela așteptările, cerințele pentru dezvoltarea individuală a fiecărui copil. Între familie și grădiniță se realizează astfel o împărțire a sarcinilor educative. Este drept, că grădinița are un rol deosebit în viața copilului, mai ales a preșcolarului, că pe zi ce trece, durata efectivă a vieții de familie scade, de aceea aceasta are sarcina de a oferi activități, programe de petrecere ale timpului liber, venind astfel în sprijinul familiilor. Organizarea calitativă a acestora duce la realizarea sarcinilor educative, prin programe, prin curriculumul școlar și extrașcolar centrat pe copil.

„Școala eficientă realizează un parteneriat cu preșcolarul, prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia și atragerea în procesul didactic și cu toate resursele educative ale societății, pe care le identifică, le implică și le folosește activ.” (Vrasmas, 2006, pp.140-141)

Țelurile părinților sunt multiple și cu destinații bine definite: în primul rând, cele de ordin instrumental, ei fiind preocupați de standardul viitor de viață al copiilor lor, de obținerea unui venit cât mai înalt; de ordin profesional, pentru realizarea unui statut social superior, care să le asigure putere, venituri, acces la resurse, capacitate de decizie; de ordin afectiv, în sensul deprinderii copiilor de a trăi pozitiv experiența de preșcolari apoi școlari; de ordin cultural, prin idealuri, modele culturale, de personalități, care le pot ghida viața.

Rolul profesorului/educatorului nu se reduce doar la munca de la catedră, ci presupune o activitate mult mai complexă, de îndrumare și conducere în relația dintre preșcolari și familia acestora; această activitate de strânsă colaborare fiind o obligație de ordin profesional și moral în același timp. Cunoașterea preșcolarilor este una din principalele îndatoriri ale cadrelor didactice.

Sarcina cadrelor didactice este informarea părinților despre evoluția copilului, trăsăturile particulare ale colectivului de preșcolari, măsura îndeplinirii sarcinilor școlare, sarcinile și obiectivele educative ale colectivului, metodele și mijloacele educative utilizate, concluziile rezultatelor, succeselor sau insucceselor școlare. Astfel părinții vor considera ca proprie problemele colectivului de preșcolari sau de cadre, obiectivele, sarcinile educative ale școlii.

Problema relațiilor dintre cadrul didactic și părinți, este una dintre cele mai stringente, drept pentru care „managerul” școlar trebuie să-și orienteze atenția spre problemele ce se pot ivi. Există mari bariere în comunicarea cu părinții, deși nu întotdeauna este recunoscut acest lucru de multe cadre didactice. Cadrul didactic, în calitate de manager are datoria de a conduce cu maximum de eficiență relațiile cu părinții, transformând presupușii „inamici” în colaboratori. Printre principalele cauze ale unei comunicări ineficiente cu părinții se află: problemele de ascultare, lipsa conexiunii inverse, falsa conexiune inversă, rezistența la critică, percepția selectivă și subiectivitatea, obținerea informației prin manipulare directă, ascultarea afectivă, inadvertențe de limbaj, bariere culturale etc.

Într-o perioadă în care eforturile tuturor trebuie conjugate pentru realizarea țelurilor educative de mare anvergură națională și internațională, școala și familia sunt chemate să-și reconsidere modul tradițional de a face educație. Într-o lume în continuă mișcare, schimbare, înnoire, trebuie perfecționate și tehnicile și metodele de educație, în funcție de noile trăsături ale capitalului uman de care dispunem acum.

În concluzie, dascălul este cel ce armonizează interesele grădiniței cu satisfacția, bucuriile copiilor realizate; suntem cu toții conștienți că obiectivele educaționale nu pot fi realizate decât prin eforturile tuturor factorilor, în special acelor educativi: părinți și profesori,

Școala românească este în serviciul copilului, al familiei, al comunității și al societății. Serviciul public de educație se construiește pe cooperarea între toate sectoarele societății, cuprinde învățământul de stat și privat și are ca finalitate modelarea copilului într-un adult responsabil, integrat social și profesional, care simte că aparține, în egală măsură națiunii românești, spațiului european, gândește și participă la dezvoltarea societății.

BIBLIOGRAFIE

1. Maria Cobianu Băcanu, Petruș Alexandru, Ozana Cucu Oancea, Cultura, identitatea națională și educația în dezvoltarea durabilă a societății românești, București, Editura Paralela 45, 2002.
2. Stoian, M., Abecedarul părinților, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
3. Șerbănescu, D., Exemplu în educația copiilor, Editura Științifică, București, 1967;
4. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Comunicare>
5. <https://www.scrigroup.com/didactica-pedagogie/Colaborare-cooperare-si-comuni>

STUDIU DE CAZ

Prof.învățămant primar:Ivan-Toică Mariana
Școala Gimnazială,,Costache Grigore Șuțu”

PROBLEMATICA INVESTIGATĂ : inadaptarea școlară ;Subiectul elevul N.A., clasa I , vârsta 7 ani

Date familiale:

1.Ocupația și locul de muncă al părinților:Tatăl: muncitor (ocazional) Mama :casnică

2.Structura și componența familiei :a)familie formată din cei doi părinți ;b)frați(surori): o soră mai mare și un frate mai mic ;c)eleva este crescută și de bunicii din partea tatălui

3.Atmosfera și climatul educativ:-climat educativ necorespunzător din cauza condițiilor materiale /sociale la limita subzistenței(foarte precare);dezinteres din partea părinților în educația minorului

Conduită:-Reacții turbulente în clasă, nesupunere la normele disciplinare din clasă;Comportament inadecvat-iese din banca în timpul orei, vorbește, deranjează ora , se manifestă violent cu colegii;

Opoziție față de colegi-distruge sau chiar fură rechizitele;nerecunoașterea faptei; în pauze îi împinge pe colegi, le vorbește urât,se manifestă violent

Motivare comportament: Lipsă de interes față de discipline tocmai pentru că nu le înțelege, e depășit de situație; E posibil să se manifeste violent cu colegii tocmai că a făcut prea puțin parte dintr-un colectiv, periodic chiar, nu cunoaște normele/ regulile relațiilor de grup, nu a socializat de mic cu alți copii și poate fi chiar o formă de invidie .Poate fi și o formă de răspuns la răutățile și tachinările copiilor care probabil că îl cataloghează într-un fel în timpul pauzelor .

Nonrăspuns la cerințele programei școlare Refuză să îndeplinească cerințele școlare în afara prezenței învățătoarei – din incapacitate a de a finaliza o activitate intelectuală singur; lipsește frecvent sau întârzie dimineața; nu vine îmbrăcat adecvat și nu respectă normele de igienă; reacții verbale inadecvate ; injurii și alte expresii de acest gen dar nu în fața învățătoarei . **Prezentarea obiectivelor, a planului de intervenție și a procesului de rezolvare a problemei.** În încercarea de a soluționa această problemă vom urmări formarea unui stil de muncă corect al elevului precum și o mai intensă colaborare a școlii cu familia copilului . În acest sens formarea și dezvoltarea motivației pentru învățatură va viza protejarea și dezvoltarea imaginii de sine prin următoarele strategii : alocarea de sarcini personalizate , ce corespund capacității sale; acordarea de muncă suplimentară în mod încurajator pentru a stimula progresul; atragerea atenției mai mult asupra succeselor decât a nereușitelor; încurajarea de a-și exprima libere opiniile în mod civilizată; sprijinirea sa în înțelegerea erorilor; orientarea criticilor pe sarcina de lucru și nu pe elev; gestionarea unor situații de învățare motivante cu scop de a ridica nivelul general de activizare și al stării de vigilență; alternarea adecvată a activităților intelectuale cu cele fizice, a celor de învățare cu cele de exprimare a opiniilor proprii; aprecierea pozitivă a elevului în fața clasei, a colegilor; alternarea recompenselor cu sancțiuni și cu iertare , toleranță; asigurarea unui climat al clasei de securitate afectivă pentru a-l motiva în obținerea de rezultate bune; încurajarea permanentă a elevului că este capabil de succes; oferirea de modele de comportare civilizată; promovarea motivației de învățare folosind ca strategie învățarea prin cooperare, predare-învățare reciprocă, jocul, etc.

CONCUZII Dacă nu aș fi intervenit , cazul prezentat mai sus ar fi degenerat . Cred că multe din abandonurile școlare s-ar fi putut evita printr-o consiliere eficientă, intervenind la timpul potrivit. De aceea consider că nu există metodă mai bună decât aceea a empatizării, a dragostei , a dorinței și a voinței de a face ceva pentru progres, a dragostei căreia nimic nu-i rezistă și care nu poate fi înlocuită cu nimic . În continuare atât învățătoarea cât și consilierul școlar vor aplica tehnici experimentale pentru a ameliora starea de teamă și de inadaptare..

BIBLIOGRAFIE

Sorin Cristea –Managementul organizației școlare , EDP, București – 2003

Ioan Jinga- Managementul învățământului, Editura Aldin , București, 2001

Emil Păun- Școala o abordare socio-pedagogică, Editura Polirom , Iași, 1999.

Romița Iucu- Managementul clasei, Editura Credis, București, 2003

Ținică , S.(coord.)- Repere în abordarea copilului „dificil „, Editura Elikon , Cluj – Napoca, 2004

Revista Inițiative didactice Nr 59/februarie 2010.

IMPLICĂ-TE! NU ABANDONA!

Prof. Urse Cornelia Florena

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”, Brăila

Absenteismul școlar reprezintă un tip de conduită evazionistă stabilă, permanentă a elevului, ce reflectă o atitudine lipsită de respect, interes, motivație, încredere în educația școlară și prefigurează analfabetismul funcțional și abandonul școlar. Efectele absenteismului școlar, pe lângă pierderi din sistemul de cunoștințe, tentații de comportamente delictive, conflicte cu părinții sau grupul de prieteni, se manifestă pe termen lung prin inadaptarea socio-profesională.

Absenteismul școlar este un fenomen social îngrijorător de frecvent în ultimii ani. Absenteismul este diferit de chiulul de la școală. În cazul absenteismului, elevul nu lipsește o oră de la școală, ci își petrece orele de școală în alte locuri. În acest timp, astfel de elevi caută alte activități considerate de ei mai plăcute, anume prin cafenele, săli de jocuri, malluri, parcuri, etc. Acești elevi au un grup al lor, care au aceleași preocupări, preocupați de a consuma alcool, tutun, chiar droguri. Elevi care au părinții plecați în străinătate la muncă, sau au servicii în schimburi, astfel încât nu pot fi supravegheați sau controlați. Absenteismul conduce la abandonul școlar, afectează traseul lui educațional, viitorul lui într-o societate atât de galopantă în gândire, în diversitatea meseriilor de pe o largă piață a muncii.

De obicei, la ședințele cu părinții, aceștia află de frecvența lor, părinții află că copiii lor nu ajung la școală la prima oră, deși copiii lor sosesc acasă la ora normală. Acest tip de elevi, încep să falsifice scutirile medicale, notele în carnete, declarațiile părinților. Părintele află mult prea târziu, când copilul renunță la viața școlară, deoarece pentru el este un fel de protest l viața de familie, sau la viața școlară.

El arată o atitudine negativistă față de profesori, de școală, de părinți.

În primul rând, astfel de elevi au o lipsă totală de interes față de școală, greu se adaptează cerințelor școlii, lipsește motivația, lipsește încrederea de sine, el consideră școala o pierdere de timp. Rezultatele lor școlare sunt extrem de slabe, sunt implicați deseori în forme de bullying, nu acceptă consilierea

școlară. Aceștia preferă să intre în activități care presupun profit material imediat cu persoane care nu inspiră deloc încredere.

Absenteismul școlar evoluează astfel: elevul la început are sentimente de repulsie față de școală, adică face chiul la câteva ore, urmează lipsa de la cursuri timp de câteva zile, apoi dacă întâlnește un grup cu activități spuse de el plăcute, se ajunge la abandon. În mintea lui sunt factori externi care îi aduc furie, dezinteres, ură, frică, față de școală și familie.

Atunci când o anumită materie, sau mai multe nu îi aduc interes, acesta spune că este depășită materia. După părerea lui, dacă un profesor nu îi aduce dorința de a învăța, consideră că acesta nu e pregătit profesional, sau programa școlară nu corespunde cu nevoile lui. Aici se poate adăuga și stilul pedagogic de predare învățare al unor profesori mai exigenți care îl fac să abandoneze mai ușor dorința sa de a învăța. Totodată și stilul mai permisiv, lipsit de autoritate, poate atrage la chiul și mai târziu la abandon școlar.

Sunt mulți elevi care consideră că programa școlară este încărcată, dar ei nu chiulesc, nu recurg la absenteism școlar.

Părinții care nu respectă valorile școlii, personalul școlii, nu valorizează educația, nu îl urmăresc îndeaproape pe copil, acesta va avea un drum liber spre absenteism. Elevii care au părinți cu facultate și șomeri, care au părinți fără studii terminate, astfel de elevi vor devaloriza și ei educația școlară. Sunt familii cu părinți despărțiți, monoparentale, familii în care alcoolul este o prezență, sau cauze de sănătate precară, toate acestea conduc către posibile situații de absenteism școlar.

S-au întâlnit situații, cel puțin în mediul rural, când familia a contribuit la absenteismul școlar prin faptul că copilul a rămas acasă să îndeplinească unele sarcini în gospodărie, în șantier, la cerșit, la prostituție, sau la alte familii pentru a câștiga bani. Este greu să acceptăm, dar acestea sunt realitățile lumii în care trăim.

Elevii care trăiesc în comunități nefavorabile, nesigure, sunt supuși riscului de absenteism școlar.

Elevii care au fost abordați cu vulgaritate denotă deasemenea, faptul că cei care chiulesc și absenții persistenți provin de cele mai multe ori din medii sociale vulnerabile.

Pentru a lua măsurile optime de prevenire a absenteismului, este necesară cunoașterea deci a cauzelor. Aceste cauze, se pot clasifica după starea de sănătate a elevului, după condiția familială, după contextul școlar. Cauzele care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivația școlară scăzută, oboseală, anxietate, lipsă de interes, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, încredere scăzută

în educația școlară. Cauze care țin de familie: sărăcia, stilul parental indiferent, neglijent, părinți plecați la muncă în străinătate, familii monoparentale, părinți divorțați.

Cauze care țin de contextul școlar specific: programa încărcată, frica de evaluare, conflict cu colegii, evaluare subiectivă, comunicare deficitară profesor-elev, disciplină rigidă.

Ca diriginte, aplic următoarele măsuri în mod frecvent:

- Monitorizarea elevilor care absentează frecvent la o anumită oră, sau de la clasă
- Comunicarea frecventă cu familiile acestor elevi (telefon, pe grupul clasei, individual)
- Monitorizarea declarațiilor aduse de elev scrise de părinte
- Monitorizarea adevărurilor medicale avizate de medicul școlii
- Comunicarea la sfârșitul lunii a absențelor
- Solicitarea consilierului/ psihologului școlar pentru alegerea programului adecvat
- Aplicarea unui chestionar și identificarea principalelor cauze
- Discutarea în particular cu elevul și căutarea împreună de soluții
- Cooperarea cu familia, găsirea împreună de soluții pentru a preveni abandonul școlar
- Îndrumarea părinților către un program „Școala părinților”
- Colaborarea cu poliția de proximitate
- Prezentarea cazului în Consiliul clasei și a Consiliului Profesoral și găsirea de soluții

Se poate realiza un proiect la nivelul unității școlare cu activități inside door/ outdoor pentru atragerea elevilor care sunt predispuși la absenteism școlar:

- Lecții atractive, cu metode interactive care să stimuleze gândirea elevului;
- Explorarea orașului/tur ghidat pentru descoperirea moștenirii culturale/ Vizite,excursii culturale
- Clubul sportiv: întreceri sportive;
- Clubul ecologiștilor: observații în natură, tablouri pe asfalt din elemente din natură;
- Clubul literar: realizarea de scenete plecând de la un studiu de caz privind absenteismul;
- Jocuri educative incluse în activitățile de învățare de ex.aplicația mobilă QR creator (elevii lucrează în echipe, astfel am creat coduri QR pentru anumite subiecte la biologie, le-am printat, elevii le-au scanat, au citit informațiile și au completat fișele). Un moment în lecție care le-ar aduce o curiozitate inclusiv elevilor cu tendință de absenteism școlar. Cu ajutorul aplicației mobile Wordcloud, elevii au introdus în forme diferite termeni cheie din lecția predată și apoi au salvat imaginile în format jpg;

CONCLUZII: În cazul în care influențele din jur sunt predominant negative și apar pe fondul insuficienței maturizării emoționale a preadolescenților, aceștia vor experimenta diverse

comportamente, unele indezirabile sociale, cum ar fi fuga de la ore sau absenteeismul școlar. Prin urmare este foarte important ca preadolescentul să fie motivat și consiliat, astfel că atunci când trăiește diferite momente de criză educațională să știe să le gestioneze corespunzător. În esență, preadolescența este o perioadă a căutărilor și a semnelor de întrebare în care persoana încearcă să-și formeze propria identitate și să-și găsească un loc în societatea în care trăiește.

Bibliografie: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Absenteism>

Băban, Adriana, 2001, Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj Napoca;

Jigău, Mircea, 2001, Consilierea carierei, Editura Sigma, București

ABANDONUL ȘCOLAR, O REALITATE DUREROASĂ

prof. Vasile Anca-Irina

Școala Gimnazială Ștefan cel Mare Alexandria

„Un copil, un profesor, o carte și un pix pot schimba lumea.” Acestea sunt cuvintele Malalei Yousafzai, o tânără activistă pakistaneză și laureată a premiului Nobel pentru Pace 2014, cuvinte esențiale asupra valorii educației. Un apel puternic pentru cei care lucrează zi de zi în lumea educației, pentru factorii de decizie politică de care depinde protejarea și promovarea unei școli de calitate pentru toți, pentru fiecare dintre noi, părinte, elev, cetățean, pentru că dreptul nostru la educație și modurile în care aceasta se realizează poate determina prezentul și viitorul nostru.

Care sunt cauzele determinante ale abandonului școlar și situațiile de risc cu care se confruntă oamenii? Sărăcia comunităților din zonele defavorizate care reduce posibilitățile părinților de a le asigura copiilor resursele necesare educației. În multe cazuri, sărăcia declanșează adesea exploatarea copiilor de către părinți în scopuri de muncă. Tendința de a considera că familiile din zonele defavorizate nu apreciază pozitiv importanța educației este superficială. Indiferența față de școală se explică prin presiunile statutului economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa sau slaba reprezentare a unor valori culturale în cadrul comunității locale.

Cu referire la cultura de origine a elevilor, cercetările din domeniul educației au arătat că mediul socio-cultural de origine al elevilor este una dintre cele mai importante variabile implicate în fenomenul abandonului școlar. Cunoașterea atitudinii familiei în raport cu școala și identificarea surselor unor potențiale tensiuni sau blocaje manifestate în legătură cu continuarea studiilor de către elevi, constituie

un factor important în prevenirea abandonului școlar. Climatul familial este la fel de decisiv în ceea ce privește cauzele abandonului școlar. Așadar, o viață de familie dezorganizată, ca urmare a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv sau autoritar, metodele educaționale divergente, atitudinea rece, indiferentă a părinților, sunt toate motive care îi determină pe elevi să abandoneze studiile.

Potrivit unui profesor din mediul rural, absenteismul este o problemă în școala lor, dar și în majoritatea școlilor. Este un semnal de alarmă. Încercând să afle de ce atât de mulți copii lipsesc de la școală, acel profesor a observat că problema majoră sunt părinții care pleacă în străinătate și îi lasă singuri acasă necontrolați. A doua problemă este situația financiară precară și sunt multe cazuri în care copiii nu au cu ce să se îmbrace. (Ilisei, 2016) Abandonul școlar reprezintă sfârșitul eșecurilor repetate în adaptarea școlară. Astfel, eșecul școlar are un risc foarte mare de manifestare prin abandon școlar. Prin urmare, pentru a minimiza discriminarea, părăsirea timpurie a școlii și excluziunea socială, trebuie luate măsuri pentru abordarea/ reducerea cauzelor eșecului școlar.

Profesorii din zonele rurale cu care am colaborat de-a lungul carierei mele în diverse proiecte și activități de voluntariat, depun eforturi deosebite pentru prevenirea și reducerea problemelor legate de discriminare, excluziune socială și abandon școlar, comunicând constant cu elevii, părinții, autoritățile locale, astfel încât importanța educației în viața copiilor să poată fi percepută corect. Uneori s-a putut observa și o schimbare pozitivă a atitudinii față de școală a unor copii care au abandonat școala. Unii dintre ei au dorit să se întoarcă la școală după un an sau chiar o pauză. Probabil că și-au dat seama cât de importantă este pregătirea lor pentru viață și profesie (competențe într-o ocupație, calificare superioară, salariu mai bun) atât la noi, cât și în străinătate. În ceea ce privește părinții, s-a observat că multe familii nevoiașe își încurajează cu tărie copiii să finalizeze liceul, să continue un liceu sau o școală profesională (calificare într-o profesie ocupațională). Există și implicarea autorităților locale (primărie) pentru a atrage și sprijini copiii să frecventeze școala prin acordarea de asistență socială, renovarea clădirilor și anexelor școlare, repararea căilor de acces. În acest context, se recomandă elaborarea unei strategii viabile și eficiente de prevenire și reducere a discriminării, excluziunii sociale și abandonului școlar în rândul copiilor prin unificarea eforturilor autorităților locale – primăriei, consilii județene, prefecturi, inspectorate școlare, cadre didactice, părinți, fundații, ONG-uri – și tuturor celor care doresc să susțină redresarea educației, chiar și pentru a salva educarea și atragerea copiilor către acest fenomen care este o prioritate națională pentru societatea românească.

Adesea, de fapt, părăsirea timpurie a școlii este legată de factori care nu au legătură directă cu activitățile școlare, dar care au legătură cu sentimentul de neîncredere și abandon pe care unele contexte îl transferă indivizilor singuri.

Mai mult, printre proiectele utile pentru a încuraja învățarea celor mai slabi, se numără cele care au ca scop asistența elevilor cu dizabilități sau nevoi educaționale speciale și/sau tulburări din spectrul autismului. În aceste cazuri, scopul este dublu: să asigure îmbunătățirea integrării școlare a elevilor și, în același timp, succesul educațional al acestora, prin crearea unor momente stimulative de agregare, dar și prin căi de valorificare, sociale și de stima de sine care vizează transferul de competențe și la nivel tehnico-practic. Pentru a facilita procesul de învățare, obiectivele sunt definite pentru elevii cu dizabilități atestate în „Planul de intervenție individualizat”. Aceste documente sunt întocmite de specialiști în domeniul social și sanitar și definesc relația dintre școală și părinți și cifrele care urmăresc elevul în activitățile de recuperare și reabilitare, indicând toate intervențiile necesare, în special instrumentele compensatorii și măsurile dispensatorii, pentru atingerea aceluiași obiective de învățare ca și colegii. Pentru a obține rezultatele dorite, multe proiecte includ o viziune de rețea, prin care sunt implicate atât școala cât și familiile și toți ceilalți actori care gravitează în jurul vieții beneficiarilor. Proiectele se adresează persoanelor de diferite vârste și care frecventează diverse tipuri de școli, ținând cont de contextul socio-economic și geografic în care trăiesc. În acest sens, este util să evidențiem modul în care, pe baza țintei de vârstă de referință, propunerile au caracteristici diferite. De altfel, este diferit să se intervină în intervalul preșcolar (0-6 ani), unde de obicei sunt asigurate activități de sprijin parental – prin I grupuri coordonate de profesioniști – și se oferă instrumente. pentru reconcilierea familiei cu munca. În perioada de tranziție între gimnaziu și liceu, activitățile de suport psihologic și consiliere sunt mai răspândite, în condițiile în care, în tranziția delicată dintre două cicluri școlare, rata abandonului școlar este deosebit de ridicată. În activitățile de orientare din liceu, copiii sunt adesea implicați în activități de grup și individuale, iar acest lucru este util mai ales atunci când judecata școlii nu coincide cu aspirațiile copilului. Adolescenții ar trebui însoțiți să dobândească abilitățile necesare găsirii unui loc de muncă în concordanță cu drumul parcurs și cu ambițiile și talentele lor, prin servicii specifice de orientare și alternanță școală/muncă, precum și, în mai multe cazuri, cu frecvența la cursuri profesionale (în sectoare precum catering, estetică, meșteșuguri etc.).

Un rol important în lupta împotriva părăsirii timpurii a școlii este cel al profesorilor. Planificarea și acțiunile utile de abordare a dispersării îi privesc foarte îndeaproape pe profesori, mai ales în ceea ce privește pregătirea lor. De fapt, printre obiectivele proiectelor analizate sunt: promovarea inițiativelor didactice și de laborator inovatoare, promovarea formelor de îndrumare și mentorat a elevilor la cursuri

de formare și investirea în orientarea educațională ca instrument de sprijin și însoțind alegerile copiilor. Este deci clar că rolul profesorilor, și mai concret al formării cadrelor didactice, devine strategic din punct de vedere didactic și profesional într-un context în care este necesar transferul și consolidarea competențelor pentru construirea de noi forme de învățare și de noi strategii de predare. Alte teme pe care profesorii le includ în cursurile de formare sunt, pe de o parte, „a ști să asculte” nevoile personalizate de formare ale fiecăruia, mai ales când vine vorba de interculturalitate, sau de cunoașterea și înțelegerea culturilor, pe de altă parte, „a ști să vorbească”.

Bibliografie

1. Emil Păun – *Școala viitorului sau viitorul școlii*, ed. Polirom, București, 2022
2. Ștefan Boncu, Ciprian Ceobanu – *Psihologie școlară*, ed. Polirom, București, 2013
3. Violeta Enea – *Intervenții psihologice în școală*, ed. Polirom, București, 2019
4. Volum colectiv - *Prevenirea abandonului școlar*, ed. Arabela, Pitești, 2018

DESPRE ABANDONUL ȘCOLAR ȘI STRAGERII DE COMBATERE ALE ACESTUIA

Prof. Voicilă Daniela-Vasilica, Grădinița P.P.6 Brăila
Educ. Mălția Ștefania-Lavinia, Grădinița P.P.6 Brăila

“Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea”

Nelson Mandela

Educația este cu adevărat o armă puternică, folosită de generații împotriva înculturii, ignoranței, militantă a unei bune dezvoltări sociale, deoarece aceasta transmite experiențe de viață, cunoaștere și comportament social conform acestor deprinderi. Educația tinerei generații a fost și va fi mereu o misiune extraordinară.

Fenomenele precum abandonul și părăsirea timpurie a instituțiilor școlare reprezintă realități serioase, complexe, generate de o varietate de cauze, adesea suprapuse, care necesită în consecință o diversitate de modalități de prevenire și combatere. Este nevoie de un efort susținut și colectiv pentru abordarea acestui tip de provocare, inițiative pilotate în context educational, utile comunității școlare.

Un conglomerat al factorilor care influențează abandonul școlar este următorul: **dificultățile materiale** în contextual familiilor numeroase, **modelul educațional oferit de părinți** sau de frații mai mari, **dezorganizarea familiei**, **implicarea în activități aflate la limita legii**, intrarea pe piața muncii, încredere scăzută în educație, printre care, cei mai importanți la nivel de comunitate sunt: mariajul timpuriu, maternitatea timpurie, lipsa securității în zonă, necontinuarea educației după ciclul gimnazial.

Elevii prezintă o serie de motive pentru abandonarea școlii, prin urmare soluțiile sunt multidimensionale. Există câteva strategii eficiente care au cel mai mare impact pozitiv asupra reducerii abandonului școlar. Acestea par a fi independente, însă funcționează bine împreună și se suprapun frecvent; pot fi puse în aplicare ca strategii de sine stătătoare, rezultatele pozitive fiind mult mai vizibile când se dezvoltă și se implementează planuri de îmbunătățire care să le includă.

Strategiile sunt grupate în 4 categorii generale:

Strategii fundamentale (din perspectiva școală-comunitate):

Abordarea sistemică - necesită o abordare și un proces sistemic pentru îmbunătățirea continuă la toate nivelurile de învățământ și între toate părțile interesate, printr-o viziune comună, obiective bine concentrate, selectarea unor strategii bazate pe cercetare și intervenții, monitorizare continuă și feedback, luarea deciziilor bazate pe date.

Colaborarea școală-comunitate – care se concentrează pe puterea unei comunități implicate și receptive în care toată lumea din comunitate este responsabilă pentru calitatea educației, rezultând un mediu de colaborare și atașament în care tinerii pot prospera. Elementele cheie fiind: o comunicare eficientă, continuă și multidimensională, astfel încât prevenirea abandonului să fie un efort comunitar și continuu.

Medii de învățare sigure –organizate, favorabile, incluzive și primitoare îi ajută pe elevi să-și realizeze potențialul ca indivizi și ca membri responsabili ai societății. Un mediu de învățare sigur și ordonat oferă atât securitate fizică și emoțională, cât și experiențe zilnice care dezvoltă atitudinile sociale pozitive și abilitățile interpersonale eficiente.

Intervenții timpurii:

Angajamentul familiei – aceasta are un efect direct, pozitiv asupra realizărilor tinerilor și se bazează pe comunicarea bidirecțională eficientă, continuă și multidimensională, precum și pe evaluările continue ale nevoilor și pe suportul și intervențiile receptive ale familiei, fiind cel mai important descriptor al succesului școlar al elevului.

Educația timpurie a copilului – care presupune furnizarea unei educații suplimentare copilului ce poate spori dezvoltarea creierului. Cea mai eficientă modalitate este de a oferi cele mai bune instruiți de la începutul școlii, prin clasele primare.

Dezvoltarea timpurie a alfabetizării – are ca scop să ajute elevii cu performanțe reduse să-și îmbunătățească abilitățile de citire și scriere, stabilesc bazele necesare pentru o învățare eficientă la toate disciplinele. Literația ar trebui susținută în toate ciclurile școlare.

Strategii de bază:

Mentorat/Tutorat – relația de susținere individuală între un mentor și un mentorat bazată pe încredere, combinat cu activitatea individuală, se concentrează pe sprijinul academic, este o practică eficientă și o structură de sprijin semnificativă pentru studenții cu risc ridicat.

Service-Learning –această metodă de predare - învățare promovează creșterea personală și socială, dezvoltarea carierei și responsabilizarea civică, totodată conectează experiențele relevante din comunitate cu învățarea academică.

Școlarizarea alternativă – sau netradițională și opțiunile livrate de aceste modele (de exemplu: timpuri și medii de învățare alternative, învățarea virtuală, învățarea mixtă, oportunități bazate pe dezvoltarea de competențe) oferă căi alternative de absolvire, prin programe care acordă o atenție specială nevoilor individuale și sociale, obiectivelor privind cariera dorită și cerințelor academice.

Afterschool/ oportunități în afara școlii – sunt experiențe importante pentru elevii cu risc ce prezintă diverse obiective (de îndrumare, recuperare a materiei, accelerare, sprijin la teme etc), care oferă elevilor oportunități de asistență și recuperare, precum și opțiuni de învățare avansată.

Strategii de gestionare și îmbunătățire a instruirii:

Dezvoltarea profesională – le ofere oportunități de învățare profesională continuă, sprijin și feedback. Învățarea profesională ar trebui să se alinieze viziunii școlii și nevoilor identificate ale populației, iar oportunitățile de învățare profesională trebuie monitorizate frecvent pentru a determina fidelitatea implementării și necesitatea de sprijin suplimentar și feedback.

Învățarea activă – cât și strategiile de implicare a elevilor abordează elevii ca parteneri în propria învățare. Aceste includ vocea și alegerea elevilor, feedback eficient, stabilirea de obiective, învățarea prin cooperare, gândirea critică, creativă și reflexivă, comunicare bidirecțională.

Tehnologie educațională – poate sprijini în mod eficient predarea și învățarea, implicând în același timp elevii în eforturi cu sens și autentice, abordând inteligențele multiple și adaptându-se la stilurile de învățare ale elevilor, dar poate fi și utilizată în mod eficient în instruirea individuală

(pregătirea elevilor pentru câmpul muncii, creșterea stimei de sine a acestora). Utilizarea eficientă a tehnologiilor depinde de promptitudinea cu care răspund și se potrivesc nevoilor elevilor.

Instruiri individualizate – Experiențele de învățare pot fi individualizate, diferențiate sau personalizate (combinând învățarea adaptată și ritmată cu flexibilitatea conținutului sau temei pentru a se plia pe interesele, preferințele și experiențele anterioare ale fiecărui cursant).

Carieră și educație tehnică (CET) – Programe de calitate și căi de carieră aferente/de orientare în carieră sunt esențiale pentru toți elevii. Tinerii au nevoie de abilități la locul de muncă, precum și de conștientizare și concentrare pentru a crește nu doar posibilitatea ca aceștia să fie pregătiți pentru cariera lor, ci și relevanța școlii în formarea lor pentru integrarea în societate.

În ultimii ani, au fost demarate numeroase programe de reintegrare a copiilor în școli (în toate comunitățile – romi, mediul rural ș.a.m.d.). Investirea de timp și bani spre domeniul educației și prevenirea abandonului școlar este un proces dificil și de durată.

Specialiștii au luptat dintotdeauna cu barierele sociale și cu familiile dezbinat, care refuză să își trimită copiii la școală. Cei care trebuie să înțeleagă cât de importantă este educația sunt copiii. Aceștia din urmă trebuie să conștientizeze că succesul școlar le poate aduce o viață mai bună, plină de satisfacții. Cert este că individul este permanent pus în contexte de comunicare și, de asemenea, în situația de a-și dezvolta capacitatea de a comunica și de a o folosi în folosul său pentru cunoaștere, socializare, relaționare, dezvoltare.

Tânără generație trebuie să gândească pentru un bine mai presus de cel personal, deoarece ea reprezintă viitorul sub toate aspectele lui.

Bibliografie

”STRATEGII ȘI METODE DE REDUCERE A ABANDONULUI ȘCOLAR” Ghid Erasmus+ 2019-1-RO01-KA101-062105 Focșani, 2020

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Ionașcu Costel

Liceul Tehnologic „Matei Basarab” Măxineni

Abandonul școlar este ultima faza a insuccesului școlar, acestui termen nefiindu-i necesară o definiție complexă. Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățatură a unor elevi. Aceștia nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor programelor. Din această cauză, ei nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia.

Cauzele abandonului școlar

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

1. **cauze psihoindividuale** (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;
2. **cauze pedagogice**
 - relația profesor-elev,
 - relațiile dintre elevi,
 - ritmul muncii școlare,
 - atitudinea elevilor față de învățatură și muncă,
 - lipsa de motivație a învățaturii,
 - orientarea școlară și profesională defectuoasă,
 - atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățatură și față de muncă etc.
3. **cauze socio-familiale**
 - climatul cultural-educativ,
 - familii dezorganizate,
 - dezinteresul părinților,
 - conflicte familiale,
 - atitudinea familiei față de școală,
 - comportamentul prea liberal al părinților,
 - cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Referindu-ne la cauzele pedagogice, în situația școlii noastre, le putem elimina

- pe cele care se referă la competența cadrelor didactice și
- pe cele referitoare la atmosfera din școală. Aceasta este favorabilă procesului de învățământ și dezvoltării armonioase a personalității elevilor, în concordanță cu nevoile și cu posibilitățile fiecăruia.

Personal, consider că vina aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățatură și muncă este urmarea lipsei motivației. Aceasta este cauzată de problemele familiei care nu întrezăresc o rezolvare:

- lipsa unui loc de muncă,
- lipsa banilor,
- conflictele generate de acestea,
- atitudinea familiei față de școală etc.

Măsuri de prevenire a abandonului școlar

- psiho-pedagogice și psihosociologice (urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive);
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psihosociale, urmărind prevenirea riscurilor de abandon;
- psihiatrice (depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive);
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propagandă juridică, în general.

Demersuri și acțiuni

Comunitățile școlare analizate din perspectiva absenteismului și abandonului școlar propun o serie de demersuri/acțiuni pe care le-au aplicat și au dat roade sau consideră că ar putea fi utile în lupta împotriva acestor două fenomene din educație:

- activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar;
- discuții purtate, atât cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar;
- înștiințări privind absențele înregistrate transmise către părinți, la fiecare sfârșit de semestru școlar;
- organizarea semestrială a lectoratelor cu părinții cu implicarea
 - mediatorului școlar,
 - a psihologului școlii,
 - a preotului,
 - a polițiștilor,
 - a reprezentanților autorităților locale;
- activități pentru îmbunătățirea modului de relaționare și a comunicării părinți – copii
 - ex: cu privire la consecințele în plan emoțional ale violenței asupra copiilor;
- activități cu părinții, la nivelul școlii, sau în cadrul orelor de dirigiență
 - ex: cu tema „De ce chiulesc de la școală?”;
- activități de sprijinirea copiilor pentru a face față dificultăților școlare;
- menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;
- metode de predare – învățare atractive;
- promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul. De asemenea, se urmărește evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei;
- comunicarea eficientă
 - să folosească ascultarea activă,
 - să evite etichetarea elevilor,
 - să critice constructiv,
 - să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor;
- notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs.

Bibliografie

- Wikipedia
- <https://acced.isjtulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf>